

CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2017

CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2017

© Xunta de Galicia. 2018. Consellería de Política Social. Memoria 2017

Elaboración:

Xunta de Galicia, Consellería de Política Social, 2018

Coordinación

Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, Sección de Publicacións e Estatísticas

Revisión

Pepa Dabán Royo

Maquetación

Antonio Lameiro Ces

ISSN: 2529-9875

URL: https://libraria.xunta.gal/gl/memoria_cps_2017.pdf

Esta obra distribúese cunha licenza CC-Atribución.CompartirIgual 4.0

España de Creative Commons. Para ver unha copia de licenza, visite:

https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es_ES

Índice

	11	Presentación
CÁPITULO 1	12	Contorno e recursos
	13	1.1 Contorno
	13	1.1.1 Información demográfica
	18	1.1.2 Información socioeconómica
	24	1.2 Recursos
	24	1.2.1 Estrutura orgánica
	26	1.2.2 Recursos humanos
	26	1.2.3 Recursos económicos
	28	1.2.4 Rede de centros
	32	1.3 Normativa
	33	1.4 Publicacións e estatísticas
	34	1.4.1 Área de Publicacións
	43	1.4.2 Área de Estatísticas
	44	1.5 Autorización e inspección de servizos sociais
	44	1.5.1 Área de Rexistro e Autorización
	45	1.5.2 Área de Inspección
	47	1.6 As fundacións de interese galego

CÁPITULO 2	50	Familia, infancia e dinamización demográfica
	51	2.1 Familia
	52	2.1.1 Familias numerosas
	54	2.1.2 Carné familiar
	55	2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas
	56	2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org
	57	2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos
	57	2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)
	60	2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar
	62	2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais
	62	2.1.9 Programa de apoio psicolóxico-terapéutico
	62	2.1.10 Programa promociona
	62	2.1.11 Programa de mediación familiar
	65	2.1.12 Residencias de tempo libre
	66	2.1.13 Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF
	66	2.1.14 Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016. Horizonte 2020
	67	2.2 Conciliación
	67	2.2.1 Rede galega de escolas infantís 0-3
	79	2.2.2 Programas e servizos
	88	2.3 Menores
	89	2.3.1 Atención a menores en situación de desprotección social
	101	2.3.2 Xustiza penal xuvenil

Índice

CÁPITULO 3	108	Inclusión social
	109	3.1 Inclusión e integración social
	109	3.1.1 Prestacións e acción social
	118	3.1.2 Programas de inclusión social
	127	3.1.3 Inmigración
	129	3.2 Servizos sociais e xestión económica
	129	3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios
	135	3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar
	137	3.2.3. Accións en materia de desafiuzamentos
	139	3.2.4. Participación e representación
CÁPITULO 4	140	Maiores e persoas con dependencia
	141	4.1 Dependencia
	141	4.1.1 Descrición da área de actuación
	145	4.1.2 Proxectos normativos aprobados durante o 2017
	147	4.1.3 Planificación
	147	4.1.4 Balance de xestión
	149	4.1.5 Programa de formación non formal e de apoio ao/á cuidador/a non profesional
	151	4.1.6 Colaboracións no desenvolvemento de programas de atención dirixidos a persoas en situación de dependencia e aos cuidadores non profesionais.
	153	4.2 Recursos residenciais e de atención diúrna
	153	4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas
	153	4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer
	157	4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade
	162	4.3 Recursos económicos
	162	4.3.1 Descrición e área de actuación
	162	4.3.2 Balance de xestión

166	4.4 Programas, axudas e subvencións
166	4.4.1 Programas de ocio e tempo libre
171	4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia
177	4.4.3 Outros programas
178	4.4.4 Subvencións
180	4.5 Liñas de colaboración
180	4.5.1 Convenios na área de maiores
183	4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade
188	4.6 Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA)
190	4.7 Actividades formativas e informativas
190	4.7.1 Actividades formativas
191	4.7.2 Información ao cidadán
CÁPITULO 5	Xuventude e voluntariado
194	5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude
198	5.1.1 Plan de formación
198	5.1.2 Tipos de carnés
200	5.1.3 Actividades programadas

índice

207	5.1.4 Residencias xuvenís
208	5.1.5 Emancipación xuvenil
209	5.1.6 Rede galega de dinamización xuvenil.
211	5.1.7 Difusión cultural
213	5.1.8 Programas europeos
220	5.1.9 Programas de mobilidade
222	5.1.10 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil
225	5.1.11 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude
226	5.2 Voluntariado e participación
226	5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria
226	5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)
228	5.2.3 Portal do Voluntariado
229	5.2.4 Programas de voluntariado 2017

PRESENTACIÓN

Presentar a memoria anual da Consellería de Política Social é unha honra, pero tamén unha satisfacción, porque a pesar de que queda camiño por percorrer, seguimos avanzando no obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta, solidaria e igualitaria e cun maior benestar.

Este saúdo precede a un documento que compila as principais liñas de traballo levadas a cabo por este departamento en 2017 a través das cinco áreas que o integran: a Secretaría Xeral Técnica e as direccións xerais de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica; Maiores e Persoas con Discapacidade; Inclusión Social e Xuventude, Participación e Voluntariado. Un resumo dos principais programas e actuacións impulsadas cun único obxectivo: mellorar o benestar das persoas e garantir unha maior calidade de vida dos galegos e galegas, prestando especial atención a aqueles que se atopan en situacións de vulnerabilidade.

No ámbito da dinamización demográfica, fomos quen de pór en marcha o Observatorio de Dinamización Demográfica, órgano colexiado de asesoramento, colaboración institucional e participación social en materia de demografía no ámbito da nosa comunidade; ao tempo que seguimos avanzando no Programa de apoio á natalidade para incentivar a conciliación da vida familiar e laboral, impulsar a natalidade e apoiar as familias.

No eido da dependencia, segundo os datos oficiais do Imserso, Galicia pechou o ano 2017 con 55.370 beneficiarios/as -frente as 49.101 persoas atendidas en decembro de 2016-. Esta cifra sitúa a ratio de atención na nosa comunidade autónoma no 82,36%, sete puntos por riba da media nacional que é do 75,48%. Así mesmo, nos últimos doce meses a lista de espera en dependencia reduciuse en 5.535 persoas o que representa unha diminución de 9 puntos con respecto á situación de hai un ano, pasándose do 26,1% ao 17,6% actual. E ese é o camiño que queremos seguir.

A loita contra as desigualdades e a exclusión social foi outro dos eixos de traballo. Volvemos reforzar, por terceiro ano consecutivo, a área de Inclusión co obxectivo de non deixar a ninguén desprotexido. En 2017 incrementáronse as partidas destinadas á Inclusión ata acadar os 106,9 millóns, un 25,5% máis que no ano 2015. Un esforzo que nos permitiu incrementar a cantidade destinada á Risga, seguir apoiando os programas e iniciativas das entidades do terceiro sector e continuar desenvolvendo as medidas incluídas na Axenda social de Galicia.

E no ámbito da xuventude, continuamos apostando por ofrecer a campaña de verán máis inclusiva e coa segunda maior oferta de prazas públicas de todo o territorio español.

Esta é una pequena escolma do traballo realizado por todo o persoal que integra a Consellería de Política Social e que poderán debullar ao longo destas páxinas. Queda un longo camiño por percorrer para reverter a situación demográfica e para acadar o benestar e a inclusión plena na sociedade de todos os sectores de poboación, pero nesa andaina seguiremos a traballar se cabe con máis pulo e ánimo que nunca para acadar canto antes una Galicia mellor.

José Manuel Rey Varela

Conselleiro de Política Social

01

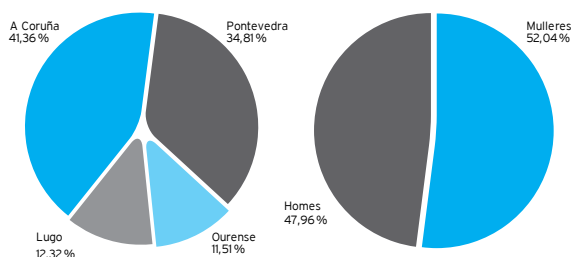
Contorno e recursos

1.1 CONTORNO

1.1.1 Información demográfica

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2017* do Instituto Nacional de Estadística, o número de persoas empadroadas en Galicia é de 2.708.339, coa seguinte distribución provincial: A Coruña, 1.120.294 habitantes; Lugo, 333.634; Ourense, 311.680; e Pontevedra, 942.731. As cidades con máis poboación son Vigo, A Coruña, Ourense, Lugo, Santiago de Compostela, Pontevedra e Ferrol.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	537.311	582.983	1.120.294
Lugo	161.775	171.859	333.634
Ourense	149.689	161.991	311.680
Pontevedra	455.617	487.114	942.731
Galicia	1.304.392	1.403.947	2.708.339
España	22.832.861	23.739.271	46.572.132

O Padrón municipal é o rexistro administrativo onde constan os veciños do municipio. A súa formación, mantemento, revisión e custodia corresponde aos respectivos concellos e da súa actualización obtense a revisión do Padrón municipal con referencia ao 1 de xaneiro de cada ano

Cidades con máis poboación a 1 de xaneiro de 2017

	Homes	Mulleres	Total
Vigo	138.867	154.119	292.986
A Coruña	113.336	130.763	244.099
Ourense	48.117	57.519	105.636
Lugo	45.468	52.527	97.995
Santiago de Compostela	44.708	51.748	96.456
Pontevedra	39.194	43.477	82.671
Ferrol	31.692	35.877	67.569

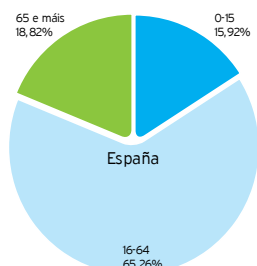
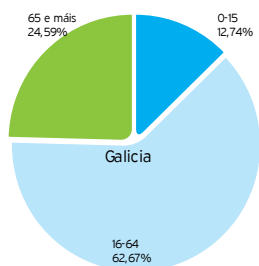
Cifras oficiais de poboación a 1 de xaneiro de 2017

España	46.572.132	
Andalucía	8.379.820	17,99 %
Aragón	1.308.750	2,81 %
Principado de Asturias	1.034.960	2,22 %
Illas Baleares	1.115.999	2,40 %
Canarias	2.108.121	4,53 %
Cantabria	580.295	1,25 %
Castela e León	2.425.801	5,21 %
Castela - A Mancha	2.031.479	4,36 %
Cataluña	7.555.830	16,22 %
Comunidade Valenciana	4.941.509	10,61 %
Estremadura	1.079.920	2,32 %
Galicia	2.708.339	5,82 %
Comunidade de Madrid	6.507.184	13,97 %
Rexión de Murcia	1.470.273	3,16 %
Comunidade Foral de Navarra	643.234	1,38 %
País Vasco	2.194.158	4,71 %
A Ríoxa	315.381	0,68 %
Ceuta	84.959	0,18 %
Melilla	86.120	0,18 %

A poboación por grupos de idade

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación residente é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
A Coruña	1.120.294	145.335	706.447	268.512
Lugo	333.634	35.413	202.162	96.059
Ourense	311.680	32.860	182.561	96.259
Pontevedra	942.731	131.499	606.123	205.109
Galicia	2.708.339	345.107	1.697.293	665.939
España	46.572.132	7.416.081	30.391.847	8.764.204

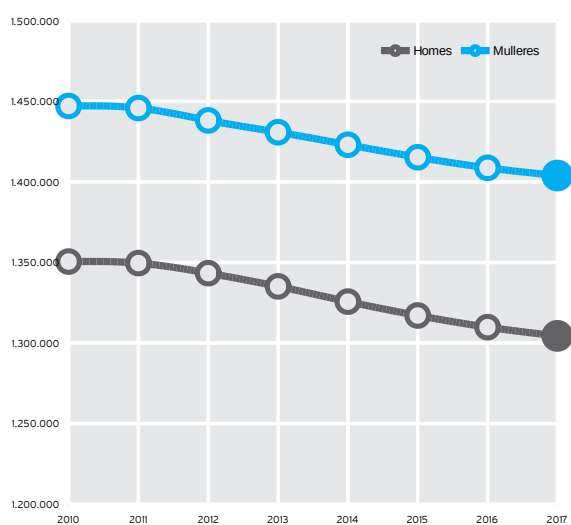

Evolución da poboación

A poboación de Galicia diminuíu un 3,19% en 2017 con respecto ao Padrón de 2010 e a participación no total nacional diminuíu en 0,13 puntos (5,82% en 2017). Ademais, nas provincias de Lugo e Ourense producíronse perdas de poboación do 5,62% e o 7,02% respectivamente con respecto ao padrón de 2010.

A evolución da poboación de Galicia dende 2010 é a seguinte:

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2010	1.350.547	1.447.106	2.797.653
2011	1.349.591	1.445.831	2.795.422
2012	1.343.328	1.438.170	2.781.498
2013	1.335.122	1.430.818	2.765.940
2014	1.325.657	1.423.038	2.748.695
2015	1.317.054	1.415.293	2.732.347
2016	1.309.809	1.408.716	2.718.525
2017	1.304.392	1.403.947	2.708.339

Pirámide de poboación galega 1996-2001-2017

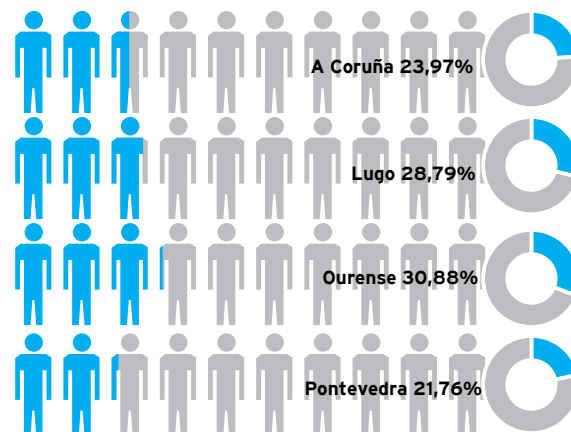
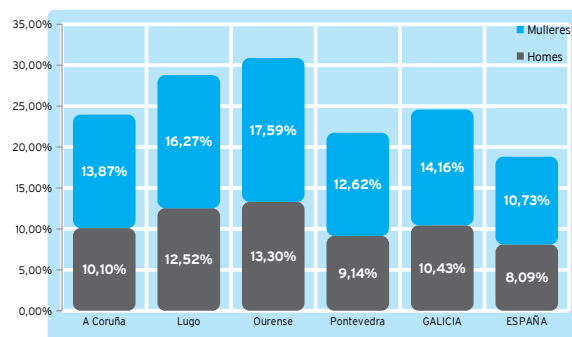
Idade	1996			2017		
	Homes	Mulleres	TOTAL	Homes	Mulleres	TOTAL
0-4	52.394	49.635	102.030	51.272	48.128	99.400
5-9	63.911	61.151	125.062	58.674	55.020	113.694
10-14	82.142	78.537	160.678	56.706	53.871	110.577
15-19	110.772	106.713	217.485	54.196	51.097	105.293
20-24	111.666	108.621	220.287	57.605	55.152	112.757
25-29	102.331	102.537	204.869	65.798	64.081	129.879
30-34	96.251	97.545	193.796	80.098	79.547	159.645
35-39	95.463	96.375	191.838	105.738	104.841	210.579
40-44	87.523	87.270	174.793	111.444	111.702	223.146
45-49	85.813	86.218	172.031	105.119	107.204	212.323
50-54	80.234	82.547	162.781	97.828	102.027	199.855
55-59	67.179	74.022	141.202	93.787	98.740	192.527
60-64	81.471	92.488	173.959	83.567	89.158	172.725
65-69	69.827	83.700	153.526	77.429	85.473	162.902
70-74	54.881	73.823	128.704	69.674	82.329	152.003
75-79	37.752	59.633	97.385	49.260	64.547	113.807
80-84	24.023	44.487	68.510	47.875	72.618	120.493
85 e máis	16.713	36.974	53.687	38.322	78.412	116.734

Envellecemento da poboación

Galicia é, sen dúbida, unha comunidade moi envellecida, que presenta unha proporción de maiores de 65 anos do 24,59% (a española, sendo das máis vellas do mundo, sitúase no 18,60%). As provincias de Lugo e Ourense presentan unha situación preocupante, con taxas do 28,79% e 30,88% respectivamente.

	Total	> 64		
		Homes	Mulleres	Total > 64
A Coruña	1.122.799	111.953	153.938	265.891
Lugo	336.527	41.860	54.757	96.617
Ourense	314.853	41.462	55.054	96.516
Pontevedra	944.346	84.798	117.488	202.286
Galicia	2.718.525	280.073	381.237	661.310
España	46.557.008	3.717.697	4.940.008	8.657.705

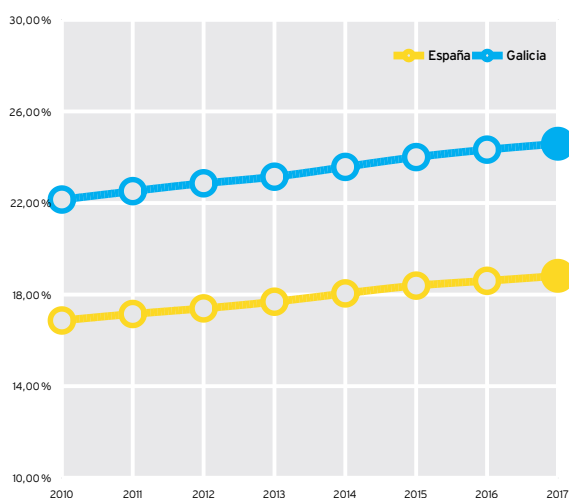

Estas porcentaxes foron en aumento ao longo dos anos, así, desde 2004 a evolución das persoas maiores en Galicia e en España é a seguinte:

Ano	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2004	7.301.009	16,90 %	586.458	21,32 %
2005	7.332.267	16,62 %	587.137	21,26 %
2006	7.484.392	16,74 %	594.496	21,48 %
2007	7.531.826	16,66 %	598.283	21,58 %
2008	7.632.925	16,54 %	602.862	21,65 %
2009	7.782.904	16,65 %	611.821	21,88 %
2010	7.931.164	16,87 %	619.708	22,15 %
2011	8.093.557	17,15 %	629.477	22,52 %
2012	8.222.196	17,40 %	635.879	22,86 %
2013	8.335.861	17,69 %	640.263	23,15 %
2014	8.442.427	18,05 %	648.045	23,58 %
2015	8.573.985	18,39 %	655.907	24,01 %
2016	8.657.705	18,60 %	661.310	24,33 %
2017	8.764.204	18,82 %	665.939	24,59 %

Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2017 do INE

Evolución das persoas maiores en Galicia e en España 2010-2017

Proxeccións de poboación 2016-2031

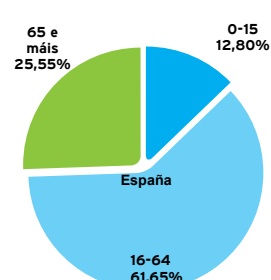
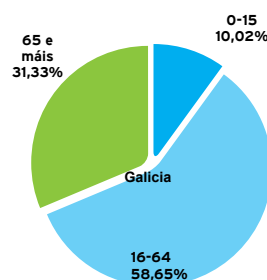
Segundo as proxeccións de poboación, 2016-2031 do INE, a poboación maior de 65 anos en Galicia superará as 780 mil persoas no ano 2031, cun crecemento global do 18%.

Ano	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2018	8.976.790	19,33%	672.157	24,94%
2019	9.123.938	19,65%	678.269	25,30%
2020	9.265.371	19,96%	684.226	25,66%
2021	9.425.279	20,32%	690.273	26,03%
2022	9.596.252	20,71%	697.644	26,46%
2023	9.800.390	21,16%	705.658	26,92%
2024	10.013.834	21,65%	714.193	27,42%
2025	10.235.781	22,15%	723.143	27,93%
2026	10.469.418	22,68%	733.045	28,50%
2027	10.695.901	23,20%	742.201	29,04%
2028	10.931.523	23,73%	751.091	29,58%
2029	11.182.879	24,31%	760.106	30,13%
2030	11.461.090	24,95%	770.065	30,72%
2031	11.725.209	25,55%	780.009	31,33%

Fonte: Proxeccións de poboación. 2016-2031 do INE

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación proxectada en 2031 é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
Galicia	2.489.946	249.495	1.460.440	780.009
España	45.886.177	5.871.912	28.289.058	11.725.209

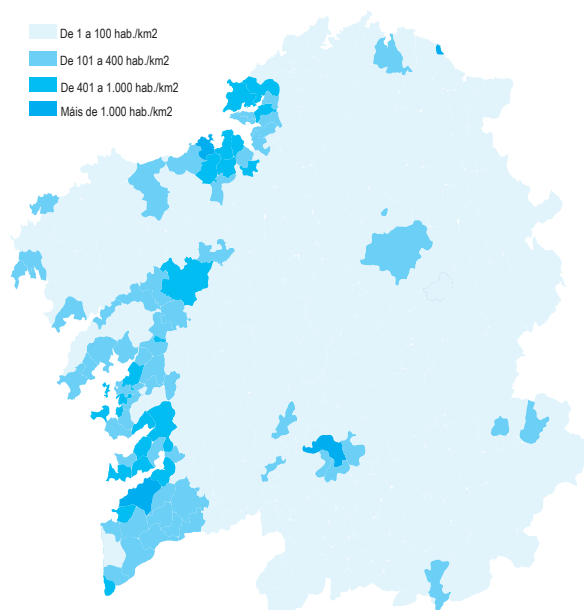

Dispersión da poboación

Entre as peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma destaca a desigualdade na densidade de poboación, que é de 91'58 habitantes/km² de media. Esta concéntrase principalmente na costa e, especialmente, ao longo do eixo A Coruña-Santiago-Vigo.

Outra das peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma é o elevado número de entidades singulares de poboación situadas no seu territorio cun total de 30.244 en 2016 (61.695 en España). Consecuencia directa desta atomización é a baixa densidade de poboación por núcleo poboacional, que na comunidade autónoma galega supón unha media de 89,55 habitantes. O total nacional é de 754,88 habitantes.

A esta dispersión únese unha orografía que dificulta o acceso e as comunicacións e que, polo tanto, incide na ordenación, planificación e desenvolvemento das políticas sociais dun xeito moi importante.

Poboación estranxeira

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2017* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 87.189 (un 7,06% de incremento con respecto aos 81.442 empadroados en 2006 e un decremento de -0,88% con respecto aos 87.966 empadroados en 2016) o que representa unha porcentaxe do 3,22%, a segunda máis baixa do Estado.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2017

España	4.572.807	9,82 %
Andalucía	606.275	7,23 %
Aragón	133.237	10,18 %
Principado de Asturias	38.884	3,76 %
Illas Baleares	186.933	16,75 %
Canarias	246.758	11,71 %
Cantabria	29.457	5,08 %
Castela e León	122.278	5,04 %
Castela - A Mancha	161.168	7,93 %
Cataluña	1.041.362	13,78 %
Comunidade Valenciana	642.380	13,00 %
Extremadura	31.617	2,93 %
Galicia	87.189	3,22 %
A Coruña	31.657	2,83 %
Lugo	12.636	3,79 %
Ourense	12.765	4,10 %
Pontevedra	30.131	3,20 %
Comunidade de Madrid	795.271	12,22 %
Rexión de Murcia	198.265	13,48 %
Comunidade Foral de Navarra	54.653	8,50 %
País Vasco	143.036	6,52 %
A Rioxa	35.046	11,11 %
Ceuta	5.643	6,64 %
Melilla	13.355	15,51 %

Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2017 do INE

1.1.2 Información socioeconómica

Enquisa de poboación activa (EPA)

A Enquisa de poboación activa (EPA) é unha investigación continua e de periodicidade trimestral dirixida ás familias, realizada polo INE dende 1964. A súa finalidade principal é obter datos da forza de traballo e das súas diversas categorías (ocupados, parados), así como da poboación allea ao mercado laboral (inactivos). A mostra inicial é de 65.000 familias ao trimestre, quedando reducida na práctica a aproximadamente 60.000 familias entrevistadas de xeito efectivo que equivalen a unhas 180.000 persoas.

A metodoloxía da enquisa modificouse no primeiro trimestre de 2005 por varias causas: a necesidade de adecuarse á nova realidade demográfica e laboral do noso país, debida especialmente ao aumento do número de estranxeiros residentes; a incorporación da nova normativa europea seguindo as normas da Oficina Estatística da Unión Europea (EUROSTAT); e por último, a introdución de melloras no método de recollida.

A base poboacional utilizada a partir do primeiro trimestre de 2005 (base poboacional censo 2001) é a mesma coa que se calculou a serie 1996-2004 (revisada o 30 de marzo de 2005), existindo, polo tanto, continuidade na serie.

Os datos correspondentes á poboación activa, ocupada, parada e inactiva en Galicia e España, expresados en miles de persoas, son os seguintes:

	Total	Activos	Ocupados	Parados
A Coruña	967,6	527,7	456,6	71,1
Lugo	293	150,4	133,5	16,9
Ourense	272,2	130,2	112,4	17,8
Pontevedra	803,4	429,6	353,3	76,3
Galicia	2.336,3	1.237,9	1.055,8	182,1
España	38.716,6	22.765,0	18.998,4	3.766,7

Fonte: EPA 4º trimestre 2017 do INE

Termos empregados:

Activos = ocupados + parados

Ocupados: persoas de 16 ou máis anos que durante a semana de referencia traballaron a cambio dunha retribución, ou tendo traballado estiveron ausentes temporalmente del por enfermidade, vacacións, etc.

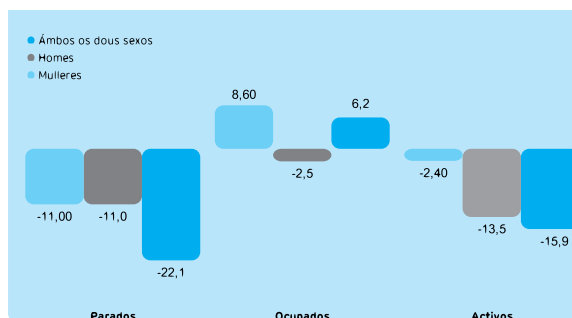
Parados: persoas de 16 ou máis anos que na semana de referencia non tiñan traballo, estaban dispoñibles para traballar e buscaban activamente un emprego.

Variación interanual

Poboación de 16 anos e máis segundo a súa relación coa actividade laboral e sexo. EPA 4º trimestre 2017 con respecto á EPA 4º trimestre 2016 (miles de persoas).

	Total	Activos	Ocupados	Parados
Ambos os dous sexos				
2017T4	2.336,3	1.237,9	1.055,8	182,1
2016T4	2.349,3	1.253,8	1.049,6	204,2
Homes				
2017T4	1.117,6	643,3	551,6	91,7
2016T4	1.124,6	656,8	554,1	102,7
Mulleres				
2017T4	1.218,7	594,6	504,1	90,5
2016T4	1.224,7	597,0	495,5	101,5

Fonte: EPA 4º trimestre 2017 do INE

Actividade

A poboación activa en Galicia sitúase no IV trimestre de 2017 en 1.237,9 miles de persoas, o que representa unha taxa xeral de actividade do 53%.

A evolución ascendente asóciase ao crecemento experimentado polo colectivo de mulleres activas, cun incremento do 4,02% dende 2007.

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2007	720,8	571,6	1.292,4
2008	722,8	601,2	1.324,1
2009	709,5	600,3	1.309,8
2010	701,2	598,8	1.300,1
2011	700,7	619,4	1.320,2
2012	693,9	616,9	1.310,7
2013	675,6	608	1.283,5
2014	663,7	600,6	1.264,3
2015	655,7	599,5	1.255,2
2016	656,8	597	1.253,8
2017	643,3	594,6	1.237,9

En miles de persoas

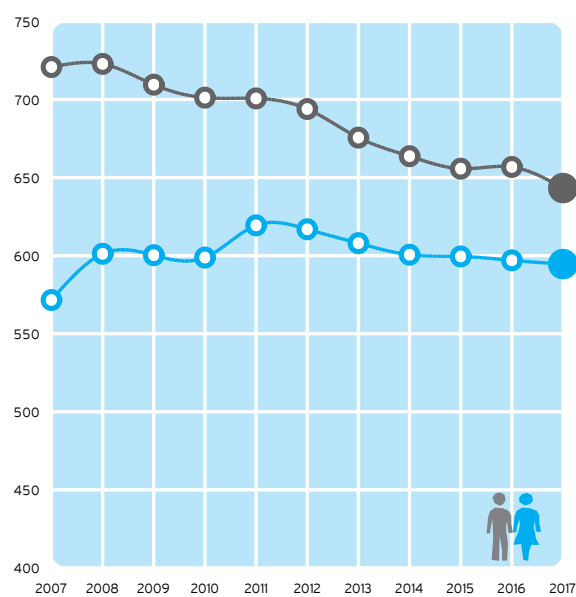
Poboación ocupada en Galicia

A poboación ocupada en Galicia, segundo a EPA do IV trimestre de 2017 é de 1.055,8 miles de persoas, o que representa unha taxa xeral de emprego (porcentaxe de ocupados respecto á poboación total do 45,19% (49,36% homes e do 41,36% en mulleres), cun incremento de 0,59% de ocupados en relación a EPA do VI trimestre de 2016.

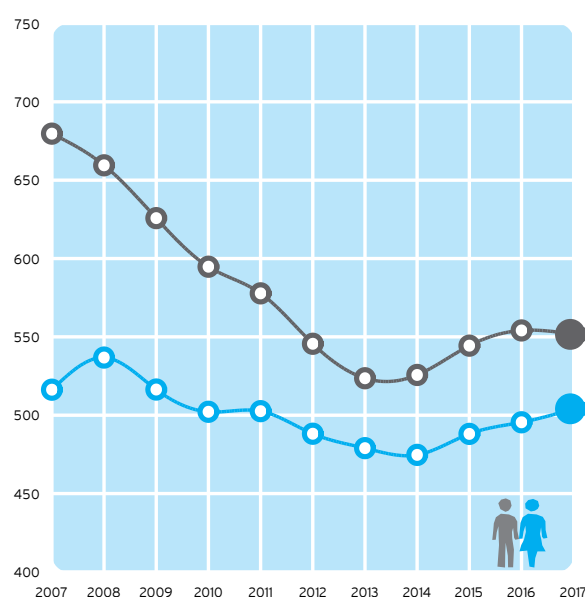
Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2007	679,7	516,3	1.196,0
2008	659,5	536,8	1.196,4
2009	625,8	516,4	1.142,2
2010	594,8	502,2	1.097,0
2011	577,8	502,6	1.080,4
2012	545,6	488,2	1.033,8
2013	523,6	479	1.002,6
2014	525,7	474,7	1.000,4
2015	544,4	488,1	1.032,5
2016	554,1	495,5	1.049,6
2017	551,6	504,1	1.055,8

En miles de persoas

Evolución da poboación activa
Galicia 2007-2017

Evolución da poboación ocupada
Galicia 2007-2017

Poboación parada en Galicia

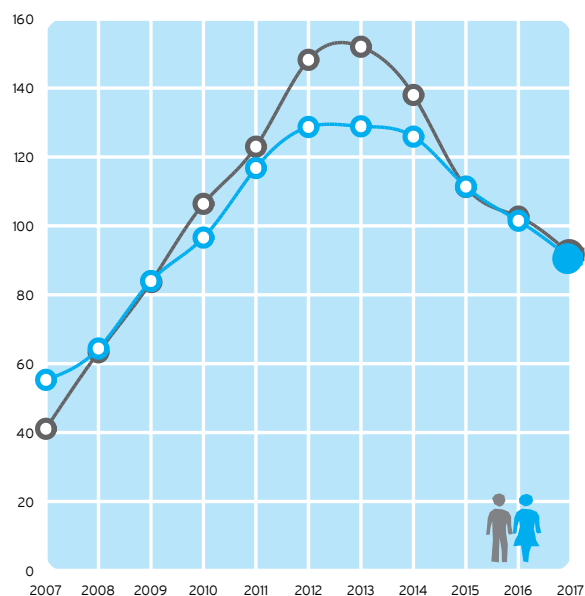
A poboación parada en Galicia, segundo a Enquisa de poboación activa do 4º trimestre de 2017 do INE, é de 182,1 miles de persoas, o que representa unha taxa do 14,71.

A evolución da poboación parada por sexos é a seguinte:

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2007	41,1	55,3	96,4
2008	63,3	64,4	127,7
2009	83,7	84	167,6
2010	106,4	96,6	203,0
2011	123	116,8	239,8
2012	148,2	128,7	276,9
2013	152	128,9	280,9
2014	138	125,9	263,8
2015	111,3	111,4	222,7
2016	102,7	101,5	204,2
2017	91,7	90,5	182,1

En miles de persoas

**Evolución da poboación parada
Galicia 2007-2017**

A distribución da poboación parada por sexos é a seguinte:

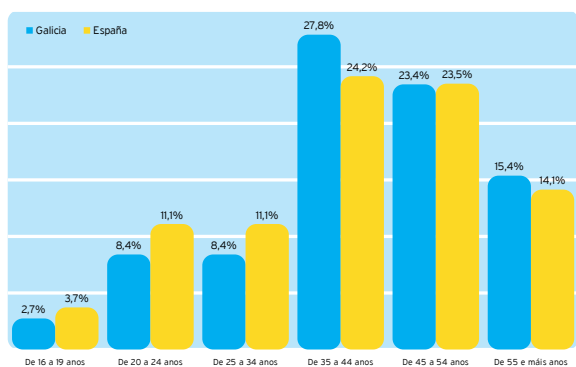
	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	35,4	35,7	71,1
Lugo	8,6	8,3	16,9
Ourense	8,6	9,3	17,8
Pontevedra	39,2	37,1	76,3
Galicia	91,7	90,5	182,1
España	1.820,6	1.946,0	3.766,7

Poboación parada por idade

A poboación parada por idade, a distribución por tramos de idade en miles de persoas en Galicia e España é a seguinte:

	Galicia	España
De 16 a 19 anos	5,0	140,2
De 20 a 24 anos	15,3	418,0
De 25 a 34 anos	40,3	879,9
De 35 a 44 anos	50,7	910,4
De 45 a 54 anos	42,7	885,5
De 55 y más anos	28,0	532,7
Total	182,1	3.766,7

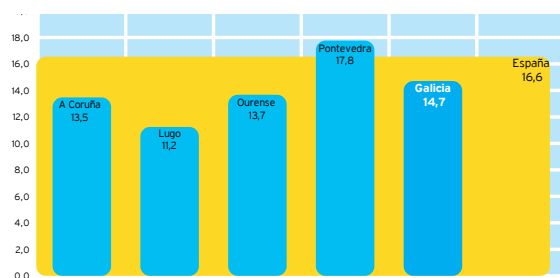
Porcentaxes da poboación parada por tramos de idade

Taxas de paro

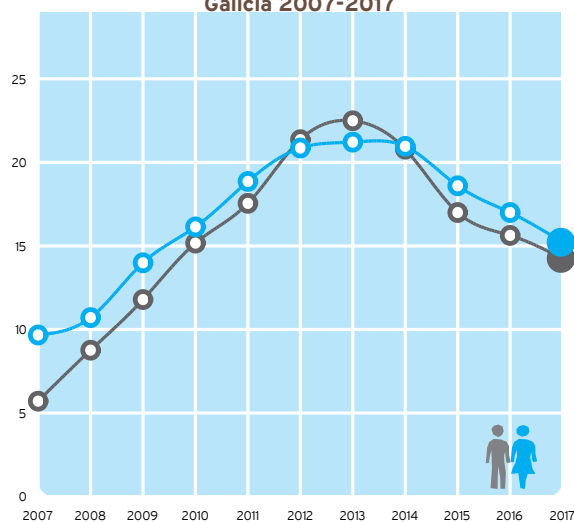
En Galicia hai 182,1 mil parados, o que representa unha taxa de paro de 14,7 cunha taxa do 14,3 para os homes e 15,2 para mulleres. As taxas de paro por provincias son as seguintes:

	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	13,0	13,9	13,5
Lugo	10,7	11,8	11,2
Ourense	12,6	15,0	13,7
Pontevedra	17,6	18,0	17,8
Galicia	14,3	15,2	14,7
España	15,0	18,4	16,6

Evolución das taxas de paro por sexo

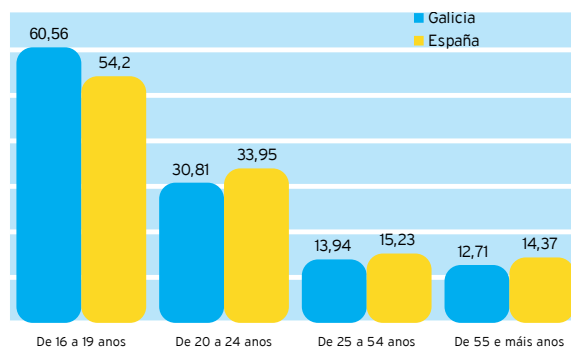
Galicia 2007-2017

Taxas de paro por idade

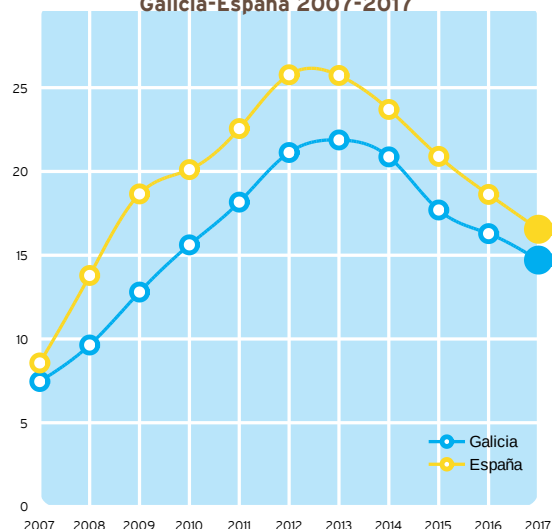
A distribución das taxas de paro por tramos de idade en Galicia e España é a seguinte:

	Galicia	España
De 16 a 19 anos	60,56	54,20
De 20 a 24 anos	30,81	33,95
De 25 a 54 anos	13,94	15,23
De 55 e máis anos	12,71	14,37
Total	14,71	16,55

Evolución das taxas de paro

Galicia-España 2007-2017

Seguridade Social

Que é o Sistema da Seguridade Social?

O Sistema da Seguridade Social é un conxunto de réximes a través dos cales o Estado garante ás persoas comprendidas no seu campo de aplicación, por realizar unha actividade profesional, ou por cumprir os requisitos esixidos na modalidade non contributiva, así como aos familiares ou asimilados que tivesen ao seu cargo, a protección adecuada nas contingencias e situacións que a lei define.

Poboación afiliada por comunidades autónomas. 31 de decembro de 2017

España	18.331.107	100,00 %
Andalucía	3.000.703	16,37 %
Aragón	549.060	3,00 %
Principado de Asturias	359.270	1,96 %
Illas Baleares	410.257	2,24 %
Canarias	785.225	4,28 %
Cantabria	209.528	1,14 %
Castela e León	892.195	4,87 %
Castela - A Mancha	677.593	3,70 %
Cataluña	3.270.659	17,84 %
Comunidade Valenciana	1.817.825	9,92 %
Estremadura	382.224	2,09 %
Galicia	974.793	5,32 %
Comunidade de Madrid	3.070.048	16,75 %
Rexión de Murcia	553.848	3,02 %
Comunidade Foral de Navarra	270.652	1,48 %
País Vasco	938.017	5,12 %
A Rioxa	124.103	0,68 %
Ceuta	21.954	0,12 %
Melilla	23.153	0,13 %

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social

O Sistema de Seguridade Social está composto polo réxime xeral e réximes especiais. Dentro do réxime xeral tamén se inclúen os sistemas especiais, entre outros, agrario e de empregados do fogar.

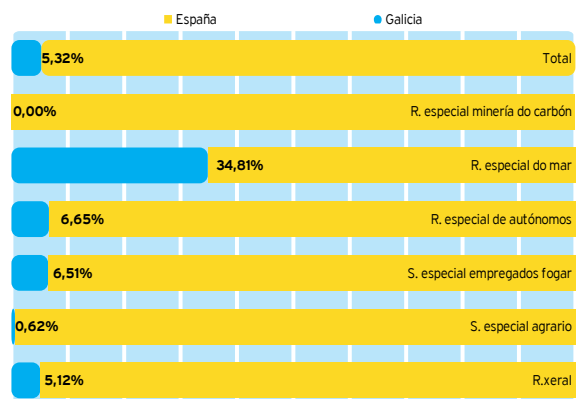
Os réximes especiais son o réxime especial de traballadores autónomos, o réxime especial de minaría do carbón e o Réxime especial de traballadores do mar.

En Galicia e España, o número de traballadores afiliados á Seguridade Social, segundo réximes, a 31 decembro de 2017 foi o seguinte:

	Galicia	España
Réxime Xeral		
R. xeral ⁽¹⁾	708.935	13.850.570
S. especial agrario	4.989	799.271
S. especial empregados fogar	27.265	418.964
Réximes especiais		
R. especial de autónomos	212.863	3.200.314
R. especial do mar	20.741	59.579
R. especial da minaría do carbón	0	2.409
Total	974.793	18.331.107

⁽¹⁾ Incluídos no réxime xeral os datos de cuidadores non profesionais, excluídos datos dos sistemas especiais agrario e de empregados do fogar

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Pensionistas

Son prestacións económicas e de duración indefinida, aínda que non sempre, cuxa concesión está xeralmente supeditada a unha previa relación xurídica coa Seguridade Social (acreditar un período mínimo de cotización en determinados casos), sempre que se cumpran os demais requisitos esixidos.

Pensións contributivas

- ▶ Dentro da acción protectora do réxime xeral e dos réximes especiais da Seguridade Social, coas excepcións que, en cada caso e para cada modalidade, se indican no respectivo réxime especial, inclúense as pensións seguintes:
 - Por xubilación.
 - Por incapacidade permanente: total, absoluta e grande invalidez.
 - Por falecemento: viuvez, orfandade e en favor de familiares.
- ▶ Dentro da acción protectora do seguro obrigatorio de vellez e invalidez (SOVI), inclúense as pensións de: vellez, invalidez e viuvez.

Pensións non contributivas

Son prestacións económicas que se recoñecen a aqueles cidadáns que, atopándose en situación de necesidade proxectible, carezan de recursos suficientes para a súa subsistencia nos termos legalmente establecidos, aínda cando non cotizasen nunca ou o tempo suficiente para alcanzar as prestacións do nivel contributivo. Dentro desta modalidade, atópanse as pensións de invalidez e xubilación.

Destas prestacións dáse conta no apartado 3.1 do capítulo 3 Inclusión, inmigración e acción social.

Pensións en vigor a 1 de decembro de 2017

Total sistema

	Número	P.media
España	9.581.770	926,87
Andalucía	1.538.268	831,36
Aragón	300.719	974,97
Principado de Asturias	301.837	1.092,47
Illas Baleares	187.952	857,73
Canarias	312.746	852,64
Cantabria	139.453	973,96
Castela e León	610.685	912,17
Castela - A Mancha	369.434	854,75
Cataluña	1.711.816	962,68
Comunidade Valenciana	974.862	853,65
Estremadura	224.934	770,05
Galicia	761.837	783,72
Comunidade de Madrid	1.135.157	1.094,48
Rexión de Murcia	244.827	814,40
Comunidade Foral de Navarra	134.089	1.065,25
País Vasco	548.158	1.151,12
A Ríoxa	68.668	902,22
Ceuta	8.460	933,51
Melilla	7.868	870,04

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social

A distribución por clases é a seguinte:

	Galicia		España	
	Número	P.media	Número	P.media
Incapacidade permanente	70.158	839,87	951.871	937,14
Xubilación	473.961	892,18	5.884.135	1.071,01
Viuvez	187.591	550,79	2.365.468	649,19
Orfandade	23.825	374,55	339.052	381,06
Favor de familiares	6.302	481,86	41.244	538,40
Total pensións	761.837	783,72	9.581.770	926,87

1.2 RECURSOS

1.2.1 Estrutura orgánica

A Consellería de Política Social é o departamento da Administración autonómica ao cal, ademais daquelas competencias e funcións establecidas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, lle corresponde, de conformidade co Estatuto de autonomía e coa Constitución española, propoñer e executar as directrices xerais do Goberno no ámbito social. Engloban, xa que logo, as competencias en materia de servizos sociais, incluíndo as políticas de familia, infancia e menores, dinamización demográfica, benestar social, inclusión social, servizos comunitarios, atención aos discapacitados e ás persoas maiores, a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia; tamén atende as políticas de xuventude e voluntariado. Todo o anterior na forma establecida no Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 322, do 04.12.2015, corrección de erros, DOG núm. 4 do 08.01.2016 e Decreto 77/2017, do 3 de agosto, polo que se modifica, DOG núm 153, do 11.08.2017).

A configuración da nova estrutura orgánica da Xunta de Galicia e da Vicepresidencia e as consellerías foi publicada no Decreto 146/2016 do 13 de novembro (DOG nº. 217 do 14.11.2016) e no Decreto 177/2016 do 15 de decembro (DOG nº. 239 do 16.12.2016) respectivamente.

O Decreto 176/2015, do 3 de decembro, no seu artigo 2 establece que para o exercicio das súas funcións, a Consellería de Política Social se estrutura nos seguintes órganos: O/a Conselleiro/a, Secretaría Xeral Técnica, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Xeográfica, Dirección Xeral de Inclusión Social, Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e xefaturas territoriais.

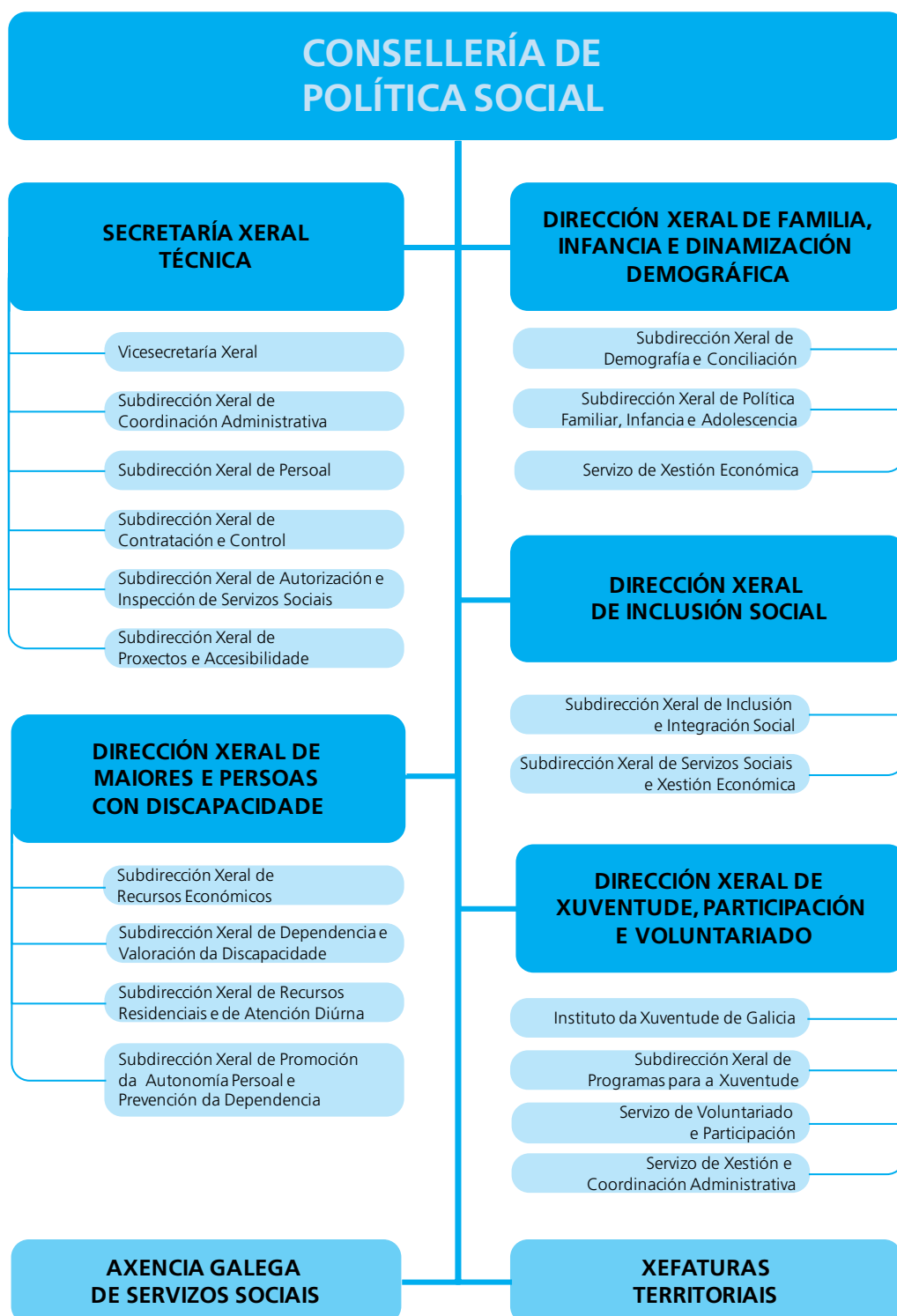
No seu art. 3 establece que quedan adscritos a esta consellería: A Axencia Galega de Servizos Sociais, creada

polo Decreto 40/2014, do 20 de marzo, que, como entidade instrumental de dereito público, asumirá de xeito progresivo as competencias en materia de servizos sociais; está dotada de personalidade xurídica pública, patrimonio propio e autonomía na súa xestión.

► Outros órganos

Así mesmo, quedan adscritos a esta consellería os órganos colexiados seguintes con carácter e funcións establecidos nas súas respectivas normas reguladoras:

- a) A Comisión Interdepartamental de Servizos Sociais e Inclusión Social, creada pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia.
- b) O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro.
- c) A Comisión Técnica de Accesibilidade e o Consello Galego para a Promoción da Accesibilidade e a Supresión de Barreiras, creados pola Lei 8/1997, do 20 de agosto, de accesibilidade e supresión de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia.
- d) O Consello Galego da Familia e o Observatorio Galego de Familia e da Infancia, creados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia
- e) O Consello Autonómico de Atención Temperá e a súa Comisión Técnica, creados polo Decreto 183/2013, do 5 de decembro, polo que se crea a Rede galega de atención temperá.
- f) O Consello Galego de Acción Voluntaria e o Observatorio Galego de Acción Voluntaria, creados pola Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.
- g) O Comité Galego de Políticas de Xuventude, creado pola Lei 6/2012, do 19 de xuño, de xuventude de Galicia
- h) O Consello Asesor e Consultivo da Xuventude de Galicia e o seu Observatorio da Xuventude, creados pola Lei 6/2012, do 19 de xuño.

1.2.2 Recursos humanos

Para a xestión das competencias en 2016, a consellería contou con 4.189 postos. A distribución por área territorial é a seguinte:

	Total	Porcentaxe
A Coruña	1.407	33,59%
Lugo	718	17,14%
Ourense	502	11,99%
Pontevedra	1.239	29,57%
Servizos centrais	323	7,71%
Total	4.189	100%

Distribución por áreas de actuación

En canto á distribución por áreas de actuación pódese subliñar que máis do 72% da relación de postos de traballo está destinado nos centros dos que é titular a Consellería de Política Social:

	Total	Administración	Centros propios
A Coruña	1.407	305	1.102
Lugo	718	150	568
Ourense	502	148	354
Pontevedra	1.239	244	995
Servizos centrais	323	311	12
Total	4.189	1.158	3.031

Outro persoal

Ademais dos 4.189 postos de traballo, a Consellería de Política Social contou en 2017 con 115 persoas non incluídas nas RPT (acumulación de tarefas, gabinete,e persoal á disposición do conselleiro).

1.2.3 Recursos económicos

O orzamento da Consellería de Política Social ascendeu no ano 2017 a 643.519.727 euros. A distribución por capítulos do orzamento de 2017 foi a seguinte:

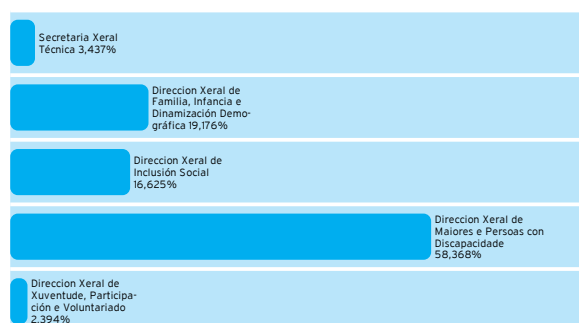
Capítulo I	Gastos de persoal	123.358.730
Capítulo II	Gastos correntes bens e servizos	187.031.430
Capítulo IV	Transferencias correntes	314.051.695
Capítulo VI	Investimentos reais	6.448.791
Capítulo VII	Transferencias de capital	12.629.081
Total		643.519.727

A distribución dos créditos por programas foi a seguinte:

Dirección e servizos xerais de promoción social	39.916.681
Protección e inserción social	72.907.146
Programas de prestacións ás familias e á infancia	122.773.813
Servizos sociais relativos ás migracións	1.119.080
Programa de Atención á dependencia	338.238.420
Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia para Persoas con Discapacidade	27.893.734
Programas de Solidariedade	1.161.370
Servizos á Xuventude	14.245.060
Servizos sociais comunitarios	25.264.423
Total	643.519.727

En canto á distribución por servizos foi a seguinte:

Secretaría Xeral Técnica	22.119.065
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	123.398.813
Dirección Xeral de Inclusión Social	106.986.145
Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade	375.609.274
Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado	15.406.430
Total	643.519.727

Contratación

Os contratos (agás contratos menores) iniciados no ámbito desta consellería no ano 2017, a través de procedementos de contratación administrativa son os seguintes:

► Contratos que xeraron gasto para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	23	7.130.393,33	5.913.690,89
Negociado	16	1.480.528,37	1.097.893,22
Total	39	8.610.921,70	7.011.584,11

A porcentaxe por procedemento de tramitación do importe de adjudicación é dun 15,66% para o negociado e 84,34% para o aberto. A porcentaxe do importe de adjudicación sobre o licitado é do 81,73%.

Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	3	272.190,62
Negociado	1	51.877,10
Total	4	324.067,72

E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	7	6.124.483,26
Negociado	0	0,00
Total	7	6.124.483,26

Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	55	85.775.726,65
Negociado	70	35.953.921,71
Total	125	121.729.648,36

► Contratos que xeraron ingresos para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	0	0	0
Negociado	11	5.282	5.682
Total	11	5.282,38	5.682,38

E o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	11	26.330,10
Negociado	34	17.448,85
Total	45	43.778,95

1.2.4 Rede de centros

A Consellería de Política Social dispón dunha rede de 44 centros sociais, 46 centros para maiores, 10 centros para persoas con discapacidade, 12 centros de menores, 27 centros para a infancia, 9 centros de familia (2 residencias de tempo libre) e 27 centros para a xuventude. A descrición das distintas tipoloxías é a seguinte:

► Centros sociais

Terán a consideración de centros de servizos sociais todos aqueles equipamentos regulamentariamente tipificados nos que se desenvolvan dun modo estable e continuado servizos, programas e actividades de servizos sociais nas distintas áreas sociais.

► Centros de atención ás persoas maiores

Son centros de atención ás persoas maiores todos aqueles equipamentos, establecementos ou instalacións nos que se preste, dun xeito estable e continuado, atención directa a un mínimo de 6 persoas con idade igual ou superior a 65 anos, ou, excepcionalmente, maiores de 60 que pola súa situación persoal ou social precisen destes centros.

► Centros para persoas con discapacidade

Son centros destinados á atención de persoas con discapacidade, nos que se lles presta unha atención integral, especializada e terapéutica para o seu axuste persoal, así como unha oferta de actividades rehabilitadoras, ocupacionais, culturais, recreativas e de convivencia para a súa inclusión social e fomento da súa autonomía.

Existen dúas modalidades: centros de atención diúrna no que se inclúen os centros ocupacionais e os centros de día; e centros residenciais nas súas diferentes modalidades, nos que viven dunha maneira temporal ou definitiva, as persoas con discapacidade que por diversos motivos, xa sexan ambientais, sociais ou persoais teñen dificultades para vivir no seu contorno.

► Centros de atención á infancia

Son centros de atención á infancia aqueles equipamentos que, calquera que sexa a súa denominación, organizan o coidado dos nenos/as no seo dun grupo co fin de contribuír ao seu benestar e ao seu proceso evolutivo, facilitando a conciliación da vida laboral e familiar das familias mediante a súa garda e custodia.

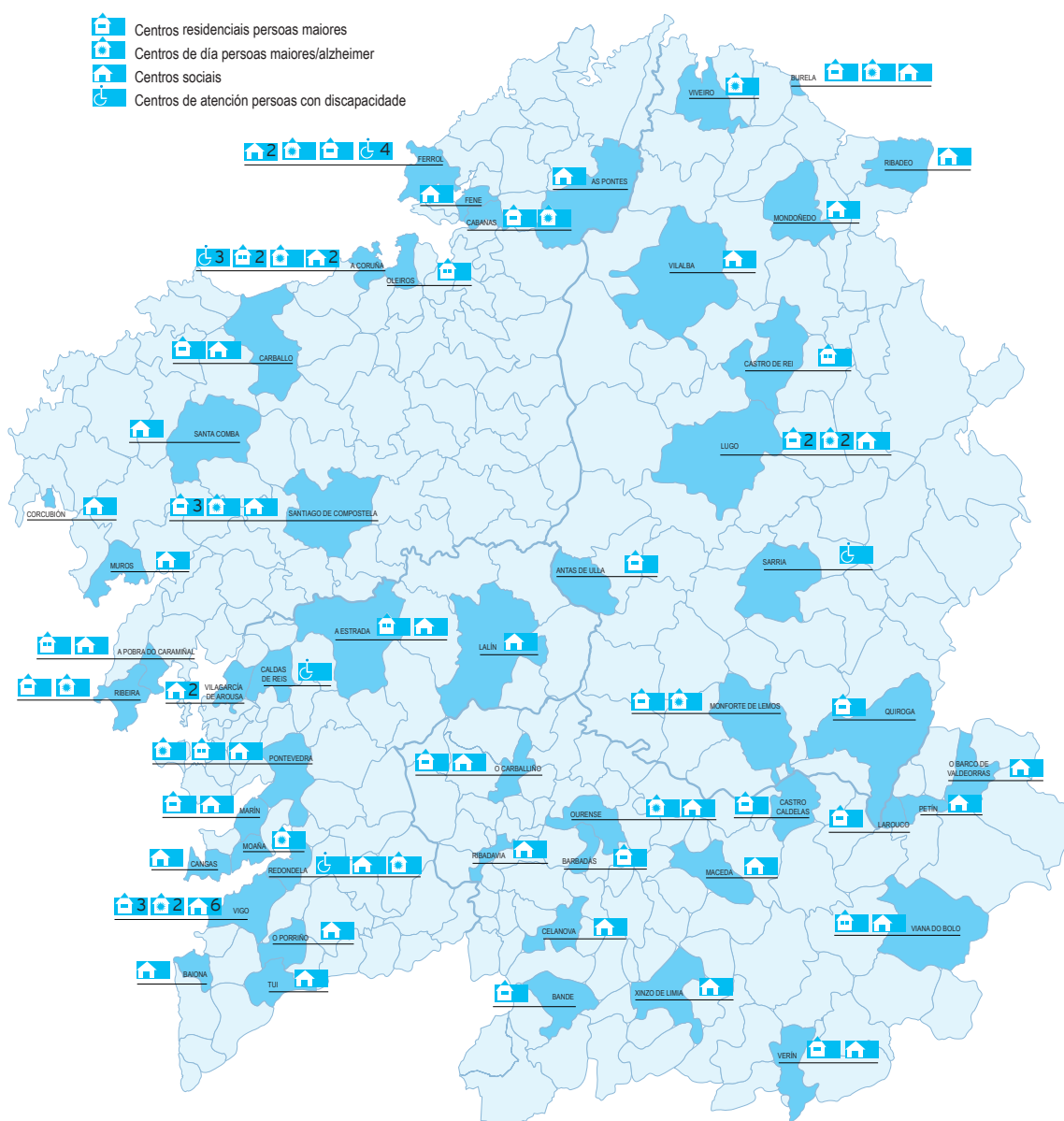
► Centros de menores

Os centros de menores clasifícanse nas seguintes tipoloxías: casas de primeira acollida, casas de familia, miniresidencias, residencias, centros con fogares, centros de reeducación, centros de atención específica, vivendas tuteladas, vivendas de transición á vida autónoma, centros con obradoiros formativos e centros de atención de día.

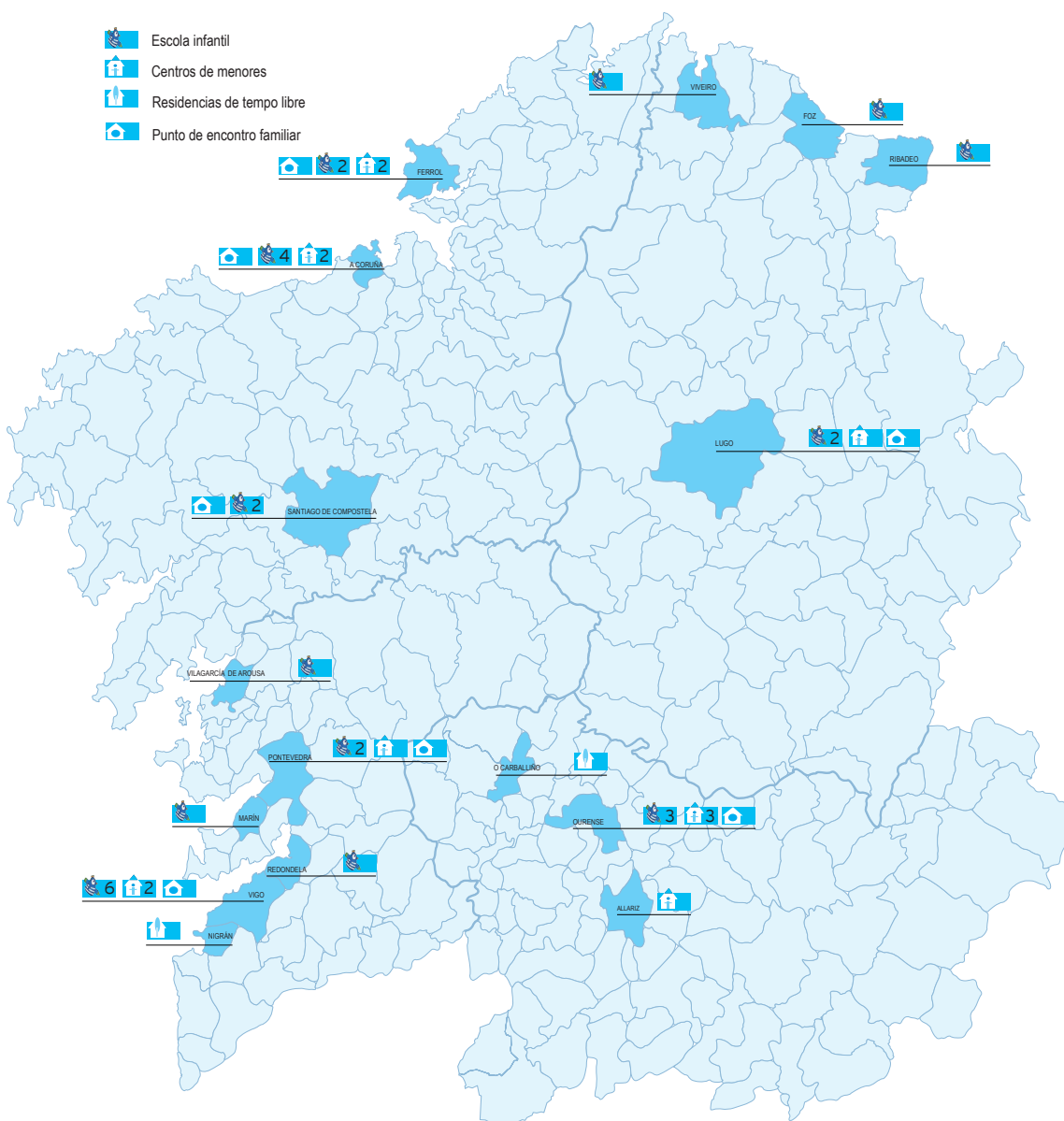
► Centros para a xuventude

Os centros para a xuventude clasifícanse nas seguintes tipoloxías: centro coordinador de información e documentación xuvenil, espazo xove, residencias e albergues e os centros querote máis.

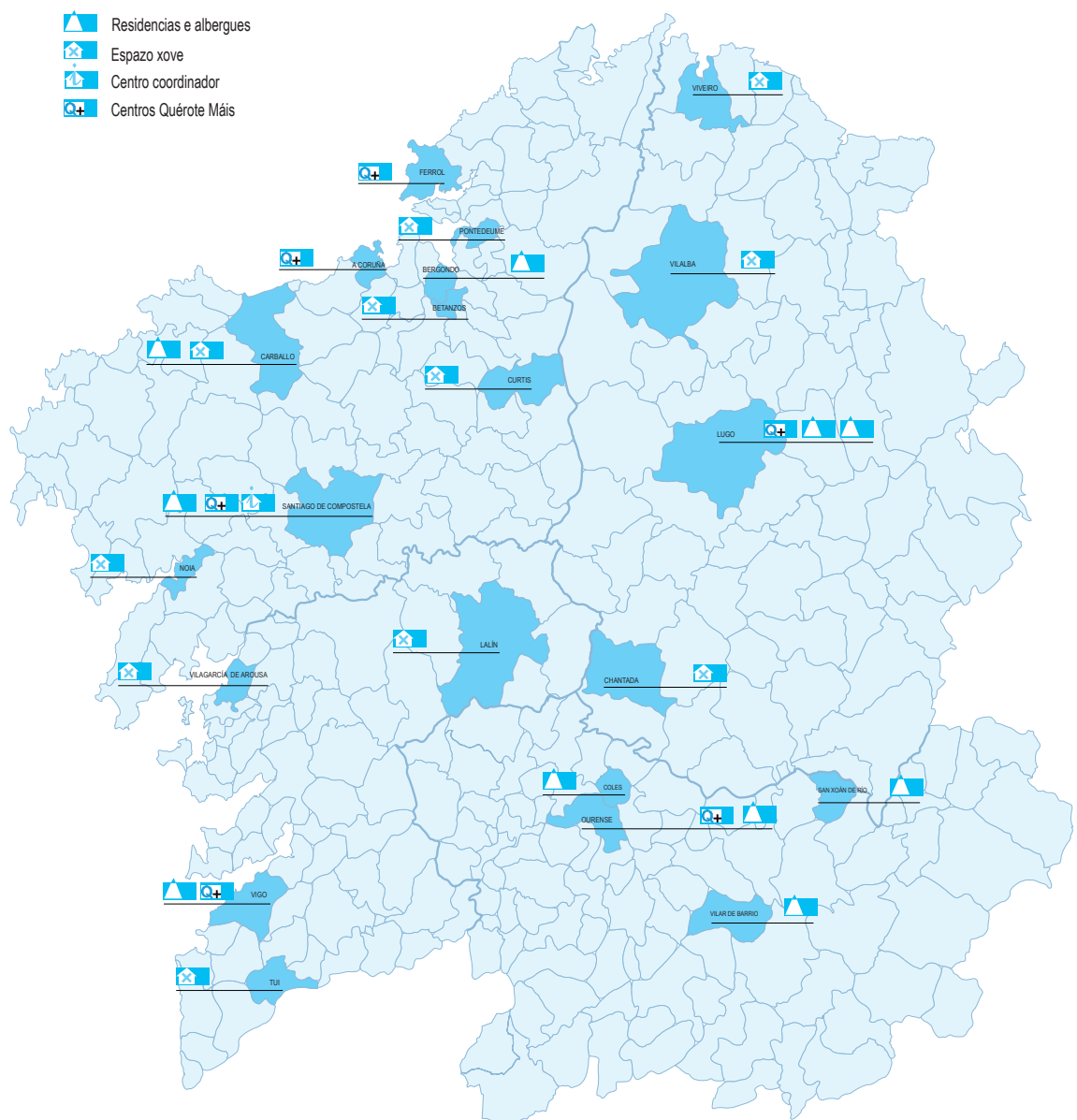
A distribución por concellos dos centros para persoas maiores, persoas con discapacidade e os centros sociais é a seguinte:

A distribución por concellos dos centros para menores, escolas infantís e familia é a seguinte:

A distribución por concellos dos centros de atención á xuventude é a seguinte:

1.3 NORMATIVA

A Consellería de Política Social e os seus órganos adscritos publicaron durante 2017 un total de 488 disposicións no Diario Oficial de Galicia, A distribución segundo as seccións establecidas no DOG e por rango da disposición é a seguinte:

► Distribución por rango

Lei	0
Decreto	4
Orde	78
Extracto	24
Resolución	116
Cédula	54
Edicto	82
Anuncio	124
Corrección de erros	6
Total disposicións	488

► Distribución por Sección

I. Disposicións xerais	3
II. Autoridades e persoal	0
III. Outras disposicións	115
IV. Oposicións e concursos	32
VI. Anuncios	338
Total disposicións	488

No seguinte acceso pode consultar as normas de maior interese no eido do benestar publicadas no Diario Oficial de Galicia ao longo do ano 2017 e distribuídas por categorías temáticas e data de aparición.

1.4 PUBLICACIÓNS E ESTATÍSTICAS

A Sección de Publicacións e Estatísticas, atendendo ao establecido no art. 8 e) do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015) (Corrección de erros: DOG nº. 4 do 08.01.2016), depende orgánica e funcionalmente da Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, adscrita á Secretaría Xeral Técnica, e ten ao seu cargo as seguintes funcións:

- ▶ Elaboración de publicacións: recompilación da información, redacción, revisión, maquetación, e publicación e posta á disposición dos usuarios de todos os recursos publicables relacionados con temáticas propias da Consellería.
- ▶ Coordinación e tramitación de expedientes de publicacións e de todo tipo de documentos -impresos ou electrónicos- que se presentan, para a súa aprobación, ante a Comisión Permanente de Publicacións.
- ▶ Asesoramento técnico en calquera dos procesos de edición aos departamentos da consellería que así o requiran.
- ▶ Cumprir e facer cumprir entre os distintos departamentos da Consellería, todo canto acordo se tome no Consello e na Comisión Permanente de Publicacións
- ▶ Xestión do ISBN, ISSN e depósito legal.
- ▶ Actualización e mantemento do catálogo en rede das publicacións editadas pola Consellería e descrición bibliográfica dos recursos publicables e posta á disposición dos usuarios, para a súa consulta, dos recursos publicables a través da páxina web da Consellería de Política social
- ▶ Coordinación, como órgano estatístico sectorial da consellería, entre o Instituto Galego de Estatística e as unidades administrativas responsables de operacións ou actividades estatísticas na elaboración ou reestruturación dos proxectos técnicos, actualización, seguimento e difusión dos datos das ditas operacións ou actividades.
- ▶ Colaboración co IGE na elaboración, seguimento e cumprimento das operacións estatísticas integradas no Programa estatístico anual (PEA).

1.4.1 Área de Publicacións

No ano 2017 a Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, a través da Sección de Publicacións, presentou para a aprobación da Comisión Permanente de Publicacións e a súa posterior edición un total de 62 documentos.

Por tipoloxía de publicación, distribúense do seguinte xeito: carteis: 13 dípticos: 4; folla: 1, folletos: 15; libros: 7; publicacións periódicas: 16 (números correspondentes a 7 títulos editados); trípticos: 2

Producción por tipo de publicación: Ano 2017	Nº. de documentos
Carteis	13
Díptico	4
Folletos**	15
Libros	7
Publicacións periódicas*	16
Tríptico	2
Políptico	1
Folla	1
Outros	3
Total	62

* Os números publicados corresponden a 8 títulos de publicacións periódicas aprobadas na Comisión Permanente de Publicacións.

** Dos 15 folletos presentados e aprobados pola Comisión permanente de publicacións, dous non chegaron a publicarse.

A edición impresa ou edición en papel representa un 30 % do total -con 18 documentos- fronte á edición electrónica -con 42 documentos- e que representa o 70% do total. Todos os títulos correspondentes á edición electrónica foron colgados na rede e tamén unha parte do total de títulos impresos.

Todos os documentos teñen carácter non venal

Ao longo de 2017 o número de exemplares de todos os documentos editados ascende a 60.650 e flutúan entre un mínimo de 100 exemplares e un máximo de 20.000. Difíren segundo o tipo de documento, aumentado a tiraxe en documentos de carácter divulgativo de programas levados a cabo polas distintas unidades.

En canto aos investimentos, o custo total investido en publicacións ao longo de 2017 ascende a 38.007,87 euros.

A lingua de publicación utilizada en todos os documentos é o galego, aínda que algúns títulos -11 concretamente- publicáronse tamén en castelán

A distribución de número de documentos, tiraxe e orzamentos dos distintos centros directivos e outros órganos administrativos adscritos á consellería é a seguinte:

Departamento*	nº	Tiraxe	Custo en euros
Secretaría Xeral Técnica	9	0	0,00
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica **	13	42.000	0,00
Dirección Xeral de Marios e Persoas con Discapacidade**	16	0	3,624
Dirección Xeral de Inclusión Social	4	0	0,00
Dirección Xeral de Xuventude Participación e Voluntariado	15	17.450	33,214,48
Consortio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar	3	1.200	1.169,39
Total	60	60.650	38.007,87

* Relacionáanse unicamente aquelas unidades administrativas que ao longo de 2017 publicaron algún tipo de documento.

** A Comisión permanente de publicacións aprobou, para a súa edición, 18 documentos pero 2 deles non foron publicados.

O depósito legal

A Lei 23/2011, do 29 de xullo, de depósito legal (BOE nº 182, do 30.07.2011) e a súa entrada en vigor o 30 de xaneiro de 2012 tivo como novidade máis destacada o cambio na asunción da xestión do depósito legal que pasa de recaer no impresor a recaer no editor.

A partir de 2012, a Sección de Publicacións e Estatísticas, xestiona o depósito legal das obras editadas (impresas e electrónicas con dispositivo físico) pola Consellería de Política Social.

A publicación do Real decreto 635/2015, do 10 de xullo (BOE núm. 177 do 25.07.2015), regula o depósito legal das publicacións en liña. Polo tanto, e aínda que se viña practicando desde a publicación da lei, os xestores do depósito legal das publicacións en liña son os centros de conservación, é dicir, a Biblioteca Nacional de España e os que determinen as comunidades autónomas no ámbito das súas competencias. Estes centros son os que determinan os sitios web e os recursos que se capturarán ou depositarán para ser conservados e poder así facilitar a súa consulta. Na Comunidade Autónoma de Galicia o centro de conservación recae na Biblioteca de Galicia.

No ano 2017 solicitáronse 20 números ás oficinas de depósito legal da Coruña. Depositáronse os exemplares preceptivos de 18 dos documentos editados (dous non chegaron a publicarse) para a súa conservación na Biblioteca Nacional de España, na Biblioteca de Galicia e nos centros de conservación establecidos pola Comunidade Autónoma de Galicia no ámbito das súas competencias.

O BdB. Boletín de Benestar: Boletín informativo de Política Social

Este boletín elaborado integramente desde a Sección de Publicacións e Estatísticas continúa como un documento que pretende facilitar formación e accesibilidade informativa a aquelas persoas que, desde distintas perspectivas, se dedican a traballar no ámbito das políticas sociais.

Ao longo de 2017 editáronse 6 números do BdB.

O blog da Consellería: Alertas e publicacións de Política Social

<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/>

Esta ferramenta iníciase en maio de 2016 cun dobre obxectivo: por un lado, dar visibilidade das novidades editoriais elaboradas pola Consellería, e por outro, crear un contorno de información de recursos documentais no ámbito das competencias propias desta consellería. Parte da necesidade de ampliar e dar a coñecer a actuación e a xestión das políticas públicas en materia de Servizos sociais.

Ao longo de 2017 publicáronse un total de 104 artigos* distribuídos por categorías do seguinte xeito:

Alertas	50
Estatísticas	12
Normativa	49
Publicacións da Consellería	18

* O nº de artigos publicados (104) difire do nº de entradas (129). Isto explícase porque un mesmo artigo pode estar asignado a varias categorías.

Da información mensual remitida pola Amtega e referida á visualización do blog podemos dar os seguintes datos:

Media de número de persoas usuarias: 240 ao mes e media de número de páxinas vistas: 620

Relaciónanse a continuación todas as publicacións incluídas no catálogo de publicacións da Xunta de Galicia durante o ano 2017:

BdB. Boletín Informativo de Política Social

Novo boletín informativo de periodicidade bimestral elaborado pola Sección de Publicacións e Estatísticas da Secretaría Xeral Técnica. Estrutúrase en varias seccións: Actualidade, Estatísticas, Alertas bibliográficas e Normativa e ten como principal obxectivo informar sobre as actuacións máis salientables da Consellería no seu ámbito competencial e a información e formación dos seus usuarios.

Acceso n.º 6 (xaneiro-febreiro 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_06_2017.pdf

Acceso n.º 7 (marzo-abril 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_07_2017.pdf

Acceso n.º 8 (maio-xuño 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_08_2017_0.pdf

Acceso n.º 9 (xullo-agosto 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb-boletin-de-bienestar-boletin-informativo-de-politica-social-no-9-xullo-agosto-2017_1.pdf

Acceso n.º 10 (setembro-outubro 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_10_2017.pdf

Acceso n.º 11 (novembro-décembro 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_n_11_2017.pdf

Consellería de Política Social. Recompilación normativa 2016

Selección das disposicións normativas máis salientables no eido das políticas sociais elaboradas por esta consellería e publicadas ao longo dun ano no Diario Oficial de Galicia (DOG). Clasificadas en 5 grandes epígrafes, de cada rexistro danse os seguintes datos: título da disposición, núm. de DOG e data de publicación e acceso á norma en formato PDF e HTML.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/recompilacion_2016.pdf

Estratexia galega sobre discapacidade, 2015-2020

A Estratexia galega sobre discapacidade 2015-2020 é o instrumento de planificación que o Goberno da Xunta de Galicia pon ao servizo da comunidade para seguir avanzando na igualdade de oportunidades e na aceptación das diferenzas para un grupo de poboación heteroxéneo con necesidades e demandas diversas. Susténtase nunha metodoloxía de elaboración participativa, na que interviñeron tanto o movemento asociativo do ámbito da discapacidade coma os departamentos da Administración autonómica e colexios profesionais. Ten por obxecto impulsar accións que contribúan a que as persoas con algún tipo de discapacidade poidan gozar dunha vida autónoma e independente e teñan poder de decisión sobre a súa propia vida. Así mesmo, refórzanse aspectos que contribúen a unha verdadeira participación activa na comunidade, sen esquecer a importancia da accesibilidade para facelo factible.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estratexia_discapacidade_2015-2020.pdf

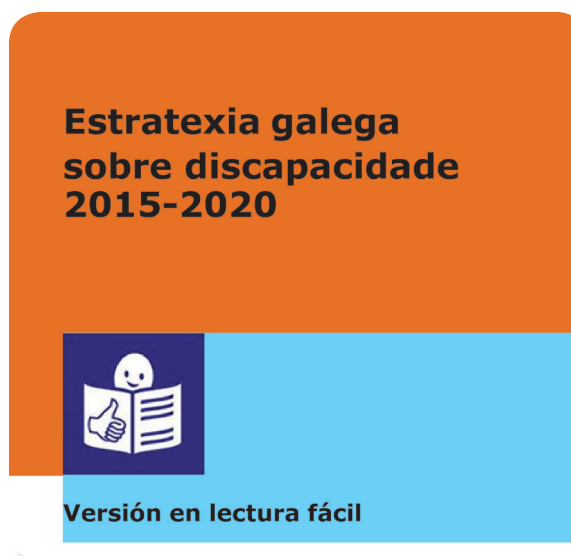
Estratexia galega sobre discapacidade, 2015-2020.

Versión en lectura fácil

A adaptación da Estratexia galega sobre discapacidade está dirixida a persoas con discapacidade intelectual e ten como obxectivo principal facer máis comprensible o texto a un determinado grupo de persoas usuarias. Debido a iso, a linguaxe, a tipografía, os cadros aclaratorios, a maquetación, etc. validáronos persoas usuarias dunha asociación de discapacitados de Santiago de Compostela, nun intento de facilitar e mellorar a vida destas persoas e a das súas familias.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estratexia_discapacidade_facil_lectura.pdf

Así, así?: El bebé es el protagonista de su vida 0 a 3

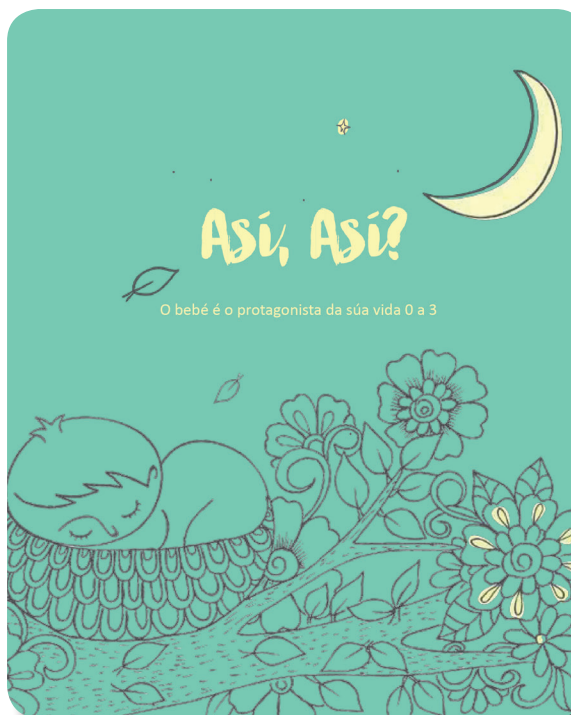
Guía sobre la atención integral que las niñas y los niños de 0 a 3 años deben recibir para prevenir los trastornos en el desarrollo y para orientar a las familias y profesionales con interés en esta materia. Resulta una herramienta práctica sobre una etapa de la crianza clave para su evolución de cara a edades posteriores y, también, de cara a configurar su autoestima y su seguridad y generar personalidades más seguras, más autónomas y más sanas.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/asi_asi_galego_0.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/asi_asi_castellano.pdf

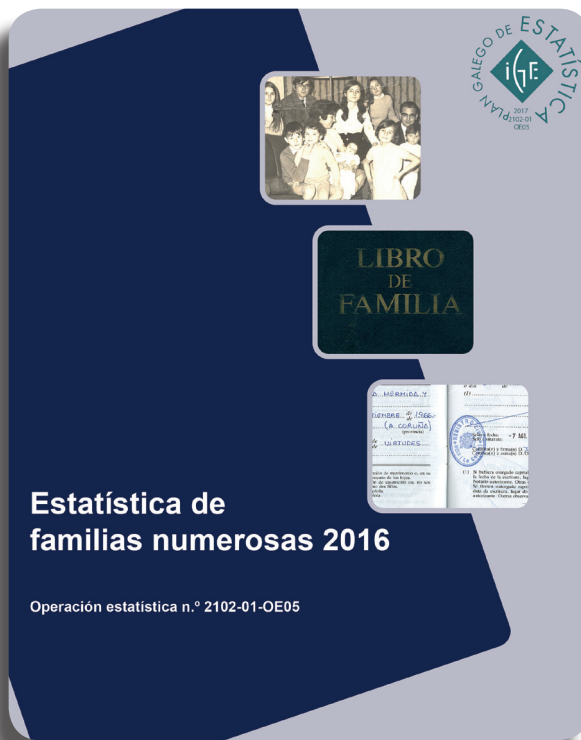

Consellería de Política Social. Memoria, 2016

Memoria que con carácter anual edita a Consellería de Política Social, coas súas actuacións máis salientables no ano en curso. A publicación estrutúrase en tantos capítulos coma ámbitos de actuación abrangue, agás o primeiro capítulo, no que se analizan temas de carácter máis transversal, como a estrutura orgánica, información demográfica, recursos, publicacións e estatísticas etc.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/memoria_cps_2016.pdf

Estatísticas de Política Social. Estadística de familias numerosas

Operación estatística extraída da información facilitada polas propias persoas interesadas sobre a concesión ou renovación dos títulos de familia numerosa entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro do ano en curso. Informa tamén sobre a normativa aplicable e os requisitos que se deben cumprir para o recoñecemento da condición de familia numerosa.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2016.pdf

Acceso en castelán:

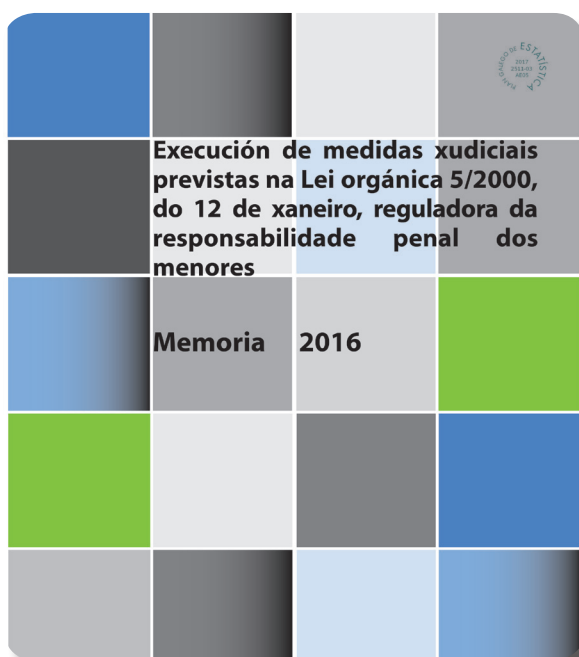
https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2016_castellano.pdf

Medidas xudiciais derivadas da aplicación en Galicia da L.O. 5/2000, reguladora da reponsabilidade penal dos menores: Memoria 2016

A norma que regula a responsabilidade penal dos menores (Lei orgánica 5/2000) pon o acento nas funcións rehabilitadoras e reeducadoras máis que nas sancionadoras. Establece un catálogo de medidas de natureza sancionadora-educativa que, baseado no superior interese do menor, persegue a integración e a reinserción social dos/as menores que delinquen. Esta memoria recolle os datos estatísticos de execución relativos ao ano 2015 e preséntase dividida en seis bloques: Medidas notificadas polos xulgados de menores, Medidas en execución, Medidas pendentes de execución, Datos sobre as persoas menores que estiveron executando medidas e Actuacións no ano 2015. Acompaña á publicación un anexo cun resumo do programa de traballo remunerado e formación ocupacional de menores infractores que cumpren unha medida de internamento nun centro.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/memoria_medidas_xudiciais_2016_0.pdf

Un ano de mobilidade xuvenil: 2016

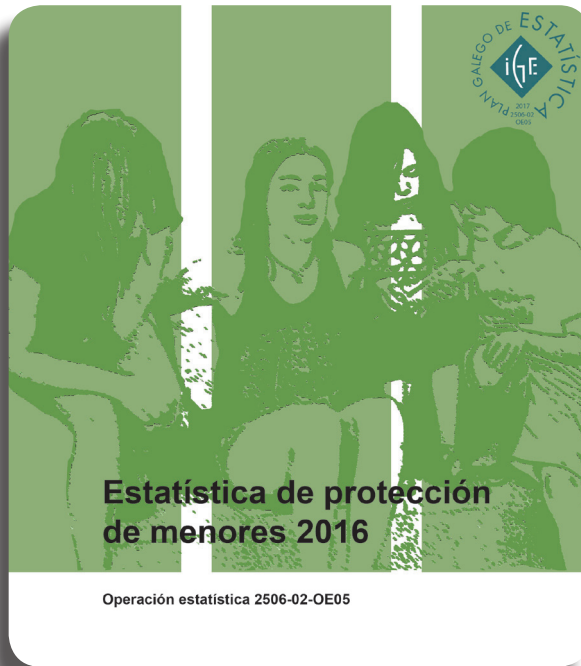
Publicación que recolle as actividades de mobilidade que se realizaron durante o ano 2016, tanto as realizadas por mozos/as galegos noutros países coma as levadas a cabo por mozos/as de diferentes países en entidades, asociacións e institucións galegas.

O obxectivo da publicación é dar a coñecer as diferentes opcións, programas e actividades que se lles ofertan á mocidade e ás entidades de Galicia no eido da mobilidade.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/definitivo_un_ano_de_mobilidade_xuvenil_2016.pdf

Estadística de protección de menores 2016

Publicación anual con información estadística sobre menores en situación de desprotección e sobre adopcións. Define as distintas figuras legais que protexen a situación de risco e desamparo: garda, tutela e acollemento, ben sexa familiar ou residencial. Tamén define e analiza o proceso legal das adopcións, na súa dobre vertente: nacional e internacional. Por último, describe os programas de apoio ás persoas menores e ás súas familias levadas a cabo polos servizos especializados de protección da infancia.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_menores_2016.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_menores_castellano_2016.pdf

INutriage: Manual de identidade corporativa

O proxecto Nutriage nace co obxectivo de asegurar o envellecemento saudable da poboación a través dunha alimentación baseada na dieta atlántica. Neste manual de identidade corporativa da marca gráfica de Nutriage descríbense algunhas regras para a súa correcta aplicación e colocación, segundo os casos: en convivencia con outras marcas, medios audiovisuais, papelería, publicidade en prensa e outras aplicacións.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/manual_ic_nutri_age_galego.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/manual_ic_nutri_age_castellano.pdf

Guía de recursos para as familias 2017

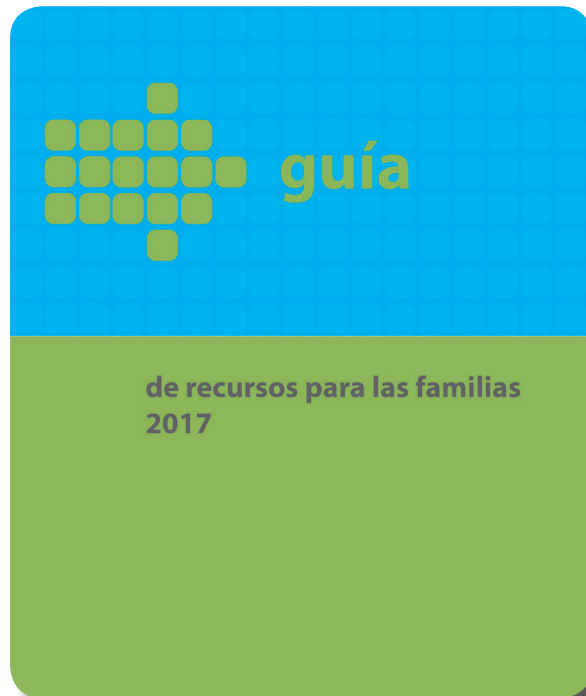
Esta Guía de recursos para as familias recolle o conxunto de medidas e prestacións que a Xunta de Galicia lles ofrece ás familias, as prestacións económicas da Seguridade Social, o conxunto de permisos e excedencias, os beneficios fiscais de ámbito autonómico, as medidas e beneficios fiscais de ámbito estatal e os servizos, plans e programas. Todo iso encamiñado a apoiar e favorecer todos os membros da unidade familiar.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/guia_recursos_familia_2017.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/guia_recursos_familia_2017-cas.pdf

Os Bolechas aprenden a ser persoas voluntarias

Guía didáctica dirixida ao público infantil co obxecto de dar a coñecer o significado do compromiso social a través da acción voluntaria.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/interior_definitivo_voluntariado-21nov_r.pdf

1.4.2 Área de Estatísticas

Na persoa ao fronte da Sección de Publicacións e Estatísticas recae a coordinación do órgano estatístico sectorial¹ desta consellería. Entre as súas funcións está a de coordinar e difundir as estatísticas propias da consellería e a colaboración co Instituto Galego de Estatística (IGE) na elaboración do Plan galego de estatística e nos proxectos dos seus programas anuais.

Froito desta colaboración é a publicación do Decreto 188/2016, do 22 de decembro polo que se aproba o Programa estatístico anual da Comunidade Autónoma de Galicia para 2017 (DOG nº 249, do 30.12.2016).

Segundo este decreto a Consellería de Política Social participou na programación dun total de 5 operacións estatísticas (OE)² e nunha actividade estatística (AE)³

Do estado das 5 OE, todas aparecen como operacións en curso⁴,

1 Os órganos estatísticos sectoriais defínense como as unidades das consellerías encargadas de elaborar as estatísticas que se lles encomende no Plan galego de estatística e nos seus programas.

2 A Lei 15/2016 do 28 de xullo do Plan galego de estatística 2017-2021 (DOG núm. 145 do 02.08.2016) define operación estatística como aquela actividade que se executa consonte un proxecto técnico e coa participación dunha administración pública galega nalguna fase a maiores da difusión. É de difusión obrigatoria e debe estar clasificada dentro dalgún dos puntos seguintes, ou ser unha combinación deles: a) censo, b) Enquisa por mostraxe, c) Toma directa de datos, d) Explotación estatística de sistemas de información, rexistros administrativos ou directorios, e) De síntese: sistema de indicadores, números índices, contas económicas e proxeccións e métodos de estimación indirecta.

3 Actividade estatística (AE): execútase sen proxecto técnico pero coa finalidade de difundir resultados que contribúan a ampliar a información estatística dispoñible sobre Galicia.

4 O estado dunha OE define o seu grao de desenvolvemento. En curso é un dos estados nos que se atopa unha OE e refírese a unha operación con proxecto técnico que dá lugar a unha serie cronolóxica.

Por órganos superiores e de dirección a distribución é a seguinte:

Operacións estatísticas Secretaría Xeral Técnica 1 OE

2506-03 OE05 Explotación do Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (RUEPSS): en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica: 2 OE e 1 AE

2102-01-OE05 Estatística de familias numerosas: en curso

2506-02-OE05 Estatística de protección de menores: en curso

2511-03-AE05 Estatística de Infancia e adolescencia: en proxecto

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Inclusión Social: 1 OE

2503-01-OE05 Estatística sobre beneficiarios da Rísiga e das axudas de emerxencia social: en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade: 1 OE

2507-01-OE05 Explotación do censo de persoas con discapacidade: en curso

Actividade estatística no 2017 na Consellería de Política Social

No 2016, a actividade do Órgano estatístico sectorial en colaboración co IGE e cos departamentos responsables da elaboración estatística na consellería, centrouse en avanzar no proxecto técnico da OE en proxecto da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica: Estatística de medidas xudiciais impostas polos xulgados de menores.

Seguimento do programa estatístico 2017. Consellería de Política Social

Operacións estatísticas (OE)	Número	% Execución
OE en curso	5	100%
AE	1	100%
Total OE	6	100%
	Número	Calendario
OE nos que se avalía o calendario	5	100%
AE na que se avalía o calendario	1	100%

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVICIOS SOCIAIS

A unidade de autorización e inspección de servizos sociais ten por finalidade verificar o cumprimento da normativa aplicable aos servizos sociais, de xeito que se garantan os dereitos das persoas usuarias e se procure a mellora continua da calidade nos servizos sociais que se presten aos cidadáns no territorio galego.

A súa actuación fundaméntase nos principios de independencia, profesionalidade e especialización, accesibilidade e servizo aos cidadáns, eficacia, obxectividade, responsabilidade e cooperación interadministrativa.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008).
- ▶ Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e a inspección dos servizos sociais en Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012).

1.5.1 Área de Rexistro e Autorización

1.5.1.1 Rexistro

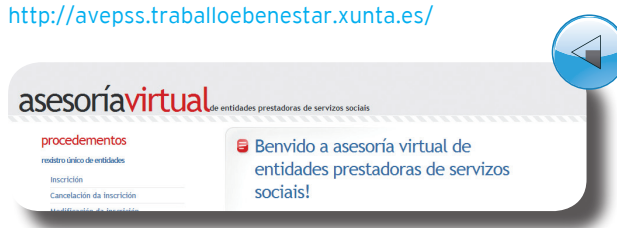
As entidades titulares ou xestoras de servizos, centros ou programas, públicos ou privados, con ou sen ánimo de lucro, que desenvolvan as súas actividades de servizos sociais no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, deben figurar inscritas no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (en adiante, RUEPSS).

Opera en soporte informático, asegurando o acceso ás entidades inscritas, así como a todos os cidadáns para a realización de consultas de carácter informativo sobre a localización e as características dos recursos existentes.

As persoas interesadas poden consultar a información acerca dos requisitos básicos e os pasos que deben seguir para prestar servizos sociais en Galicia accedendo

á “asesoría virtual de entidades prestadoras de servizos sociais” a través do enlace:

<http://avepss.traballoebienestar.xunta.es/>

Ao longo do ano 2017 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 248 inscricións de entidades, 18 cancelacións de inscricións e 227 modificacións dos datos anotados no RUEPSS referidos ás entidades inscritas.

▶ Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012- 2016:

	Inscricións	Cancelacións	Modificacións
2012	129	2.140	308
2013	157	355	289
2014	121	25	260
2015	153	456	316
2016	255	18	239
2017	248	18	227

No ano 2017 consolidouse o incremento de entidades rexistradas, debido a que a consellería segue a manter a liña de subvencións para a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal para persoas con discapacidade.

O número de consultas ao RUEPSS tamén se incrementou substancialmente pasando de 69.041 no ano 2016 a 87.530 no presente ano.

Ademais das obrigas legais derivadas da entrada en vigor da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das Administracións Públicas, facilítase a comunicación electrónica coas entidades prestadoras, permitindo o

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVICIOS SOCIAIS

intercambio de información e datos a través da aplicación do RUEPSS. Así, no 2017 e como en anos anteriores, as entidades puideron descargar o control de legalidade da aplicación e achegar polo mesmo medio a información requirida.

1.5.1.2 Autorización de centros e programas.

Durante o ano 2017 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 97 autorizacións de creación ou construción de centros, 67 permisos de inicio de actividades de centros ou programas, 148 modificacións substanciais dos centros e programas e 67 permisos de cesamento de actividades de centros ou programas.

Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012-2017:

	Autorización creación ou construción de centros	Modificación substancial de centros e programas	Permiso de inicio de actividades en centros ou programas	Permiso de cesamento de actividades de centros e programas
2012	106	183	140	58
2013	126	184	137	73
2014	123	236	136	103
2015	89	198	83	106
2016	70	209	88	87
2017	97	148	67	67

1.5.2 Área de Inspección

Como cada ano, como traballo previo ao inicio das inspeccións, revísanse e actualízanse os documentos de traballo utilizados nos controis documentais e nas visitas, mellorando os protocolos de calidade de cada unha das áreas. Así mesmo, revisamos os ítems de verificación de datos e os indicadores máis representativos, para axustalos ás novas necesidades e coa finalidade de facilitar ao persoal inspector e ás propias entidades inspeccionadas, a detección de áreas de mellora na prestación dos servizos.

No plan de inspección do 2017 estableceuse como obxectivo acadar a cifra de 1.459 inspeccións, das que se realizaron 1.468, o que significa o cumprimento do plan nun 100,61%. Tramitáronse 16 expedientes sancionadores e 321 queixas e reclamacións.

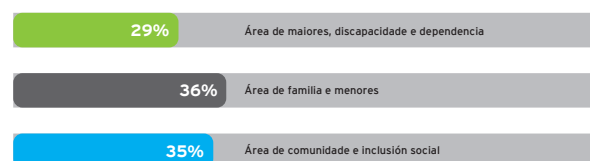
Durante este ano mantivéronse os compromisos de calidade da unidade, cunha xestión prioritaria das queixas e realizando as visitas de inspección previa ao inicio de actividades á maior brevidade posible, unha vez que a documentación do expediente está completa.

Datos comparados de inspección nos seis últimos anos:

	Visitas a centros ou programas	Tramitación de denuncias e reclamacións	Expedientes sancionadores
2012	1.892	254	49
2013	1.591	232	46
2014	1.499	247	39
2015	1.442	255	83
2016	1.382	303	13
2017	1.468	321	16

As cifras das inspeccións realizadas a centros e programas no ano 2017, desagregadas por áreas de actuación, son as seguintes:

Área	nº visitas
Área de comunidade e inclusión social	518
Área de familia e menores	527
Área de maiores, discapacidade e dependencia	423
Total	1.468

Pola Orde do 6 de maio de 2016 reguláronse as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do Programa Operativo Feder Galicia 2014-2020, e procedeuse á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2016, 2017, 2018 e 2019. A dita orde establece que todos os proxectos que alcancen o limiar mínimo serán obxecto de inspección por parte da Subdirección de Autorización e Inspección de Servizos Sociais, así como que, unha vez xustificada cada anualidade da subvención, o órgano instrutor, antes de proceder ao seu pagamento, requirirá da Subdirección Xeral de Autorización e Inspección de Servizos Sociais da Consellería de Política Social a verificación do cumprimento da actividade subvencionada. Esta previsión supuxo un incremento significativo do número de inspeccións que se fan realizar na área de familia.

Así mesmo, cómpre salientar que durante o ano 2017 continuouse a traballar no seguimento de establecementos con distinto tipo de licenzas: centros de ocio, academias de idiomas...que funcionan como centros que requiren autorización da Secretaría Xeral Técnica da Consellería de Política Social e que por conseguinte deben ser obxecto da correspondente regularización, requirindo un número considerable de inspeccións non contempladas inicialmente no plan.

Ademais da execución do plan de inspección anual, cómpre destacar:

a. Mellora e renovación da normativa en materia de servizos sociais:

Ao longo do 2017 continuouse traballando na elaboración do anteproxecto de decreto polo que se regulará o réxime de rexistro, control, acreditación e inspección dos Servizos Sociais en Galicia, para

os efectos da súa adaptación á Lei 20/2013, do 9 de decembro, de garantía da unidade de mercado, respecto do réxime de intervención administrativa no marco dos servizos sociais.

b. Información e asesoramento en materia de rexistro e autorización de servizos sociais:

Continuouse coa actualización permanente dos contidos da web da "asesoría virtual de entidades prestadoras de servizos sociais", co fin de facilitar a aplicación das disposicións na materia, informando das fases de cada un dos procedementos e incorporando un catálogo de preguntas frecuentes e modelos estandarizados de documentos básicos para o funcionamento dos centros e dos programas que serven de referencia para as entidades prestadoras de servizos sociais. Nesta web rexistráronse un total de 34.600 consultas.

Tamén se reforzaron as funcións de información e asesoramento, tanto para a posta en marcha de novos servizos ou modificación dos existentes, como das entidades prestadoras de servizos sociais e do seu persoal na análise do funcionamento dos seus centros, programas e servizos e das medidas que se implantaron para mellorar a calidade da atención. No ano 2017 realizáronse 180 labores de asesoramento.

c. Outras colaboracións:

- Participación nos comités de expertos dos procesos de contratación pública referidos a:
- Contrato de servizos da Escola Infantil 0-3 para o Hospital de Barbanza
- Contrato de servizos para a xestión e dirección do centro Valverde para a execución de programas de emancipación en réxime de acollemento residencial tutelado.

1.6 AS FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

As fundacións de interese galego son aquelas organizacións constituídas sen ánimo de lucro que, por vontade dos seus creadores, teñen afecto de modo duradeiro o seu patrimonio á realización de fins de interese xeral para Galicia e desenvolven principalmente as súas actividades e teñen o seu domicilio no territorio da comunidade autónoma. Rexeranse pola vontade da persoa fundadora, polos seus estatutos e, en todo caso, pola lei.

O artigo 4 da Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego establece unha relación de fins que deberán perseguir entre os que atopamos a asistencia social e a inclusión social, promoción do voluntariado, promoción da acción social, promoción e atención ás persoas en risco de exclusión por razóns físicas, sociais ou culturais e outros de análoga natureza.

O Estatuto de autonomía da Comunidade Autónoma de Galicia outórgalle a competencia exclusiva a esta comunidade autónoma sobre réxime das fundacións de interese galego.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego (DOG núm.242, do 19 de decembro de 2006).
- ▶ Decreto 14/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento de fundacións de interese galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento do Rexistro de Fundacións de Interese Galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Lei 50/2002, do 26 de decembro, de fundacións (BOE núm.310, do 27 de decembro de 2002).
- ▶ Lei 49/2002, do 23 de decembro, de réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.307, do 24 de decembro de 2002)

- ▶ Real decreto 1491/2011, do 24 de outubro, polo que se aproban as normas de adaptación do Plan xeral de contabilidade ás entidades sen fins lucrativos e o modelo de plan de actuación das entidades sen fins lucrativos (BOE núm.283, do 24 de novembro de 2011).
- ▶ Real Decreto 1270/2003, do 10 de outubro, polo que se aproba o regulamento para a aplicación do réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.254, do 23 de outubro).

Funcións de Protectorado

O Protectorado é o órgano administrativo de asesoramento, apoio técnico e control das fundacións e ten por finalidade facilitar e promover o correcto exercicio do dereito da fundación e asegurar a legalidade da constitución, funcionamento e extinción das fundacións.

O Protectorado das fundacións de interese galego será exercido pola Xunta de Galicia a través do departamento con competencia específica sobre a materia propia dos fins de cada fundación, segundo o establecido na Orde de clasificación emitida pola Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza que é a consellería competente en materia de fundacións.

No ano 2015 produciuse unha nova distribución de competencias na Xunta de Galicia como consecuencia do Decreto 116/2015, do 4 de outubro, polo que se modifica a estrutura orgánica da Xunta de Galicia e o Decreto 129/2015, do 8 de outubro, polo que se fixa a estrutura organizativa dos departamentos da Xunta de Galicia. Polo tanto, produciuse unha readscripción de determinadas fundacións de interese galego á Consellería de Política Social segundo a Orde da Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza de 2 de febreiro de 2016 pola que se modifica a adscripción de determinadas fundacións de interese galego e se ordena a súa adscripción ás consellerías competentes para o exercicio das funcións de protectorado (DOG núm.34, do 19

de febreiro). Actualmente a Consellería de Política Social exerce o Protectorado sobre 120 fundacións.

Funcións do Rexistro

As fundacións de interese galego terán personalidade xurídica desde a inscrición da escritura pública da súa constitución no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

O Rexistro é único para toda a Comunidade Autónoma de Galicia, estando adscrito á Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza por ser a consellería competente en materia de fundacións. E terá tantas seccións como departamentos integre a Xunta de Galicia, en cada un dos cales se levará a cabo un rexistro auxiliar.

O Rexistro ten como finalidade ofrecer un sistema de garantía de publicidade material e formal das fundacións, mediante a inscrición do acto de constitución e de toda a secuencia de actos a través dos que se desenvolve a actividade fundacional, á vez que instrumento de seguridade xurídica e canle de información da realidade fundacional galega.

Polo tanto, na Consellería de Política Social existe un rexistro auxiliar do Rexistro de Fundacións de Interese Galego na que se inscribirán todos os actos aos que fai referencia o artigo 21 do Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, das fundacións adscritas á Consellería de Política Social. Entre os actos inscribibles atópanse: a constitución da fundación e os desembolsos sucesivos da dotación inicial, así como o aumento e a minoración da dotación, as modificacións estatutarias, o nomeamento, suspensión, cese e renuncia dos membros do padroado, a fusión, escisión e extinción das fundacións, etc...

Así mesmo no seguinte enlace, as fundacións de interese galego contan con información sobre a súa normativa aplicable e modelos orientativos.

<http://cpapx.xunta.es/que-e-unha-fundacion-de-interese-galego>

1.6 AS FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

02

2.1 Familia

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social está a desenvolver as políticas e actuacións en materia de protección e apoio á familia vén establecido pola normativa estatal e comunitaria seguinte:

- ▶ Constitución española,
- ▶ Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE núm. 277 do 19.11.2003)
- ▶ Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia (BOE núm. 180 do 29.07.2015).

Tamén pola normativa autonómica, fundamentalmente:

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais (DOG núm. 245 do 18.12.2008)
- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia. (DOG núm. 134 do 13.07.2011)
- ▶ Lei 4/2001, do 31 de maio, reguladora da mediación familiar (DOG núm. 117 do 18.06.2001 e corrección de erros DOG núm. 223 do 19.11.2001)
- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000, modificación no DOG núm 222 do 04.11.2003 e corrección de erros DOG núm. 235, do 03.12.2003), agás o título III do dito decreto derogado pola Lei 3/2011.

- ▶ Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, polo que se regula a figura do mediador familiar, o Rexistro de Mediadores Familiares de Galicia e o recoñecemento da mediación gratuíta. (DOG núm. 34 do 18.02.2003 e corrección de erros DOG núm. 44 do 04.03.2003)
- ▶ Decreto 96/2014, do 3 de xullo, polo que se regulan os puntos de encontro familiar en Galicia. (DOG núm. 145 do 01.08.2014). CAMBIO DE SITIO
- ▶ Decreto 146/2016, do 13 de novembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Xunta de Galicia (DOG núm. 217 do 14.11.2016)
- ▶ Decreto 177/2016, do 15 de decembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Vicepresidencia e das consellerías da Xunta de Galicia (DOG núm. 239 do 16.12.2016).
- ▶ Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG núm. 232 do 04.12.2015 e corrección de erros DOG núm. 4 do 08/01/2016).

A familia, a súa evolución, novas expectativas e demandas

O artigo 39.1 da Constitución española, no que se refire á familia entendida como unidade básica da estrutura social, establece que o deber dos poderes públicos é asegurar a súa protección social, económica e xurídica.

As transformacións que nos últimos anos se veñen desenvolvendo en todos os ámbitos da sociedade están incidindo dunha forma moi directa no concepto tradicional

de familia e veñen dar paso a novas formas máis variadas de familia, tanto na súa composición como nas funcións dos membros que a compoñen.

Polo tanto, o apoio á familia e aos núcleos de convivencia debe responder necesariamente á complexidade da nosa sociedade e debe dar solución ás diferentes situacións que impiden ou dificultan tanto a formación e constitución de novas familias ou grupos estables de convivencia, como o desenvolvemento integral das xa constituídas.

Así, debe darse o apoio necesario para paliar as dificultades notorias de conciliación da vida persoal, laboral e familiar, e procurar o sostemento da estabilidade da familia minimizando os danos derivados dos procesos de desestruturación familiar e, en particular, no que afecte aos dereitos dos fillos e fillas e os membros máis vulnerables da familia.

Liñas programáticas e actuacións do ano 2017

Neste proceso de mellorar progresivamente a calidade de vida das familias galegas, a Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, estableceu unhas liñas de actuación de carácter preventivo, asistencial e integrador que teñen como obxectivos:

- ▶ Apoiar e mellorar a oferta de servizos de calidade que axuden a conciliar a vida laboral, persoal e familiar como medio para garantir un ambiente favorable para a creación e libre desenvolvemento das familias.
- ▶ Promover a corresponsabilidade entre os distintos membros que compoñen a familia.
- ▶ Facilitar a adaptación da institución familiar aos cambios que se están producindo na súa configuración e nas súas funcións.
- ▶ Axudar con medidas de apoio á infancia.
- ▶ Impulsar as políticas de conciliación nas empresas.
- ▶ Fomentar as medidas para o acceso á vivenda, ao emprego, e as derivadas do abandono do mundo rural.

- ▶ Fomentar os recursos que garantan a posibilidade de ter os fillos e fillas que se desexen.
- ▶ Exercer as políticas destinadas a favorecer e impulsar o crecemento demográfico e a renovación xeracional, e reverter o envellecemento poboacional.
- ▶ Impulsar e coordinar a execución do Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, horizonte 2020.
- ▶ Promover as medidas contidas na Estratexia de apoio ás familias numerosas de Galicia 2013-2016, horizonte 2020.

A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, tendo como marco de actuación as liñas programáticas e como obxectivo fundamental mellorar a vida das familias galegas, desenvolveu unha serie de programas: de apoio económico, formalizados a través de ordes de subvencións; outros cun contido informativo de asesoramento ou de carácter educativo; e outros cun carácter meramente administrativo e que outorgan dereitos ás familias, como é a expedición do título de familia numerosa e a tarxeta de carné familiar.

2.1.1 Familias numerosas

<http://politicassocial.xunta.gal/web/portalsolicitude-e-documentacion-a-achegar-para-a-expedicion-e-renovacion-do-titulo>

The screenshot shows the website interface for 'Política Social' under the 'XUNTA DE GALICIA, CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL' header. The main navigation bar includes 'Inicio', 'Mapa do portal', 'Contacto', 'Servizos e queixas', 'Accesibilidade', and 'GALEGO | CASTELÁN'. The left sidebar contains a menu with 'Compartilla', 'Sala de comunicación', 'Recursos', and 'Temas'. The main content area is titled 'FAMILIAS NUMEROSAS' and 'SOLICITUDE E DOCUMENTACIÓN A ACHEGAR PARA A EXPEDICIÓN E RENOVACIÓN DO TÍTULO'. It lists requirements for the title, such as 'Impreso cuberto e asinado', 'Fotocopia de DNI, NIE ou do permiso de residencia...', and 'Certificado de empadronamento...'. A search bar and a 'Unidos pola familia' logo are also visible.

A normativa vixente en materia de familias numerosas vén recollida na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE nº 277, do 19.11.2003) e o Real decreto 1621/2005, do 30 de decembro, polo que se aproba o regulamento da dita lei (BOE nº 15, do 18.01.2006).

Entre os seus preceptos cabe salienta a clasificación das familias numerosas en dúas categorías: xeral (familias con menos de 5 fillos) e especial (familias con 5 ou máis fillos).

Esta clasificación matízase coa introdución dalgúns criterios cualitativos: a condición de discapacidade dos fillos, a renda familiar per cápita e o feito dos partos, adopcións ou acollementos múltiples.

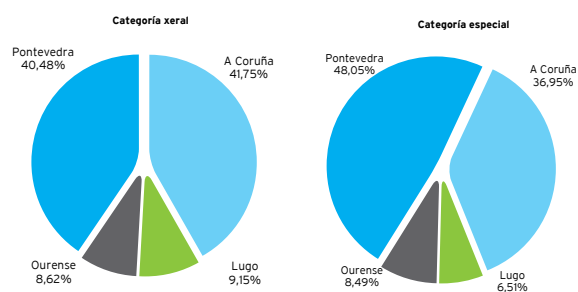
Posteriormente, a Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social, na disposición adicional décimo terceira, amplía o concepto de familia numerosa ao pai ou nai con dous/dúas fillos/as cando falecese o outro proxenitor.

No ano 2015, a Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia contén, na súa disposición final quinta, varias modificacións da Lei 40/2013, do 18 de novembro. A máis salientable é a que establece que o título seguirá en vigor aínda que o número de fillos/as que cumpran as condicións para formar parte do título sexa inferior ao establecido no artigo 2 da Lei 40/2003, mentres polo menos un deles reúna as condicións previstas no artigo 3 da dita lei.

A expedición do título de familia numerosa dá dereito a beneficios de diversa índole entre os que se poden destacar as reducións nas matrículas universitarias, descontos nos medios de transporte: interurbano de viaxeiros, marítimo, aéreo e por ferrocarril, compra de vivenda habitual, etc.

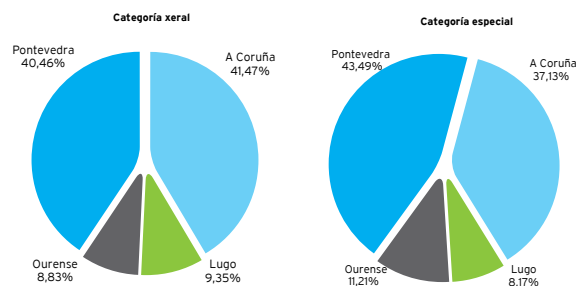
O número de títulos tramitados no 2017 ascende a 9.832; repartidos por provincia e categorías tal e como se reflicte na táboa que se xunta.

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	3.401	626	4.027
Lugo	729	104	833
Ourense	742	139	881
Pontevedra	3.303	788	4.091
Total	8.175	1.657	9.832

O número de títulos de familia numerosa en vigor a 31 de decembro de 2017 era de 23.637.

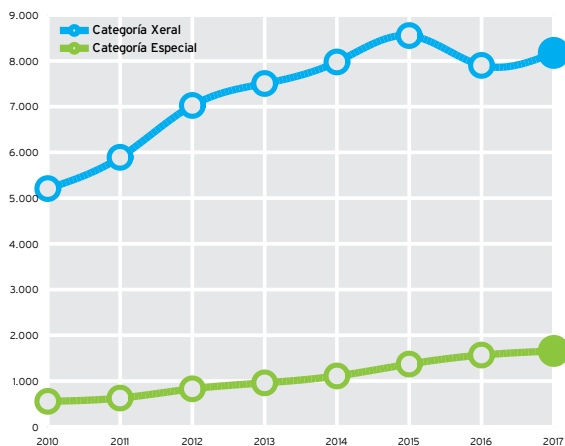
	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	8.905	782	9.687
Lugo	2.013	172	2.185
Ourense	1.902	236	2.138
Pontevedra	8.711	916	9.627
Total	21.531	2.106	23.637

Evolución

A evolución dos títulos expedidos de familias numerosas desde 2010 é a seguinte:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
2010	5.208	555	5.763
2011	5.892	627	6.519
2012	7.026	829	7.855
2013	7.506	959	8.465
2014	7.977	1.110	9.087
2015	8.554	1.370	9.924
2016	7.902	1.567	9.469
2017	8.175	1.657	9.832

A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e a convivencia de Galicia (BOE nº 134, do 13.01.2011), recoñece no capítulo II a especial consideración de determinadas familias, entre as que se atopan aquelas con fillos ou fillas concibidos ou concibidas e non nados ou nadas.

Así o artigo 10 da dita lei sinala que teñen a consideración de familias numerosas aquelas que reúnan as condicións que determina a Lei 4/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas. Segue a dicir que,

para os efectos desta lei, asimilárase a descendente, o fillo ou a filla concibido ou concibida, e sempre que mediante a aplicación desta asimilación se obteña un maior beneficio.

Pola súa parte, o artigo 12 establece a forma en que debe acreditarse a condición de concibido ou concibida e non nado ou nada, que é mediante o carné familiar galego. Así mesmo, indícase que este documento terá efectos unicamente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Na actualidade, a asimilación á condición de familia numerosa está a realizarse mediante a emisión dun certificado que ademais dos datos persoais recolle a categoría na que se encadra a familia que se recoñece como numerosa e a data de caducidade deste.

Durante o ano 2017 foron expedidos 88 certificados, todos eles de categoría xeral (59 na Coruña, 2 en Lugo, 7 en Ourense e 20 en Pontevedra).

2.1.2 Carné familiar

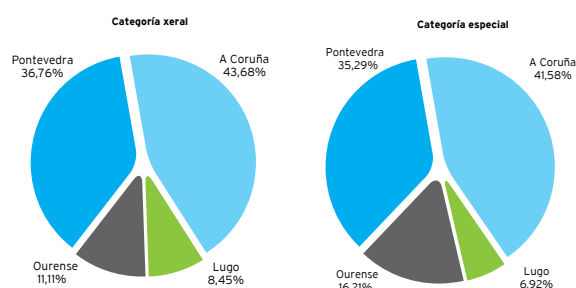
Dentro da política do Goberno en apoio á familia, a Xunta de Galicia puxo en marcha, durante o ano 2001, un novo programa de apoio ás familias numerosas denominado "Carné familiar".

Concíbese como unha medida de apoio social baseada na colaboración entre a Administración autonómica e a iniciativa privada que ten como obxectivo facilitar o acceso das familias numerosas a distintos bens e servizos mediante descontos ou outro tipo de vantaxe e que amplía e complementa os beneficios que actualmente outorga o título oficial de familia numerosa.

O carné familiar é unha tarxeta non financeira, persoal e intransferible ao dispor dos membros das familias numerosas que soliciten a expedición do carné familiar.

O número de tarxetas por provincias en vigor ata 31.12.2017 son as seguintes:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	29.300	2.868	32.168
Lugo	5.668	477	6.145
Ourense	7.453	1.118	8.571
Pontevedra	24.661	2.434	27.095
Total	67.082	6.897	73.979

O teléfono de información para este programa (981.957.027) recolle todas as dúbidas en temas relacionados co carné familiar ou co título de familia numerosa.

<http://politicassocial.xunta.gal/web/portal/carne-familiar>

2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas

<http://politicassocial.xunta.gal/web/portal/aplicacion-social-do-transporte-metropolitano-de-galicia>

A Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas e a Consellería de Traballo e Benestar asinaron o día 7/11/2014 un acordo de colaboración para estender os descontos establecidos para o transporte interurbano de viaxeiros na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, no eido do Plan de transporte metropolitano de Galicia, nas áreas metropolitanas da Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela e Lugo. A finais de abril de 2015 estes descontos ampliáronse ás familias numerosas da área metropolitana de Vigo.

Estes descontos serán do:

- 20 % - categoría xeral
- 50 % - categoría especial

Esta actuación estaba prevista no Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, horizonte 2020 na área de intervención 3, "Apoio ás familias", obxectivo estratéxico 4, "facilitar o acceso ao transporte e á mobilidade das familias", medida 2, "mellora do acceso ao transporte público", e na medida 35 da Estratexia de apoio para as familias numerosas de Galicia 2013-2016, horizonte, "Plan de transporte metropolitano de Galicia. Programa Tarifario. Políticas sociais", co fin de favorecer a mobilidade das familias e os seus membros e promover

unha maior utilización do transporte público, en especial das familias de especial consideración recollidas na Lei 3/2011.

Persoas beneficiarias

Calquera persoa membro dunha familia numerosa de Galicia (maior de 5 anos) que solicite a súa alta na aplicación social na Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, que cumpra os seguintes requisitos:

- Estar incluída dentro dun título oficial de familia numerosa.
- Ser titular dun contrato individual de tarxeta metropolitana de Galicia (TMG) asinado coa empresa colaboradora (ABANCA). No caso de persoas menores de idade o contrato será subscrito polas persoas proxenitoras, titoras ou gardadoras.
- Cubrir o impreso de solicitude de alta na aplicación social xestionada pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.
- Achegar, xunto coa solicitude, unha copia do contrato individual e unha copia da propia tarxeta.

Validez

O período no que se aplican os descontos correspondentes por familia numerosa coincide co período de validez do propio título de familia numerosa. Polo tanto, cada vez que se renove o título de familia numerosa, deberá comunicarse á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica para que efectúe a correspondente modificación do período de validez na aplicación social.

Bonificacións

As bonificacións por familia numerosa comezaron a aplicarse a partir do 1 de decembro de 2014 e son acumulables a calquera outra que lle puidese corresponder pola pertenza a outro colectivo con bonificación, cun límite máximo do 100% da viaxe.

As bonificacións percíbense sempre ao final do mes seguinte a aquel no que se xere o dereito ao desconto correspondente, con efectividade desde o día 1 do mes seguinte. Así, os descontos acumulados no mes de decembro, serán computados a finais do mes de xaneiro e estarán dispoñibles para as persoas usuarias a partir do 1 de febreiro.

O prazo para que as persoas usuarias acepten a bonificación é de 2 meses dende a data en que esta se pon á súa disposición. De non aceptar a bonificación neste prazo, perderase o dereito a ela. Esta caducidade só afecta as bonificacións correspondentes, en ningún caso afecta o saldo da tarxeta.

As bonificacións acumuladas poderán facerse efectivas en calquera caixeiro de ABANCA e en calquera das tarxetas da persoa titular.

- ▶ O número de altas na aplicación social do transporte metropolitano de Galicia para familias numerosas no mes de decembro de 2017 ascendeu a 2.591; destas, 2.094 correspóndense con títulos de familia numerosa de categoría xeral e 497 con títulos de categoría especial.

2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org

<http://www.familiasgalegas.org/>

Este portal web concibiuse para crear unha canle de comunicación e información coas familias en xeral, e como espazo de traballo para a rede de profesionais da educación familiar.

Baixo a ligazón www.familiasgalegas.org desenvólvese unha páxina web pública que oferta información e servizos de especial interese para as familias.

O portal estrutúrase nun menú principal e 7 seccións (trámites, guía de comunicación, preguntas frecuentes, axudas/subvencións, documentación, novas/avisos, ligazóns).

No menú principal, as familias galegas poden atopar información sobre os seguintes recursos, dependentes da Consellería de Política Social, destinados ás familias:

As sete seccións están destinadas a diferentes contidos dinámicos e a trámites como a renovación do carné familiar galego e a solicitude da mediación familiar. Entre os contidos dinámicos pódense destacar as seccións de axudas e subvencións (32.740 visitas) e de novas/avisos (44.188 visitas), que son actualizadas practicamente a diario e nas que as familias galegas poden atopar información sobre calquera axuda, subvención, recurso ou beneficio que poida ser de interese para elas ou para calquera dos seus membros.

2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos

A Xunta de Galicia co fin de paliar, na medida do posible, os gastos dos primeiros anos de crianza dun fillo/a estableceu, hai algúns anos, deducións da cota íntegra autonómica do imposto sobre a renda das persoas físicas polo nacemento de fillos/as. Non obstante non todas as persoas teñen obriga de efectuar a dita declaración e son precisamente as de menor capacidade económica. A través destas axudas directas, a Xunta de Galicia pretende equiparar este colectivo de persoas, con aqueles que gozan da correspondente dedución fiscal.

A disposición adicional sexta da Lei 1/2017, do 8 de febreiro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2017, prevé que aquelas persoas que, na data do 1 de xaneiro de 2017, teñan ao seu cargo fillas ou fillos menores de tres anos terán dereito a percibir

unha prestación de 360 euros pola primeira filla ou fillo, de 1.200 euros pola segunda ou segundo e de 2.400 euros polo terceiro e sucesivos cando, nin elas nin ningunha das persoas que integran a unidade familiar estivesen obrigadas a presentar a declaración polo IRPF correspondente ao ano 2015, nin a presentasen de xeito voluntario aínda sen estaren obrigadas a iso.

► **Normativa**

En desenvolvemento desta disposición publicouse a Orde do 24 de marzo de 2017, pola que se establecen as bases que rexerán a concesión da prestación económica de pagamento único por fillos e fillas menores de tres anos para o ano 2017 (DOG nº 65, do 03.04.2017).

► **No ano 2017 presentáronse 5.067 solicitudes, das que 3.145 foron favorables e 1.922 desfavorables.**

► **Orzamento: 3.352.920 euros.**

2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)

O Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG n.º 45, do 06.03.2000), modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG n.º 222, do 14.11.2003) (Corrección de erros: DOG n.º 235, do 03.12.2003), e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07.2011), no artigo 9 sinala que os Gabinetes de orientación familiar se constitúen como un recurso especializado no apoio e promoción da calidade de vida das familias, así como de atención a situacións problemáticas ou de risco que poidan estar asociadas a procesos de desintegración familiar.

A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia no título I (da familia), capítulo VI (de apoio familiar e da mediación), dedica a sección 1ª, artigos 32 e 33 ao apoio familiar entendido como un proceso

encamiñado a facilitar unha dinámica familiar positiva, á solución de problemas e á toma de decisións, ademais de potenciar e desenvolver os recursos familiares.

Establece que no apoio familiar abordanse os problemas que poidan xurdir na familia e por extensión nos membros que a compoñen, prestándolles especial atención ao interese superior e á vulnerabilidade das e dos menores, e atendendo nomeadamente:

- a) As crises do ciclo vital da familia.
- b) As situacións de conflito.
- c) A viabilidade adaptativa do grupo familiar: apoio, protección e desenvolvemento.

E indica que o apoio familiar comprenderá os seguintes niveis de atención:

- a) Informativo, facilitándolles ás familias a información necesaria para favorecer unha mellor comprensión do medio e dos recursos dispoñibles.
- b) Educativo e formativo, proporcionándolles ás familias os medios necesarios para o desenvolvemento integral das súas funcións e das súas habilidades, fortalecendo os vínculos do sistema familiar e facilitando que a dinámica individual e familiar sexa creativa, eficaz e enriquecedora.
- c) Preventivo, de preparación perante as distintas etapas ou situacións polas que pasan as familias no seu ciclo vital.
- d) Axuda persoal e emocional, ofrecendo atención e acompañamento en calquera momento da vida e, en especial, nos momentos de crises provocadas por desgrazas inesperadas, tanto formal a través da terapia familiar como informal a través das redes de axuda mutua ou grupos de apoio familiar.
- e) Orientación, acompañando as familias, ofrecendo asesoramento para a toma de decisións, a resolución de conflitos e a mobilización dos recursos propios e do contorno, así como no proceso de planificación de apoios.

f) Terapia e tratamento, co fin de superar os dinamismos disfuncionais das familias, facendo posible o seu progreso e a súa adaptación.

Establecendo como finalidade do apoio familiar o fortalecemento, o enriquecemento e a mellora da calidade de vida das persoas no seo familiar e da familia como grupo.

Os gabinetes de orientación (GOF) constitúense como un recurso público de carácter multidisciplinar para a atención de conflitos familiares e coa finalidade de servir como un instrumento eficaz na protección da familia de acordo coas competencias atribuídas á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

Este programa pretende axudar as familias que así o requiran a solucionar situacións de crise ou conflito, eliminando ou, cando menos, atenuando as consecuencias que estas levan aparelladas, previndo e evitando especialmente a implicación das/dos fillas/os nos conflitos dos seus pais.

Trátase dun servizo que actúa como un recurso en estreito contacto cos equipos de atención ao menor, colaborando con eles na atención ás familias de menores susceptibles de ser sometidos a medidas de protección.

Os gabinetes de orientación familiar, dependentes das Xefaturas Territoriais da Consellería de Política Social, están integrados por especialistas en traballo social, dereito e psicoloxía.

Entre os seus obxectivos destácanse:

- ▶ Informar e asesorar tecnicamente as familias sobre as problemáticas sociais, psicolóxicas e xurídicas nas que se puidesen atopar.
- ▶ Proporcionar ás familias o acceso a recursos axeitados para o desenvolvemento de canles normalizadas de convivencia.
- ▶ Dotar as familias das habilidades necesarias para afrontar as súas necesidades.

- ▶ Evitar a instrumentalización das/os fillas/os, ante as diferentes situacións de conflictividade.
- ▶ Fomentar o mantemento da cooperación parental como protectora da imaxe que as/os fillas/os teñen dos seus proxenitores.
- ▶ Informar, asesorar e prestar asistencia psicolóxica ás mulleres, particularmente a aquelas que se atopen inmersas en procesos de conflictividade familiar.
- ▶ Mediación familiar dirixida a promover procesos de negociación entre os membros da familia co obxecto de acadar acordos que resolvan os conflitos entre outros membros da familia (pais/nais, fillas/os, avoas/ós, etc).
- ▶ Apoio e orientación psicosocial en casos de conflictividade ou crise familiar, conxugal ou interxeracional. Prevención e intervención ante crises específicas dos procesos de educación e crianza das/os fillas/os. Apoio e orientación ás familias en procesos de reestruturación por entrada ou saída dalgún membro no sistema familiar

Os servizos concretos que os gabinetes de orientación familiar poñen á disposición dos usuarios, son os seguintes:

- ▶ Asesoramento sobre aqueles servizos de interese social e comunitario, públicos ou privados, que posibiliten a integración das persoas en redes de apoio social e asesoramento xurídico legal en casos de separación matrimonial, divorcio ou incumprimento de acordos e convenios reguladores.

Para o seguimento do programa, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica implementou unha aplicación informática que posibilita dispoñer en todo momento dos datos actualizados dos distintos gabinetes.

GOF/ Seguimento anual 2017:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Vigo	TOTAL
Demandas					
Recibidas	114	91	155	158	518
Reorientadas	6	2	0	0	8
Atendidas	114	91	155	158	518
Tipoloxía demandas atendidas					
Conflicto por ruptura de convivencia	22	20	94	48	184
Crise na parella	24	4	12	9	49
Crise materno ou paterno-filial	33	21	8	79	141
Crise de familia extensa	6	8	0	1	15
Crise mixta	9	13	10	6	38
Outra	18	24	2	15	59
Demandantes de atención					
Mulleres	92	77	136	115	420
Homes	59	38	92	74	263
Parellas	11	11	11	20	53
Grupos familiares	8	26	5	22	61

En xullo de 2012 púxose en marcha o GOF virtual, co que se pretende proporcionar ás familias ou a calquera persoa interesada, información e asesoramento gratuito por parte de profesionais especializados no ámbito da familia e infancia sobre diversas cuestións: servizos, recursos sociais, programas, disposicións legais, etc., pero sen entrar en ningún momento a dar directrices técnicas sobre pautas de comportamento. Este servizo está dispoñible na páxina web <http://familiasgalegas.org/>, no apartado "GABINETES DE ORIENTACIÓN FAMILIAR", dentro do menú principal.

O resultado do ano 2017 foi o seguinte:

	Mulleres	Homes	Total
Menores de 12 anos	-	2	2
De 13 a 18 anos	-	-	0
De 19 a 30 anos	-	-	0
De 31 a 50 anos	6	1	7
De 51 a 65 anos	2	1	3
Maiores de 65 anos	1	1	2
Total	9	5	14

2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar

Os puntos de encontro familiar de Galicia están regulados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07. 2011) e, ata o ano 2014, polo Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro (DOG n.º 17, do 26.01.2009) (Corrección de erros DOG n.º 33, do 17.02.2009)

O día 1 de novembro de 2014, entrou en vigor o Decreto 96/2014, do 13 de xullo, polo que se regulan os puntos de encontro familiar en Galicia que derroga o anterior Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro, e introduce substanciais cambios normativos, en especial no procedemento de acceso e derivación aos puntos de encontro familiar. Así, coa súa entrada en vigor, o acceso aos PEF deixa de facerse por derivación do órgano xudicial ou do órgano administrativo competente en materia de Servizos Sociais,

nos supostos de menores nos que a Comunidade Autónoma de Galicia teña asumida a tutela ou garda, e pasa a realizarse exclusivamente por derivación do órgano de dirección competente en materia de familia da consellería con competencia en materia de familia e menores.

En virtude do establecido no artigo 11 do Decreto 96/2014, do 3 de xullo, e de conformidade co establecido no Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social, o órgano competente para resolver sobre a derivación dun caso aos puntos de encontro familiar de Galicia é a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica da Consellería de Política Social.

Un punto de encontro familiar é un servizo que facilita e preserva a relación entre as e os menores e as persoas das súas familias en situacións de crise, e que permite e garante a seguridade e o benestar das nenas e dos nenos e facilita o cumprimento do réxime de visitas.

Estas asociacións actúan baixo a coordinación da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e na máis estreita colaboración co Poder Xudicial e co Ministerio Fiscal. Os puntos de encontro que integran a rede galega están situados nas sete grandes cidades de Galicia.

Os puntos de encontro teñen un carácter multidisciplinar e están integrados por expertos en intervención psicofamiliar, dereito de familia e mediación familiar. Ademais poderán contar coa colaboración de persoal voluntario naquelas tarefas que os profesionais dos puntos de encontro estimen axeitadas.

Os puntos de encontro familiar constitúen un equipamento social, de carácter neutral, especializado para o cumprimento do réxime de visitas establecido pola autoridade competente que ten por obxecto favorecer as relacións entre as/os menores e as súas familias cando, nunha situación de separación, divorcio, ou noutros supostos de interrupción da convivencia familiar, o exercicio do dereito de visitas se ve interrompido ou resulta difícil ou conflitivo o seu cumprimento.

Intervencións que se levan a cabo:

- ▶ Intercambio das/dos menores. Consiste na entrega e recollida da ou do menor no punto de encontro familiar.
- ▶ Visitas tuteladas. Son as que se desenvolven de forma controlada baixo a tutela dunha persoa profesional que orienta os proxenitores e as fillas e fillos, e supervisa o desenvolvemento do tempo que comparten.
- ▶ Intercambio das/dos menores con posibilidade de permanencia no punto de encontro familiar. Está pensado para aqueles supostos nos que o proxenitor/a con dereito a visita careza de vivenda na localidade ou esta non reúna as condicións axeitadas.

▶ Para o mantemento da Rede de puntos de encontro destináronse no ano 2017 un total de 695.322,75 euros, que se distribuíron como segue:

PEF:	Importe en euros
A Coruña	82.400,00
Lugo	82.832,22
Ferrol	93.000,00
Ourense	89.640,00
Santiago de Compostela	96.469,77
Vigo	137.499,96
Pontevedra	113.480,80
Total	695.322,75

Resumo do seguimento anual 2017:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	TOTAL
Expedientes								
Novos	55	46	54	28	76	34	48	341
Pechados	63	35	45	60	64	42	89	398
Permanecen abertos	88	96	67	68	165	100	122	706
Por violencia de xénero	37	23	32	7	71	25	26	221
Usuarios/as								
Menores	117	111	82	78	227	135	154	904
Adultos								
Homes	104	92	65	117	216	114	137	845
Mulleres	137	97	75	84	279	135	146	953
Tipos de intervención								
Intercambios	1.244	1.768	1.988	3.168	4.886	3.374	2.297	18.725
Visitas tuteladas	113	735	367	-	1.045	559	710	3.529
Visitas s. supervisar	847	1.048	356	970	544	323	779	4.867

Nota: Os datos refírense aos casos atendidos durante o ano 2017, incluídos os que veñen de anos anteriores.

2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais

O obxecto deste programa é a prestación de apoio ás familias formadas por un único proxenitor con fillos e fillas menores ao seu cargo, mediante o establecemento de accións específicas que teñen como finalidade: potenciar a autonomía das familias monoparentais, axudar á crianza dos nenos e nenas e favorecer a súa socialización, favorecer a incorporación da persoa responsable da familia ao mundo laboral, posibilitarlle a asistencia a actividades de formación laboral ou formación continua e posibilitar o autoemprego, promover a inserción e permanencia laboral das mulleres soas con responsabilidades familiares e favorecer a súa promoción profesional, facilitar que estes proxenitores sós poidan participar en igualdade de oportunidades e dispoñan de tempo para realizar actividades sociais ou culturais e previr situacións de risco social.

O programa vense desenvolvendo desde o ano 2000. No ano 2017 asinouse un convenio coa entidade Cáritas Diocesana de Santiago de Compostela.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 18 familias e 29 menores, o que supuxo un investimento total de 25.000 euros.

2.1.9 Programa de apoio psicolóxico-terapéutico

Como medida de apoio psicolóxico-terapéutico a familias con nenas e nenos con enfermidades de longa duración ou terminais, no ano 2017 asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Andrea (Entidade de iniciativa social, sen ánimo de lucro, que ten, entre outras funcións, a protección e defensa das familias que teñen nenas ou nenos con enfermidades de longa duración, crónicas ou terminais).

Este programa concíbese como un servizo asistencial para a normalización da convivencia para aquelas familias destes nenos e nenas que carezan de medios e recursos axeitados.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 124 familias, o que supuxo un investimento para a Consellería de 10.000 euros.

2.1.10 Programa promociona

O Programa Promociona, destinado ao apoio aos alumnos xitanos e ás súas familias co fin de reducir o abandono escolar, ten por obxecto favorecer a normalización educativa do alumnado xitano co fin de conseguir taxas máis elevadas de éxito académico durante a etapa de escolarización obrigatoria, con especial incidencia no último ciclo de educación primaria e educación secundaria obrigatoria e promover a continuidade en estudos medios e/ou superiores e formación profesional para o que se presta orientación educativa e familiar e sesións de apoio escolar e reforzó aos alumnos.

► Orzamento e beneficiarios:

Para o desenvolvemento deste programa asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Secretariado Gitano no ano 2017 por un importe de 63.500 euros.

Con este programa beneficiáronse un total de 26 centros educativos, 45 familias e 51 alumnos.

2.1.11 Programa de mediación familiar

A mediación familiar na nosa Comunidade autónoma está regulada pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 16.06.2011), pola Lei 4/2001, do 31 de maio, de mediación familiar en Galicia (DOG n.º 117, do 18.06.2001) e o Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro (DOG n.º 34, do 18.02.2003), polo que se regula a figura da/do mediadora/r familiar e créase e regúlase o Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, no que preceptivamente deberán estar inscritas/os as/os mediadoras/es, tal como prescribe o artigo 18 da Lei 4/2001, do 31 de maio.

O artigo 18 do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, recoñece o dereito á mediación gratuíta aos usuarios que reúnan ou poidan reunir a condición de beneficiarios do dereito de asistencia xurídica gratuíta de conformidade cos criterios establecidos na Lei 1/1996, de 10 de xaneiro, de asistencia xurídica gratuíta (BOE n.º 11, do 12.11.1996).

A Orde do 3 de xuño de 2008, fixa as tarifas da mediación familiar en Galicia (DOG n.º 116, do 17.06.2008), actualizando as tarifas fixadas pola derogada Orde do 12 de xuño de 2003.

O Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, así como a mediación familiar, está xestionado pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e constitúe o instrumento básico de control, organización e publicidade das persoas mediadoras inscritas.

Mediación familiar

A mediación familiar é un procedemento de carácter voluntario dirixido a facilitar a comunicación entre os membros da familia co fin de que xestionen por si mesmos unha solución aos conflitos que os afecten coa intervención dunha persoa mediadora, quen actuará de forma neutral, imparcial e confidencial.

A mediación familiar pode utilizarse tanto con carácter previo á iniciación dun procedemento xudicial como para achar saída a procedementos en curso. Constitúe un recurso de axuda ás parellas que teñen ou tiveron unha relación cara a facilitar a participación activa e a responsabilidade de cada membro da parella na toma das decisións necesarias tendentes a solucionar aqueles aspectos problemáticos que se derivan da ruptura da súa unión.

Entre os principais obxectivos da mediación familiar están:

- ▶ A procura común de solucións satisfactorias e duradeiras no tempo.
- ▶ Minimizar o custo emocional que todo conflito produce en todos os membros da familia.

- ▶ Restablecer e/ou mellorar as relacións, presentes e futuras, entre as partes en conflito.
- ▶ Evitar a instrumentalización dos demais membros da familia, e, en especial, das e dos menores.
- ▶ Asegurar a protección do interese superior da ou do menor e do seu benestar.
- ▶ Favorecer a responsabilidade parenteral compartida.

Desde a entrada en vigor do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, inscribíronse no Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia 573 mediadores/as e só se produciron 11 solicitudes de baixa de xeito que as inscricións viventes actualmente son de 562.

No ano 2017 inscribíronse un total de 27 mediadoras/es.

A súa distribución por provincias é a que segue:

	Mediadores/as	Baixas
A Coruña	274	8
Lugo	43	0
Ourense	68	1
Pontevedra	182	2
Total	573	11

O Procedemento de mediación, entre os anos 2003 e 2017 recibiu un total de 208 solicitudes, realizándose un total de 131 mediacións, das que 89 remataron con acordo total ou parcial e 42 remataron sen acordo. Destas 131 mediacións, 94 foron gratuítas.

O número de solicitudes de mediación no ano 2017 foi de 16; realizáronse un total de 7, das cales 4 remataron con acordo.

Mediación familiar extraxudicial		
	2017	2003-2017
Solicitudes	16	208
Mediacións realizadas	7	131
Dereito á mediación gratuíta*	6	94

Rematadas sen acordo	3	42
Rematadas con acordo	4	89

* Durante os anos 2007 a 2010, existía o programa mediagal a través do cal, todas as solicitudes de mediación presentadas tiñan carácter gratuito; foron 44 as realizadas a través deste programa.

A mediación familiar intraxudicial

No mes de marzo de 2009, púxose en marcha un programa de mediación intraxudicial de forma experimental en Santiago de Compostela. Para a súa implantación asinou un convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Santiago.

No ano 2010 asinou un novo convenio coas mesmas entidades para o desenvolvemento do dito programa de mediación intraxudicial.

A finais do ano 2010, trasladouse a experiencia de Santiago de Compostela a Ourense para o que se asinou o correspondente convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Ourense para poñer en funcionamento o dito programa.

Nos anos 2011, 2012, 2013, 2014 e 2015, asináronse novos convenios coas mesmas entidades para o desenvolvemento do programa de mediación intraxudicial nas cidades de Santiago de Compostela e Ourense.

No ano 2015 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Lugo, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial e o Ministerio Fiscal, e tamén na cidade da Coruña, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados da Coruña e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

En 2016 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Ferrol, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados de Ferrol e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

A mediación intraxudicial é aquela que se leva a cabo cando o proceso xudicial xa está iniciado, podería ser unha

metodoloxía axeitada e válida para resolver unha porcentaxe significativa de procesos xudiciais:

Os seus beneficios e as súas vantaxes son:

- É un proceso gratuito e, en todo caso, diminúe o custo económico e emocional da ruptura. Con tres a oito sesións, de hora e media de duración, poderíase alcanzar un acordo duradeiro e mutuamente aceptado que só necesita ser ratificado xudicialmente. Isto evita trámites procesuais e posibles incidentes xudiciais, co conseguinte custo económico e emocional.
- É máis flexible e creativo que o ríxido proceso xudicial, admitindo todo tipo de alternativas e respectando o interese superior dos menores e os principios de orde pública e deontoloxía profesional.
- Evita a xudicialización innecesaria dos conflitos e, sobre todo, caer nunha dinámica de crecente confrontación entre os proxenitores, polo enquistamento de posicións. Tamén, se reduce o risco de que os/as menores se utilicen como moeda de cambio na negociación.

As características máis importantes do programa de mediación intraxudicial son:

- A brevidade do proceso de mediación intraxudicial que reduce a dolorosa carga emocional, asociada a todo proceso de ruptura.
- A cobertura por parte dun equipo de mediadores profesionais, provenientes do mundo do dereito e da psicoloxía, de recoñecida experiencia e capacidade que desenvolverá o proceso, atendendo aos principios de neutralidade, obxectividade, imparcialidade e confidencialidade.
- Esta mediación realízase simultaneamente ao proceso xudicial, aproveitando os tempos mortos do citado proceso sen chegar a suspendelo, agás que ambas partes o soliciten pola proximidade dun acordo.

Datos estadísticos do programa en Santiago de Compostela no ano 2017		
	2017	2009-2017
Casos derivados	25	530
Sesións informativas iniciais realizadas	15	425
Mediacións aceptadas	11	293
Mediacións rexeitadas	4	132
Rematadas con acordo	7	146
Rematadas sen acordo	7	139
Trámite	2	2

Datos estadísticos do programa en Ourense no ano 2017		
	2017	2011-2017
Casos derivados	56	494
Sesións informativas iniciais realizadas	30	288
Mediacións aceptadas	14	145
Mediacións rexeitadas	16	137
Rematadas con acordo	11	117
Rematadas sen acordo	6	36
Trámite	-	-

Datos estadísticos do programa en Lugo no ano 2017		
	2017	2015-2017
Casos derivados	2	20
Sesións informativas iniciais realizadas	1	8
Mediacións aceptadas	1	5
Mediacións rexeitadas	1	6
Rematadas con acordo	1	2
Rematadas sen acordo	1	4
Trámite	-	0

Datos estadísticos do programa na Coruña no ano 2017		
	2017	2015-2017
Casos derivados	221	329
Sesións informativas iniciais realizadas	105	190
Mediacións aceptadas	65	100
Mediacións rexeitadas	40	90
Rematadas con acordo	36	51
Rematadas sen acordo	21	40
Trámite	8	8

Datos estadísticos do programa en Ferrol no ano 2017		
	2017	2016-2017
Casos derivados	10	10
Sesións informativas iniciais realizadas	10	10
Mediacións aceptadas	10	10
Mediacións rexeitadas	-	-
Rematadas con acordo	4	4
Rematadas sen acordo	6	6
Trámite	-	-

2.1.12 Residencias de tempo libre

A Consellería de Política Social conta con dúas residencias de tempo libre xestionadas pola Dirección Xeral de Familia , Infancia e Dinamización Demográfica, unha de interior situada no municipio do Carballiño (Ourense), cunha capacidade para 163 persoas, e outra de costa, situada en Panxón no municipio de Nigrán (Pontevedra), cunha capacidade máxima de 205 persoas, prazas susceptibles de ampliación en ambas as dúas residencias segundo a distribución dos residentes.

Estas dúas residencias, nas que se ofrece un servizo completo que inclúe aloxamento e manutención, destínanse a diferentes usos segundo o período do ano do que se trate: turismo familiar no período estival coa publicación da Orde do 4 de abril de 2016, pola que se convoca o procedemento de adjudicación de estadias e servizos nas residencias de tempo libre adscritas a esta consellería para o ano 2016 (DOG nº. 67, do 08.04.2016). pola que se regula o procedemento de adjudicación de estadias nas residencias de tempo libre ou ben para o desenvolvemento de programas de ocio da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade (Programa de turismo social) e da Secretaría Xeral de Emigración (Programa de "Vén a Galicia").

Ademais as instalacións están dispoñibles para institucións, asociacións, organizacións sindicais e entidades que así o soliciten mediante escrito remitido á Dirección Xeral de Familia , Infancia e Dinamización Demográfica.

Os servizos que ofrecen aos usuarios inclúen inseparablemente o aloxamento, mantenza e limpeza dos cuartos, todos eles con aseo completo.

	Residencia de Panxón	Residencia do Carballiño
Turismo familiar	1.077	667
Programas propios da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	1.774	1.161
Total participantes	2.851	1.828

2.1.13 Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Como novidade en relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF, anteriormente de xestión estatal.

► Beneficiarios

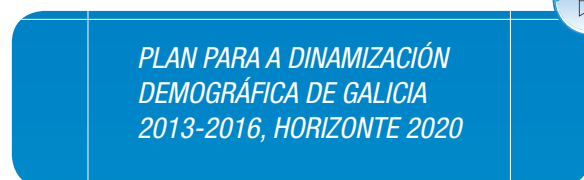
Concedéronse axudas a 12 entidades para realizar 21 programas do ámbito de familia, infancia e dinamización demográfica, que se desenvolverán ao longo de 2018.

► Orzamento

O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 11.453.783,92 euros, dos que **903.176,93 euros** corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

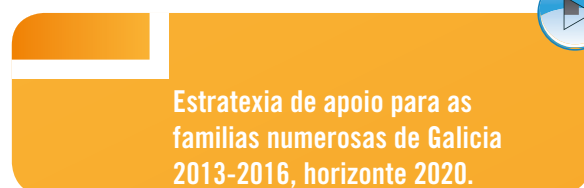
2.1.14 Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016. Horizonte 2020

http://politicassocial.xunta.gal/export/sites/default/Benestar/Biblioteca/Documentos/Plans_e_programas/PLAN_DINAMIZACION_DEMOGRAFICA_DE_GALICIA_2013-2016_V2.pdf

A Estratexia de apoio para as familias numerosas de Galicia 2013-2016, horizonte 2020 foi aprobada polo Consello da Xunta o día 21 de novembro de 2013. Este documento naceu co propósito de aglutinar e unificar todas as actuacións que está e ten previstas realizar a Xunta de Galicia a favor das familias numerosas.

http://benestar.xunta.es/opencms/Benestar/Biblioteca/Documentos/Destacados/estratexiaapoio_ffnn.pdf

Galicia está considerada como un claro exemplo do chamado inverno demográfico, xa que o índice sintético de fecundidade é de 1,1 fillas/os por muller, cando o mínimo establecido para o relevo xeracional esta en 2,1 fillas/os por muller. Este dato é moi preocupante e levou a ter en conta as familias numerosas e cualificalas como “familias de especial consideración” na Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

Así mesmo, a Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, recoñece que cando a familia é numerosa presenta unha problemática particular polo custo que presenta para elas o coidado e educación das fillas e fillos ou o acceso a unha vivenda axeitada ás súas necesidades. Estas circunstancias obrigan a introducir medidas correctoras para que as persoas que forman parte destas familias non queden en situación de desvantaxe no que se refire ao acceso aos bens económicos, culturais e sociais.

Esta estratexia conta cun total de 53 medidas, das cales 48 son de carácter autonómico e 5 correspóndense con actuacións doutras administracións.

Das medidas de carácter autonómico, 8 encádranse dentro do Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, horizonte 2020, xa que non debemos esquecer que parte deste colectivo constitúen as únicas familias que superan o índice sintético de fecundidade necesario para o relevo xeracional; e 2 forman parte do Plan estratéxico de Galicia 2010-2014, horizonte 2020, no eixe de actuación “cohesión social, benestar e calidade de vida”, destinado á revitalización demográfica, que impulsa os nacementos e fomenta a conciliación da vida familiar e laboral, medidas que inciden directamente sobre as familias e, polo tanto, sobre as familias numerosas.

2.2 Conciliación

2.2.1 Rede galega de escolas infantís 0-3

A Rede pública de escolas infantís 0-3 de Galicia, está integrada polas escolas xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais, as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e as de titularidade municipal. Esta rede complétase coas escolas infantís xestionadas polas entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro, financiadas parcialmente con fondos públicos.

As políticas que desenvolve a Consellería de Política Social en relación coas escolas infantís teñen como obxectivos fundamentais:

- ▶ O sostemento da rede autonómica de escolas infantís 0-3.
- ▶ O incremento da oferta de prazas mediante a ampliación da rede pública de escolas infantís.
- ▶ O apoio económico ás corporacións locais para que, no ámbito das súas competencias, presten servizos ás familias mediante os recursos de atención á infancia de titularidade municipal.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante unha liña de axudas para o mantemento da escolas infantís de iniciativa social.
- ▶ A subvención directa ás familias mediante o Bono Concilia, para asistir a unha escola infantil privada da súa elección cando non obteñan praza nunha escola infantil pública ou cando na súa localidade non existan centros públicos.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante un concerto de prazas con escolas infantís de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia, destinadas ás persoas solicitantes que quedan en lista de espera das escolas públicas.
- ▶ O equilibrio interterritorial entre o ámbito rural e o ámbito urbano, promovendo servizos de atención á infancia adaptados a ambos contextos.

2.2.1.1 A Rede de escolas infantís 0-3 “A Galiña Azul”

a galiña azul
rede de escolas infantís de Galicia

A Rede de escolas infantís de Galicia “A Galiña Azul” está integrada polas escolas infantís xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais e as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar.

As escolas infantís 0-3 son centros educativos que desenvolven o seu labor no primeiro ciclo da educación infantil, atendendo a nenas e nenos de 0 a 3 anos, proporcionando unha atención integral sen distinción de raza, sexo, condición social ou económica, a través dun programa global que garante o pleno desenvolvemento físico, intelectual, afectivo, social e moral dos nenos e das nenas.

Desde o recoñecemento da importancia dunha adecuada relación entre a escola infantil e as familias, como axentes educativos de primeiro nivel nestas idades, os centros cooperan estreitamente coas familias, na busca da necesaria coordinación de cara a facilitar a adecuada formación da personalidade das nenas e nenos e o seu posterior desenvolvemento como ser social.

Ademais de ser o recurso educativo por excelencia para a primeira infancia, as escolas infantís convértense, no noso contorno, nun instrumento básico de apoio ás familias, clave para a harmonización da vida persoal, profesional e familiar.

► Escolas infantís 0-3 xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con 27 escolas infantís 0-3, distribuídas nas catro provincias galegas, que prestan unha atención integral a nenos e nenas de cero a tres anos de idade.

Escolas infantís e n.º de prazas

	Nº unidades	nº prazas
E.I. As Mariñas (A Coruña)	4	61
E.I. O Ventorrillo (A Coruña)	7	107
E.I. Santa María de Oza (A Coruña)	4	61
E.I. Elviña (A Coruña)	7	107
E.I. Catabois (Ferrol)	6	82
E.I. Virxe de Chamorro (Ferrol)	3	53
E.I. Santa Susana (Santiago de Compostela)	0	0 ¹
E.I. Vite (Santiago de Compostela)	9	123
Total A Coruña	40	594
E.I. Nª Señora da Purificación (Foz)	4	56
E.I. Nª Señora do Campo (Ribadeo)	7	107
E.I. Nª Sra. do Sagrado Corazón (Lugo)	5	94
E.I. Paradai (Lugo)	8	115
E.I. Casa do Mar de Celeiro (Viveiro)	3	41
Total Lugo	27	413
E.I. Antela (Ourense)	8	115
E.I. A Farixa (Ourense)	5	80
E.I. Virxe de Covadonga (Ourense)	5	72
Total Ourense	18	267
E.I. Bouzas (Vigo)	6	94
E.I. Relfas (Vigo)	5	74
E.I. Rosalía De Castro (Vigo)	7	107
E.I. Caeiro (Vigo)	5	67
E.I. A Estrela - E. Administrativo Xunta (Vigo)	3	41
E.I. San Paio (Vigo)	8	102

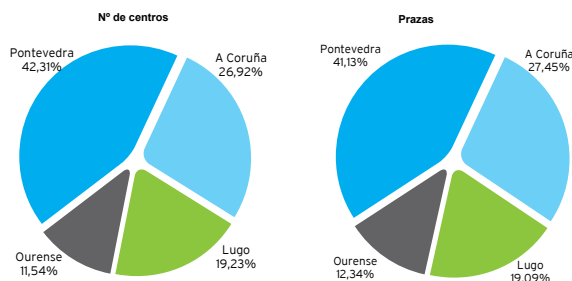
E.I. Campolongo (Pontevedra)	7	107
E.I. O Toxo (Pontevedra)	7	107
E.I. E.Administrativo Xunta (Pontevedra)	3	36
E.I. Marisma de Santa Mariña (Redondela)	6	94
E.I. Casa do mar de Marín (Marín)	4	61
Total Pontevedra	61	890
	146	2.164

(1) durante o curso escolar 2017/2018 a escola infantil Santa Susana permaneceu pechada por obras.

Resumo provincial e porcentaxes de prazas

	centros	prazas
A Coruña	7 ⁽²⁾	594
Lugo	5	413
Ourense	3	267
Pontevedra	11	890
Total	26	2.164

(2) temporalmente redúcese o número de unidades polo peche temporal da escola infantil Santa Susana.

Todas as escolas infantís da Axencia Galega de Servizos Sociais prestan servizo 11 meses ao ano, de setembro a xullo. Non obstante, co fin de dar cobertura ás necesidades de conciliación das familias do alumnado, a convocatoria de adjudicación de prazas prevé que durante o mes de agosto abra un centro por cada unha das localidades, sempre que exista demanda suficiente para formar unha unidade mixta de 15 alumnos e alumnas.

Durante o mes de agosto de 2017 permaneceron abertas as seguintes escolas infantís:

- Escola infantil Virxe de Covadonga - Ourense
- Escola infantil San Paio - Vigo

Escolas infantís 0-3 para fillas e fillos do persoal da Xunta de Galicia

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con dúas escolas infantís destinadas especificamente a fillos e fillas (menores de 3 anos) das empregadas e empregados públicos: a escola infantil do Edificio Administrativo da Xunta de Galicia en Pontevedra e a escola infantil do Complexo Administrativo da Xunta de Galicia en Vigo, e reserva para este colectivo unha portentaxe das prazas das escolas infantís de Vite en Santiago de Compostela, Santa María de Oza na Coruña, Catabois en Ferrol, Sagra do Corazón en Lugo e Antela en Ourense.

Normativa:

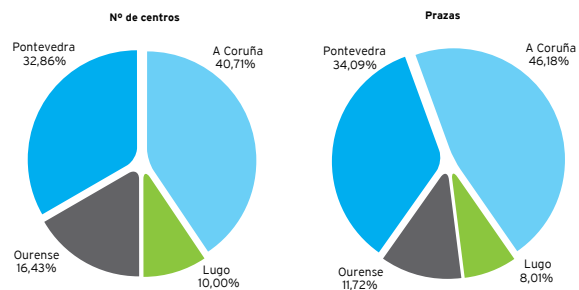
- Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- Decreto 49/2012, do 19 de xaneiro, polo que se aproba o réxime de prezos das escolas infantís 0-3 dependentes desta consellería (DOG núm. 17, do 25.01.2012).
- Resolución do 10 de maio de 2017, da Axencia Galega de Servizos Sociais, pola que se actualizan os prezos das escolas infantís dependentes desta axencia (DOG núm 97 do 23.05.2017).
- Resolución do 28 de febreiro de 2017 pola que se convoca o procedemento de adjudicación de prazas nas escolas infantís 0-3 dependentes da Axencia Galega de Servizos Sociais para o curso 2017/18 (DOG núm. 47 do 8.03.2017)
- Resolución do 28 de abril de 2017 pola que se convoca o procedemento de adjudicación de prazas para fillas e fillos do persoal da Xunta de Galicia nas escolas infantís dependentes da Axencia Galega de Servizos Sociais para o curso 2017/18 (DOG núm.89 do 10.05.2017).

► Escolas infantís 0-3 xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

O Consorcio pechou o ano 2017 xestionando 7.594 prazas en 140 escolas infantís da rede autonómica “Galiña Azul” distribuídas por todo o territorio (ver mapa na páxina seguinte), das cales 5 son escolas de xestión indirecta.

Distribución provincial das escolas infantís xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

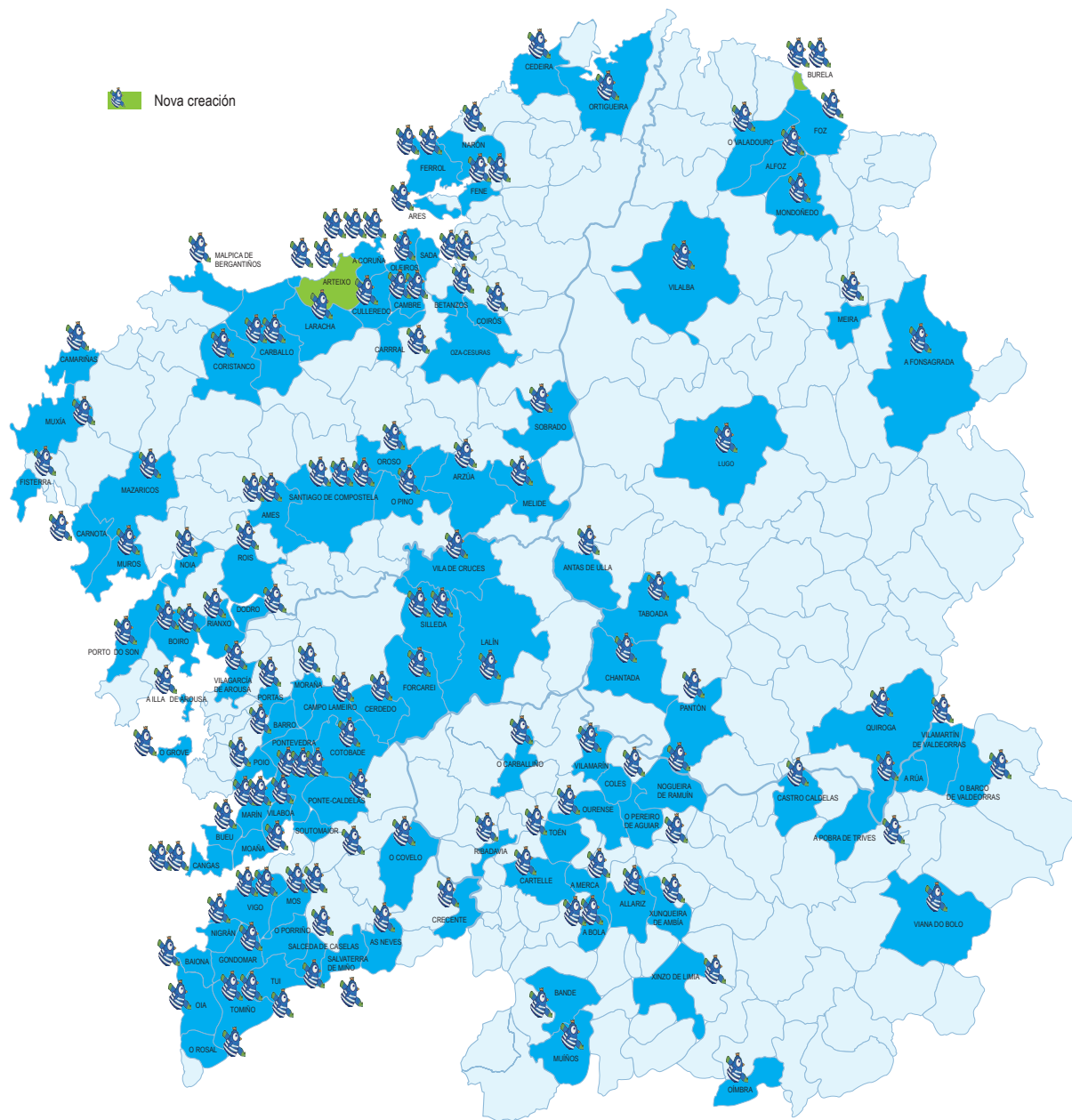
	nº de centros	prazas
A Coruña	57	3.507
Lugo	14	608
Ourense	23	890
Pontevedra	46	2.589
Total	140	7.594

http://www.igualdadebenestar.org/interior.php?txt=arbore_web11&lg=gal

Distribución municipal das escolas infantís xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

Ao longo do ano 2017 entraron en funcionamento 2 centros de nova construción cun total de 123 prazas e ampliáronse 19 prazas en distintas escolas xa en funcionamento, a través da modificación dos permisos de inicio de actividades (PIA), despois de realizar as correspondentes obras de ampliación, o que se traduce nun incremento total de 142 prazas con respecto ao ano 2016.

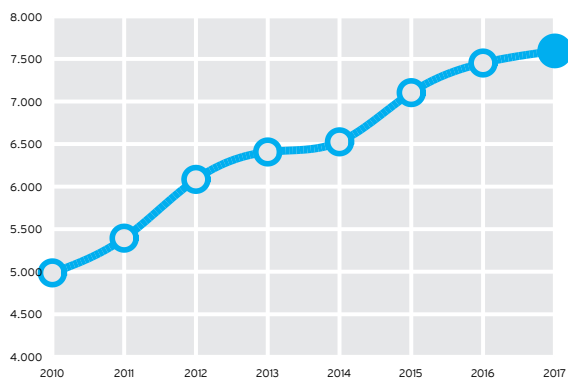
Os centros abertos na provincia da Coruña foi o de Arteixo - Río Tambre, con 82 prazas e grazas ao convenio de colaboración coa Fundación Amancio Ortega (FAO), así como os de construción propia de Burela - Os Castros con 41 prazas.

No curso 2017/18 continúa sen actividade a escola unitaria de A Bola por terceiro ano consecutivo por falta de matrícula.

Evolución

A evolución dos centros e prazas xestionadas polo Consorcio desde 2010 é a seguinte:

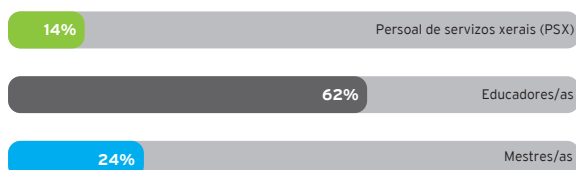
	nº de centros	prazas
2010	96	4.986
2011	102	5.394
2012	117	6.085
2013	121	6.407
2014	122	6.526
2015	132	7.104
2016	138	7.452
2017	140	7.594

Recursos humanos

AAs escolas infantís da rede "Galiña Azul" dependentes do Consorcio contan, ademais de cos seus propios recursos humanos (persoal educativo e de servizos), con recursos do contorno sociocultural na que están situadas (asociacións, concellos...) e cos recursos humanos dos servizos centrais do propio Consorcio, fundamentais para garantir o bo funcionamento e xestión da rede. Os recursos de persoal nas escolas infantís están estruturados do seguinte xeito:

	nº
Mestres/as	365
Educadores/as	932
Persoal de servizos xerais (PSX)	207
Total	1.504

Recursos materiais

- ▶ Equipamento das novas escolas infantís.

No ano 2017 rematáronse as obras de construción da escola infantil de Burela - Os Castros. Nese mesmo ano, a Fundación Amancio Ortega (FAO) fixo entrega do edificio da escola infantil de Arteixo - Río Tambre co seu equipamento correspondente.

- ▶ Equipamento das necesidades básicas.

Ao igual que en anos anteriores, durante o ano 2017 cubríronse as necesidades básicas solicitadas polas escolas infantís a través do programa de compensación de materiais (deseñado, planificado, xestionado e distribuído polo equipo de Atención Educativa). Este ano complementáronse esas accións cun pequeno orzamento que axudou á reposición ou ampliación de mobiliario e material didáctico nos centros.

Plataforma escolasinfantisdegalicia.es

Este portal educativo permite a consulta de diversos recursos (audiovisuais, artigos temáticos, ...) ademais de poñer á disposición de toda a comunidade as experiencias educativas das escolas infantís da rede "Galiña Azul".

Outra das ferramentas das que dispón esta plataforma é o Planeta de Blogues, que serve como medio de intercambio de opinións e experiencias.

O equipo de Atención Educativa pon á disposición de toda a comunidade o blogue Tecendo os Fíos na Rede, no que se organiza unha biblioteca virtual que recolle algúns dos títulos máis vinculados á etapa educativa de 0 a 3 anos que existen no buscador Google Libros. O blogue permite a persoal da comunidade educativa a visualización parcial das publicacións. Ademais, pon á disposición das escolas infantís unha ligazón para poder ver a canle de youtube do equipo de Atención Educativa, no que se organizan vídeos sobre experiencias educativas, congresos, conferencias, documentais... en relación co ciclo 0-3 anos.

Fortalecemento do proxecto educativo

No ano 2017 houbo unha continuidade co proxecto das "Maletas viaxeiras" co obxectivo de achegar os fondos bibliográficos existentes a todas as escolas, co fin de potenciar o debate e a reflexión sobre o proceso educativo. Este proxecto cada vez está a ter unha mellor acollida polos equipos das escolas xa que os recursos destas maletas son unha ferramenta imprescindible para unha boa planificación educativa.

O EAE colaborou coa Facultade de Ciencias da Educación da Universidade da Coruña (UDC) nunha xornada formativa sobre a Educación Infantil, Equidade e a Igualdade de Oportunidades dirixida ao alumnado que está a facer o Grao Universitario desta etapa educativa. Na mesa redonda participaron distintas profesionais que están a traballar nos centros educativos de 0 a 6 anos na provincia da Coruña, onde se compartiron os distintos proxectos e experiencias que se estaban a desenvolver en cada unha das realidades, xunto co marco legislativo xeral, en relación á resposta educativa na atención á diversidade e a pedagogía centrada e pensada na participación activa das nais e dos nenos.

Tamén houbo unha colaboración a través duns encontros no Ciclo de Formación Profesional de Educación Infantil no CIFP Politécnico de Lugo, no que seu deu a coñecer ao alumnado tanto de 1º como do 2º curso, a organización e funcionamento das escolas infantís da Rede así como a afondar, a través de obradoiros prácticos, debater, intercambiar e reflexionar sobre os piares básicos do Proxecto educativo da Rede e os elementos chave a ter en conta na práctica educativa nunha escola infantil de 0 a 3 anos.

Deuse comezo á participación nun proxecto europeo coa Facultade de Ciencias da Educación na UDC de varias escolas da Rede de escolas infantís A Galiña Azul. O proxecto está dirixido dende a Universidade de Plymouth no Reino Unido, no cal participan investigadoras e investigadores de diferentes países europeos, onde se pretende observar as prácticas docentes relativas á etapa de educación infantil. O proxecto está deseñado nun marco temporal que abarca dende o 1/10/2017 ata o 30/09/2019.

Debido á necesidade de formación das direccións das escolas en procedementos de permisos por parte do departamento de persoal, no mes de novembro tamén se desenvolveron unhas xornadas educativas coas direccións das escolas infantís. O obxectivo destas xornadas consistía fundamentalmente en xerar un espazo de encontro, debate e reflexión para compartir liñas comúns de actuacións no día a día das escolas, achegar ferramen-

tas e recursos ás direccións dos centros que lles axuden no seu labor como dinamizadoras e coordinadoras dos equipos educativos e seguir na construción do proxecto de rede. As xornadas estruturáronse en catro grupos de traballo: os momentos do cotián, o xogo, dinamización e coordinación: estratexias e ferramentas e tamén a observación e a avaliación.

Na escola infantil de Allariz comezouse un proxecto chamado "Xogar ao aire libre" no que colabora, xunto co equipo da escola, o EAE e Lois Ferradás (profesor de Didáctica da Educación Infantil e anteriormente decano da Facultade de Ciencias da Educación na Universidade de Santiago de Compostela) co obxectivo de mellorar o espazo exterior da escola para un mellor aproveitamento educativo.

Durante o ano 2017, distintos especialistas nacionais e internacionais do eido da investigación académica interesáronse polo proxecto educativo para nenos de 0 a 3 anos da rede autonómica de escolas infantís "A Galíña Azul", a través de visitas aos servizos centrais do Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e a varios dos centros, co ánimo de coñecer de preto o seu funcionamento e mantendo encontros de traballo cos técnicos da área de escolas infantís do CGSIB. .

Atención á diversidade: nenos con necesidades educativas de apoio específico

No ano 2017, a liña de actuación do EAE centrouse en seguir reforzando e ampliando as relacións cos profesionais e cos centros educativos do contorno, que están acompañando e facendo un seguimento da evolución das nenas e nenos matriculadas e matriculados nas escolas da Rede, xestionadas polo CGSIB.

Iniciouse a colaboración coa Unidade de Atención Temperá de Ferrol, intercambiando criterios e procedementos, dando a coñecer certos aspectos do traballo tales como a documentación elaborada para a recollida, análise e seguimento dos cativos e cativas con necesidades específicas de atención educativa (NEAE), a análise dos crite-

rios para a reubicación noutro grupo de idade diferente á cronolóxica, analizando liñas conxuntas de actuación e seguimento de determinadas casuísticas, para así dar unha resposta o máis axustada e eficiente ás necesidades dos nenos e nenas destas idades.

Continuouse co traballo establecido coa Unidade de Atención Temperá da Coruña e cos equipos de orientación específica dentro do marco iniciado de colaboración e intercambio cos axentes do contorno.

Levouse a cabo un encontro co director e orientador do Centro Educativo Público de "O Ramo" (Fene), de cara a posibilitar intercambios máis directos sobre intencións e accións que se están a levar a cabo coas nenas e cos nenos en cada un dos contextos (familia, escola e atención temperá), favorecendo así unha maior comunicación e coordinación entre estes dous ciclos educativos. Deuse a coñecer o protocolo de flexibilización iniciado dentro da Rede de escolas, poñendo de novo en valor o traballo e a coordinación no tránsito do primeiro ao segundo ciclo de Educación Infantil.

Por outra banda, fíxose especial fincapé no protocolo de actuación no caso de nenos con sospeita, sendo conscientes da importancia da prevención secundaria nesta etapa educativa.

No que respecta ao acompañamento e apoio aos equipos das escolas no seu labor preventivo e de detección, facilitáronse unha serie de recursos máis específicos para poder levar a cabo a recollida de información escrita, a través das observacións que realizan nos distintos momentos da xornada. Nesta recollida dásele importancia á observación e á autoobservación, aos contactos diarios coas familias nun contexto que busca ofrecerlles as máximas oportunidades dende as propias potencialidades das nenas e dos nenos.

Nas visitas ás escolas considérase relevante poder valorar "in situ" e concretar coas e cos profesionais do centro as inxerencias que se presentan na súa práctica educativa en relación ás nenas e aos nenos con diagnóstico ou sospeita

2.2.1.2 Centros infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

Ata o ano 2011, os centros infantís municipais concurrían a unha orde anual de axudas para o seu mantemento específica para os centros dependentes das corporacións locais. En 2017 estes centros infantís municipais, destinados a nenos e nenas menores de 3 anos, puideron optar a estas axudas a través do sistema de financiamento previsto para os servizos sociais comunitarios.

Este ano 2017 subvencionáronse a través deste programa un total de 122 centros infantís municipais.

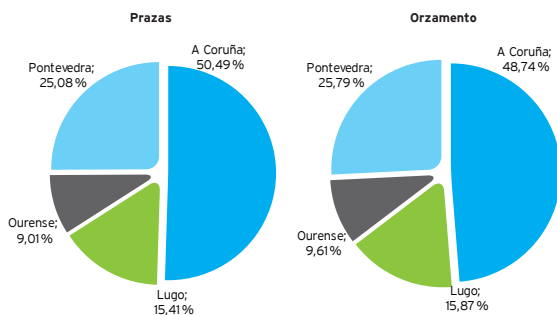
Normativa:

- Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG n.º 63, do 30.03.2012).

Centros dependentes de corporacións locais subvencionados no ano 2017

Concepto: mantemento

Centros Infantís 0-3			
	nº de centros	Prazas	Contía das axudas
A Coruña	52	3.299	1.315.420,66
Lugo	27	1.007	428.212,20
Ourense	16	589	259.351,44
Pontevedra	27	1.639	695.931,09
Total	122	6.534	2.698.915

Axudas de investimento para escolas infantís e puntos de atención á infancia de titularidade municipal.

No ano 2017 publícase unha nova convocatoria destinada á concesión de axudas económicas ás corporacións locais para a realización de obras menores e compra de equipamentos que contribúan á mellora da calidade das escolas infantís e puntos de atención á infancia de titularidade municipal no marco do programa FEDER Galicia 2014-2020.

Normativa

Orde do 23 de maio de 2017 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para investimento na mellora das infraestruturas e do equipamento das escolas infantís 0-3 e dos puntos de atención á infancia (PAI) dependentes das corporacións locais e se convocan para o ano 2017 (cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020). (DOG núm. 105 do 05.05.2017).

Orzamento e beneficiarios:

A estas axudas destínase un orzamento de 1.064.306,00 euros.

A través desta convocatoria subvencionáronse 57 proxectos por unha contía global de 1.064.306 euros.

A distribución das axudas por provincia é a seguinte:

	Total proxectos	Axudas de investimento
A Coruña	23	502.400,33
Lugo	16	272.801,82
Ourense	8	132.261,30
Pontevedra	10	156.842,55
Total	57	1.064.306,00

A distribución por concellos é como segue:

Escola infantil	Concello	Axudas
E.I.M Pasiños	Abegondo	21.379,33
E.I.M O Bosque	Ames	34.165,44
P.A.I de Boimorto	Boimorto	32.902,88
E.I.M de Brión	Brión	15.875,92
P.A.I As Viñas	Cabanas	32.325,05
E.I.M de Cee	Cee	20.566,63
E.I.M Os Pillabáns	Cerceda	28.639,85
E.I.M Os Cativos	Coruña, A	14.487,72
P.A.I de Lousame	Lousame	26.118,00
E.I.M A Ceboliña	Miño	33.071,48
E.I.M A Lagoa	Mugardos	27.494,70
Escolas infantís M. de Narón	Narón	20.922,43
E.I.M de Negreira	Negreira	27.877,31
E.I.M Sorrisos	Ordes	11.716,96
E.I.M de Padrón	Padrón	31.900,40
E.I.M Chalé Rosa	Pontevedra	10.073,03
E.I.M de Ribeira	Ribeira	28.945,36
P.A.I A Rolada	San Sadurniño	6.450,00
E.I.M de Calo	Teo	5.999,16
PAI de Tordoia	Tordoia	14.267,55
P.A.I de Trazo	Trazo	12.797,25
E.I.M de Val do Dubra	Val do Dubra	14.693,25
E.I.M Os Vimianciños	Vimianzo	29.730,63
A Coruña 23 proxectos		502.400,33
P.A.I de Abadín	Abadín	23.557,40
E.I.M de Becerreá	Becerreá	30.513,25
P.A.I de Carballedo	Carballedo	6.933,25
E.I.M Manuela López Besteiro	Castro de Rei	12.411,96
E.I.M de Cervo	Cervo	11.368,13
P.A.I de Lourenzá	Lourenzá	24.338,81
E.I.M de Lugo	Lugo	20.083,26
E.I.M de Monterroso	Monterroso	3.177,88

P.A.I de Muras	Muras	14.852,75
P.A.I do Vicedo	Vicedo,O	11.612,22
E.I.M de Outeiro de Rei	Outeiro de Rei	16.142,19
P.A.I de Pol	Pol	21.238,64
P.A.I do Saviñao	Saviñao, O	32.605,04
E.I.M de Vilalba	Vilalba	8.552,85
E.I.M Garabatos	Viveiro	6.520,16
E.I.M de Xove	Xove	28.894,02
Lugo 16 proxectos		272.801,82
P.A.I de Avión	Avión	27.948,50
E.I.M de Barbadás	Barbadás	2.582,56
E.I.M do Barco de Valdeorras	Barco de Valdeorras, O	13.298,58
P.A.I de Carballeda de Valdeorras	Carballeda de Valdeorras	13.308,74
E.I.M de Rairiz de Veiga	Rairiz de Veiga	4.000,00
P.A.I de Ramirás	Ramirás	14.450,84
P.A.I de San Cristovo de Cea	San Cristovo de Cea	26.203,25
P.A.I de Vilaríño de Conso	Vilaríño de Conso	30.468,83
Ourense 8 proxectos		132.261,30
P.A.I de Arbo	Arbo	26.157,11
P.A.I da Cañiza	Cañiza, A	21.766,58
E.I.M da Guarda	Guarda, A	25.532,53
E.I.M de Meaño	Meaño	9.799,48
E.I.M de Pontearreas	Pontearreas	3.776,12
E.I.M de Pontecesures	Pontecesures	17.427,63
P.A.I de Rodeiro	Rodeiro	1.024,91
E.I.M de Sanxenxo	Sanxenxo	19.916,95
E.I.M de Vilagarcía de Arousa	Vilagarcía de Arousa	20.000,00
E.I.M de Vilanova de Arousa	Vilanova de Arousa	11.441,24
Pontevedra 10 proxectos		156.842,55
Galicia 57 proxectos		1.064.306,00

2.2.1.3 Escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social

► Axudas de mantemento para escolas infantís de iniciativa social

Co fin de ampliar a rede de recursos públicos para a primeira infancia de cero a tres anos, a Consellería de Política Social publica anualmente unha convocatoria de axudas para o mantemento de escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro.

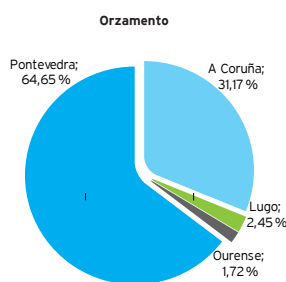
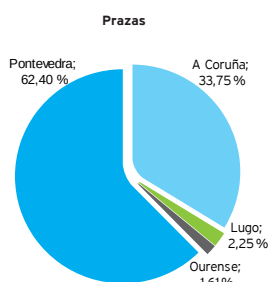
► Normativa:

Orde do 30 de decembro de 2016 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o mantemento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social, e se procede á súa convocatoria para o 2017 (DOG núm.10 do 16.01.2017).

► Orzamento e escolas beneficiarias:

A estas axudas destínase un orzamento de 3.160.152 euros, coa seguinte distribución provincial:

	N.º de centros	N.º de prazas	Contía das axudas
A Coruña	18	901	985.108,10
Lugo	2	60	77.488,00
Ourense	2	43	54.382,00
Pontevedra	26	1.666	2.043.174,00
Total	48	2.670	3.160.152,10

► Axudas de investimento para escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social.

No ano 2017 publícase por primeira vez unha convocatoria de axudas destinadas á mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020.

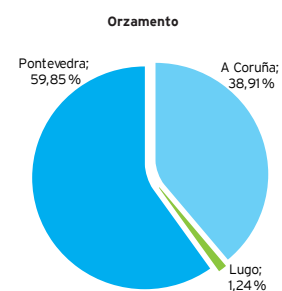
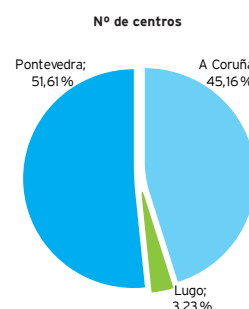
► Normativa:

Orde do 2 de xuño de 2017 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para investimento na mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro e se convocan para o ano 2017, cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020 (DOG núm. 110 do 12.06.2017).

► Orzamento e entidades beneficiarias:

Para as axudas obxecto desta convocatoria consígnase un orzamento total de 600.000 euros, coa seguinte distribución provincial:

	N.º de centros	Contía das axudas
A Coruña	14	197.166,26
Lugo	1	6.308,10
Ourense	0	0,00
Pontevedra	16	303.309,36
Total	31	506.783,72

2.2.1.4 Axudas de investimento para a creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais.

No ano 2017 publícase unha nova convocatoria de axudas destinadas á creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais de Galicia enmarcada no programa operativo FEDER Galicia 2014-2020.

► **Normativa:**

Orde do 4 de xullo de 2017 pola que se regulan as bases que rexerán a concesión de axudas económicas para a creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais, cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2017 e 2018 (DOG núm. 135 do 17.07.2017).

► **Orzamento e beneficiarios:**

A estas axudas destínase un orzamento de 1.400.000 euros distribuído e dúas anualidades correspondendo 350.000 euros á anualidade 2017 e 1.050.000 euros á anualidade 2018.

A través desta convocatoria subvencionáronse 2 proxectos para a construción de escolas infantís 0-3 destinadas á atención dos fillos e fillas menores de tres anos do persoal das empresas emprazadas nos polígonos industriais ou nos parques empresariais de Galicia, por unha contía total de 400.000 euros.

- Asociación de Empresarios de Mos-AEMOS (Mos): 200.000 euros.
- Asociación de Empresas do Polígono Industrial da Tomada (A Pobra do Caramiñal): 200.000 euros.

2.2.1.5 Concerto de prazas

No ano 2015, a consellería pon en marcha un novo programa destinado a aquelas persoas solicitantes de praza nas escolas infantís da rede pública autonómica que queden en lista de espera por falta de prazas dispoñibles e residan en calquera das sete grandes cidades de Galicia ou nos concellos das súas respectivas áreas de influencia.

A través deste programa, a consellería oferta a aquelas familias que se atopen nas circunstancias anteriormente descritas, a posibilidade de acceder a unha praza concertada, nas mesmas condicións que unha praza pública tanto no que atinxe aos servizos que inclúe como aos prezos a aboar polas familias, nunha escola infantil privada que resultase adxudicataria do concerto de prazas para o primeiro ciclo de educación infantil.

Co fin de darlle continuidade ao programa, no ano 2017 publícase unha nova convocatoria para que o alumnado escolarizado nunha praza concertada poida renova-la no mesmo centro e nas mesmas condicións nas que lle foi adxudicada.

► **Normativa:**

Orde do 2 de marzo de 2017 pola que se convoca e establece o procedemento de adxudicación de prazas nas escolas infantís 0-3 de titularidade privada con prazas concertadas para o curso 2017/18 (DOG núm. 47, do 8.03.2017).

► **Orzamento e beneficiarios:**

No curso escolar 2017/2018, ofertáronse por medio deste programa un total de 424 prazas en 23 escolas infantís con concerto de prazas, situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súas respectivas áreas de influencia.

2.2.2 Programas e servizos

2.2.2.1 Casas Niño

No ano 2016 a Consellería de Política Social promoveu unha nova iniciativa destinada á posta en marcha de casas niño no ámbito rural mediante unha liña de axudas enmarcada no programa operativo Feder Galicia 2014-2020. Trátase dun novo modelo de atención á infancia adaptado a contextos rurais caracterizados pola baixa natalidade e polo envellecemento da poboación; aspectos estes que ameazan a curto prazo co despoboamento dunha parte importante do territorio de Galicia e onde non existen recursos de atención continuada á infancia menor de 3 anos.

Con esta iniciativa preténdese implantar, por un lado, servizos de apoio ás familias e por outro a promoción do emprego autónomo de persoas mozas residentes no rural galego.

As casas niño son un recurso de carácter socioeducativo destinado ao coidado e atención a nenos e nenas de 0 a 3 anos en grupos reducidos e horario flexible no domicilio da persoa coidadora.

No ano 2017, por segundo ano consecutivo, a consellería de Política Social publica unha convocatoria de concesión de axudas.

► Normativa:

Orde do 13 de xuño de 2017 pola que se establecen as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2017, 2018, 2019 e 2020 (DOG núm.119 do 23.06.2017).

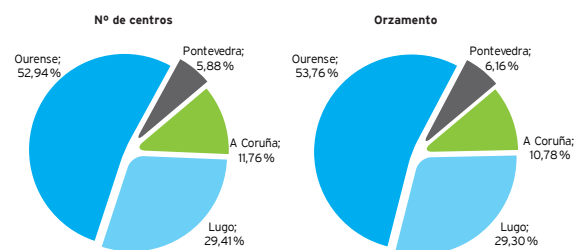
- Ás subvencións obxecto desta convocatoria destínanse un total de 2.410.000 euros distribuídos en catro anualidades tal e como se indica no cadro seguinte:

	Aplicación		Total
	12.02.312B.770.0	12.02.312B.470.0	
Importe 2017	450.000	196.000	646.000
Importe 2018		588.000	588.000
Importe 2019		588.000	588.000
Importe 2020		588.000	588.000
Importe total	450.000	1.960.000	2.410.000

Cada casa niño percibe unha axuda máxima de 15.000 euros para gastos de investimento correspondentes ao ano 2017 e unha axuda de 19.600 euros anuais en concepto de prima de desenvolvemento durante os catro primeiros anos de funcionamento.

Con este orzamento creáronse un total de 17 casas niño coa seguinte distribución por provincias:

	nº de centros	Axudas de investimento
A Coruña	2	26.262,27
Lugo	5	71.399,47
Ourense	9	131.009,70
Pontevedra	1	15.000,00
Total	18	254.200,15

As casas niño que se puxeron en marcha son as seguintes:

	Concello	Axudas
Casa Niño Axóuxere	Frades	11.270,00
Casa Niño Areíña de Cores	Dumbría	14.992,27
A Coruña 2 casas niño		26.262,27

Casa Niño Xoaniñas	A Pobra de Brollón	15.000,00
Casa Niño A Croa	Riotorto	14.999,47
Casa Niño Os Meus Paxariños	Paradela	12.500,00
Casa Niño Paxariños	Ouroi	13.900,00
Casa Niño Berce dos Bicos	Castroverde	15.000,00
Lugo 5 casas niño		71.399,47

Casa Niño Os Reparigos	O Irixo	15.000,00
Casa Niño Apertas	Taboadela	10.528,71
Casa Niño de Cualedro	Cualedro	15.000,00
Casa Niño O País de Nunca Xamais	San Amaro	15.000,00
Casa Niño de Castrelo do Val	Castrelo do Val	14.994,70
Casa Niño dos Blancos	Os Blancos	11.015,00
Casa Niño Aloumiño	Monterrei	15.000,00
Casa Niño As Pisadiñas	Laza	15.000,00
Casa Niño de Baltar	Baltar	15.000,00
Casa Niño Golfiños	Beariz	15.000,00
Ourense 10 casas niño		141.538,41

Ourense 10 casas niño 141.538,41

Casa Niño Pequeniños	Dozón	15.000,00
Pontevedra 3 casas niño		15.000,00

Galicia 18 casas niño 254.200,15

2.2.2.2 Programa do Bono Concilia

<http://www.bonoconcilia.gal/>

En 2016, a Consellería de Política Social puxo en marcha o programa Bono concilia que consiste nunha axuda económica directa ás familias dos nenos e das nenas que quedan en lista de espera nas escolas infantís públicas ou sostidas con fondos públicos, ou que residen en concellos nos que non existen centros públicos, con fin de contribuír ao pagamento total ou parcial dunha praza nunha escola infantil privada da súa elección. No ano 2017 publícase unha nova convocatoria de axudas.

O Bono concilia consiste nunha axuda económica mensual de contía variable segundo a renda da unidade familiar directa ás familias dos nenos e das nenas solicitantes de praza pública que queden en lista de espera, ou que residen en concellos nos que non dispoñen de prazas públicas, co fin de contribuír ao pagamento total ou parcial dunha praza nunha escola infantil privada da súa elección.

► Normativa:

Orde do 12 de maio pola que se regulan as axudas económicas para a atención da primeira infancia en escolas infantís 0-3 non sostidas con fondos públicos, a través do programa Bono Concilia, e se procede a súa convocatoria (DOG núm. 98 do 24.05.2017).

► Orzamento e beneficiarios:

Neste exercicio, o crédito para este programa ascende a un total de 4.245.973 euros distribuído en

dúas anualidades: 1.540.664 euros á parte do curso 2017/2018 que se desenvolve en 2017 e 2.705.309 euros á que se desenvolve en 2018.

Concedéronse un total de 3.648 bonos para o curso escolar 2017/2018, cuxas contías oscilan entre os 22,5 euros/mes e os 250 euros/mes, en función da aplicación do baremo que se publica na propia orde de convocatoria e dos horarios e servizos solicitados polas familias.

2.2.2.3 Bono coidado

http://www.pan.gal/bono_coidado.html

No ano 2016 pónse en marcha un novo programa destinado ás familias con nenos e nenas menores de tres anos que teñan a súa residencia en Galicia e precisen dun recurso personalizado a domicilio para cubrir necesidades puntuais derivadas da conciliación das obrigas laborais e persoais e as responsabilidades familiares e cuxa renda non supere os 45.000 euros ou os 13.500 euros per cápita.

No ano 2017 publícase unha nova convocatoria cunha importante novidade ao ampliar a idade dos/das menores para poder obter esta axuda ata os doce anos.

► Normativa:

Orde do 31 de outubro de 2017 pola que se establecen as axudas económicas ás familias para a atención a domicilio de nenas e nenos menores de doce anos a través do programa Bono coidado e se procede á súa convocatoria (DOG núm. 214, do 10.11.2017).

► Orzamento e beneficiarios:

Á convocatoria do 2017 destínase un total de 3.000.000 de euros distribuídos en dúas anualidades, 750.000 para 2017 e 2.250.000 para 2018.

O número de solicitudes e persoas beneficiarias é o seguinte.

	Solicitudes presentadas	Axudas concedidas
A Coruña	120	94
Lugo	29	28
Ourense	22	20
Pontevedra	104	98*
Total	275	240

* 34 pendentes de documentación

Porcentaxe de concesión

A Coruña 77,42 %

Lugo 93,55 %

Ourense 96,88 %

Pontevedra 90,91 %

Total 85,71 %

2.2.2.4 Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación de Familias de Persoas con Parálise Cerebral (APAMP) para a mellora da intervención educativa co alumnado afectado de parálise cerebral e trastornos afíns.

Coa sinatura deste convenio en setembro de 2016 APAMP comprométese a traballar co alumnado da rede galega de escolas infantís 0-3 da cidade de Vigo e da súa área metropolitana afectado por algún dos trastornos mencionados.

A colaboración do persoal profesional da APAMP coas escolas infantís poderá ser de información e formación naqueles aspectos que o persoal educativo requira, de asesoramento e orientación sobre as metodoloxías de intervención cos nenos e as nenas afectados, sobre as

adaptacións curriculares necesarias en cada caso e sobre a avaliación das intervencións.

O convenio asinado no ano 2016, prorrogouse durante o ano 2017.

As actuacións levadas a cabo coa Rede galega de escolas infantís polo equipo do CAI (Centro de Atención Infantil) de APAMP no curso escolar 2016/2017:

- Reunión difusión do proxecto coas directoras das escolas pertencentes a Rede galega de escolas infantís "Galiña Azul"
- Intervención directa con dous alumnos do E.I. Porriño-Doantes durante o curso 2016/2017. Data de inicio de intervención: 29 de novembro de 2016 e data de fin de intervención: xuño 2017
- Reunión do Equipo do Centro de Atención Infantil (CAI) coa Comisión de Atención á Diversidade das Escolas Infantís pertencentes ao Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar.
- Información e asesoramento puntual sobre o proxecto do CAI á Galiña Azul da Rúa Palencia.
- Xuño 2017: solicitude intervención cun neno na E.I. Rosalía de Castro (Coia) para o curso escolar 2017/2018. Data inicio da intervención: setembro 2017.

2.2.2.5 Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e Cruz Vermella de Galicia para o desenvolvemento do programa de soporte psicosocial a persoas maiores que exercen labores parentais con menores de idade a través dunha escola de avós e avoas educadores/as.

Este convenio de colaboración, asinado o 29 de maio de 2017, é continuación do asinado no ano 2016 e ten como obxecto regular o marco da colaboración entre a Consellería de Política Social e a entidade Cruz Vermella de Galicia para o desenvolvemento durante nove meses do ano 2017 do Programa de apoio psicosocial a persoas maiores que

exercen labores parentais de coidado e crianza dos seus netos e netas a través dunha escola de avós e avoas educadores/as e a súa implantación nas sete grandes cidades en Galicia.

Ao abeiro deste convenio, dotado cun importe de 106.000 euros, implantáronse dúas novas escolas de avós e avoas educadores/as en cada unha das sete grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo). Estas escolas engádense ás 18 xa implantadas en 2016 nas sete localidades. En total a través deste programa desenvolvéronse un total de 248 sesións nas que participaron aproximadamente 480 avós e avoas responsables do coidado de arredor de 650 netos/as, que tamén se benefician directamente da intervención.

No mes de outubro de 2017 tivo lugar a "I Xuntanza de Avós e Avoas Educadores" en Santiago de Compostela onde as persoas, que participaron ou participan neste programa nas sete localidades galegas, tiveron ocasión de compartir experiencias e vivencias. Foi unha xornada de recoñecemento e agradecemento polo labor desenvolvido no coidado e educación dos seus netos e netas.

2.2.2.6 Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos

O Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos. (FREDD) constituíuse en outubro de 2013 por iniciativa dos gobernos de Galicia, Castela e León e Aragón para atender de forma específica os impactos derivados do cambio demográfico. Hoxe en día forman parte del, ademais dos anteriores, os gobernos de Castela-A Mancha, Extremadura, Cantabria e A Rioxa.

O día 26 de xuño de 2017 tivo lugar en Teruel a VII Reunión Interterritorial do FREDD. Nesta reunión instouse á Comisión do Goberno para o Reto Demográfico a defender a singularidade da problemática demográfica dos territorios que forman parte do Foro e a impulsar o reequilibrio territorial entre zonas densamente poboadas e zonas en declive demográfico e proporcionar servizos públicos de

calidade a estas últimas, garantindo un desenvolvemento económico sustentable e integrado para todos.

Para alcanzar estes obxectivos, as rexións integrantes do Foro fan fincapé na necesidade de fortes e prolongados compromisos orzamentarios do Estado e do resto das administracións que teñan en conta a singularidade da problemática demográfica e impulsen o reequilibrio territorial.

Así mesmo, fixéronse unha serie de propostas consideradas máis urxentes e necesarias, en relación aos cinco eixos de traballo establecidos para abordar a nova estratexia demográfica. Estas propostas son:

I Favorecer un envellecemento activo e saudable e converter nunha oportunidade os retos derivados da lonxevidade da poboación:

- Favorecer o envellecemento das persoas no seu ámbito habitual
- Fomentar a conexión interxeracional e promover o envellecemento activo
- Favorecer a innovación social e a investigación nos distintos sectores relacionados co envellecemento
- Dotar de infraestruturas e equipamentos o territorio para adaptarse ao envellecemento.

II Creación de contornas favorables para as familias coa finalidade de aproximar a natalidade realizada coa desexada:

- Propiciar a corresponsabilidade e a conciliación dende a educación
- Maior dotación de prazas na Rede pública de escolas infantís e fomentar servizos de gardería de proximidade
- Política de vivenda adaptada aos distintos grupos de poboación e especificidade dos territorios
- Política empresarial a favor da igualdade.

III Xerar maiores e mellores oportunidades para a xuventude:

- Desenvolver políticas orientadas a favorecer o retorno das persoas novas españolas emigrantes
- Promover políticas de emancipación xuvenil no distintos ámbitos (vivenda, emprego, formación...)
- Programas de retención. Recuperación do talento, axustando competencias profesionais demandadas polo mercado laboral e a adquisición de competencias transversais
- Apoiar a xeración de emprego e a formación de forma específica no medio rural

IV Promover o establecemento das condicións de vida necesarias para atraer nova poboación:

- Conectividade e banda ancha en núcleos rurais
- Promover iniciativas en áreas estratéxicas como turismo, artesanía, agricultura, gandería, biomasa e outras enerxías renovables
- Aplicar programas de vivenda a sectores de poboación nova e escasos recursos
- Impulsar programas comunitarios de benvida a novas persoas residentes a través da cooperación entre axentes locais

V Propiciar un desenvolvemento económico e social sostible do medio rural:

- Impulsar estratexias de Economía verde e circular de aproveitamento dos recursos naturais
- Equidade entre o urbano e o rural favorecendo a mobilidade de empregados públicos e a planificación das infraestruturas, equipamentos, transporte e descentralización de servizos
- Atender os criterios de ruralidade fixados na Lei nacional de desenvolvemento sustentable do medio rural en combinación cos PDR (Programas de desenvolvemento rural)

- Fomentar o emprendemento nas zonas rurais e optimizar os sistemas de produción agraria

Os seguintes pasos do FREDD serán, por unha banda, seguir traballando na Estratexia nacional e, por outra, fixar co Goberno central unha estratexia común que posibilite unha maior contribución de fondos europeos, de tal xeito que na súa distribución se recolla especificamente a problemática da demografía e se establezan medidas específicas financeiras complementarias para os territorios afectados.

2.2.2.7 Tarxeta Benvida

No Plan estratéxico rexional de Galicia 2015-2020 recolléase, entre outros, un paquete integral de medidas para avanzar no obxectivo de crear en Galicia un ambiente social favorable para vivir, para formar unha familia e para que cada quen poida ter os fillos e fillas que desexe. Neste eido, a finais do ano 2015ponse en marcha o Programa de apoio á natalidade (PAN), un programa de carácter global que persegue dar resposta ás necesidades das familias, garantir o seu benestar e apoialas de maneira integral e continua. A Tarxeta Benvida forma parte deste programa e configúrase como unha axuda económica coa que se pretende contribuír a paliar o custo que comporta o coidado dos fillos e fillas no primeiro ano de vida.

En decembro de 2015 publícase a convocatoria desta axuda, destinada ás familias que no ano 2016 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena menor dun ano. Esta axuda económicaponse a disposición das familias a través dunha tarxeta moedeiro que serve para a compra de produtos de necesidade básica do neno ou nena no seu primeiro ano de vida, entre outros, leite e outros alimentos infantís, cueiros, produtos de hixiene infantil e produtos farmacéuticos. Esta tarxeta só pode ser utilizada en farmacias, parafarmacias, supermercados e tendas de alimentación.

En decembro de 2016 publícase unha nova convocatoria da axuda destinada ás familias que no ano 2017 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena menor dun ano.

Normativa:

Orde do 23 de decembro de 2016 pola que se establecen as bases polas que se rexerá a concesión da axuda económica, a través da Tarxeta Benvida, para as familias con fillas e fillos nados no ano 2017 e se procede a súa convocatoria (DOG núm. 249, do 30.12.2016).

Orzamento e persoas beneficiarias:

Nesta convocatoria destínase un total de **18.000.000** de euros distribuídos en dúas anualidades, correspondendo 9.000.000 de euros ao ano 2017 e 9.000.000 de euros ao 2018.

En maio de 2017 realizouse unha ampliación orzamentaria da convocatoria do ano 2016 para a anualidade de 2017 por unha contía de **420.000** euros.

Cada familia beneficiaria da Tarxeta Benvida recibe unha contía total de 1,200 euros a razón de 100 euros/mes durante o primeiro ano de vida do fillo ou filla. Os datos relativos á convocatoria do ano 2017 son os seguintes:

Nº de solicitudes presentadas	15.823
Nº de solicitudes favorables	14.569
Nº de solicitudes desfavorables	1.254
Nº de axudas concedidas	14.767

Porcentaxe de concesión

93,33%

Programa de extensión de beneficios da Tarxeta Benvida

En xullo de 2016 a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica considerou a posibilidade de desenvolver un programa máis amplo vinculado á posesión da Tarxeta Benvida e de que as persoas físicas ou xurídicas interesadas puidesen adherirse a el, colaborando coa finalidade de ofertarlle ás familias titulares da dita tarxeta

unha ampliación e mellora dos seus beneficios ao presentala nos establecementos que se adhiran a este programa.

A ampliación dos beneficios concedidos ás familias titulares da Tarxeta Benvida (descontos, obsequios, ofertas especiais...) é fixada libremente por quen os ofrece, así como o tipo de servizo, produto ou prestacións nos que os aplica. Para poder aplicar estes beneficios é suficiente con que a persoa titular da Tarxeta Benvida a presente xunto co seu DNI no establecemento adherido.

No ano 2017 estaban adheridos a este programa de extensión de beneficios da Tarxeta Benvida os seguintes establecementos:

- Supermercados Eroski center, hipermercados Eroski e supermercados Familia
- Mi Mueble BB SLU
- Tiendas Neobel e Perfumerías Avenida
- Grupo Cuevas
- 2016 Mi Cielo, S.L

<http://www.pan.gal/>

2.2.2.8 Observatorio Galego de Dinamización Demográfica

No ano 2016 creouse o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que é un órgano colexiado de asesoramento, colaboración institucional e participación social en materia de Demografía, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

A finalidade do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica é facilitar o coñecemento pormenorizado da realidade demográfica galega e asesorar ás administracións públicas para a inclusión da perspectiva demográfica no deseño e desenvolvemento das súas políticas. Así mesmo, serve de foro de diálogo permanente entre as distintas administracións públicas e as organizacións representativas de intereses sociais e económicos, co fin de asegurar a súa participación activa na abordaxe dos desafíos derivados do cambio demográfico.

A composición do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que procurará unha participación equilibrada de mulleres e homes, é a seguinte:

- Presidencia: persoa titular da consellería competente en materia de benestar social
- Vicepresidencia: exercida pola persoa que propoña o pleno de entre aquelas que, formando parte del, non representen a ningunha consellería ou organismo autónomo, á Administración central ou aos grupos parlamentarios
- Secretaría: desempeñada de forma rotatoria e cunha periodicidade semestral por unha persoa funcionaria pertencente ao Consello Económico e Social de Galicia e por outra persoa funcionaria pertencente á Consellería de Política Social.
- Vogais:
 - Un/unha vogal, con rango mínimo de xefatura de servizo, en representación dos órganos dependentes da Presidencia e un/unha por cada unha das consellerías

- Unha persoa en representación do Consello Galego de Relacións Laborais
- Unha persoa en representación do Instituto Galego de Estatística (IGE)
- Unha persoa en representación da Delegación do Goberno en Galicia
- Unha persoa en representación da Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp)
- Unha persoa en representación de cada unha das tres universidades galegas
- Un número de persoas equivalente ao de representantes sindicais en representación da Confederación de empresarios de Galicia (CEG)
- Unha persoa en representación de cada unha das organizacións sindicais intersectoriais máis representativas de Galicia, así como das presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas que non teñan a condición de máis representativas
- Unha persoa en representación de cada un dos grupos constituídos no Parlamento de Galicia ao inicio de cada lexislatura
- Unha persoa en representación do Consello Económico e Social
- Dúas persoas expertas de recoñecido prestixio no campo da Demografía
- Unha persoa en representación do órgano superior da Xunta de Galicia con competencias en materia de igualdade

O día 29 de setembro de 2017, tivo lugar a Sesión constitutiva do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica na Sala de Plenos do Consello Económico e Social

de Galicia, sito na Rúa Algalia de Abaixo en Santiago de Compostela. Nela procedeuse ao nomeamento das persoas, tanto titulares coma suplentes, que o compoñen e propúxose a creación de 5 grupos de traballo nos ámbitos de actuación que se consideran claves para a abordaxe do reto demográfico:

- Xuventude
- Apoio ás familias
- Envellecemento
- Emigración/inmigración
- Medio rural

► Normativa:

- Decreto 68/2017, do 13 de xullo, polo que se modifica o Decreto 104/2016, do 28 de xullo, polo que se crea e se regula o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica (DOG n.º 143, do 28.07.2017)
- Decreto 104/2016, do 28 de xullo, polo que se crea e se regula o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica (DOG n.º 152, do 11.08.2016)

2.2.2.9 RESOE

O 17 de setembro de 2010, os presidentes das comunidades autónomas de Castela e León e Galicia, así como o presidente da Comisión de Coordinación e Desenvolvemento Rexional da Rexión Norte de Portugal firmaron un memorando para o impulso dunha estratexia de cooperación macrorrexional no suroeste da Unión Europea, a Macrorrexión de Rexións do Suroeste Europeo (RESOE). O 9 de maio de 2012 asinouse en Oporto o Memorando que formalizou a incorporación de Asturias e da Rexión Centro de Portugal; e o 14 de marzo de 2017 formalizouse en Vigo da incorporación de Cantabria.

O obxectivo desta estratexia é o de ser un instrumento eficaz para fomentar a cooperación entre os membros que a integren e nos ámbitos funcionais que definan e seguir mellorando a cooperación entre os diferentes niveis de gobernanza a fin de aplicar tamén os obxectivos políticos da UE dunha maneira máis eficaz, en consonancia con Europa 2020.

Para a consecución dos seus obxectivos, constituíronse no seo da Macrorrexión RESOE seis grupos de traballo que reflicten os ámbitos clave nos que se propón traballar:

GRUPO	LIDERADO POR
Desafíos demográficos e envellecemento	Rexión Centro
Competitividade industrial	Rexión Norte
Educación, Cultura e I+D+i (en coordinación con CRUSOE)	Galicia
Transportes e Loxística	Castela e León
Emprego e Turismo	Principado de Asturias
Xuventude	Cantabria

A última reunión do Grupo de traballo Desafíos demográficos e envellecemento, que é no que participa a Consellería de Política Social, tivo lugar en Santiago de Compostela o 5 de xuño de 2017.

Este grupo de traballo deseñou unha estratexia de acción común para o período 2017-2030 e asumiu como misión a promoción de políticas e proxectos rexionais e interrexionais que contribúan á cohesión interxeracional dos territorios da RESOE.

Os obxectivos xerais que se estableceron son os seguintes:

- ▶ Promover o establecemento das condicións de vida que permitan fixar a poboación residente e atraer nova poboación a zonas en declive demográfico
- ▶ Promover condicións para unha maior e mellor conciliación da vida laboral, familiar e persoal
- ▶ Contribuír para un maior desenvolvemento da investigación e innovación na área sociosanitaria dedicada ao apoio ás persoas maiores

Os instrumentos fixados para alcanzar estes obxectivos son:

- Intensificar a cooperación entre Rexións da RESOE
- Involucrar ás rexións RESOE nas redes colaborativas do espazo europeo
- Incorporar na RESOE a dimensión europea, fomentando a colaboración con institucións europeas

Os proxectos e actuacións que se promovan dende o Grupo de traballo Desafíos demográficos e envellecemento responderán aos obxectivos anteriormente expostos e buscarán a captación de fondos da Unión Europea a través da presentación de candidaturas conxuntas ás diferentes iniciativas existentes (Cooperación Transnacional. Sudoeste Europeo. SUDOEE, Programa de Cooperación INTERREG V A España-Portugal (POCTEP) 2014-2020 ou Programa Operativo Espazo Atlántico 2014-2020) e da exploración de novas vías de financiamento cara ao próximo período de programación europeo.

2.3 Menores

Protección

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social desenvolve as súas políticas e actuacións en materia de protección á infancia vén establecido pola normativa seguinte:

a) Internacional

- ▶ Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE núm. 313 do 31.12.1990).
- ▶ Convenio relativo á protección do neno e a cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE núm. 182 do 01.08.1995).
- ▶ Convenio europeo de adopción de menores, 27 de novembro de 2008. Ratificado polo instrumento do 16 de xullo de 2010 (BOE núm. 167 do 13.07.2011).

b) Estatal

- ▶ Constitución española.
- ▶ Código Civil do 29 de xullo de 1889 (Arts. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- ▶ Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor, de modificación parcial do Código Civil e da Lei de Axuízamento Civil. (BOE núm. 15 do 17.01.1996).
- ▶ Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE nº 10, do 12.01.2000). Modificada por Lei Orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE núm. 299 do 12.12.2009).

- ▶ Lei orgánica 8/2015, do 22 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia ((BOE núm. 175 do 23.07.2015).
- ▶ Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia (BOE núm. 180 do 29.07.2015).
- ▶ Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE núm. 312 do 29.12.2007).
- ▶ Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o regulamento da Lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social tras a súa reforma por Lei orgánica 2/2009 (BOE núm. 103 do 30.04.2011).

c) Autonómica

- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006), modificada pola Lei 10/2007, do 28 de xuño, de reforma da disposición terceira da lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006) e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG núm. 222 do 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG núm. 169 do 02.09.2008).
- ▶ Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- ▶ Orde do 21 de marzo de 2012, pola que se establece o modelo oficial de contrato de intermediación en adop-

ción internacional para a Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm. 73 do 17.04.2012).

- ▶ Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG núm. 232 do 04.12.2015 e corrección de erros DOG núm. 4 do 08/01/2016).

Programas e actuacións

2.3.1 Atención a menores en situación de desprotección social

2.3.1.1 Atención a menores en centros de protección

Este programa ten por finalidade prestar atención nunha institución a aqueles menores que, por distintas circunstancias sociofamiliares, necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e para os que non é viable a utilización doutro recurso.

Os centros de protección de menores son aqueles que ofrecen aloxamento, asistencia integral e unha dotación de servizos e programas especialmente orientados a conseguir a normalización, e integración sociofamiliar dos menores acollidos.

Para o desenvolvemento deste programa a Dirección Xeral de Familia e Inclusión contaba a 31 de decembro cos seguintes equipamentos:

- ▶ 4 centros de titularidade propia.
- ▶ 68 centros concertados dependentes de entidades colaboradoras de iniciativa social.

Á súa vez, a atención que se presta nestes centros pode ser en réxime de internado ou de atención diúrna.

O acollemento en réxime de internado é un recurso que se utiliza nos casos en que, por diversas circunstancias socio-familiares, os menores necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e non é apropiado

ou non hai un contexto familiar alternativo, ou ben cando os pais ou titores solicitan á Administración que asuma a garda dos seus fillos, mantendo en todo momento o obxectivo de retorno ao seu fogar.

O acollemento en réxime diúrno constitúe un recurso alternativo ao acollemento residencial e consiste en prestar atención aos menores no marco dunha institución durante o día. Deste xeito evítase o desarraigamento, facilitando a permanencia dos menores no seu contorno familiar.

Atención en centros propios

nº de centros e prazas de menores en 2017:

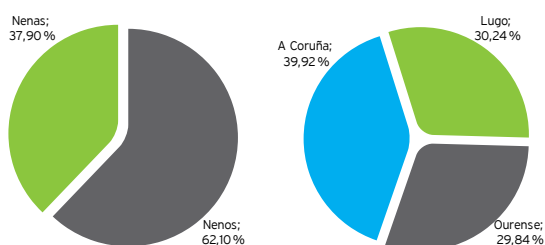
	N.º prazas de internado		N.º prazas de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
San Xosé de Calasanz	15	15	5	5
Centro Ferrol I	16	16	5	5
Total A Coruña	31	31	10	10
Santo Anxo da Garda	24	8	0	0
Total Lugo	24	8	0	0
A Carballeira	33	33	10	10
Total Ourense	33	33	10	10
Total	88	72	20	20
	Total prazas de internado		Total prazas de atención de día	
	160		40	

- ▶ nº total de menores atendidos en centros propios en 2017:

	En réxime de internado		En réxime de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
A Coruña	45	35	8	11
Lugo	51	24	0	0
Ourense	44	22	6	2
Pontevedra	0	0	0	0
Total	140	81	14	13

Total menores atendidos en centros propios

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	53	46	99
Lugo	51	24	75
Ourense	50	24	74
Pontevedra	0	0	0
Total	154	94	248

► **Orzamento: 8.256.708,01 euros.**

Atención en centros concertados

► nº de centros e prazas de menores en 2017:

	N.º centros	N.º prazas de internado	N.º prazas de atención de día
Casas de familia	5	40	10
Mini-residencias	4	42	17
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	68	17
Vivendas tuteladas	2	16	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	2	0	28
Total A Coruña	16	166	72
Casas de familia	4	32	0
Mini-residencias	6	67	20
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	0	0	0
Vivendas tuteladas	1	8	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	3	0	41

Total Lugo	14	107	61
Casas de familia	4	32	0
Mini-residencias	1	10	4
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	0	0	0
Vivendas tuteladas	2	16	0
Vivendas asistidas	1	4	0
Atención de día	3	0	32
Total Ourense	11	62	36
Casas de familia	13	102	15
Mini-residencias	3	41	11
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	135	51
Vivendas tuteladas	2	14	0
Vivendas asistidas	1	4	0
Atención de día	6	0	93
Total Pontevedra	28	296	170
Total	69	631	339

► nº de menores atendidos en centros colaboradores en 2017:

En réxime de internado

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	115	112	227
Lugo	69	74	143
Ourense	32	44	76
Pontevedra	206	210	416
Total	422	440	862

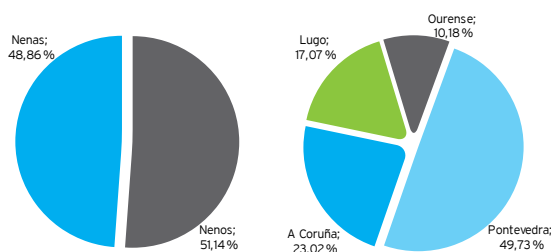
En réxime de atención de día

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	39	28	67
Lugo	52	23	75
Ourense	26	28	54
Pontevedra	114	105	219
Total	231	184	415

Total menores atendidos en centros colaboradores

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	154	140	294
Lugo	121	97	218
Ourense	58	72	130
Pontevedra	320	315	635
Total	653	624	1.277

- Orzamento: **15.963.089,54 euros**

Atención a menores con características especiales

Para a atención de menores con características que requiran unha atención en centros especializados, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica colabora con outras institucións mediante a realización de contratos individualizados.

- nº de menores atendidos en centros especiais en 2017:

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	5	8	13
Lugo	2	1	3
Ourense	0	2	2
Pontevedra	5	3	8
Total	12	14	26

- Orzamento: **379.229,07 euros.**

2.3.1.2 Acollemento familiar

<http://politicassocial.xunta.gal/web/portal/portada-de-infancia>

O acollemento familiar pode definirse como aquel recurso de protección temporal e revogable, orientado ao coidado de menores que se atopan privados, aínda que sexa circunstancialmente, dunha axeitada atención e que consiste en confiar o coidado dun/dunha neno/a ou adolescente a unha persoa ou familia que reúna as condicións persoais, educativas e materiais necesarias para proporcionarlle unha vida familiar.

O seu obxectivo xeral é garantir o dereito do/da neno/a a vivir nunha familia, por ser o medio óptimo para o seu desenvolvemento.

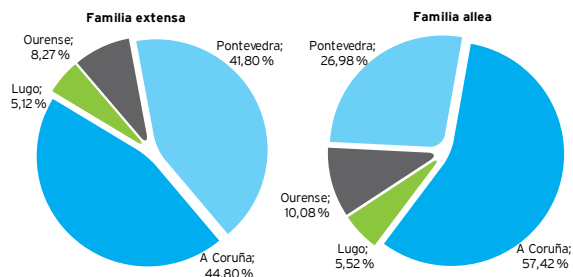
Os acollementos poden facerse na familia extensa do/da menor (isto é, cando existen vínculos de parentesco entre a familia acolledora e o/a neno/a ou adolescente: avós, tíos, irmáns...) ou ben en familias alleas (cando non existe parentesco), para o que se desenvolve un programa específico de captación, selección e apoio a estas familias. Sempre que sexa posible, e que as circunstancias propias do caso non o desaconsellen, considérase prioritario que o acollemento se faga na familia extensa, para favorecer a permanencia do/a menor no seu propio ambiente.

Ademais, os acollementos poden ser remunerados ou non, en función das circunstancias socioeconómicas e persoais de menor e acolledores e do tipo de acollemento.

- Orzamento total: **3.146.328,30 euros**

Distribución provincial:

	Familia extensa	Familia allea	Total
A Coruña	1.080.236	422.050	1.502.286
Lugo	123.510	40.578	164.088
Ourense	199.532	74.062	273.594
Pontevedra	1.008.042	198.319	1.206.361
Total	2.411.320	735.009	3.146.328

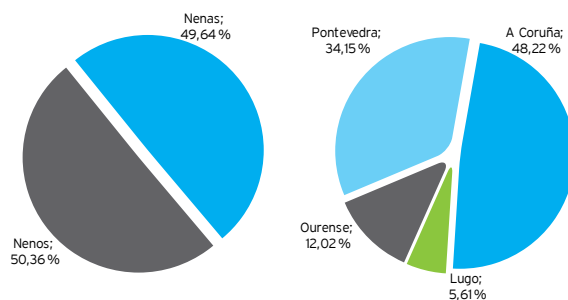
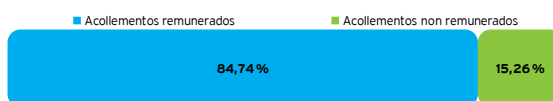

► Persoas beneficiarias (menores e familias) do programa de acollemento familiar:

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores
Familia extensa										
Acollementos remunerados	255	414	31	46	50	75	220	285	556	820
Acollementos non remunerados	59	60	6	6	29	32	65	95	159	193
Total Familia extensa	314	474	37	52	79	107	285	380	715	1.013
Familia allea										
Acollementos remunerados	82	136	9	19	25	45	41	52	157	252
Acollementos non remunerados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total Familia allea	82	136	9	19	25	45	41	52	157	252
Total	396	610	46	71	104	152	326	432	872	1.265

► Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores:

	Tutelas	Outros	Total	Total nenos e nenas
A Coruña				
Nenos	194	97	291	610
Nenas	224	95	319	
Lugo				
Nenos	34	0	34	71
Nenas	37	0	37	
Ourense				
Nenos	85	3	88	152
Nenas	62	2	64	
Pontevedra				
Nenos	164	60	224	432
Nenas	150	58	208	
Total	950	315	1.265	1.265

Programa de familias acolledoras (acollemento en familia allea)

O obxectivo xeral deste programa é proporcionar unha atención temporal a aqueles e aquelas menores en situación de risco, desamparo ou desprotección social, nun ambiente familiar normalizado, alleo á súa familia de orixe, por non existir esta ou non ser idónea para o seu coidado. Para iso, trátase de seleccionar, formar e apoiar durante o proceso a persoas e familias dispostas a acoller temporalmente un/unha menor non pertencente á súa familia.

Como obxectivos específicos (no contexto persoal e familiar) establécense:

- ▶ Acadar o axeitado desenvolvemento do/da menor nos ámbitos hixiénico-sanitario, educativo, persoal e social.
- ▶ Proporcionarlle ao/á menor un ambiente normalizado axeitado para a súa idade e momento evolutivo.
- ▶ Promover o cambio da situación da súa familia de orixe, co obxecto de que o/a menor poida volver con ela, se é o caso, o máis axiña posible.
- ▶ Lograr que a familia acollidora lle preste unha adecuada atención ao/á menor.
- ▶ Potenciar a relación da familia de orixe e a de acollida para favorecer a futura reintegración familiar do neno, nena ou adolescente.

▶ Beneficiarios programa de familias acolledoras:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Familias que pertencen ao programa a 31/12/2017	149	42	47	149	387
Familias acollendo a 31/12/2017	96	9	25	41	171
Menores acollidos a 31/12/2017	136	11	33	52	232
Novos menores acollidos durante o ano	27	6	28	20	81
Menores que finalizaron o acollemento durante o ano	21	8	15	19	63
Familias que acolleron durante o ano	112	16	33	50	211
Menores acollidos durante o ano	136	19	45	71	271

Información do programa:

<http://familiasacolledoras.cruzvermella.org/>

▶ Orzamento total: 455.753 euros

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 330.000 euros, e a Cruz Vermella de Galicia, que colabora na súa execución, outros 125.753 euros.

Programa de apoio ao acollemento en familia extensa

O Programa de apoio ao acollemento en familia extensa é un recurso de apoio aos procesos de acollemento familiar de menores por membros da súa propia familia. Proporciona atención especializada adaptada ás necesidades dos nenos e nenas acollidos, ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras, por medio de actuacións de asesoramento e orientación en tarefas parentais e coidado dos menores; intervención psicosocial e actuacións de mediación nas relacións familiares.

As actuacións desenvolvidas consisten en: mediación familiar entre as persoas proxenitoras e as persoas acolledoras para reducir a conflitividade entre eles; orientación ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras nas dificultades da convivencia cos menores; fomento das boas relacións intrafamiliares, para reforzar os vínculos afectivos, a boa comunicación e o dialogo; e entrenamento de habilidades parentais.

	Familias	Nenos	Nenas	Total menores
A Coruña	74	27	33	60
Lugo	41	24	28	52
Ourense	25	44	10	54
Pontevedra	30	19	12	31
Total	170	114	83	197

2.3.1.3 Adopción de menores

A finalidade deste programa é proporcionarlles aos menores en situación legal de seren adoptados, unha familia que satisfaga as súas necesidades afectivas, socioeducativas e de desenvolvemento persoal, facendo prevalecer o interese do menor sobre calquera outros.

As familias adoptantes son, previamente, valoradas polos equipos técnicos de adopción co fin de seleccionar a mellor familia para o/a menor.

Portal Galego de Adopcións

<http://adopcions.xunta.es>

O Portal Galego de Adopcións, posto en funcionamento a finais do 2010, ten por obxecto ofrecer información actualizada, práctica e interactiva tanto ás persoas interesadas en adoptar, como a aquelas que están ou finalizaron xa o proceso: requisitos e documentación necesaria para adoptar, adopcións especiais, estatísticas, información sobre os países de adopción, guía interactiva para coñecer onde adoptar. Ademais, ofrecelles as persoas usuarias a posibilidade de formular, a través do Portal, todas as consultas que desexen e inscribirse ás sesións informativas e cursos de formación sobre adopción.

Total visitas	24.558
Promedio de visitas mensuais	2.046
n.º de visitantes	15.119
n.º de consultas	138.900

Adopción nacional

A adopción constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación de filiación entre os adoptantes e o/a menor, extingúndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

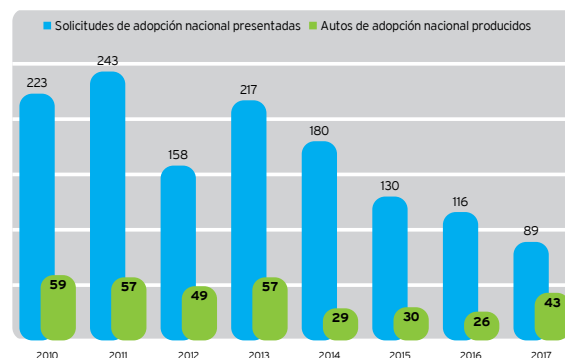
Na nosa Comunidade autónoma os menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

Datos estadísticos de adopción nacional:

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Solicitudes abertas				
52	8	17	39	116
Solicitudes idóneas. Lista de espera				
15	4	3	11	33
Resolucións de acollemento preadoptivo				
11	12	6	12	44
Propostas de adopción realizadas				
11	7	8	0	26
Autos de adopción producidos				
6	1	8	15	30

Evolución:

	Solicitudes de adopción nacional presentadas	Autos de adopción nacional producidos
2010	223	59
2011	243	57
2012	158	49
2013	217	57
2014	180	29
2015	130	30
2016	116	26
2017	89	43

Programa de adopcións especiais.

Existen menores tutelados pola Xunta de Galicia susceptibles de seren adoptados pero que polas súas características (idade, discapacidade ou enfermidade, formar parte dun grupo de irmáns que non deben ser separados....) teñen máis dificultade para ser adoptados.

A través do Programa de adopcións especiais, durante o ano 2017, desenvolvido inicialmente pola entidade Faiben e posteriormente pola Fundación Meniños, en coordinación cos equipos técnicos de adopción das catro xefaturas territoriais, lévase a cabo o asesoramento e formación específica dos solicitantes de adopción, así como o seguimento e o apoio continuado durante todo o proceso adoptivo.

	TOTAL
Nº. de nenos que foron derivados en 2017	0
Nº. de nenos que estiveron no programa durante 2017 (en busca de familia)	9
Nº. de nenos que inician acollemento preadoptivo no 2017	1
Nº. de nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañados polo Programa	30
Nº. de familias con nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañadas polo programa	31
Nº. de familias acompañadas ou atendidas antes de ter un neno asinado	52

Orzamento total: 55.871,76 euros

Adopción internacional

A adopción internacional concíbese como un recurso de protección para aqueles menores que non se poden integrar no seo da súa familia ou do seu propio país. Ten lugar cando se produce un traslado dun menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro Estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena.

Entidades colaboradoras de mediación en adopción internacional (ECAI)

O convenio da Haia de 1993, relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional, ratificado por España o 11 de xullo de 1995, prevé a posibilidade de que as funcións atribuídas á autoridade central (que na nosa comunidade autónoma lle corresponden á Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica), poidan ser exercidas por organismos acreditados.

Estes organismos, entidades colaboradoras de adopción internacional (ECAI) deben ser habilitadas pola comunidade autónoma e polo país no que pretendan desenvolver a súa actividade.

No ano 2017, as seguintes entidades desenvolveron este traballo en Galicia:

- **AAiM - Asociación de Ayuda a la Infancia del Mundo**
Países habilitados: Federación Rusa
- **ACI - Asociación para el Cuidado de la Infancia**
Países habilitados: China, Filipinas, Vietnam
- **Adecop - Asociación de Cooperación con el Pueblo Colombiano**
Países habilitados: Colombia, Perú, Panamá, Vietnam
- **Addis-Galicia - Asociación pro Dereitos da Infancia**
Países habilitados: Etiopía, Burundi, Burkina Fasso

- **Balbalika - Asociación de Ayuda a la Infancia**
Países habilitados: Etiopía
- **Interadop-Galicia - Asociación de Adopción Internacional de Menores de Galicia**
Países habilitados: China, Vietnam.
- **MIMO - Asociación de Apoyo para la Adopción Internacional**
Países habilitados: Bulgaria, Hungría
- **Piao**
Países habilitados: China, Etiopía

Solicitudes e preasignación de menores comunicadas en adopción internacional - 2017:

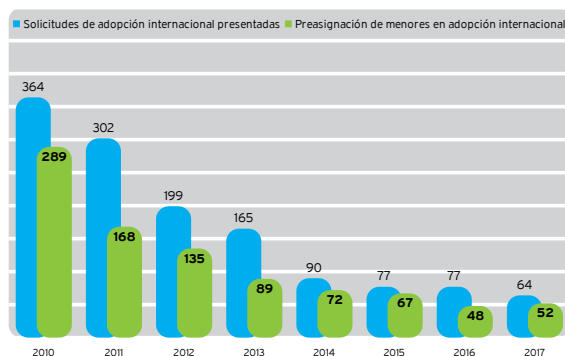
	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
A Coruña	37	36
Lugo	5	2
Ourense	3	5
Pontevedra	19	9
Total	64	52

Preasignación de menores comunicadas en adopción internacional, por países - 2017:

	TOTAL
Bulgaria	1
Burkina Faso	1
Burundi	4
China	6
Colombia	6
Costa Rica	2
Etiopía	1
Hungría	15
Madagascar	2
Vietnam	14
Total	52

Evolución:

	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
2009	361	221
2010	364	289
2011	302	168
2012	199	136
2013	165	89
2014	90	72
2015	77	67
2016	77	48

2.3.1.4 Programa Mentor

O proxecto Mentor é un recurso mediante o que se proporciona información, formación e acompañamento á inserción dos menores tutelados ou en garda pola Administración autonómica co fin de que poidan conseguir unha inserción laboral e social plenamente independente. Desenvólvese a través da colaboración co Instituto Galego para a Xestión do Terceiro Sector- Igaxés-3.

Poden ser beneficiarios do programa todos os maiores de 16 anos e menores de 21 que estean ou teñan estado baixo a tutela ou garda da Administración autonómica, acollidos en centros residenciais ou noutros dispositivos asistenciais no ámbito de menores.

Os obxectivos principais do programa son os de:

- ▶ Facilitar aos mozos o acceso a cursos de formación ocupacional de acordo coas súas habilidades.
- ▶ Asesoralos e acompañalos na súa inserción laboral.
- ▶ Preparalos, a través do acollemento en vivendas tuteladas, para o desenvolvemento dunha vida cotiá plenamente autónoma.

No ano 2017, a poboación sobre a que incidiu o programa estivo formada por un total de 519 mozos e mozas cos que se desenvolveron accións encamiñadas cara á súa inserción laboral.

	Mozos	Mozas	Total
A Coruña	96	59	155
Lugo	43	38	81
Ourense	62	42	104
Pontevedra	103	76	179
Total	304	215	519

Orzamento: 1.621.616,20 euros.

2.3.1.5 Programa de integración familiar (PIF)

Trátase dun programa de intervención con menores e as súas familias, co obxectivo de acadar unha convivencia normalizada no ámbito familiar mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial. Traballa nunha dobre vertente con dúas finalidades diferenciadas:

- ▶ Acadar a integración familiar de menores que foron separados das súas familias por atoparse en situación de desprotección.
- ▶ Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos menores que ofrecen evidentes indicadores de risco de desprotección.

► Familias e menores atendidos

Nenas/os atendidos:

Reunificación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	5	11	16
Lugo	8	10	18
Ourense	9	8	17
Pontevedra	33	30	63
Total	55	59	114

Preservación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	31	35	66
Lugo	18	17	35
Ourense	17	17	34
Pontevedra	19	18	37
Total	85	87	172

Funcionalidade			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	8	10	18
Lugo	6	8	14
Ourense	2	3	5
Pontevedra	2	1	3
Total	18	22	40

Total nenos atendidos			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	44	56	100
Lugo	32	35	67
Ourense	28	28	56
Pontevedra	54	49	103
Total	158	168	326

Familias atendidas:

	Reunificación familiar	Preservación familiar	"Funcionalidade familiar"
A Coruña	10	41	13
Lugo	13	17	9
Ourense	11	19	3

Pontevedra	36	18	1
Total	70	95	26

Total familias atendidas	
A Coruña	64
Lugo	39
Ourense	33
Pontevedra	55
Total	191

► Orzamento: 618.000 euros.

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 418.000 euros e a Fundación Meniños, que colabora na súa execución, 200.000 euros.

2.3.1.6 Programas "Na Rúa" e "Espabila"

Programa socioeducativo "Na Rúa"

Está destinado a nenos/as, preferentemente adolescentes de 15 a 18 anos, e as súas familias.

Ten como obxectivo xeral favorecer procesos de inserción social de menores e familias, a través dunha intervención socioeducativa e preventiva. Abarca diferentes contextos: persoal e grupal, familiar, escolar, prelaboral e sociocomunitario. Préstanse servizos de atención individualizada e grupal: obradoiros socioeducativos, oferta de actividades de lecer, mediación escolar, reforzo educativo, mediación familiar e intervención comunitaria. Desenvólvese nas cidades da Coruña, Lugo e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	14
Lugo	39
Ourense	0
Vigo	28
Total	81

2.3.1.7 Programa "Espabila"

Presta unha especial atención no tempo de ocio aos nenos e nenas que se atopan en situación de risco ou desprotección social, ofrecéndolles a posibilidade de participar nas diversas actividades que promoven o desenvolvemento persoal e social. Céntrase principalmente no apoio escolar e de lecer e desenvólvese nos concellos da Coruña, Lugo, Ourense e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	20
Lugo	48
Ourense	102
Vigo	55
Total	225

► **Orzamento total: 138.846,23 euros**

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia e Inclusión achegou 77.000,00 euros e a Fundación Juan Soñador, que colabora na súa execución, 61.846,23 euros.

2.3.1.8 Programa de Avaliación e Tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosan desaxustes emocionais e condutuais severos orixinados ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acollidora do menor e os profesionais que se ocupan del.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	47	46	93
Lugo	16	22	38
Ourense	12	13	25
Pontevedra	36	33	69
Total	111	114	225

► **Orzamento: 179.136,24 euros**

2.3.1.9 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socioeducativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a cuadrillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc. O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención máis intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo, a través da colaboración da Asociación Ciudadana de Lucha contra la Droga - ACLAD Alborada.

► **Beneficiarios: 110 menores atendidos, 46 nenas e 64 nenos.**

► **Orzamento: 95.511,36 euros**

2.3.1.10 Teléfono da infancia

<http://politicassocial.xunta.gal/web/portal/telefono-da-infancia>

O teléfono da infancia constitúese como unha liña gratuita que ademais de proporcionar unha atención inmediata a situacións urxentes e problemáticas, pode facilitar aos menores unha vía de apoio, escoita ou de simple coñecemento das súas inquietudes e necesidades. Os usuarios do servizo son os menores que precisen axuda e orientación, así como as súas familias.

Ademais o teléfono da infancia está dirixido a todas as persoas que coñezan casos de malos tratos á infancia ou que demanden información sobre os recursos e asesoramento en temas referentes aos dereitos da infancia. Funciona durante as 24 horas, os 365 días do ano.

► Total das chamadas por provincias:

	Total	%
A Coruña	217	20,26%
Lugo	46	4,30%
Ourense	41	3,80%
Pontevedra	193	18,02%
Resto España	12	1,12%
Outras/sen clasificar	562	52,47%
Total	1.071	100 %

► Tipoloxía das chamadas:

	Total	%
Internamento	95	7,26%
Comunicación/sospeita de maltrato	136	10,40%

Problema de conduta	25	1,91%
Asesoramento	258	19,72%
Dificultades na estrutura ou dinámica familiar	37	2,83%
Dificultade nas relacións	16	1,22%
Problemas escolares	15	1,13%
Problemas xudiciais	24	1,83%
Información	475	36,31%
Adicións	2	0,15%
Outros	205	15,67%
Coordinación	20	1,53%
Total	1.308	100%

► Procedencia da chamada segundo o interlocutor:

	Total	%
Menor	139	10,63%
Pai/ nai ou titor	356	27,22%
Outro familiar	85	6,50%
Veciño/coñecido	86	6,57%
Profesional	320	24,46%
Anónimo	136	10,40%
Outros	186	14,22%
Total	1.308	100%

► Tipoloxía das comunicacións/sospeitas dalgunha situación de maltrato:

	Total	%
Maltrato físico	28	21,54%
Maltrato emocional	12	9,23%
Abandono físico e/ou negligencia	67	51,54%
Abuso sexual	3	2,31%
Situación risco social	15	11,54%
Abandono	1	0,77%
Explotación laboral	1	0,77%
Corrupción de menores	1	0,77%
Maltrato prenatal	0	0,00%
Síndrome de Munchausen	0	0,00%
Outras	2	1,54%
Total	130	100%

2.3.1.10 Rexistro Unificado de Maltrato Infantil (RUMI)

O RUMI é un instrumento informático de rexistro e notificación de maltrato infantil destinado aos profesionais que simplifica e axiliza a actuación ante unha situación de risco para un/unha menor.

O rexistro está actualmente a disposición de dous colectivos fundamentais:

- ▶ Os profesionais do ámbito educativo, isto é: profesores, mestres, educadores, psicólogos, pedagogos e traballadores sociais dos equipos de orientación de colexios, escolas infantís e demais centros educativos non universitarios.
- ▶ Os profesionais das forzas de orde pública: policía nacional, garda civil, policía autonómica, policía local e grupos especializados en menores como os Grupos de Menores dependentes da Policía Xudicial ou os Equipos de Muller e Menor da Garda Civil.

	Nº de profesionais con acceso á aplicación	Nº de notificacións no 2016
Ámbito policial	220	0
Ambito educativo	1.848	13
Total	2.068	10

2.3.2 Xustiza penal xuvenil

Son múltiples e variadas as causas ou circunstancias que levan a un menor a delinquir, tal como se recolle no Ditame do Comité Económico e Social Europeo sobre a prevención da delincuencia xuvenil, os modos de tratamento da delincuencia xuvenil e o papel da xustiza do menor na Unión Europea, subliñando as seguintes como as máis aceptadas e que se refiren especialmente a factores socioeconómicos e socioambientais: desestruturación das familias, marginación socioeconómica, absentismo e fracaso escolar, desemprego, consumo de drogas, violencia, trastornos de personalidade, falta de valores sociais e cívicos, etc.

As causas mencionadas fan pensar na necesidade de combinar distintas estratexias de intervención (preventivas, educativas, xudiciais...) para paliar o comportamento violento e facer fronte á delincuencia xuvenil.

2.3.2.1 Normativa básica

- ▶ Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 11, do 13.01.2000), modificada pola Lei orgánica 8/2006, do 4 de decembro (BOE nº 290, do 05.12.2006).
- ▶ Real decreto 1774/2004, do 30 de xullo, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 209, do 30.08.2004).

Suxeitos sobre os que se aplica a normativa

A lei aplicarase para exixir a responsabilidade das persoas maiores de catorce anos e menores de dezoito pola comisión de feitos tipificados como delitos ou faltas no Código penal ou as lei penais especiais.

2.3.2.2 Programas de execución de medidas xudiciais

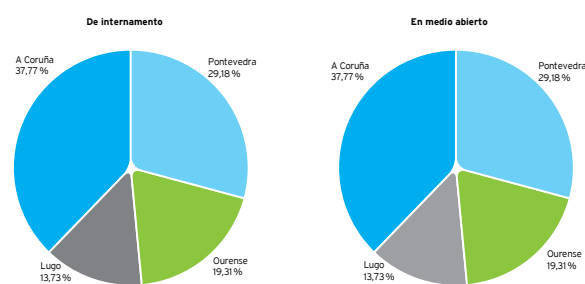
A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, a través do Servizo de Xustiza Penal Xuvenil, leva a cabo as actuacións necesarias para a execución das medidas previstas na Lei orgánica 5/2000, así como na

normativa vixente relacionada, a través do Programa de execución de medidas xudiciais de internamento e do Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto.

Esta capacidade de actuación vén dada en virtude do artigo 45 da mencionada lei no que se establece que corresponden ás comunidades autónomas a execución das medidas adoptadas polos xuíces de menores nas súas sentenzas firmes podendo establecer estas os convenios ou acordos de colaboración necesarios con entidades, ben sexan públicas, da Administración do Estado, local ou doutras comunidades autónomas, ou privadas sen ánimo de lucro, baixo a súa supervisión, sen que isto supoña, en ningún caso, a cesión da responsabilidade derivada da dita execución.

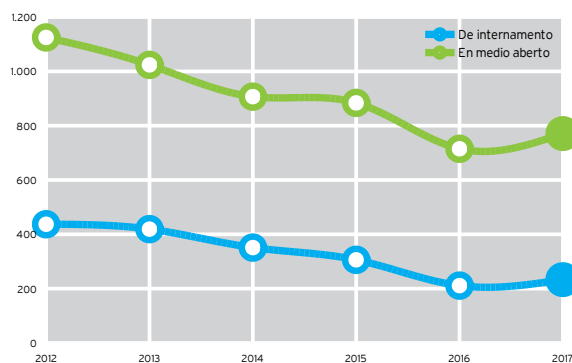
► Datos xerais sobre a execución das medidas ano 2017

	De internamento	En medio aberto	Total
A Coruña	88	317	405
Lugo	32	109	141
Ourense	45	100	145
Pontevedra	68	245	313
Total	233	771	1.004

Evolución da execución das medidas xudiciais

	De internamento	En medio aberto	Total
2012	437	1.125	1.562
2013	419	1.024	1.443
2014	351	907	1.258
2015	306	884	1.190
2016	211	715	926
2017	233	771	1.004

Datos xerais sobre menores afectados

As medidas xudiciais que estiveron en execución durante o ano 2017 son un total de 1.004 que afectaron a un total de 681 persoas menores maiores de catorce anos.

► Menores segundo sexo:

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	220	66	286
Lugo	74	22	96
Ourense	73	30	103
Pontevedra	168	28	196
Total	535	146	681

► Idade dos menores no momento da comisión dos feitos delituosos:

14 anos	15 anos	16 anos	17 anos
105	159	231	232

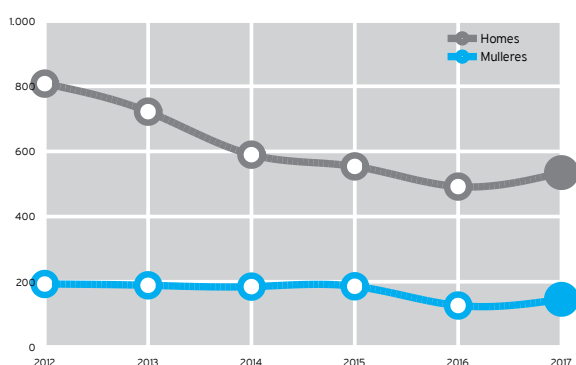
Nota: A suma total dos menores por tramos de idade non coincide co número total de menores que estiveron executando medidas xudiciais porque houbo menores que cometeron varios feitos delituosos no mesmo ano pero con idades diferentes

► Idade dos menores durante a execución das medidas:

14-15 anos	16-17 anos	Máis de 17 anos
127	359	251

► Evolución do número de menores que executaron medidas xudiciais

	Homes	Mulleres	Total
2012	808	193	1.001
2013	722	189	911
2014	590	185	775
2015	554	186	740
2016	492	127	619
2017	535	146	681

Delitos

Os tres delitos máis frecuentes cometidos polos menores que executaron medidas xudiciais durante o ano 2017 foron:

- lesións, furto e roubo con violencia ou intimidación nas persoas.

► Orzamento programas de execución de medidas xudiciais 2017

	importe en euros
Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto	1.321.607,11
Programa de execución de medidas xudiciais de internamento	8.409.598,91
Total	9.731.206,02

► Programa de execución de medidas xudiciais de internamento

Ten por obxecto a execución das medidas de internamento impostas polos xuíces de menores e recollidas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) en centros que, cumprindo a normativa, dispoñan dun ambiente axeitado para que a persoa menor poida reorientar o seu comportamento antisocial. As ditas medidas son: internamento terapéutico (en réxime pechado, semiaberto e aberto), internamento pechado, internamento semiaberto, internamento aberto e permanencia de fin de semana en centro.

Coa excepción da permanencia de fin de semana en centro, o resto das medidas poden ser impostas tanto de xeito cautelar como en sentenzas firmes.

► Medidas de internamento en execución por tipo de medida

	Total
I. Terapéutico cautelar (pechado, semiaberto e aberto)	21
I. Pechado cautelar	7
I. Semiaberto cautelar	20
I. Aberto cautelar	1
I. Terapéutico (pechado, semiaberto e aberto)	42
I. Pechado	13
I. Semiaberto	118
I. Aberto	2
Permanencia fin semana en centro	9
Total	233

► Menores afectados por medidas de internamento e provincia de xestión

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
69	18	30	56	172

Nota: o total de persoas menores afectados (172) non coincide coa suma total de persoas menores por provincia de xestión (173) debido a que a execución de medidas de 1 persoa menor foi levada por máis dunha provincia.

► **Recursos para a execución das medidas de internamento e menores atendidos**

Centros de Internamento	Prazas	Menores atendidos
C. Reed. Concepción Arenal Réxime: Pechado, semiaberto e aberto Provincia: A Coruña Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Camiña Social	35	65
C. Reed. Monteledo Réxime: Pechado, semiaberto e aberto Provincia: Ourense Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Diagrama Intervención Psicosocial (dende 01.05.2016)	37	35
C. Educativo de Atención Específica Montefiz Réxime: Terapéutico Provincia: Ourense Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Diagrama Intervención Psicosocial	23	39
C. Educativo Avelino Montero Réxime: Aberto e semiaberto Provincia: Pontevedra Titularidade: Pública Xestión: Pública. Consellería de Política Social	30	42
Total	125	172

Nota: A suma dos menores (181) non é coincidente co número total de menores que executaron medidas de internamento (172) porque algúns deles estiveron en varios centros.

Outras actuacións en internamento no ano 2017

O artigo 56 da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores, sinala o dereito das persoas menores internadas en centros a unha "formación laboral axeitada". Para dar cumprimento a este dereito existe o programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación" incluído dentro PO FSE Galicia 2016-2020, Obxectivo Temático 0.9, Prioridade de inversión 09.01, Obxectivo Específico

09.01.01(Expediente PA 81/2015). A este programa, que se desenvolve nos catro centros de internamento da comunidade autónoma, participaron no ano 2017 un total de 144 menores, 16 mulleres e 128 homes.

► **Orzamento internamento 2017: 8.409.598,91 euros.**

► **Medidas de medio aberto en execución durante o ano 2017**

Ten por obxecto a execución de aquelas medidas xudiciais descritas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) que non supoñen privación de liberdade. A intervención educativa desenvólvese na propia comunidade adoptando, esta última, un papel normativo e de integración social dos menores.

Á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica correspóndelle executar as seguintes medidas de medio aberto:

- Tratamento ambulatorio: consiste na asistencia ao centro asignado coa periodicidade requirida polos facultativos seguindo as pautas fixadas para o axeitado tratamento da anomalía ou alteración psíquica, adicción ao consumo de bebidas alcohólicas, drogas tóxicas ou substancias psicotrópicas ou alteracións da percepción que padezan.
- Asistencia a un centro de día: as persoas sometidas a esta medida residirán no seu domicilio habitual e acudirán a un centro plenamente integrado na comunidade, para realizar actividades de apoio, educativas, formativas, laborais ou de ocio.
- Permanencia de fin de semana no domicilio: as persoas sometidas a esta medida permanecerán no seu domicilio ata un máximo de 36 horas, entre a tarde ou

noite do venres e a noite do domingo, a excepción do tempo que deban dedicar ás tarefas socioeducativas asignadas polo xuíz.

- ▶ **Liberdade vixiada:** implica o seguimento da actividade da persoa sometida a ela e da súa asistencia á escola, ao centro de formación profesional ou lugar de traballo, segundo os casos, procurando axudala a superar os factores que determinaron a infracción cometida. Esta medida obriga, de ser o caso, a seguir as pautas socioeducativas sinaladas pola entidade pública ou polo profesional encargado do seu seguimento, de acordo co programa elaborado e aprobado polo xuíz de Menores. A persoa sometida a esta medida tamén queda obrigada a manter co dito profesional as entrevistas establecidas no programa e a cumprir, no seu caso, as regras de conduta impostas polo xuíz.
- ▶ **Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo:** a persoa a que se lle impón esta medida debe convivir, durante o período de tempo establecido polo xuíz, con outra persoa, cunha familia distinta da súa, ou cun grupo educativo, axeitadamente seleccionado para orientala no seu proceso de socialización.
- ▶ **Prestacións en beneficio da comunidade:** esta medida non se poderá impoñer sen o consentimento da persoa sometida a ela. Consiste na realización de actividades non retribuídas que se lle indiquen de interese social, en beneficio de persoas en situación de precariedade. Buscarase relacionar a natureza do ben xurídico lesionado polos feitos cometidos polo menor.
- ▶ **Realización de tarefas socioeducativas:** a persoa sometida a esta medida deberá realizar sen interna-

mento nin liberdade vixiada, actividades específicas de contido educativo encamiñadas a facilitarlle o desenvolvemento da súa competencia social.

▶ Medidas en medio aberto en execución por tipo de medida

	Total
Tratamento ambulatorio	42
Asistencia a centro de día	21
Permanencia fin semana en domicilio	1
Liberdade Vixiada	
L.V. Cautelar	10
L.V. 2º período	89
L.V.	415
Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo	
Convivencia... cautelar	2
Convivencia...	7
Prestacións en beneficio da comunidade	54
Tarefas socioeducativas	130
Total	771

▶ Menores afectados por medidas de medio aberto e provincia de xestión

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
260	89	87	177	610

Notas:

O nº. total de menores que executaron medidas de medio aberto (610) non coincide coa suma dos menores que executaron medidas nas distintas provincias (613) debido a que hai menores que executaron medidas en máis dunha provincia.

O cómputo total de menores con medidas de internamento e medio aberto (782) non coincide co número total de menores que executaron medidas (676), xa que hai menores que executaron medidas dos dous tipos (de internamento e de medio aberto).

► **Recursos para a execución das medidas de medio aberto**

- Equipos de xestión de medidas xudiciais das Xefaturas Territoriais da Consellería de Política Social.

Nota: O equipo de xestión de medidas xudiciais da Xefatura Territorial da Consellería de Política Social en Vigo (Pontevedra) conta con dous educadores para a execución das medidas xudiciais de medio aberto

- Centros de Intervención Educativa en medio aberto (C.I.E.M.As):

Localidade	Entidade	Prazas
C.I.E.M.A (Centro de Intervención Educativa en medio aberto)		
A Coruña	Fundación Camiña Social	12 ⁽¹⁾
Lugo	Dignidad Lugo	17
Vigo	Arela	12
Pontevedra	Arela	8
Ourense	Trama	10

Nota: O persoal dos centros de día tamén colabora na execución das outras medidas xudiciais de medio aberto.

(1) O CIEMA Coruña dispón de permiso de inicio de actividade para 12 prazas de centro de día dende o 25.08.2016.

- Entidades públicas e privadas que colaboran na execución da medida xudicial de prestacións en beneficio da comunidade:

Cruz vermella, COGAMI, Instituto Benéfico Social/Residencia Padre Rubinos, Cáritas Diocesana, Banco de Alimentos, Asociación Centro de Interpretación Avifauna, Asociación Dignidade, Asociación Aviva, APAMP Asociación de Familias de Persoas con Parálise Cerebral, Asociación Rexurdir, Asociación Ecoloxista “Vaipolorío”, Alento (Asociación

de Dano Cerebral), Biblioteca Pública Juan Compañel, Down Vigo: Asociación para el Síndrome de Down, CAMF: Centro de Atención a Minusválidos Físicos de Ferrol, Asociación Dignidade Ferrol, Residencia Cottolengo del Padre Alegre, ASPRONAGA (Asociación pro persoas con discapacidade intelectual de Galicia), Consellería de Política Social (Residencia da 3ª idade de Pobra de Trives, Residencia da 3ª idade do Carballiño), CASCO (Comité Antisida Coruña), Asociación de discapacitados activos A Xanela, Asociación Boa Vida (Pontevedra), Asociación Adaceco: atención integral a persoas con Dano Cerebral Adquirido e ás súas familias, Centro Ricardo Baró, Asociación de Mulleres en Igualdade de Burela, Centro Sociocomunitario “La Milagrosa”, Asociación Dignidade, Asociación Aviva, , ABERTAL, , Asociación Juan XXIII, Asociación Amigos do Camiño Portugués, Asociación para o Síndrome de Down “Xuntos”, AFAN (Asociación Freijeiro de Axuda ao Necesitado), Asociación de persoas con discapacidade “Amizade” Monteporreiro, Asociación Boa Vida (Pontevedra), Os Biosbardos” Asociación protectora de animais.

- Concellos colaboradores para a execución da medida xudicial de P.B.C. (Protocolo xeral entre a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar e a Federación Galega de Municipios e Provincias asinado o 9 de xuño de 2006): en total **73 concellos**.

► **Orzamento medio aberto 2017:**

1.321.607,11 euros

2.3 MENORES

03

Inclusión social

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

3.1 Inclusión e integración Social

3.1.1 Prestacións e acción social

3.1.1.1 Convenios e subvencións a entidades de iniciativa social

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Monte do Gozo para o desenvolvemento do programa educativo-terapéutico “Proxecto Home” de atención, rehabilitación e reinserción social de persoas adictas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social coa Fundación Monte do Gozo para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á inserción sociolaboral, englobadas nun programa marco denominado “Proxecto Home”, de atención, rehabilitación e reinserción social de persoas adictas, atendendo, no marco de accións da Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020, especialmente aos principios de anonimato, voluntariedade e gratuidade da asistencia.

A colaboración regulada no convenio céntrase no sostemento dos servizos e accións que se desenvolven na fase de reinserción social dos programas elixibles no marco do convenio, e nos distintos dispositivos dos que dispón a Fundación Monte do Gozo en Galicia. Esta fase desenvólvese en réxime ambulatorio, semi residencial ou residen-

cial, tendo por obxecto a integración harmónica e satisfactoria no ámbito familiar, social e laboral das persoas a tratamento nos distintos programas.

Establécese o financiamento neto anual do 100% de 12 prazas na fase de reinserción social, a razón de 1.037,26 euros mensuais, en calquera dos programas elixibles no marco do convenio, que poderá incluír alternativas residenciais, talleres ocupacionais encamiñados á mellora das habilidades e destrezas e actividades enfocadas á consecución da inserción social das persoas usuarias do programa.

- ▶ O orzamento previsto no Convenio ascende a **149.365,44** euros.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou benéficas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou beneficiarias constituídas con esta finalidade.

A colaboración regulada no convenio céntrase no financiamento da actividade de captación e repartición de alimentos ás institucións ou entidades benéficas, que, en último termo, fan posible que as persoas poidan satisfacer as súas necesidades alimenticias básicas.

A Federación realiza un seguimento continuo das entidades ás que se reparten alimentos comprobando, en todo momento, que son sociais e asistenciais, sen ánimo de lucro ou benéficas, e que levan a cabo un proxecto de intervención social con calquera colectivo en risco de exclusión social. Estas entidades benéficas poden ser de consumo (comedores sociais, asilos, centros asistenciais, etc) e de repartición (cáritas, parroquias, etc.).

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **66.000,00 euros** cos que se financian gastos correntes consumibles non amortizables necesarios para a realización das actividades.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Rede galega contra a pobreza (EAPN Galicia) para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuación das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e EAPN Galicia para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuacións das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

A colaboración regulada neste convenio entre a Xunta de Galicia e EAPN Galicia centrarase no financiamento das actividades que aseguren a unión de esforzos, a creación de sinerxías e o incremento da eficacia e a eficiencia das actuacións das súas entidades membro, coas seguintes finalidades:

- A creación de grupos de traballo estables como ad hoc establecendo protocolos e calendarios de realización das xuntanzas, con implicación de persoas expertas e das entidades membro.
 - A garantía dunha presenza activa e propositiva nos diversos foros sociais e políticos responsables do asesoramento e supervisión das políticas públicas do ámbito social en Galicia.
 - O incremento da participación democrática e a incidencia social e política dos galegos e galegas en risco de pobreza e exclusión social.
- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **18.000,00 euros**.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social, a Federación Gallega de Bancos de Alimentos (FEGABAN) e a Federación Galega de Municipios e Provincias (FEGAMP) para o establecemento dunha coordinación na entrega de alimentos ás familias en situación de vulnerabilidade e con menores.

Este convenio ten por obxecto establecer un procedemento de actuación que determine a coordinación para a entrega de alimentos ás familias en situación de vulnerabilidade e con menores a cargo, previamente propostas polos concellos, e que non sexan beneficiarias de axudas coa mesma finalidade.

Son familias destinatarias deste convenio aquelas en situación de vulnerabilidade diagnosticada polos servizos sociais comunitarios do concello onde residen e que teñan menores a cargo. As circunstancias nas que se atopan as familias son analizadas polos servizos sociais comunitarios do concello para determinar a necesidade de intervención cunha achega de alimentos básicos.

As accións que desenvolve cada parte asinante do convenio son as seguintes:

a) Os servizos sociais dos concellos determinan cales son as familias con menores a cargo, que por falta de re-

ursos económicos e non recibir outro tipo de axudas para cubrir ás necesidades alimenticias nos meses de verán, precisen esta achega extraordinaria de alimentos. Unha vez verificado polos servizos sociais do concello que se cumpren as condicións do artigo 49 da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, comunican directamente por correo electrónico á Consellería de Política Social, relacionando o DNI e a idade das persoas que forman parte da unidade familiar que necesitan os alimentos, xunto co consentimento expreso de cada unha das persoas para a cesión dos seus datos persoais á Consellaría de Política Social e á FEGABAN.

b) A Consellería de Política Social contrasta a percepción por parte desas familias doutras axudas e prestacións concedidas pola propia consellería coa mesma finalidade.

c) A FEGABAN comproba que non se subministraron outras axudas a esas mesmas familias. Os bancos de alimentos entregan os lotes de alimentos a cada familia solicitante, no local sinalado polo seu concello.

► **Este convenio de colaboración non supón a asunción de ningunha carga económica para a Xunta de Galicia.**

Axudas económicas a entidades de iniciativa social para o funcionamento de centros de inclusión social e emerxencia social e actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos.

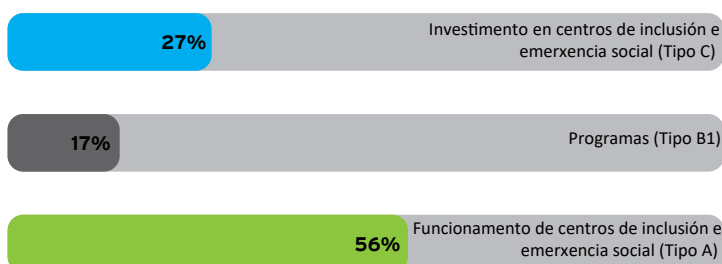
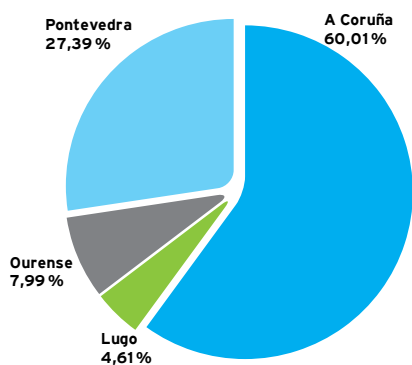
► **Normativa**

Orde do 12 de maio de 2017 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) (DOG núm. 104, do 02.06.2017).

► **Orzamento e entidades beneficiarias**

O número das actuacións (funcionamento de centros, as actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun programa de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión e emerxencia social) das diversas entidades ás que se lle concedeu a axuda acadaron en 2017 un total de 153. O importe total das subvencións concedidas segundo o ámbito territorial das entidades beneficiarias e segundo a finalidade para a que se concederon é a seguinte:

	Funcionamento de centros de inclusión e emerxencia social (Tipo A)	Programas (Tipo B1)	Investimento en centros de inclusión e e emerxencia social (Tipo C)	Total
A Coruña	1.553.560,00	274.775,00	526.292,12	2.354.627,12
Lugo	13.680,00	110.125,00	56.934,37	180.739,37
Ourense	223.896,00	3.000,00	86.740,24	313.636,24
Pontevedra	410.418,00	282.031,25	382.260,93	1.074.710,18
Total	2.201.554,00	669.931,25	1.052.227,66	3.923.712,91

3.1.1.2 Renda de inclusión social de Galicia (RISGA)

A renda de inclusión social de Galicia é unha prestación pública destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como a acadar progresivamente a súa autonomía e integración social e laboral, mediante o dereito e o deber a participar en procesos personalizados de inserción con apoio técnico e financeiro do Sistema galego de servizos sociais e do Sistema público de emprego de Galicia.

► **Normativa**

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG nº. 249 do 31 de decembro de 2013).

► **Tipoloxía**

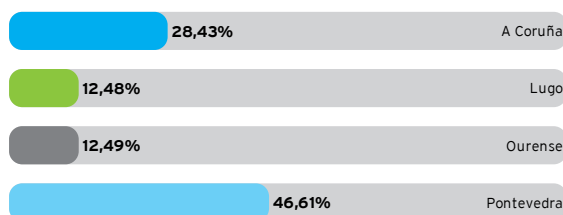
A renda de inclusión social de Galicia configúrase en tres tramos, denominados: tramo persoal e familiar, tramo de inserción e tramo de transición ao emprego.

► **Beneficiarios**

Desde o inicio desta prestación en 1992 o número de persoas beneficiarias variou considerablemente pasando dos 554 iniciais a 10.371 no ano 2017.

Distribución das persoas beneficiarias en 2017 por provincias

	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	2.948	28,43 %
Lugo	1.294	12,48 %
Ourense	1.295	12,49 %
Pontevedra	4.834	46,61 %
Total	10.371	100,00 %

► **Orzamento**

O orzamento destinado ao pagamento desta prestación en 2017 foi de 58.759.424,65 euros. O subsidio básico da renda de inclusión social de Galicia en 2017 foi de 403,38 euros, cuns complementos familiares de 75,30, 64,54 e 53,78 euros, polo primeiro, segundo e terceiro e máis membros adicionais respectivamente, ata o tope do 120% do IPREM, cunha contía máxima de 645,41 euros, agás para unidades familiares nas que convivan persoas menores de idade nas que o límite máximo tería un tope do 135% do IPREM, ascendendo nestes casos a contía máxima a 726,08 euros.

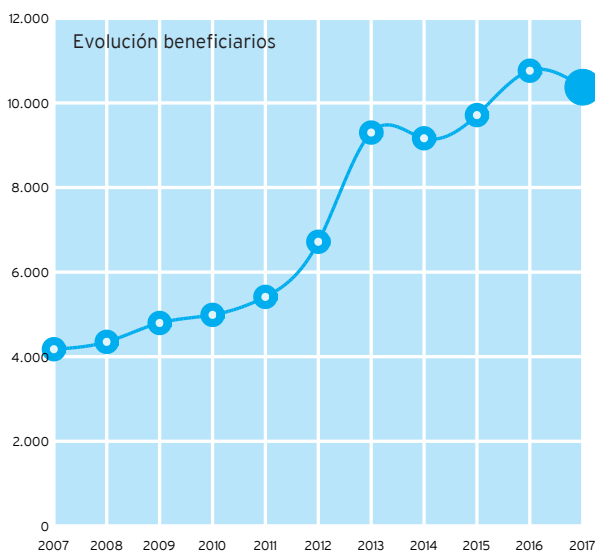
As contías medias da renda de inclusión social de Galicia (RISGA) no 2017 foron as seguintes:

	Nº convivintes			
	1	2	3	4
	403,38	478,68	543,22	597,00

► **Evolución**

A evolución dos beneficiarios e orzamentos desde 2006 foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2007	4.176	18.237.031,00
2008	4.350	19.043.139,00
2009	4.796	21.084.229,00
2010	4.988	22.555.013,00
2011	5.413	23.967.927,93
2012	6.717	26.831.657,15
2013	9.299	36.692.634,76
2014	9.164	44.050.149,79
2015	9.712	50.213.180,80
2016	10.761	56.254.197,12
2017	10.371	58.759.424,65

► Perfil das persoas beneficiarias

O perfil típico da persoa beneficiaria de RISGA corresponde a unha muller menor de 44 anos de idade, solteira, casada ou separada, que vive coa familia propia nuclear e que reside na súa meirande parte no medio urbano.

3.1.1.3 Axudas de inclusión social

As axudas de inclusión social son prestacións económicas non periódicas que teñen como finalidade posibilitar ou reforzar os procesos de inclusión social das persoas ou familias afectadas, así como atender as situacións de grave emerxencia de persoas ou familias vulnerables que poidan desencadear un proceso de exclusión social.

As axudas de inclusión social están destinadas a sufragar gastos extraordinarios e urxentes e, se é o caso, a financiar actuacións de acompañamento ou reforzo de carácter excepcional vinculadas ás medidas de apoio dos diferentes tramos da renda de inclusión social de Galicia.

► Normativa

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG núm. 249 do 31 de decembro de 2013).

► Tipoloxía

As axudas de inclusión social segundo a súa finalidade, poderán ser dos seguintes tipos:

- Vinculadas ao uso da vivenda
- Vinculadas á mellora da habitabilidade da vivenda habitual

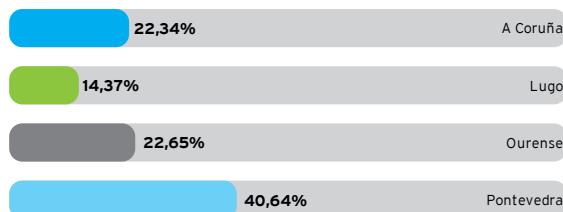
- Destinadas ao equipamento mobiliario básico da vivenda
- Axudas para a atención de necesidades primarias de alimentación, vestido e enxoval doméstico
- Axudas para a atención sanitaria e sociosanitaria non cubertas polos sistemas públicos de saúde e de servizos sociais
- Axudas para gastos causados por actuacións complementarias e de acompañamento vinculadas aos itinerarios de inclusión social e formación
- Axudas para gastos extraordinarios derivados de procesos de axuste persoal.

► **Orzamento e axudas concedidas**

En 2017, a Consellería de Política Social destinou a esta prestación a cantidade total de 2.907.390,31 euros, concedéndose un total de 2.623 axudas.

Distribución do número de concesións en 2017 por provincias

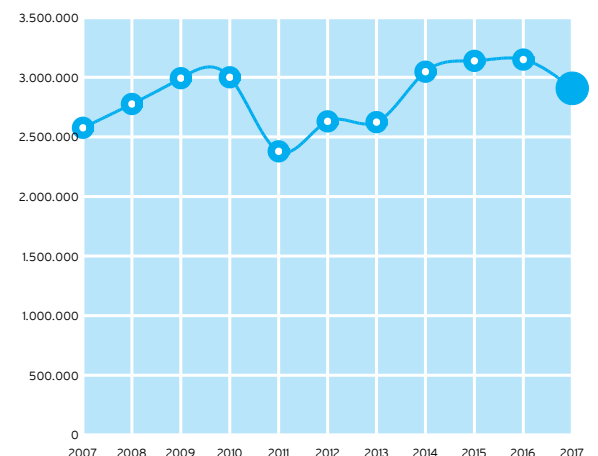
	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	586	22,34 %
Lugo	377	14,37 %
Ourense	594	22,65 %
Pontevedra	1.066	40,64 %
Total	2.623	100,00 %

► **Evolución**

A evolución dos beneficiarios e orzamentos desde 2006 foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2007	2.074	2.576.244,00
2008	2.172	2.776.197,00
2009	2.410	2.992.582,00
2010	3.041	3.000.145,00
2011	2.319	2.378.952,32
2012	2.595	2.630.335,52
2013	2.653	2.623.853,96
2014	2.814	3.046.915,74
2015	2.727	3.137.772,05
2016	2.879	3.148.789,45
2017	2.623	2.907.390,31

3.1.1.4 Pensións non contributivas

Son pensións que se configuran como dereitos subxectivos a favor daquelas persoas maiores de 65 anos ou menores de 65 anos e maiores de 18, as menores de 65 anos deben ter recoñecido un grao de discapacidade maior ou igual aos 65%, que non poden acceder a unha pensión contributiva do sistema da Seguridade Social, por non ter cotizado nunca ou non facelo o tempo necesario, e que carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia.

O seu obxectivo é estender a todos os cidadáns o réxime público da Seguridade Social, garantíndolles non só unha renda económica, senón tamén a asistencia médico-farmacéutica e os servizos sociais.

▶ Normativa

- Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas (BOE nº. 306, do 22.12.1990).
- Real decreto 357/1991, do 15 de marzo, polo que se desenvolve, en materia de pensións non contributivas, a Lei 26/1990, do 20 de decembro (BOE nº. 69, do 21.03.1991).
- Real decreto Lexislativo 1/1994, do 20 de xuño, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei Xeral da Seguridade Social (BOE nº. 154, do 29.06.1994).
- Artigo 46.2 da Lei 36/2014, do 26 de decembro, de orzamentos xerais do Estado para 2015 e Real decreto 1191/2012, do 3 de agosto, relativos ao recoñecemento do complemento a persoas titulares de pensións non contributivas que residan nunha vivenda alugada.
- Decreto 132/2017, do 21 de decembro, polo que se establecen axudas sociais de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas perceptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos. (DOG nº 246, do 29.12.2017).

▶ Tipoloxía

As pensións non contributivas contemplan os seguintes tipos de medidas:

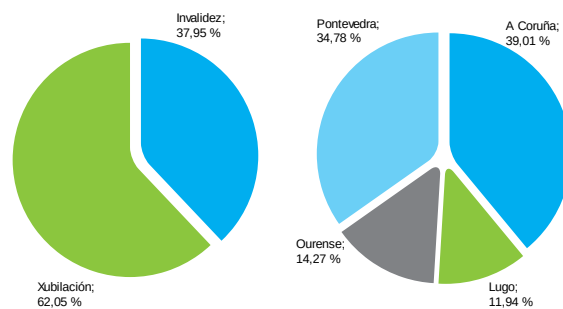
- Pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva, para persoas maiores de 65 anos.
- Pensión de invalidez na súa modalidade non contributiva, para persoas de idade comprendida entre os 18 e os 65 anos cun grao de discapacidade determinado.
- Complemento por residencia en vivenda alugada ás persoas titulares destas pensións.

▶ Beneficiarios

O número de persoas beneficiarias das pensións non contributivas en decembro de 2017 foron 39.564 pensionistas coa seguinte distribución provincial:

Distribución provincial segundo o tipo de pensión

	Invalidez	Xubilación	Total
A Coruña	5.527	9.908	15.435
Lugo	1.645	3.077	4.722
Ourense	2.091	3.554	5.645
Pontevedra	5.752	8.010	13.762
Total	15.015	24.549	39.564

► Orzamento

O importe bruto destinado en Galicia ao pagamento destas pensións foron 210.327.264,45 euros en 2017.

O importe máximo das pensións non contributivas en 2017 tanto na modalidade de xubilación como de invalidez, foi de 368,90 euros/mes.

Na pensión de invalidez se o grao de discapacidade é superior ao 75% e, ademais, se cumpren os requisitos establecidos nun baremo específico, a pensión incrementase co complemento de necesidade de terceira persoa que representa un importe do 50% máis, ascendendo esta contía en 2017 a 184,45 euros/mes.

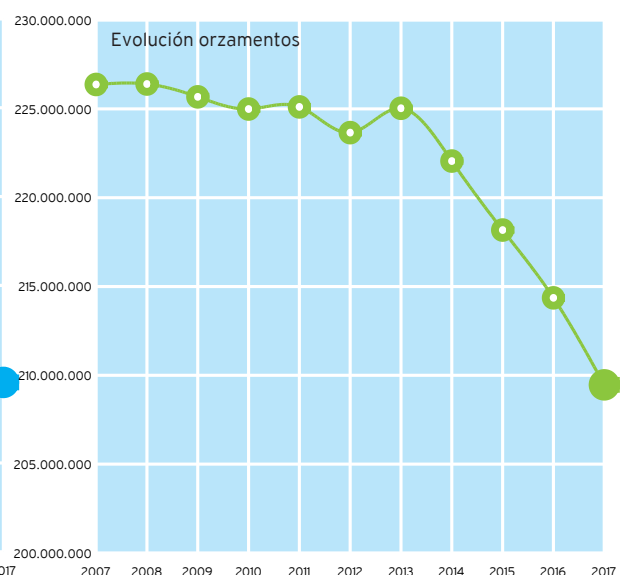
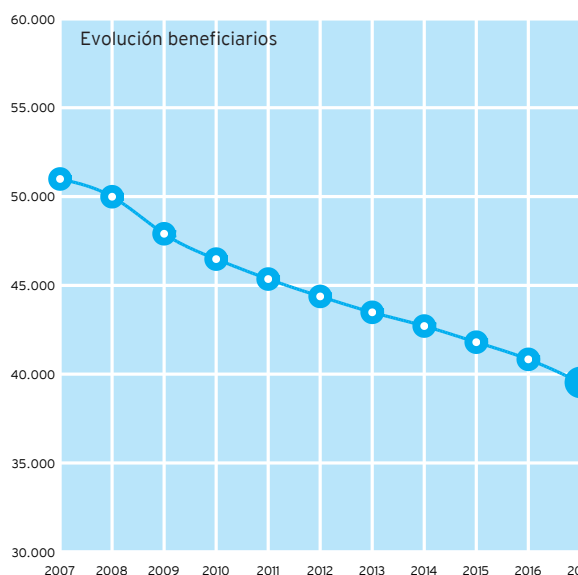
No ano 2017 estableceuse unha axuda social de carácter extraordinaria consistente nun pagamento único de 206 euros, da que se beneficiaron un total de 38.291 pensionistas.

Tamén en 2017 percibiron en Galicia o complemento por aluguer de vivenda, que consiste nun pagamento único de 525 euros, un total de 2.089 persoas titulares de pensións non contributivas, acadando un importe total de 1.096.725 euros.

► Evolución

En canto á evolución do número das persoas beneficiarias é de salientar que ata o ano 2003 tiña unha tendencia á alza e a partir dese ano produciuse unha paulatina diminución que se mantén no ano 2017:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2007	50.990	226.374.654
2008	49.990	226.401.957
2009	47.905	225.678.459
2010	46.479	224.993.289
2011	45.356	225.112.665
2012	44.376	223.664.350
2013	43.481	225.035.931
2014	42.708	222.063.340
2015	41.799	218.179.608
2016	40.833	214.361.395
2017	39.534	209.462.717

3.1.2 Programas de Inclusión Social

O 18 de decembro de 2014 o Consello da Xunta de Galicia aprobou a Estratexia de inclusión social de Galicia (EIS Galicia) para o período 2014-2020, deseñada pola anterior Dirección Xeral de Familia e Inclusión da Consellería de Traballo e Benestar. Esta estratexia constitúe un novo e reforzado marco integrado de intervencións orientadas a responder de xeito efectivo e coordinado as situacións persoais e familiares de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social, e procurar os apoios precisos para que as persoas destinatarias acaden a súa inclusión social e laboral.

O documento da Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020 cumpre coa necesidade de facer operativo o establecido na Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, e va máis alá integrando medidas orientadas a responder de xeito efectivo na loita contra a pobreza e a exclusión social. Ademais, o seu formulario favorece o seu encaixe no Programa operativo FSE Galicia 2014-2020, no seu Obxectivo temático 9 “Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

Para abordar o seu obxectivo xeral, a EIS Galicia 2014-2020 adopta o enfoque da inclusión activa promovido desde as institucións comunitarias, o cal se sustenta en tres eixes: nas políticas activas favorecedoras dun mercado laboral máis inclusivo cara as persoas con maiores dificultades de acceso; na garantía duns ingresos mínimos; e no acceso a uns servizos de calidade, para a abordaxe multidimensional do fenómeno da pobreza e a exclusión social.

Entre as prioridades transversais da EIS Galicia 2014-2020 e que o Servizo de Inclusión e Acción Social desenvolveu ao longo do ano 2017 están as seguintes:

- Previr a pobreza e a exclusión social
- Loitar contra a pobreza infantil
- Consolidar e mellorar procesos de coordinación e participación
- Promover e facilitar a participación de entidades de iniciativa social

- Abordar e reducir as consecuencias da exclusión territorial
- Promover a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes

Outras prioridades de carácter sectorial que se desenvolveron ao longo de 2017 foron as seguintes:

- Fomentar a intervención de calidade dos servizos sociais na prevención e abordaxe integral das situacións persoais e familiares de pobreza, vulnerabilidade e exclusión social
- Atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social
- Favorecer a inserción laboral nun mercado de traballo inclusivo
- Promover o acceso á educación e á formación previndo o fracaso escolar e aumentando os niveis de competencias
- Promover a inclusión social e a empregabilidade mediante estratexias de cualificación a través de recursos educativos e de formación para o emprego e da aprendizaxe permanente.

Para acadar os obxectivos e prioridades descritos o Servizo de Inclusión e Acción Social puxo en marcha unha metodoloxía que se concretou en accións positivas en favor de persoas, grupos e territorios vulnerables, a maioría delas financiadas co Fondo Social Europeo (FSE) baixo o obxectivo temático 9 “promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

► **Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral**

► **Promoción da participación das entidades de iniciativa social**

► **Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade**

- Persoas da comunidade xitana
- Persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa
- Persoas con discapacidade
- Programas integrais de inclusión con enfoque territorial.

► **Proxecto Inclúe**

► **Programas de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo.**

► **Orzamento**

O orzamento xestionado polo Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión en 2017 para o desenvolvemento destes programas, foi o seguinte:

Liñas de financiamento	euros
Equipos de inclusión sociolaboral de ámbito comarcal	2.025.000
Unidades técnicas de intervención sociolaboral	785.000
Promoción da participación das entidades de iniciativa social (Orde anual de entidades)	2.752.704
Convenio Fundación Secretariado General Gitano (programa ACCEDER)	65.000
Plan de desenvolvemento xitano nas corporacións locais (Orde de subvención de corporacións locais)	671.275
Convenio Cruz Vermella. Programa sen teito	165.000
Proxecto Inclúe	28.000
Programas complementarios de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo	795.000
Total	7.286.979

3.1.2.1 Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral

A Estratexia de inclusión social conta cos equipos e unidades técnicas de inclusión sociolaboral, que se constitúen nun reforzo específico dos dispositivos normalizados para abordar intervencións dirixidas a reducir ou eliminar os factores de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social que inciden na situación de determinadas persoas ou grupos de probocación.

Os equipos de inclusión sociolaboral teñen como función mellorar o acceso de toda a cidadanía aos recursos de inclusión social e de promover, mediante o establecemento de redes locais, unha intervención coordinada na resposta ás situacións persoais de vulnerabilidade. O seu obxectivo principal é o de promover a inserción social e laboral dos colectivos en situación ou grave risco de exclusión social, mediante o desenvolvemento de itinerarios individualizados e integrais de inserción, desde unha perspectiva ligada ás potencialidades do territorio e ao seu tecido social e produtivo.

A territorialización destes equipos, tal e como establece o artigo 58 da dita lei, responde a unha planificación estratéxica de servizos sociais que é, segundo recolle o punto 7.2.1 obxectivo 3, sobre a que se traballará como parte do desenvolvemento da EIS. Dezanove son os equipos que están distribuídos comarcalmente e que dependen do Consorcio Galego de Servizos da Igualdade e Benestar (un, situado no Centro penitenciario de Teixeiro). Os anteriores contan cunha unidade de coordinación que ten como finalidade, entre outras, a coordinación técnica, dinamización e o apoio dos equipos de inclusión sociolaboral e facer o seguimento e valoración destes.

Pola súa parte, as unidades técnicas de inclusión sociolaboral operan a nivel urbano, nos municipios galegos de máis de 50.000 habitantes, de acordo co artigo 58 da Lei 10/2013. Os seis dispositivos existentes traballan nas cidades galegas e no Consorcio As Mariñas e dependen das corporacións locais. Foron subvencionados a través

da Orde do 4 de xullo pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e de programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión (DOG nº. 135 do 18.07.2016), para o desenvolvemento de programas dirixidos á inclusión social de persoas en situación ou risco de exclusión social, a través de equipos de inclusión social específicos, que conteñan actuacións dirixidas a facilitar a inserción sociolaboral dos participantes nas accións deseñadas nun itinerario de inclusión sociolaboral. Estes itinerarios incluíron as accións necesarias para o deseño, acompañamento e a mellora de aptitudes básicas, desenvolvemento persoal, técnicas, busca de emprego, etc.

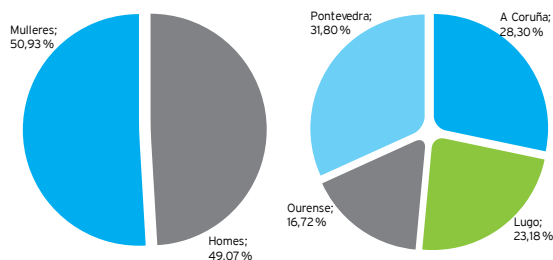
Estes profesionais traballan de xeito coordinado coa rede de Servizos sociais comunitarios básicos e as unidades tramitadoras da RISGA (UTA) e atenden as persoas orientando, acompañando e procurándolles os recursos necesarios para rematar con éxito os seus procesos individuais de integración social e laboral.

Beneficiarios

Durante o ano 2017, incorporáronse, a través dos equipos de inclusión de ámbito comarcal, un total de 2.912 persoas o 50,93% son mulleres e o 49,07% son homes. O 31,80% das persoas foron incorporadas polos equipos de intervención da provincia de Pontevedra, o 28,30% polos da provincia da Coruña, o 23,18% polos da provincia de Lugo e o 16,72% polos da provincia de Ourense.

Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	26	56	82
Arzúa	19	35	54
As Pontes	120	130	250
Carballo	81	87	168
Teixeiro	166	3	169
Noia	48	53	101
Total A Coruña	460	364	824

Baralla	26	30	56
Begonte	84	77	161
Monforte	135	170	305
Mondoñedo	68	85	153
Total Lugo	313	362	675
Barbadás	57	88	145
O Carballiño	90	87	177
A Rúa	47	61	108
Sarreaus	32	25	57
Total Ourense	226	261	487
Baiona	92	124	216
Lalín	57	33	90
Marín	119	147	266
O Porriño	111	140	251
Vilagarcía	51	52	103
Total Pontevedra	430	496	926
Total	1.429	1.483	2.912

A través das unidades técnicas de intervención social, realizáronse un total de 24 intervencións sociais subvencionadas dirixidas a persoas en situación ou risco de exclusión social, beneficiando a 216 persoas. O 52,31% das persoas foron mulleres e o 47,69% homes.

Equipos de ámbito local	Homes	Mulleres	Total
Santiago	16	9	25
Consortio As Mariñas	23	24	47
A Coruña	10	9	19
Vigo	27	31	58
Pontevedra	37	40	67
Total	113	103	216

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

O número total de persoas coas que traballaron nos equipos de inclusión sociolaboral ao longo de 2017 (número de persoas incorporadas neste ano máis o número de persoas incorporadas en anos anteriores pero que permanecían de alta a 31 de decembro de 2017) foi de 11.001 persoas, das que o 54,78 % son mulleres

Atendendo as principais causas que provocan a exclusión social que afectan ás persoas incorporadas polos equipos comarcais, hai que mencionar que as persoas rara vez teñen unha soa causa; aínda que teña unha que se considere principal, o habitual é que se acumulen varios factores de exclusión. Destaca o factor de exclusión de escaseza de recursos que representa o 43,01 % das veces, sendo os factores de discapacidade e de inmigrante/refuxiado os outros máis presentes nas persoas que se incorporaron durante o 2017.

Factor principal de exclusión social	Homes	Mulleres	Total
Discapacidade	272	287	559
Inmigrante/refuxiado	174	284	458
Paro de máis dun ano	130	134	264
Paro de menos dun ano	21	24	45
Emprego precario	13	8	21
Escaseza de recursos	1131	1281	2412
Minorías étnicas	149	160	309
Adicións	158	18	176
Emigrantes retornados	20	37	57
Reclusos	164	3	167
Exreclusos	30	5	35
Sen Teito	21	12	33
Prostitución	0	7	7
Violencia de xénero	0	68	68
Violencia doméstica	1	10	11
Exclusión territorial	158	145	303
Enfermidade mental	13	24	37
Cargas non compartidas	5	110	115
Proceder de institucións de menores	4	3	7
Vítima de explotación sexual-laboral	0	2	2
Outros	256	266	522

O número de perceptores directos da renda de inclusión social de Galicia, incorporados este ano a través dos dispositivos comarcais de Inclusión Sociolaboral do Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar é dun total de 1.639 persoas, o que supón o 56,28 % do total de incorporacións; destas 1.639 persoas, 879 son mulleres (o 53,63 %) e 760 homes (o 46,36%).

O Equipo de Inclusión Sociolaboral que desenvolve o seu traballo no Módulo Nelson Mandela do Cárcere de Teixeiro, traballou en 2017 cun total de 166 homes e 3 mulleres.

► Insercións laborais

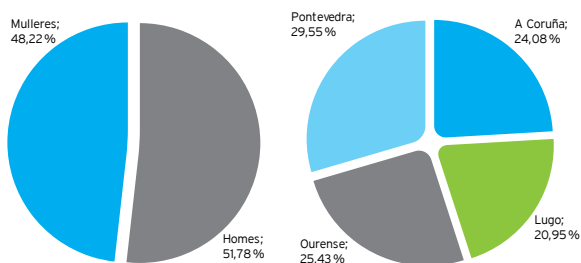
En 2017, houbo 1.408 insercións laborais a través dos equipos comarcais de Inclusión Sociolaboral; o 51,78% foron homes e o 48,22 % mulleres.

O 29,55 % das insercións acadáronse na provincia de Pontevedra, o 25,43 % na de Ourense, o 24,08 % na de A Coruña e o 20,95 % na provincia de Lugo.

Das 1.408 insercións, 26 foron por autoemprego.

Insercións laborais 2017			
Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	8	28	36
Arzúa	3	6	9
As Pontes	63	54	117
Carballo	28	17	45
Teixeiro	30	0	30
Noia	53	49	102
Total A Coruña	185	154	339
Baralla	12	17	29
Begonte	62	34	96
Monforte	56	50	106
Mondoñedo	35	29	64
Total Lugo	165	130	295
Barbadás	38	57	95
O Carballiño	40	44	84
A Rúa	32	46	78
Sarreaus	47	54	101
Total Ourense	157	201	358
Baiona	81	70	151

Lalín	10	8	18
Marín	41	46	87
O Porriño	49	45	94
Vilagarcía	41	25	66
Total Pontevedra	222	194	416
Total	729	679	1.408

Orzamento

- Rede de equipos de inclusión sociolaboral: **2.025.000 euros**
- Unidades técnicas de intervención social: **785.000 euros**

3.1.2.2 Promoción da participación das entidades de iniciativa social

A EIS de Galicia 2014-2020 afonda no obxectivo de promover e facilitar a participación das entidades de iniciativa social que vén desenvolvendo o Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión a través de axudas de convocatoria co fin de garantir o seu correcto funcionamento, e ampliar os ámbitos de participación das entidades de iniciativa social como forma de partenariado, de corresponsabilidade e de aplicación do principio de subsidiariedade no ámbito da inclusión social.

Nesta liña publicouse a Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017) pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións plurianuais a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de

servizos sociais comunitarios e inclusión social, subvencionándose un total de 127 entidades. O período de realización das actuacións subvencionadas abrangue desde o 1 de abril de 2017 ata o 30 de novembro de 2017, para o primeiro período e desde o 1 de decembro de 2017 ata o 30 de xuño de 2018, o segundo período.

En concreto subvencionáronse 340 actuacións dirixidas a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado de traballo das persoas en situación ou risco de exclusión social, Deles 64 foron actuacións dirixidas á realización de itinerarios de inclusión; 262 foron dirixidas a formación adaptada de carácter laboral; 4 actuacións foron dirixidas a intervención en territoriais en exclusión severa; 2 actuacións de mediación social y /o intercultural e 8 medidas de apoio á conciliación.

Beneficiarios

En 2017 participaron nas diferentes actuacións subvencionadas pola orde unhas 2.885 persoas.

Orzamento

Orde de subvención a entidades de iniciativa social: **1.850.412,3 euros**

Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Como novidade en relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2017 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles progra-

mas pertencentes ao ámbito de inclusión social, como son os dirixidos ás persoas inmigrantes, persoas xitanas, persoas reclusas e ex-reclusas, cobertura de necesidades básicas ou inclusión sociolaboral, entre outros.

► Beneficiarios

Concedéronse axudas a 26 entidades para realizar 83 programas do ámbito de inclusión social, que se desenvolverán ao longo de 2018.

► Orzamento

O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 11.453.783,92 euros, dos que 4.434.880,36 euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Inclusión Social.

3.1.2.3 Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade

Co fin de atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social, leváronse a cabo as seguintes actuacións:

Estratexia sectorial de inclusión social da poboación xitana en Galicia (2014-2020):

- **Plan de desenvolvemento xitano:** actuacións desde os servizos sociais comunitarios municipais. En colaboración co Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e as corporacións locais e o Fondo Social Europeo.
 - O obxectivo do dito plan é o de mellorar a calidade de vida e de benestar dos xitanos e xitanas, favorecer a súa participación na vida pública e social, propiciar unha maior convivencia entre os distintos grupos sociais e culturais e combater posibles situacións de discriminación e racismo, a través de proxectos de intervención social de carácter integral para a atención, prevención e inserción do pobo xitano.

- No ano 2017, a través da Orde do 18 de xullo de 2017 (DOG nº.140 do 24.07.2017) participaron no plan 20 concellos da comunidade autónoma (cun total de 77 actuacións), realizando actividades simultáneas de intervención social nas áreas de acción social, educación, formación-emprego (deseño e seguimentos de itinerarios de inserción, apoio na busca de emprego e outras), saúde, vivenda e cultura ademais de realizar acompañamento social ás familias.

► Convenio coa Fundación Secretariado General Gitano.

A través deste convenio desenvolveuse un programa específico, que ten por finalidade a realización de accións dirixidas ás minorías étnicas cara a promover a inclusión social e a súa integración sociolaboral. Este programa, denominado ACCEDER, conta con catro dispositivos de intervención, situados nos concellos de Lugo, Pontevedra, Vigo e Santiago de Compostela, coa finalidade de realizar accións de formación profesional ocupacional, orientación laboral, acompañamento no acceso ao emprego e accións de sensibilización dirixidas a empresarios.

- **Apoio a entidades de iniciativa social** que traballan de forma específica a inclusión social de xitanos/as. A través da Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017) subvencionáronse actuacións desenvolvidas por entidades de iniciativa social que traballan directamente co colectivo xitano, en diferentes zonas de Galicia.

► Beneficiarios

- Nas actuacións desenvolvidas polos servizos sociais comunitarios dos 20 concellos subvencionados, a través do Plan de desenvolvemento xitano, participaron un total de 787 persoas, tanto en accións formativas como persoas ás que se lles acompañou no seu itinerario de inserción sociolaboral, 306 homes e 481 mulleres.

- A través das actuacións desenvolvidas en 2017 no marco do convenio asinado coa Fundación Secretariado Gitano, para o desenvolvemento do Plan ACCEDER, foron atendidas 1.093 persoas, das cales o 85,64% eran persoas xitanas e o 50% mulleres.
- Do total das persoas atendidas 209 acudiron ao programa por primeira vez, sendo o 53,11% mulleres e o 78% persoas xitanas.
- A porcentaxe de persoas xitanas atendidas no programa foi do 85,64% fronte o 13,56% restante, formado por outros colectivos con dificultades de acceso ao mercado laboral.
- O maior impacto do Programa Acceder segue sendo no grupo de persoas menores de 30 anos, especialmente aquelas que teñen menos de 25 anos, novos que buscan o seu primeiro emprego, ou que queren retomar os estudos, por non ter obtido o título de Educación Secundaria Obrigatoria (ESO).
- En 2017, estabilízase o número de contratos acadados e tamén de persoas que obteñen un contrato, chegando aos 361 contratos asinados por 161 persoas participantes do programa. Este dato foi variando durante os últimos anos coa crise no mercado laboral. Mellora a calidade dos contratos, acadando unha duración media de 73 días, fronte aos 52 de 2016; tamén mellora o acceso das mulleres para acceder ao mercado laboral, xa que os contratos asinados por mulleres é, por primeira vez, superior á acadada no caso dos homes, sendo un 52% do total de contratos asinados por mulleres.
- Por grupos de idade destaca o acceso de persoas entre 36 e 45 anos, sen dúbida por ser as que poden demostrar maior experiencia no mercado laboral. A pesar de como está afectando o desemprego aos novos, o grupo de menores de 25 anos que acceden ao seu primeiro emprego, é onde máis se consolidan os empregos acadados neste ano.

- A través da Orde de subvencións para entidades de iniciativa social, subvencionáronse dous programas dirixidos ao colectivo de etnia xitana, nos que participaron un total de 35 persoas. 20 comezaron un itinerario de inserción sociolaboral e 15 un curso de adquisición de competencias clave.

► Orzamento

- Convenio Fundación Secretariado General Gitano. Programa ACCEDER: **65.000 euros**
- Plan de desenvolvemento xitano 2017: **671.274,61 euros**

Programas dirixidos a persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa

- **Programa de atención a persoas “sen teito” en situacións de emerxencia e pobreza severa.** Este programa, financiado a través dun convenio asinado coa Cruz Vermella en Galicia, pon en marcha unha serie de actuacións coordinadas que teñen como obxectivo mellorar a situación social e sanitaria das persoas que viven na rúa ou en infravivendas (persoas “sen teito” ou en situación de exclusión e pobreza crónica), a través de procesos de información, orientación, formación e acompañamento individualizado. Contan co apoio das unidades técnicas especializadas que traballan na rúa e nos dispositivos de atención a estas persoas localizados, nos concellos da Coruña, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense e Vigo, financiados a través do dito convenio.

As áreas de traballo dos equipos locais de intervención de cada un dos concellos foron a información, asesoramento e acompañamento individualizado, formación, promoción da saúde, aproveitamento positivo do ocio e do tempo de lecer, sensibilización social e fortalecemento da rede de traballo coordinado inter-extra institucional.

- ▶ **Apoio a entidades de iniciativa social** desenvolven programas dirixidos de forma específica ás persoas en situación de emerxencia e pobreza severa a través da Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104, do 02.06.2017).

▶ Beneficiarios

- No ano 2017 incorporáronse ao Programa “sen teito” desenvolvido pola Cruz Vermella en Galicia, un total de 1.571 persoas. Delas, 212 na Coruña, 233 en Santiago, 293 en Lugo, 321 en Ourense. 367 en Pontevedra e 145 en Vigo.
- A través da Orde de subvencións realizáronse 11 actuacións dirixidas a persoas en situación de emerxencia e pobreza extrema, nos que participaron un total de 126 persoas; todas elas foron itinerarios de inserción.
- Atendéronse a través destas actuacións un total de 126 persoas.

▶ Orzamento

- Convenio Cruz Vermella. Programa “sen teito”: **165.000 euros**
- Orde, programas específicos para persoas en situación de emerxencia e pobreza severa: **223.669,23 euros.**

Actuacións dirixidas a persoas con discapacidade

- ▶ **Apoio a entidades de iniciativa social** que desenvolven programas dirixidos de forma específica ás persoas con discapacidade a través da Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017).

▶ Beneficiarios

A través da orde de subvencións subvencionáronse 40 programas específicos para persoas con discapacidade, a través destas actuacións atendéronse a un total de 338 persoas.

▶ Orzamento

Orde, crédito para financiar os programas para persoas con discapacidade: **289.417,1 euros.**

Programas integrais de inclusión con enfoque territorial

- ▶ **Apoio a entidades de iniciativa social** que desenvolven programas innovadores de atención a persoas e territorios en situación de exclusión, a través da Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017) co fin de atender de forma específica, cun marcado carácter flexible e adaptado das súas metodoloxías, as características e peculiaridades das áreas e da poboación residente nestas zonas. De forma específica, a través da orde subvencionáronse actuacións dirixidas á promoción de espazos de dinamización e encontro virtual, nas áreas rurais con alta dispersión poboacional, envellecidas e afectadas polo declive demográfico. As actuacións están impulsadas polos centros de desenvolvemento rural e veñen a complementar o programa xeral que desenvolven os ditos centros.

▶ Beneficiarios

- A través da orde de subvención, subvencionáronse 4 actuacións en zonas de alta dispersión da poboación e envellecidas, 2 das actuacións estiveron dirixidas a habilitar espazos de dinamización comunitaria, 1 á recuperación de saberes e 1 dirixida a persoas sen fogar en situación de exclusión severa e con enfermidade mental, sendo 84 persoas participantes.

▶ Orzamento

- Orde, actuacións específicas para a inclusión con enfoque territorial: **64.653,16 euros.**

3.1.2.4 Proxecto Inclúe

No 2017, o convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e Emaús Fundación Social firmado no 2016 co fin de apoiar o desenvolvemento de ferramentas

de referencia para a valoración das situacións de vulnerabilidade e exclusión social das persoas e familias, coa finalidade de estender o seu uso entre as entidades públicas e de iniciativa social no marco do fomento dunha intervención de calidade dos servizos sociais e na prevención e abordaxe integral das situacións persoais e familiares de pobreza, vulnerabilidade e exclusión social.

No ano 2017 o proxecto iniciado en 2016 está dirixido a realizar unha análise técnica dos procesos de exclusión social nas persoas, para obter como resultado unha definición consensuada de exclusión social acompañada dunha análise dos factores que inciden na integración social e laboral das persoas afectadas polos ditos procesos na comunidade galega, xunto cunha ponderación destes, foron ponderados tecnicamente e reflectíronse nunha ferramenta de valoración iniciada na primeira fase deste proxecto.

▶ Beneficiarios/resultados

- Análise de resultados da fase de teste do prototipo da ferramenta de valoración social INclúe
- Estudo das achegas dos diferentes axentes sociais colaboradores en relación aos indicadores incluídos na ferramenta de valoración.

Orzamento

- Total Proxecto INclúe: 56.000 euros
- Gasto no ano 2017: 28.000 euros.

3.1.2.5 Programas complementarios de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo

A través da Orde do 18 de xullo de 2017 (DOG Núm.140 do 24.07.2017) subvencionáronse un total de 35 corporacións locais para o desenvolvemento de programas de educación e apoio familiar que contemplan a realización de actuacións complementarias da intervención social individual expresamente incluídas no proxecto de inclusión sociolaboral, que teñen por obxecto promover a adquisición, por parte das familias, de competencias e habilidades para o correcto desenvolvemento das súas funcións parentais e educativas e aqueloutros obxectivos establecidos no artigo 19 do Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento.

▶ Beneficiarios

- A través dos 35 programas subvencionados atendéronse un total de 146 persoas, das cales o 73,98% foron mulleres.

▶ Orzamento

- Orde, programas específicos de Educación e/ou apoio familiar: **271.278,69 euros**

3.1.3 Inmigración

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2017* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 87.189, o que representa unha porcentaxe do 3,22%, fronte o 9,82% de España. Destas persoas, 50.634 proceden de países extracomunitarios ás que se lles aplica o réxime xeral de estranxeiría e 36.555 pertencen a países da Unión Europea (UE-28), que se rexen polas disposicións de dereito comunitario.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2017

A Coruña	31.657	2,83 %
Lugo	12.636	3,79 %
Ourense	12.765	4,10 %
Pontevedra	30.131	3,20 %
Galicia	87.189	3,22 %
España	4.572.807	9,82 %

As actuacións en materia de inmigración realizadas no departamento de Inclusión Social enmárcanse na Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020. En concreto na Prioridade sectorial 7.2.2. Obxectivo 1: Promover medidas dirixidas a aumentar a participación social e laboral das persoas inmigrantes. Instrumentáronse a través de dúas ordes de convocatorias convocadas para financiar programas de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social dirixidos a colectivos en risco de exclusión; unha dirixida a entidades de iniciativa social e outra dirixida a corporacións locais.

ESTRATEGIA DE INCLUSIÓN SOCIAL DE GALICIA

2014-2020

3.1.3.1 Promoción de actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto en favor da poboación inmigrante, realizados por entidades de iniciativa social

Incúense neste apartado o desenvolvemento de programas de inclusión social que contribúen de forma maioritaria a incrementar a participación das persoas inmigrantes no mundo laboral.

► Normativa

Orde do 12 de maio de 2017 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións plurianuais a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo de Desenvolvemento Rexional) (DOG nº 104 do 02.06.2017).

► Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións singularizadas co colectivo de persoas inmigrantes ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 220, realizadas por 25 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro de estas actuacións, 17 consistiron na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas inmigrantes, 100 destinados á adquisición de competencias sociais e profesionais, 7 de asesoramento xurídico en materia de extranxeiría; 189 de formación adaptada; 5 de mediación social e/ou intercultural e 2 medidas de apoio á conciliación.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes nesta convocatoria en 2017 foi de **902.291,99 euros**.

Nestes programas participaron **2.151 persoas inmigrantes** ou de orixe estranxeira, das cales un 58,62% son mulleres.

3.1.3.2 Programas desenvolvidos polas corporacións locais para a inclusión social da poboación inmigrante

Subvencionáronse actuacións de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría, accións formativas que tratan de compensar as carencias e necesidades do alumnado inmigrante que se incorpora ao sistema educativo, apoio aos adultos na aprendizaxe das linguas da sociedade de acollida para adultos, accións formativas dirixidas a acreditar o esforzo de integración, accións formativas de tipo laboral teórico así como intervencións sociais realizadas a través de itinerarios de inclusión sociolaboral personalizados.

► **Normativa**

Orde do 18 de xullo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2017-2018, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e polo Fondo Social Europeo 2014-2020 (DOG Núm.140 do 24.07.2017).

► **Orzamento e entidades beneficiarias**

Beneficiáronse destas axudas un total de 16 entidades locais que levaron a cabo 77 programas de inclusión social dirixidos á poboación inmigrante, dos cales 10 foron itinerarios de inserción sociolaboral; 28 de formación adaptada; 6 de asesoramento xurídico en materia de extranxeiría; 26 de participación social; e 7 de prestación social e/ou intercultural.

O orzamento total destinado a programas de inmigrantes realizados polas corporacións locais nesta convocatoria foi de 1.037.426,85 euros; deles **553.294,32 euros** para o 2017.

A participación de persoas inmigrantes ou de orixe estranxeira foi de **701 persoas**, das cales un 57,2 % son mulleres.

3.1.3.3 Informes de esforzo de integración

No ano 2017 recibíronse 28 solicitudes de informe de esforzo de integración, das cales, 14 deron lugar a informe positivo de esforzo de integración.

3.1.3.4 Refuxiados en Galicia

En 2017 seguiron a chegar a Galicia persoas solicitantes de protección internacional que participan no programa de reubicacións e reasentamentos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, repartidas entre as catro provincias galegas, en concreto nas localidades de Sarria, Coruña, Vigo e comarca de Valdeorras. Trátase de familias de nacionalidades diversas, entre elas, siria, venezolana e hondureña, e en moito casos con menores a cargo. Este programa está xestionado por entidades de ámbito estatal e concretamente en Galicia estase a realizar a través de Cruz Vermella, Accem e Pro Vivenda. A data 30.11 de 2017 temos constancia de 212 persoas nesta situación.

Desde o Servizo de Atención ás Persoas Inmigrantes colabórase con estas entidades facilitando e removendo os atrancos que van xurdindo nesta primeira acollida, entre os que destacamos os recursos residenciais, a escolarización dos menores, o acceso ás prestacións sanitarias e o acceso aos servizos sociais nas localidades de residencia.

3.2 Servizos sociais e xestión económica

3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios

Os servizos sociais comunitarios, de carácter local, forman unha rede integrada a través dos centros de servizos sociais e as unidades de traballo e educación social, de maneira que constitúen a porta de entrada ao sistema galego de servizos sociais. Este nivel primario de atención asegura uns servizos de proximidade, nos que se presta a atención básica e nos que se desenvolven os programas de servizos sociais acordes coas necesidades da poboación de cara á prevención, ao tratamento personalizado e integral das demandas sociais básicas e á reinserción das persoas na súa contorna comunitaria.

Normativa de aplicación

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008)
- ▶ Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG nº 63, do 30.03.2012, modificado polo Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo e polo Decreto 148/2014, do 6 de novembro (DOG nº 228, do 27.11.2014).

A Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, estrutura o Sistema galego de servizos sociais en forma de rede, en dous niveis de actuación, comunitaria e especializada e, con carácter xeral, correspóndelles aos concellos a competencia na creación e xestión dos servizos sociais comunitarios. Estes, pola súa vez, diferéncianse en dous subniveis: servizos sociais comunitarios básicos e servizos sociais comunitarios específicos, sendo os primeiros unha exigencia universal para a Administración local galega e un elemento clave para garantir o acceso ao sis-

tema galego de servizos sociais. Nese nivel básico cómpre salientar o importante grao de implantación logrado en Galicia por varios programas e servizos fortemente consolidados, tales como os ata agora denominados de información e orientación, de axuda no fogar e de educación familiar. O segundo dos citados, ademais, foi recentemente reforzado a partir da súa catalogación como recurso incluído dentro do sistema de atención á dependencia que establece a Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, que identifica un conxunto de servizos e prestacións que, posteriormente, a Lei 13/2008, do 3 de decembro, integra como parte nuclear do sistema galego de servizos sociais.

Cómpre indicar que o Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais de corporacións locais articula, desde 1988, unha cooperación económica e técnica na que se integran as corporacións locais, prestadoras directas dos distintos programas, garantindo unha rede pública de servizos sociais a través dos concellos, de acceso fácil e efectivo a todas as persoas, familias e colectivos, especialmente aos que se atopan en situacións de necesidade.

De acordo co Decreto 99/2012, do 16 de marzo, entre as finalidades máis salientables dadas polos servizos sociais comunitarios están:

- ▶ A elaboración de estudos e dun diagnóstico social da comunidade e análise das súas necesidades e demandas.
- ▶ A elaboración dun plan de intervención comunitario acorde coas necesidades detectadas ou anticipadas no diagnóstico social.
- ▶ A identificación de grupos de poboación vulnerables e a detección precoz de situacións de risco para o desenvolvemento de actuacións de carácter preventivo e de promoción social.
- ▶ A atención das situacións individuais e familiares, a información en relación coas demandas presentadas, o diagnóstico e a valoración técnica previa e a consecuente intervención no caso.

- ▶ A participación na xestión das prestacións económicas e o seguimento dos correspondentes proxectos personalizados de intervención nos termos establecidos na memoria específica en materia de inclusión social.
- ▶ A xestión do servizo de axuda no fogar, así como a participación na xestión das prestacións destinadas a garantir a autonomía persoal e a atención á dependencia, nos termos establecidos na normativa que resulte aplicable.
- ▶ A información, a orientación e o asesoramento a toda a poboación, facilitando o seu acceso aos recursos sociais.
- ▶ O fomento da participación activa da cidadanía mediante estratexias socioeducativas que impulsen a solidariedade e a cooperación social organizada.
- ▶ O mantemento actualizado do sistema de información das persoas usuarias

3.2.1.1 Financiamento coordinado dos servizos sociais comunitarios

O Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais constitúe un instrumento fundamental de financiamento dos servizos sociais comunitarios de titularidade municipal, enfocado a garantir prestacións básicas aos cidadáns en situacións de necesidade. Non obstante, para o financiamento da prestación do servizo de axuda no fogar en favor de persoas en situación de dependencia a través dos servizos sociais comunitarios, a achega financeira máis relevante provén dos fondos destinados á

atención de persoas en situación de dependencia.

A raíz do Decreto 99/2012, do 16 de marzo, no financiamento da rede de servizos sociais comunitarios municipais establécese, baixo os principios da coordinación e complementariedade, unha repartición de funcións entre a Xunta de Galicia e as deputacións provinciais. Concretamente o dito Decreto, en desenvolvemento do artigo 63 da Lei 13/2008, do 3 de decembro, asígnalles ás deputacións provinciais un papel específico e complementario como axentes financiadores dos concellos de menos de 20.000 habitantes. Máis en concreto, de acordo co seu artigo 31, correspóndelles ás deputacións, de maneira prioritaria, cofinanciar o servizo de axuda no fogar para persoas non valoradas como dependentes (o denominado SAF básico) e, ademais, o financiamento do persoal técnico dos equipos profesionais deses mesmos concellos cun perfil diferente ao de traballador social.

▶ **Financiamento**

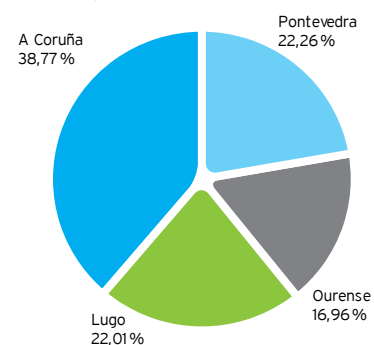
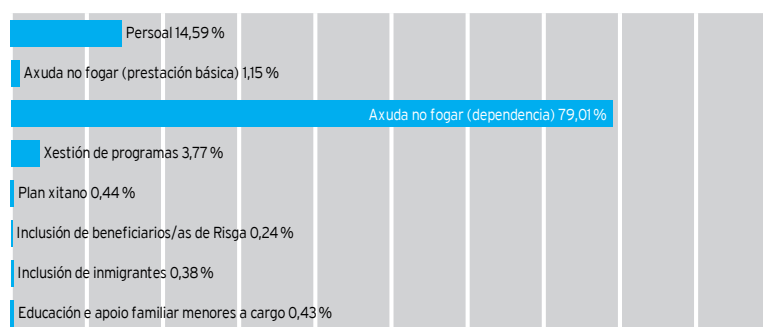
A Consellería de Política Social, en colaboración co Ministerio de Sanidade, Servizos sociais e Igualdade executou nesta área de actuación, en 2017, a cantidade de 72.273.696,11 euros o que supón un incremento do 9% respecto aos 66.160.295,17 euros executados en 2016.

En todo caso, este financiamento conxunto permite manter a atención á totalidade dos concellos da comunidade autónoma, o que supón a cobertura do 100% da poboación galega.

A distribución provincial do financiamento por conceptos sería a seguinte:

3.2 SERVIZOS SOCIAIS E XESTIÓN ECONÓMICA

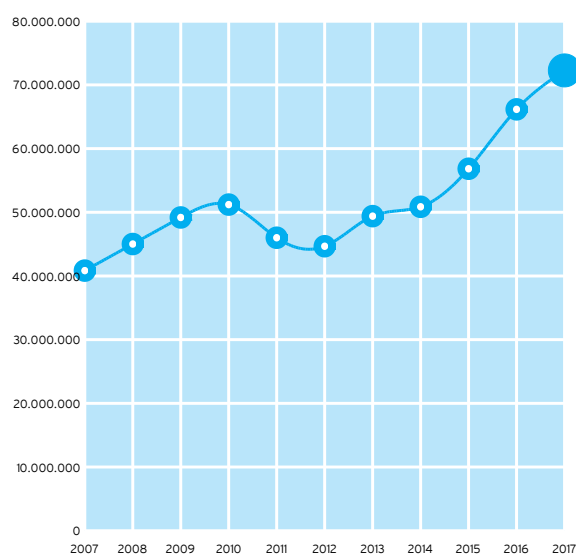
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Persoal	4.135.783	1.680.631	1.868.960	2.860.640	10.546.013
Axuda no fogar (prestación básica)	444.144	49.175	128.481	206.804	828.605
Axuda no fogar (dependencia)	21.841.338	13.494.107	9.642.962	12.122.730	57.101.138
Xestión de programas	1.315.421	428.212	262.351	716.056	2.722.040
Plan xitano	100.160	95.421	92.470	28.756	316.808
Inclusión de beneficiarios/as de Risga	70.399	0	11.990	89.554	171.944
Inclusión de inmigrantes	49.368	78.606	100.577	45.645	274.195
Educación e apoio familiar menores a cargo	62.524	83.769	147.338	19.323	312.954
Total	28.019.136	15.909.921	12.255.130	16.089.508	72.273.696

Evolución

A evolución do financiamento dos Servizos Sociais Comunitarios desde 2007 foi a seguinte:

Ano	Orzamento
2007	40.841.108
2008	45.015.185
2009	49.186.165
2010	51.208.863
2011	46.004.187
2012	44.668.815
2013	49.394.638
2014	50.862.983
2015	56.833.513
2016	66.160.295
2017	72.273.696

3.2.1.2 Servizo de axuda no fogar (SAF)

É un servizo público que ten por obxecto prestar un conxunto de atencións ás persoas no seu domicilio, desde unha perspectiva integral e normalizadora, especialmente naquelas situacións nas que teñan limitada a súa autonomía persoal ou en casos de desintegración familiar facilitando a permanencia no seu propio contorno.

► Contido do servizo

No Servizo de axuda no fogar, de conformidade coa valoración técnica realizada en cada caso, poderán prestarse os seguintes tipos de atencións de carácter básico:

- Atencións de carácter persoal na realización de actividades básicas da vida diaria no propio domicilio.
- Acompañamento persoal para a realización de actividades ou trámites urxentes ou sanitarios
- Atención das necesidades de carácter doméstico e da vivenda: servizos de lavandaría ou alimentación a domicilio.

Así mesmo, poderán prestarse servizos de carácter complementario como de desenvolvemento de hábitos saudables, servizo de podoloxía, fisioterapia ou teleasistencia, etc.

En todo caso as atencións prestadas teñen un carácter de reforzo e non substitutivo das propias capacidades da persoa ou persoas do seu contorno inmediato, de maneira que se facilita e promove a súa autonomía.

► Destinatarios principais

- As persoas en situación de dependencia valorada, no marco do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.
- A familia, nos casos de enfermidade, hospitalización e outras causas de impedimento temporal dalgún dos membros esenciais para o normal funcionamento da vida familiar.

- Persoas maiores, proporcionando un apoio que lles permita vivir autonomamente no seu domicilio.
- As persoas discapacitadas ou enfermas, sen total autonomía coa realización de tarefas persoais e domésticas ou de atención e vixilancia continua.
- A infancia, nas situacións de conflito psico-familiar grave ou de vixilancia e atención necesarias cando os membros da familia non poidan garantir.
- Os drogodependentes suxeitos a tratamentos domiciliarios de desintoxicación.

► Orzamento e beneficiarios

O importe total destinado ao financiamento do SAF durante o exercicio 2017 con cargo aos créditos dos orzamentos de gastos desta consellería para o ano 2017 ascendeu a 57.929.742,88 euros, o que supón un incremento de 6.041.888,67 euros con respecto aos 51.887.854,21 euros do ano 2016. Este incremento é consecuencia do maior número de persoas en situación de dependencia atendidas. De feito, como se observa no seguinte cadro, a atención á dependencia absorbe xa o 98,57% do esforzo orzamentario da Xunta de Galicia para o financiamento deste servizo.

	Financiamento SAF prestación básica	Financiamento SAF dependencia	Total
A Coruña	444.144	21.841.338	22.285.483
Lugo	49.175	13.494.107	13.543.282
Ourense	128.481	9.642.962	9.771.444
Pontevedra	206.804	12.122.730	12.329.534
Total	828.605	57.101.138	57.929.743

3.2.1.3 Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL)

O Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL) é o programa informático da ficha social, soporte documental técnico dos profesionais de traballo social que está instalado en todos os concellos de Galicia.

A ficha social informatizada permítelle ao Sistema galego de servizos sociais coñecer o perfil dos usuarios dos servizos sociais comunitarios municipais e constitúe un elemento importante de cara á planificación e avaliación do dito sistema.

O SIUSS/SIUSSGAL constitúe un instrumento de axuda para acreditar a tarefa do persoal técnico dos servizos sociais comunitarios, sistematiza a información, valoracións, demandas e recursos e proporciona unha información fiable e contrastada.

No ano 2015 asentouse esta aplicación no contorno web (SIUSS V5); con anterioridade estaba instalada en bases de datos locais en cada concello, pero a finais do 2014 xa rematou o proceso de migración das U.T.S. que aínda traballaban na versión 4 de SIUSS, culminando un proxecto no que se traballara ao longo dos anos anteriores e que tivo unha duración prolongada, debido á cantidade de novas funcionalidades demandadas polas persoas profesionais dos servizos sociais comunitarios de todas as comunidades autónomas que utilizan esta aplicación.

A versión SIUSS V.5 introduce importantes melloras nesta aplicación, sendo salientables as seguintes:

- ▶ Permite o acceso practicamente dende calquera sitio con conectividade á internet, polo que a información sempre está dispoñible.
- ▶ Os distintos profesionais do sistema deberán dispoñer dun certificado dixital admitido polo MSSSI para acceder á aplicación, como elemento de seguridade, confidencialidade e autenticación.
- ▶ Así mesmo, esta nova versión introduciu novas funcionalidades, demandadas polos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios.

- ▶ A actualización automática e transparente da versión para as/os profesionais, sen operacións ou instalacións especiais, asegurando que todos os usuarios traballan coa última versión da aplicación.

Durante todo o proceso de creación desta nova versión foron mellorándose aspectos técnicos, tanto no troncal da aplicación como nos módulos de axuda no fogar, violencia de xénero e de maltrato infantil, de xeito que mellora a súa visualización (introdúcese a cor) e facilita a súa cobertura por parte dos/as profesionais; ao mesmo tempo, estes/as poden ter os datos gravados desde o inicio da súa introdución, sen necesidade de ter realizada unha intervención completa para que o sistema grave o expediente.

En xaneiro do ano 2017 fíxose o traslado da base de datos de SIUSS, que estaba nos servidores do MSSSI, para os servidores da AMTEGA, deste xeito a Comunidade Autónoma de Galicia é a responsable da custodia e mantemento da aplicación, pasando a denominarse SIUSSGAL.

Esta nova xestión dos datos, directamente por parte da comunidade autónoma mellora a aplicación en varios aspectos:

- ▶ En conectividade. Xa que unicamente teñen acceso os/as profesionais das UTS da nosa comunidade autónoma.
- ▶ En estabilidade. Desde que se trasladou a base de datos, a aplicación é máis áxil e non esgota os tempos de resposta cos que se producían cortes da aplicación.
- ▶ En funcionalidade. Agora pódense modificar aspectos da aplicación ou introducir melloras, cuestión que antes era máis complexa, dado que, para realizar modificacións, a maior parte delas debían ser aprobadas por consenso de todas as CC.AA.

No 2017 estiveron a funcionar co SIUSS, 418 unidades de traballo social (UTS) en 264 centros de servizos sociais (CSS) dos 313 concellos de Galicia, coa seguinte distribución provincial:

	UTS
A Coruña	156
Lugo	74
Ourense	96
Pontevedra	92
Total	418

3.2.1.4 Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais (MATIASS)

Este manual, en soporte web, pretende ser un instrumento axeitado á realidade da intervención social diaria e que se pode utilizar no ámbito de información, asesoramento, apoio aos/ás profesionais da intervención social, tanto nos servizos sociais comunitarios como nos servizos sociais especializados, de iniciativa pública e/ou social.

O contrato entre a Consellería de Política Social e o Colexio Oficial de Diplomados en Traballo Social de Galicia, obriga a esta entidade á actualización dos contidos desta ferramenta informática destinada aos servizos sociais comunitarios.

Ademáis de todos os servizos sociais comunitarios dos concellos de Galicia, tamén teñen acceso ao MATIASS as entidades prestadoras de servizos sociais, rexistradas como tales no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Consellería de Política Social, acadando en decembro do ano 2017 un total de 1.010 entidades con chave de acceso ao Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais.

Obxectivos do manual

- ▶ Servir como instrumento de traballo para os profesionais dos servizos sociais comunitarios.
- ▶ Ser unha ferramenta axeitada a toda as funcións propias dos servizos sociais, non só a nivel de xestión de prestacións.
- ▶ Promover a coordinación dos diferentes traballadores/as dos servizos sociais comunitarios entre eles e con outros profesionais ou organismos.

- ▶ Prover instrumentos de utilidade aos técnicos que traballan nos servizos sociais comunitarios para a promoción do tecido social (asociacionismo, iniciativa social...).
- ▶ Ofertar aos técnicos unha guía de recursos e prestacións relacionadas cos servizos sociais, actualizada e manexable.
- ▶ Prestar información sobre prestacións e recursos sociais, soportes documentais de traballo social, pautas e metodoloxía de traballo social, así como enderezos de interese, enlaces coa internet, convocatorias de axudas nas diferentes áreas de actuación, exemplos prácticos, formación e normativa europea, estatal, autonómica e local.

3.2.1.5 O Plan de formación continua

Desde a Dirección Xeral de Inclusión Social ofrécense aos profesionais de servizos sociais diversas accións formativas que están incluídas en plans de formación externos e internos. As distintas tipoloxías formativas inclúen: cursos presenciais de servizos sociais xerais, de técnicas, de atención a colectivos específicos así como cursos sobre o sistema de información de usuarios de servizos sociais de Galicia (SIUSSGAL) ou sobre a historia social única electrónica (HSUE).

A formación continua do persoal dos servizos sociais ten dúas vertentes, a que ten fondos estatais e a formación propia. Así, por unha banda, cóntase co plan de formación dos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios que é deseñado e desenvolvido dende o Servizo de Coordinación de Servizos Sociais Comunitarios e financiado polo Ministerio de sanidade, Servizos Sociais e Igualdade. Este plan cumpre o compromiso de formación recollido no convenio entre a Administración xeral do Estado e a Comunidade Autónoma de Galicia para as prestacións básicas de servizos sociais, o denominado habitualmente Plan concertado. Enmarcadas neste Plan de formación do ano 2017 realizáronse 3 accións formativas: o curso presencial denominado: "*A intervención social grupal e comunitaria.*

Actuacións de prevención e de promoción social' de 22 horas de duración e dúas xornadas sobre SIUSS (unha de explotación estatística e outra de conceptualización) que se desenvolveron en 5 horas cada xornada. O número de profesionais que se formaron nesas 3 accións formativas foi de 58.

Por outra banda desde a Dirección Xeral de Inclusión Social programouse o curso: "A xestión das emocións nos e nas profesionais dos servizos sociais" (acción formativa presencial encadrada na convocatoria de formación continua da EGAP para o persoal ao servizo da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia) tendo como base a dinámica grupal, é dicir, un curso eminentemente práctico co eixo da aprendizaxe sobre a xestión das emocións, algo que afecta de maneira salientable aos profesionais da atención directa nos servizos sociais. Neste curso de 20 horas formáronse un total de 13 profesionais.

Ademais desta formación continua sobre servizos sociais, no servizo de coordinación de servizos sociais comunitarios da dirección xeral de inclusión social programouse a formación en historia social única electrónica (HSUE) tanto en xornadas informativas destinadas aos profesionais dos servizos sociais daqueles concellos que se adheriron ao longo do ano ao convenio de colaboración asinado entre a Xunta de Galicia e a Fegamp para a implantación da HSUE como en xornadas formativas destinadas aos profesionais que xa estiveran de alta en HSUE.

Nas xornadas informativas sobre HSUE foron convocados/as os/as profesionais de 144 concellos, tendo asistido un/unha profesional por cada un deles e ás xornadas de formación, celebradas nas sedes da Coruña, Lugo, Ourense, Pontevedra e Santiago, asistiron 88 profesionais.

Polo tanto durante o ano 2017 leváronse a cabo un total de 12 accións formativas, todas elas presenciais, dirixidas aos profesionais dos servizos sociais, fundamentalmente dos servizos sociais comunitarios, nas que participaron un total de 303 persoas que prestan os seus servizos no sistema de servizos sociais de Galicia.

3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de Benestar

No marco dos servizos sociais comunitarios específicos a Xunta de Galicia xestiona a Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar.

Trátase dun servizo social dirixido a desenvolver accións de participación, integración social e convivencia interxeracional, cunha especial dedicación ás accións relacionadas coa prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal e a proporcionar información e orientación sobre os programas, recursos e actividades que se ofertan desde a Xunta de Galicia.

Estes centros teñen entre as súas funcións a de prestar información e orientación sobre programas, actividades e recursos do Sistema galego de benestar; coordinar e desenvolver accións de participación e de promoción da integración social e promover actuacións que estimulen a convivencia interxeracional, a promoción da autonomía persoal e a integración social.

Poderá acceder a estes centros toda a poboación á que van dirixidos os diferentes programas e actuacións que neles se leven a cabo, en consonancia co carácter aberto a toda a colectividade.

A Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar conta, na actualidade, cun total de 44 centros, distribuídos entre as catro provincias: A Coruña (13 centros), Lugo (4 centros), Ourense (11 centros) e Pontevedra: (16 centros).

En todos eles leváronse a cabo ao longo do ano, cursos, talleres, charlas informativas e programas xestionados desde as xefaturas territoriais e a Subdirección Xeral de Servizos Sociais e Xestión Económica, así como programas feitos en colaboración con outras entidades.

Convenio de colaboración coa Fundación "la Caixa"

A Consellería de Política Social e a Fundación Bancaria La Caixa asinaron, o 2 de maio de 2016, un convenio de colaboración para o desenvolvemento dos proxectos do programa

de persoas maiores cuxo obxecto é mellorar a calidade de vida das persoas maiores, promovendo programas de envellecemento activo e con especial atención ás persoas en situación de vulnerabilidade. Baséase, sobre todo, en valores como a dignidade, o humanismo e a solidariedade.

Os centros sociocomunitarios de benestar, de titularidade da Consellería de Política Social, incluídos neste convenio son: Centro Sociocomunitario de Benestar de Carballo, Centro Sociocomunitario de Benestar da Coruña, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ferrol, Centro Sociocomunitario de Benestar da Pobra do Caramiñal, Centro Sociocomunitario de Benestar das Pontes, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santa Comba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santiago de Compostela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Lugo- A Milagrosa, Centro Sociocomunitario de Benestar de Mondoñedo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vilalba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Maceda, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ourense, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontepelamios, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ribadavia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Verín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Xinzo de Limia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Marín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontevedra, Centro Sociocomunitario de Benestar de Redondela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Bouzas, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-O Calvario, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Coia.

Dos 23 centros en convenio, 15 contan cun *EspazoCaixa* con 140 equipos informáticos.

En conxunto, as actividades que inclúe son:

- ▶ Actividades de informática e comunicación (TIC). O seu obxectivo é o de formar as persoas maiores nos diferentes recursos que nos ofrecen as tecnoloxías da información, favorecendo unha maior inclusión e participación social. Entre estas actividades están: “iníciate á informática”, “retoque fotográfico e pre-

sentacións dixitais”, “conecta á rede” e “incorporar internet no teu día a día”.

- ▶ Actividades de participación social e voluntariado. Co seu desenvolvemento preténdese promover o papel activo das persoas maiores para que sexan e se sintan protagonistas da nosa sociedade. As actividades son as seguintes: “maiores lectores (tertulia)”, “grandes lectores (formación)” e “acción local”.
- ▶ Actividades interxeracionais, para promover as relacións entre as persoas de diferentes grupos de idade, con ánimo de enriquecer os vínculos e o coñecemento mutuo, utilizando as TIC como ferramentas para a interacción.
- ▶ Actividades de promoción da saúde e do benestar. O seu principal obxectivo é facilitar ás persoas maiores as ferramentas e coñecementos que contribúan ao atraso do envellecemento, o mantemento da autonomía persoal e a mellora do benestar. Dentro destas actividades destacan: “espertar cun sorriso”, “actívate”, “menos dor, máis vida”, “entrena” e “exercita a túa mente”.

Inclúe tamén a continuidade dos proxectos de voluntariado como Aulas Abertas, CiberCaixa Solidarias, entre outros, que se están a realizar nos centros ou fóra deles, mediante a participación da Asociación de Voluntarios Informáticos de Galicia (ASVIGAL). Esta asociación está presente en 12 centros dos 23 que inclúe o convenio centrándose, sobre todo, nas actividades relativas ás TICS e participando activamente nos proxectos do programa CiberCaixa Solidaria tanto en réxime aberto como en réxime cerrado no CP de Teixeira. Nalgún dos centros, esta asociación tamén comeza a abrirse a proxectos de animación á lectura.

Durante o ano 2017 realizáronse 646 actividades cun total de 22.847 maiores participantes das cales 480 foron desenvolvidas por profesionais e 166 por persoas maiores voluntarias. Nas actividades dinamizadas por profesionais participaron 6.504 persoas, usuarias dos 23 centros sociocomunitarios de Galicia, incluídos no convenio e nas dinamizadas polas voluntarias participaron 16.343.

3.2.3. Accións en materia de desafiuzamentos.

Nos últimos anos, a Xunta de Galicia veu tomando medidas para darlle unha cobertura adecuada ás situacións de especial risco de exclusión residencial, tanto no eido das execucións hipotecarias como da falta de pagamento da renda do alugueiro, cun enfoque eminentemente preventivo que, na meirande parte dos casos, combina as actuacións de apoio ao acceso á vivenda con medidas de apoio social dirixidas a atender ás persoas e familias en situación de especial vulnerabilidade por ter sido obxecto da execución dun desafiuzamento da súa vivenda habitual. Estas medidas implican a diversos departamentos da Xunta, a saber: a Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, a Consellería de Política Social, a Consellería de Infraestruturas e Vivenda, a Consellería de Economía, Emprego e Industria e a Consellería de Facenda.

► **Convenio de Colaboración entre o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Xunta de Galicia e a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp) sobre a detección de supostos de vulnerabilidade con ocasión do lanzamento da vivenda familiar e medidas de carácter social**

A Comunidade Autónoma de Galicia ten sido pioneira nesta materia, ao impulsar a sinatura, o día 8 de abril de 2013, dun convenio de colaboración co Consello Xeral do Poder Xudicial e coa Fegamp coa finalidade de garantir a actuación coordinada dos xulgados, dos diversos órganos da Administración autonómica con competencia nesta materia e dos servizos sociais comunitarios municipais.

Ao abeiro deste convenio faise posible que os xulgados, logo de constatar, polos seus propios medios ou pola información facilitada polos servizos sociais municipais ou autonómicos, que a unidade familiar afectada pola sinalada execución dun desafiuzamento se atopa nunha situación de especial vulnerabilidade social, trasladen o caso á Consellería de Política Social ou aos servizos sociais do correspondente concello para que se poidan adoptar as medidas de protección social necesarias para responder adecua-

damente á dita situación de vulnerabilidade social. Se é o caso, o xulgado poderá suspender por un prazo máximo de 10 días a execución do dito desafiuzamento para que se poida levar a cabo a adopción das devanditas medidas.

Deste xeito, con fundamento no informe social dos/das traballadores/as sociais dos servizos sociais comunitarios municipais, a Dirección Xeral de Inclusión Social activa, segundo os casos, a tramitación prioritaria de prestacións económicas da área de inclusión (RISGA, AIS) e dos servizos e prestacións do sistema de dependencia, a adopción de medidas de protección dos/as menores de idade que integran a unidade familiar e respecto dos que se constate un risco de desprotección ou desamparo, ou o traslado do expediente ao Instituto Galego da Vivenda e o Solo (IGVS) para a busca dunha vivenda alternativa, ben a través do seu programa de realoxamento de familias desafiuzadas por unha execución hipotecaria ou ben a través do programa Aluga ou da vía excepcional prevista no Decreto 235/2007, do 13 de decembro, de réxime xurídico do solo e das edificacións promovidas polo Instituto Galego da Vivenda e Solo, que, na sección segunda do seu capítulo VII (artigos 47 e seguintes), establece un procedemento especial de adjudicación de vivendas para satisfacer as necesidades específicas de persoas individuais ou de colectivos determinados entre os que se inclúen as persoas en risco de exclusión social.

Desde a súa sinatura ata o 31 de decembro de 2017, 203 concellos adheríronse ao convenio (70 A Coruña; 37 Lugo; 58 Ourense; 38 Pontevedra) e foron 246 os casos comunicados e atendidos no marco deste convenio, dos cales 127 tiveron lugar ao longo do ano 2017.

Programa Reconduce: o 15 de outubro de 2013 púxose en marcha un marco integrado de coordinación das actuacións das diferentes consellerías no eido do apoio ás persoas e familias en risco de desafiuzamento pola falta de pagamento das cotas hipotecarias, nun programa xestionado pola Consellería de Política Social, o programa Reconduce, cuxa finalidade é, xunto cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos e, de acordo coas persoas usuarias, facilitarlles ás persoas e familias en ris-

co ou situación de desafiuzamento uns recursos efectivos que eviten o lanzamento da súa vivenda habitual.

Efectivamente, o obxectivo principal do programa é previr unha posible situación de desafiuzamento ou evitalo, se fose posible e, se non se puidese evitar, paliar os seus efectos mediante a aplicación dos recursos axeitados a cada situación particular de xeito que se reduzan as situacións de vulnerabilidade económica e/ou social e contribuír á mellora das condicións de vida das persoas e familias.

O programa Reconduce desenvolveuse ata outubro do 2017 a través dunha única oficina Central de asesoramento, situada en Santiago de Compostela, e integrada por un equipo multidisciplinar composto por técnicos especializados en dereito, economía financeira, traballo social, psicoloxía (un dos cales desenvolve tamén funcións de coordinación) así como persoal administrativo de apoio.

Non obstante, logo da experiencia de case catro anos de traballo do programa, constatouse a necesidade de ampliar a súa cobertura e estender este modelo de intervención integral a todas as grandes cidades galegas e reforzar a intervención da crecente demanda das familias con dificultades de pagamento da renda do alugueiro da súa vivenda habitual, ampliación que se fixo efectiva a partir do mes de outubro de 2017, grazas ao apoio financeiro do Fondo Social Europeo (FSE).

Para o mellor cumprimento dos obxectivos deste programa incrementouse de maneira significativa o persoal e os puntos de atención e, desta maneira, acercouse este recurso á cidadanía que precisa apoios neste campo. Así, o 10 de outubro de 2017 creáronse 6 novas oficinas territoriais nas outras cidades galegas (A Coruña, Ferrol, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo) compostas por un traballador/a social e un/ha licenciado/a en dereito. Asemade, a oficina xeral, reforzouse con tres novos profesionais.

O persoal do programa traballa de xeito coordinado para dar unha resposta específica e axeitada en cada caso e, de ser preciso, realizar o seguimento que se requira, sempre coa debida colaboración cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos, mediante a prestación integrada dos seguintes servizos:

- ▶ asesoramento xurídico e económico: inclúe a análise pormenorizada da situación legal e financeira, actuacións de mediación coas entidades financeiras e cos arrendadores, elaboración de informes patrimoniais e financeiros, estudos de viabilidade, cadros teóricos de amortización, outras medidas axeitadas ao caso concreto.
- ▶ atención social: apoio individualizado, coordinación e xestión dos recursos sociais dispoñibles.
- ▶ apoio psicolóxico: acompañamento no proceso de duelo e abandono do fogar, escoita activa.
- ▶ de ser necesario, asesoramento e apoio na procura de vivenda alternativa ou doutros recursos axeitados a cada situación

Destácanse os programas executados pola Consellería de Infraestruturas e Vivenda, así como dos propios concellos, ademais doutras prestacións que melloran as circunstancias de vulnerabilidade nas que poidan atoparse as persoas usuarias do Reconduce.

A este esforzo sumáronse decididamente o Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia, o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Federación Galega de Municipios e Provincias e o sector financeiro de Galicia, instrumentándose nestes últimos casos mediante a sinatura dos respectivos instrumentos de colaboración coa Xunta de Galicia. Neste sentido, compre salientar o Protocolo de colaboración do 8 de outubro de 2013 para o establecemento dun sistema de intermediación en materia hipotecaria destinado ás persoas e familias en risco de desafiuzamento, asinado ata o

momento, por once das principais entidades financeiras de Galicia; e mais o Protocolo de Colaboración entre a Xunta de Galicia e a FEGAMP para o establecemento de mecanismos de coordinación cara o desenvolvemento do Programa Reconduce de apoio ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento por execución hipotecaria da súa vivenda habitual.

O programa Reconduce atendeu, en 2017, a 150 familias en risco de desafiuzamento, que se puxeron en contacto coa oficina para demandar o seu asesoramento. A todas as persoas que chegaron á oficina se lles ofreceu asesoramento de tipo legal ou financeiro e a elaboración de cadros teóricos de amortización de novas posicións debedoras, sen descoidar o apoio psicolóxico.

3.2.4. Participación e representación

Consello Galego de Benestar Social:

O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008) e desenvolvido polo Decreto 246/2011, do 15 de decembro (DOG nº 3, do 4.1.2012), é o órgano superior consultivo e de participación do sistema galego de servizos sociais, e son os seus membros representantes de:

- a) A Xunta de Galicia.
- b) As entidades locais, a través da Federación Galega de Municipios e Provincias.
- c) As organizacións empresariais, centrais sindicais e organizacións profesionais agrarias máis representativas a nivel galego.
- d) As entidades prestadoras de servizos sociais.

- e) As asociacións de persoas usuarias de servizos sociais.
- f) As universidades galegas.
- g) Os colexios profesionais representativos das disciplinas directamente relacionadas cos servizos sociais.
- h) A Administración Xeral do Estado.

Actualmente, o Consello está formado por 44 representantes dos anteriores sectores. As súas funcións principais son:

- a) Avaliar as políticas de servizos sociais.
- b) Emitir informe sobre os proxectos de planificación e programación e a normativa en materia de servizos sociais.
- c) Emitir ditames, por instancia do Parlamento de Galicia, no eido dos servizos sociais.
- d) Coñecer da xestión dos servizos sociais.
- e) Fomentar a participación da sociedade e das administracións públicas.
- f) O seguimento estatístico, tanto dos procesos de concesión da renda de integración social de Galicia coma da correcta aplicación das medidas de fomento do emprego que, vinculadas aos proxectos de inserción, se establecen na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, sen prexuízo das competencias do Instituto Galego de Estatística.
- g) A avaliación global dos resultados da execución dos programas de inserción social previstos na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, así como a formulación de observacións e propostas de modificación que axuden a melloralos.

Durante o ano 2017 o Consello Galego de Benestar Social reuniuse nunha ocasión, e informou dous proxectos de decreto e tres proxectos de orde en materia de servizos sociais.

04

Maiores e Persoas con discapacidade

4.1 DEPENDENCIA

4.1 DEPENDENCIA

4.1.1 Descrición da área de actuación

A través do Decreto 42/2013, do 21 de febreiro (DOG nº 46, do 06.03.2013) establécese a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar.

A dita estrutura orgánica foi modificada polo Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015 e corrección de erros no DOG nº 4, do 08.01.2016), modificado polo Decreto 77/2017, do 3 de agosto (DOG nº 153, do 11.08.2017).

En virtude deste decreto, as competencias da extinta Secretaría Xeral de Política Social (Decreto 42/2013, do 21 de febreiro) pasan a desenvolverse na Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, que se articula en catro subdireccións: Subdirección Xeral de Recursos Económicos, Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, Subdirección Xeral de Recursos Residenciais e de Atención Diúrna, e Subdirección Xeral de Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia.

No que afecta ao procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, correspóndelle a Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do Servizo de Coordinación de Procesos e a Unidade de

Coordinación da Dependencia, a coordinación e apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de dependencia en coordinación co sistema de servizos sociais establecido na Lei 13/2008, de 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia e asegurar a elaboración dos correspondentes programas individuais de atención, ao mesmo tempo que, logo da reestruturación de competencias operada polo Decreto 42/2013, a coordinación e o apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de discapacidade, en aplicación do Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.

Asemade, polo Decreto de estrutura orgánica da Consellería de Política Social creábanse os servizos de dependencia e autonomía persoal, dependentes das xefaturas territoriais da actual Consellería de Política Social, encargados da xestión do procedemento de acceso ao recoñecemento do grao e nivel de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema e no que se encadran os órganos de valoración e asesoramento da dependencia, así como da xestión do procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, a través das seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades.

Normativa de aplicación

- ▶ Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención (PIA) e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 34, do 19.02.2010), modificado polo Decreto 148/2011, do 7 de xullo (DOG nº 141, do 07.07.2011)
- ▶ Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012), modificada pola Orde do 9 de agosto de 2012 (DOG nº 157, do 20.08.2012), a Orde do 19 de abril de 2013 (DOG nº 86, do 06.05.2013), a Orde do 27 de marzo do 2014 (DOG nº 64, do 02.04.2014), a Orde do 12 de novembro de 2014 (DOG nº 222, do 19.11.2014), a Orde do 25 de febreiro de 2015 (DOG nº 45, do 06.03.2015) e a Orde do 27 de agosto de 2015 (DOG nº 169, do 04.09.2015)
- ▶ Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade. (BOE nº 22, do 26.01.2000 e corrección de erros no BOE nº 62, do 13.03.2000), modificado polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro (BOE nº 238, do 04.10.2003), o Real decreto 1856/2009, do 04 de decembro (BOE nº 311, do 26 de decembro) e o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012).
- ▶ Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade e a organización e funcionamento dos órganos técnicos com-

petentes (DOG nº 236, do 11.12.2015) (Corrección de erros no DOG nº 16, do 26.01.2016), modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, en aplicación da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 299, do 15.12.2006) pretende configurar un novo desenvolvemento dos servizos sociais que complementa a acción protectora e poida dar resposta ás necesidades de atención das persoas en situación de dependencia.

O proceso de valoración da dependencia e a elaboración do programa individual de atención, recollido no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010) e na Orde do 2 de xaneiro de 2012 (DOG nº 9, do 13.01.2012), comprende todas as actuacións relativas ao procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes, así como outras actividades complementarias, tales como o apoio e supervisión das valoracións, depuración de datos, coordinación dos equipos de valoración, etc.

Estrutura orgánica e unidades implicadas no desenvolvemento da Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006), en Galicia. Deseño do proceso de valoración da situación de dependencia na nosa comunidade.

A estrutura dos equipos de valoración de dependencia: composición e funcionamento

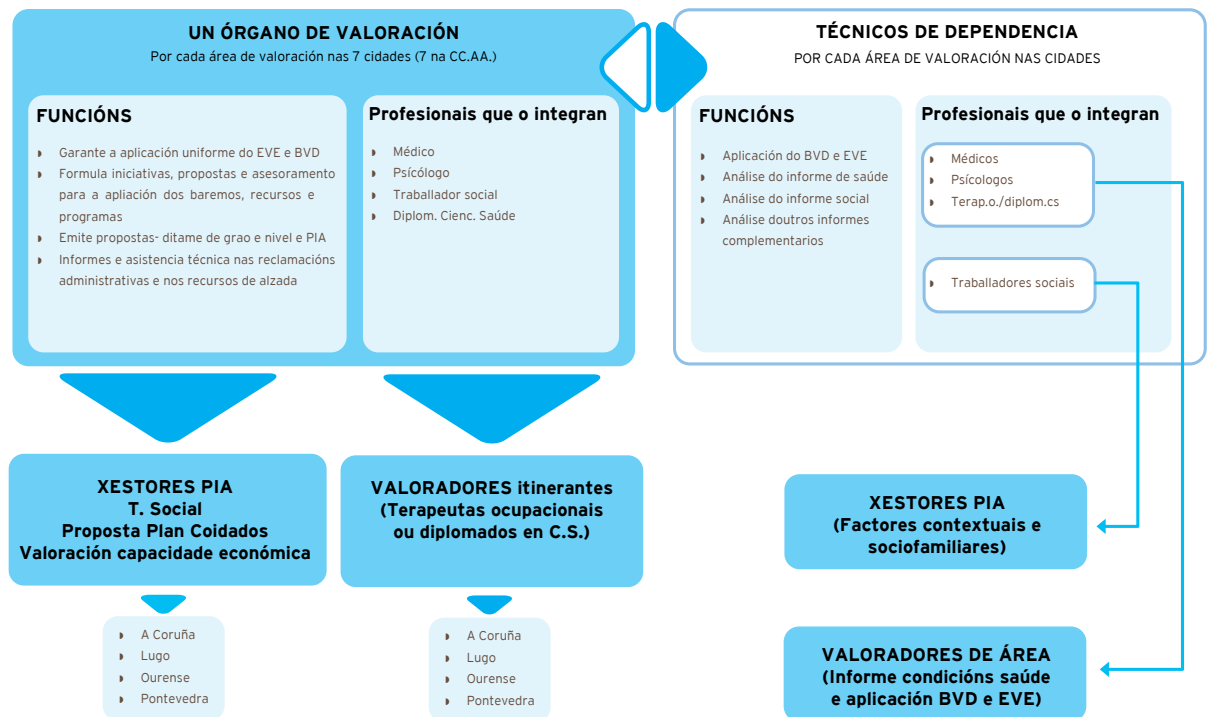
Existen catro órganos de valoración da dependencia, logo da reestruturación operada en 2013 con respecto á Xefatura Territorial da Coruña, dependentes das catro xefaturas territoriais, emprazados nas catro grandes cidades galegas (A Coruña, Lugo, Ourense e Vigo), e 7 equipos de valoración da situación da dependencia dependentes das catro xefaturas territoriais e emprazados nas 7

grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo). Tanto os órganos coma os equipos están constituídos de conformidade coas previsións contidas nos artigos 27, 28 e demais concordancias da Lei 39/2006 (BOE nº 299, do 15.12.2006), e en aplicación do baremo aprobado mediante o Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro (BOE nº 42, do 18.02.2011), así como diversos acordos do Consello Territorial do Sistema para a autonomía e atención á dependencia en relación coa composición e actuación (cabe destacar a Resolución do 4 de febreiro de 2010 da Secretaría General de Política Social y Consumo, en materia de órganos e procedementos de valoración da situación de dependencia), no que se refire a criterios básicos do procedemento de valoración e das súas características.

De conformidade co regulado na Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006) e no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010), polo que se regula o procedemento para o recoñecemento das situacións de dependencia, a Comunidade Autónoma de Galicia determinou os órganos de valoración e asesoramento da dependencia constituídos por profesionais con perfil social e sanitario, e compostos como mínimo por un/unha médico/a, un/unha psicólogo/a, un/unha traballador/a social e, de ser o caso, un/unha terapeuta ocupacional, que presten o seu servizo na Administración autonómica. Estes profesionais, que conforman o órgano de valoración para acceso ao Sistema para autonomía e atención á dependencia (SAAD), emiten os ditames proposta do grao e nivel de dependencia e do plan individual de atención.

Coordinación e planificación técnica do SIGAD

(Subdirección Xeral da Dependencia e Valoración da Discapacidade. Servizo de Coordinación de Procesos, Unidade de Coordinación da Dependencia)

Funcións dos técnicos de valoración da dependencia

Os profesionais técnicos de valoración da dependencia, con perfil social e sanitario, dependen funcionalmente do Órgano de valoración da dependencia e organicamente da xefatura territorial da consellería e realizan as seguintes funcións:

- ▶ Aplicar os baremos para a valoración da dependencia establecidos normativamente.
- ▶ Examinar a situación socioeconómica de acordo co informe social e o resto da documentación relativa ao contorno no que vive o solicitante, e no seu caso, a súa elaboración.
- ▶ Darlle traslado ao Órgano de Valoración e Asesoramento da Dependencia da necesidade de solicitar informes e/ou probas complementarias necesarias para cumprimentar a valoración, así como da existencia de causas no expediente que requiran da súa valoración para determinar o carácter de emerxencia.
- ▶ A análise da modalidade de recurso que, dentro do catálogo de servizos e prestacións, mellor se adecúe ás necesidades do solicitante.
- ▶ Orientar e asesorar os usuarios do Sistema para a autonomía e atención á dependencia.

A valoración do grao de discapacidade.

A valoración do grao de discapacidade, expresado en porcentaxe, realízase mediante a aplicación dos criterios técnicos unificados fixados no baremo que establece o Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro e as modificacións introducidas polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro, polo que se modifica o anexo I (BOE nº 238, do 04.10.2003); o Real decreto 1856/2009, do 4 de decembro (BOE nº 311, do 26.12.2009); o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012) e o Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social (BOE nº 289, do 03.12.2013).

Na Comunidade Autónoma de Galicia, en desenvolvemento do Real decreto 1971/1999, publícase a Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015), que comprende a organización e funcionamento dos órganos técnicos de valoración (os equipos de valoración e orientación), constituídos por profesionais cun perfil social e sanitario (médico/a, psicólogo/a e traballador/a social), modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

En cada provincia existen unha ou varias seccións de cualificación e valoración de discapacidades, dentro das cales se encadran os equipos técnicos de valoración, que cobren todo o ámbito territorial provincial. Os equipos están coordinados polo/a xefe/a de sección de cada xefatura territorial da Consellería de Política Social e emprazados nas 7 grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo).

Cada equipo técnico está composto por tres vogais: médico/a, psicólogo/a e traballador/a social, segundo criterios interdisciplinares. O equipo técnico reúne en xunta de valoración para a emisión dos ditames técnicos facultativos estando regulado o seu funcionamento pola Sección 3ª do Capítulo I da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración Xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG nº 251, do 31.12.2010), e polas normas que dite a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade. A xunta de valoración está composta polo/a presidente/a, tres vogais do equipo técnico de valoración e un/unha secretario/a. A presidencia da xunta de valoración recae no/a xefe/a de sección de cualificación e avaliación.

Funcións dos equipos técnicos de valoración:

- ▶ Informar e orientar ás persoas con discapacidade que o soliciten
- ▶ Realizar os ditames técnicos-facultativos para a cuali-

ficación e revisión do grao de discapacidade así como os previstos na lei do IRPF

- ▶ Determinar o grao de discapacidade e valoración das diferentes situacións esixidas para ter dereito ás prestacións sociais e económicas previstas pola lexislación vixente.
- ▶ Determinar a necesidade de concurso doutra persoa,
- ▶ Determinar as dificultades para utilizar transportes públicos colectivos
- ▶ Elaborar informes técnicos relacionados coa situación da discapacidade
- ▶ Aquelas funcións referentes ao diagnóstico, valoración e orientación de relacionadas cunha situación de discapacidade
- ▶ Cantas outras funcións lle sexan asignadas pola Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade.

4.1.2 Proxectos normativos aprobados durante o 2017

Ao longo do ano 2017 aprobáronse as seguintes disposicións normativas:

- ▶ Instrución nº 4/2017 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, de data do 16 de xuño, relativa a implantación da HSUE (historia social única electrónica) no procedemento de dependencia.
- ▶ Instrución nº 4-I/2017 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, de data do 30 de outubro, relativa á ampliación da listaxe de concellos para a implantación progresiva da HSUE no procedemento de dependencia.
- ▶ Orde do 30 de marzo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, a persoas con discapacidade, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo no marco do programa

operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede a súa convocatoria para o ano 2017 (DOG nº 71, do 11.04 e corrección de erros no DOG nº 80, do 26.04.2017).

- ▶ Orde do 4 de decembro de 2017 pola que se modifica a Orde do 30 de marzo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, a persoas con discapacidade, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo no marco do programa operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2017 (DOG nº 232, do 07.12.2017).
- ▶ Orde do 18 de decembro de 2017 pola que se incrementa o crédito da Orde do 30 de marzo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como a adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, a persoas con discapacidade, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo no marco do programa operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2017 (DOG nº 242, do 22.12.2017).

No ano 2017 iniciouse a tramitación do:

- ▶ Borrador do anteproxecto de Decreto polo que se modifica o artigo 16 do Decreto 15/2010 do 4 de febreiro polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes.
- ▶ Borrador do anteproxecto da Orde de ... de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha

de casas do maior, e procédese á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2018, 2019, 2020 e 2021.

No caso das instrucións ditadas en relación coa implantación da historia social única electrónica:

- ▶ A través do Decreto 89/2016, do 30 de xuño, regúlase a creación, o uso e o acceso á historia social única electrónica (DOG nº 141, do 27.07.2016).

A historia social única electrónica (en adiante HSUE) constitúese como o soporte máis axeitado para a intervención social, facilitando o manexo e a accesibilidade da información e documentación social da persoa usuaria. Con este obxecto, os/as profesionais técnicos/as que interveñen nela teñen o dereito de acceso e o deber de acceder e cumprimentar a historia social única electrónica.

Na HSUE intégrase toda a información da historia social do/a beneficiario/a, incluíndo intervencións, prestacións, servizos, recursos, representantes, profesionais e outras persoas relacionadas cos expedientes, ademais de información referente a directorios de institucións e organizacións relacionadas (catálogo e carteira de servizos e programas). Toda esta información debe ser alimentada polas diferentes aplicacións que dan soporte á xestión en cada unha desas axudas, prestacións, e en xeral, cada ámbito de xestión particular.

Este novo soporte de traballo fai necesario regular algúns aspectos referidos ao manexo electrónico de información persoal por parte das distintas Administracións, institucións, entidades e profesionais implicados na atención social. O uso da historia social única electrónica achega, por un lado, o acceso a máis datos persoais e por outro facilita o seu acceso a un maior número de destinatarios/as polo que se fai imprescindible establecer axeitadas garantías de confidencialidade e integridade dos datos.

Neste contexto, a Consellería de Política Social e a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (Amtega) desenvolveron un sistema de historia social única elec-

trónica denominado HSUE. Este sistema integra toda a documentación e información relevante relativa ao ámbito social xerada nos diferentes niveis de prestación e atención. HSUE configura un modelo de historia social única electrónica, que garante, de maneira segura, a accesibilidade de toda a información social aos/ás profesionais que desenvolven a súa actividade para o sistema de servizos sociais de Galicia, compartindo a información e a transferencia de coñecemento, tanto no ámbito do Sistema galego de servizos sociais como noutros relacionados: como o Sistema público de saúde, o Sistema público de educación ou o Sistema público de emprego, buscando como obxectivo último optimizar os recursos públicos prestados ás persoas usuarias que son comúns aos diferentes sistemas, e que definen os ámbitos sociosanitario, socioeducativo e sociolaboral.

Na HSUE o concepto principal é a persoa, rexistrada de forma única, á que se lle asignará un número de historia social único que identificará toda a súa información do ámbito social dunha maneira integrada e non duplicada, garantindo ademais a trazabilidade coa súa historia clínica correspondente compartindo información co po- boacional do SERGAS.

Neste sentido, para os efectos de articular a implantación desta nova ferramenta na xestión do procedemento para o recoñecemento do grao de dependencia e o acceso ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, e co obxectivo de garantir unha adecuada coordinación entre os distintos niveis do Sistema, así como de axilizar e minimizar a tramitación dos informes necesarios, procédese a efectuar no ano 2017 unha incorporación dos concellos galegos de forma progresiva.

De acordo co anterior, a partir do 01.07.2017 prodúcese a implantación da HSUE na xestión do procedemento de dependencia nos concellos de Ames, A Laracha, Betanzos, Oza-Cesuras, Pontedeume, Teo, Sober, Viveiro, Nogueira de Ramuín, Ribadavia, Cangas, Redondela, Tomiño e Vilagarcía.

Posteriormente, lévase a cabo unha ampliación desta listaxe, mediante a incorporación dos seguintes concellos: Brión, Boqueixón, Boiro, Carballo, Laxe, Malpica, Noia, Porto do Son, Ribeira, Tordoia, Abadín, Bóveda, A Fonsagrada, Mondoñedo, Monforte de Lemos, A Pastoriza, Pedrafita do Cebreiro, Ribeira de Piquín, Xermade, Xove, O Barco de Valdeorras, Entrimo, A Peroxa, Mancomunidade Terras de Celanova (Verea, Ramirás, Quintela de Leirado, Pontedevea, A Merca, Gomesende, Celanova, Cartelle), Xinzo de Limia, O Covelo, Barro, A Cañiza, Crecente, O Grove, A Guarda, Mondariz Balneario, Pontecaldelas, O Porriño e Vilaboa.

No caso da orde de axudas, contén as bases reguladoras da liña de axudas iniciada no ano 2016 e destinada a persoas con discapacidade que non estean percibindo unha prestación a través do Sistema de atención á dependencia, e teñen por finalidade favorecer a adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal e a adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal. Así mesmo, a orde contén a convocatoria para o ano 2017.

4.1.3 Planificación

Avanzouse na consecución de ferramentas de análise e planificación. Neste eido estase a traballar especialmente no que atinxe aos aspectos relativos á mellora da calidade, eficacia e eficiencia na prestación dos servizos de atención ás persoas maiores, persoas con discapacidade e/ou dependencia, de atención aos nenos e nenas menores de tres anos e demais servizos sociais comunitarios e especializados. Así, con este motivo, como continuación ao mapa de infraestruturas relativas á atención residencial e de atención diúrna na nosa Comunidade Autónoma, estase a traballar na mellora da ratio de atención e da eficiencia do servizo de axuda no fogar.

Proseguíuse co desenvolvemento do plan de mellora na atención á discapacidade, instrumentado mediante o desenvolvemento dunha nova aplicación de xestión do procedemento de valoración, a formación aos técnicos dos equipos de valoración sobre a nova ferramenta de

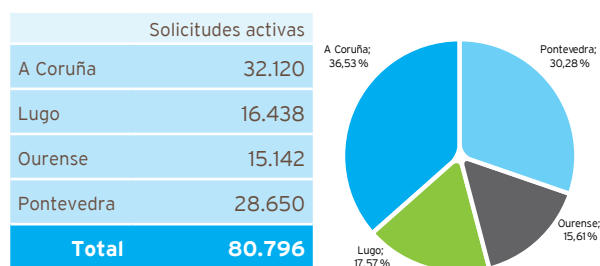
xestión, a realización de actuacións de reforzo na tramitación do procedemento para o recoñecemento do grao de discapacidade a través de persoal cualificado do Servizo Galego de Saúde, a xestión telefónica das citacións a través do servizo telefónico de atención ao cidadán da Xunta de Galicia, 012 e a coordinación coas citacións do proceso de valoración de dependencia.

4.1.4 Balance de xestión

4.1.4.1 Xestión das valoracións das situacións de dependencia e aprobacións de programas individuais de atención

O art. 26.1 da Lei 39/2006 de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia define tres graos de dependencia (grao I ou moderada, II ou severa, III ou gran dependencia) segundo as necesidades de apoio nas que o/a solicitante precisa doutra persoa, para desenvolver as actividades básicas da vida diaria (ABVD), dependendo dunha valoración integral onde se ten en conta de maneira obrigada e fundamental a aplicación do BVD ou EVE (baremos aprobados no Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro, BOE nº 42, do 18.02.2011), o informe de saúde e o informe social. A data 31 de decembro de 2017, un total de 92.350 persoas solicitaron o recoñecemento da situación da dependencia, sendo as provincias da Coruña e Pontevedra as que maior demanda rexistraron.

► Solicitudes activas: 80.796

Do total de solicitudes rexistradas foi recoñecido o grao e nivel de dependencia ao 98,10% (79.259) do total de solicitudes activas, e 67.198 persoas contan co recoñecemento dunha situación de dependencia que dá acceso aos servizos e prestacións da carteira de servizos do sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia segundo o calendario de implantación progresiva da lei.

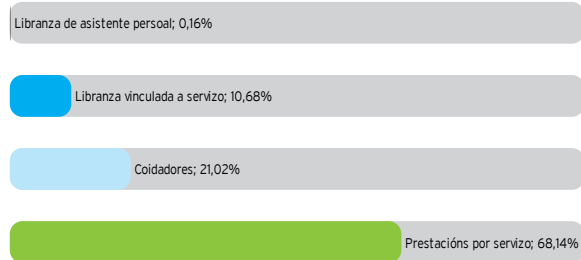
En virtude do Real decreto lei 20/2012, do 13 de xullo, de medidas para garantir a estabilidade orzamentaria e de fomento da competitividade (BOE nº 168, do 14.07.2012), modifícase a clasificación de graos e niveis, de xeito que a partir da entrada en vigor do citado Real decreto lei (16 de xullo de 2012), para as novas valoracións desaparece o nivel e recoñécese só o grao:

Grao	nº	%
Grao III	25.100	31,67 %
Grao II	23.653	29,84 %
Grao I	18.445	23,27 %
Persoas con dereito de atención	67.198	84,78 %
Sen grao	12.061	15,22 %
Total	79.259	100,00 %

► **Persoas con dereito de atención a 31/12/2017: 67.198**

Finalmente, das persoas que tiñan acceso á Carteira de servizos do Sistema para a autonomía e atención ás persoas en situación de dependencia, 55.370 beneficiarios/as están a percibir o servizo/prestación cun total de 63.701 prestacións do sistema. A ratio de atención sitúase nun 82,40%.

Resolucións de PIA	
Total de beneficiarios activos	55.370
Prevención e Promoción	4.167
Residencia	7.660
Teleasistencia	4.049
Centro de día	7.062
Axuda no fogar	20.465
Coidadores	13.392
Libranza vinculada a servizo	6.806
Libranza de asistente persoal	100
Total	63.701

(1) As prestacións por servizo inclúen: prevención, dependencia e promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda no fogar, centros de día e atención residencial.

► **Información histórica acumulada dende o 01/01/2007 ata o 31/12/2017**

Solicitudes	193.972
Ditames	175.534
Persoas beneficiarias con dereito a prestación	158.363
Prestacións	129.755

4.1.4.2 Recursos resoltos

Recursos resoltos contra resolución de valoración da situación de dependencia ou contra o Programa individual de atención (a través do que se especifica o recurso ou prestación dentro do Sistema para a autonomía e atención á dependencia asignado o/a beneficiario/a): 1.771.

4.1.4.3 Procedemento BS211A

No capítulo VII da Orde do 2 de xaneiro de 2012 (arts. 88 e ss.) régulase o procedemento para solicitar o dereito á efectividade das prestacións económicas das persoas solicitantes de prestacións do Sistema de atención á dependencia que faleceran antes de resolverse a súa solicitude. No ámbito deste procedemento, resolvéronse 157 solicitudes.

4.1.4.4 Expedientes de recoñecemento da situación de dependencia e asignación de recurso tramitados pola vía da emerxencia social

Esta vía está regulada no artigo 16 da Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012).

En síntese, naqueles casos que se considera que entran nos supostos de emerxencia social, a valoración da situación de emerxencia ten que ser efectuada nun prazo de 48 horas, e nun prazo de 72 horas hai que asignarlle o recurso que proceda.

- ▶ No ano 2017 foron tramitadas 866.

4.1.5 Programa de formación non formal e de apoio ao/á cuidador/a non profesional

O Plan de formación de cuidadores/as non profesionais da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade é o mecanismo elixido para coordinar e materializar as actuacións destinadas á consecución dunha maior e mellor atención das persoas en situación de dependencia co fin de difundir novas ferramentas e técnicas de intervención no cuidado de persoas en situación de dependencia, crear novos canles de comunicación e preparar as persoas cuidadoras do sistema.

En colaboración coa Sociedade Galega de Médicos Xerais de Familia creouse o *Manual de formación para os cuidadores non profesionais*, que se converte nun aliado práctico e útil para o labor diario das persoas non profesionais que atenden as persoas en situación de dependencia. Un documento que ten como obxectivo achegar consellos, solucións e suxestións para a procura dunha mellor calidade de vida e autonomía persoal das persoas en situación de dependencia e fixar uns criterios homoxéneos e validados por profesionais do sector co obxectivo de que a formación que se imparta neste eido sexa a máis óptima dende o punto de vista da súa calidade técnica.

Este manual é o punto de partida dun proxecto máis amplo "Xuntos nos cuidados", co que se pretende conseguir un apoio integral aos/ás cuidadores/as non profesionais e a mellora da calidade da atención ás persoas en situación de dependencia.

Elaboráronse, así mesmo, tres manuais especializados para cuidadores de persoas con enfermidade de alzhéimer, en colaboración coa Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzhéimer (FAGAL), para persoas con enfermidades mentais, en colaboración coa Federación de Persoas con Enfermidade Mental-Feafes Galicia, e para persoas con enfermidades crónicas en colaboración coa Sociedade Galega de Médicos Xerais de Familia. Esta colección de manuais complementouse no ano 2016 coa elaboración e publicación do *Manual de*

pautas do coidado e estimulación no fogar de menores en situación de dependencia.

As publicacións elaboradas están todas dispoñibles no enlace:

<http://benestar.xunta.es/web/portal/guias>

A través destas accións formativas, e tendo en conta o plan de formación non formal para persoas cuidadoras non profesionais na que se enmarcan estas accións, perséguese os seguintes obxectivos:

- ▶ Mellorar a calidade do servizo e da atención que prestan proporcionándolles información que permitan os mellores cuidados posibles segundo as características e situación da persoas en situación de dependencia.
- ▶ Poñer á disposición das persoas cuidadoras unha formación que sirva de ferramenta na atención dirixida ás persoas en situación de dependencia.

Durante o ano 2017 desenvolvéronse as seguintes accións formativas:

- ▶ Creación e dinamización de grupos de autoaxuda: desenvolvéronse 20 grupos de autoaxuda, as actuacións tiveron lugar en 5 localidades galegas, seis na provincia da Coruña (Malpica de Bergantiños, Cee e Santa Comba), catro na provincia de Lugo (Foz e Friol), catro na provincia de Ourense (Barco de Valdeorras e Verín) e seis na provincia de Pontevedra (A Estrada, Sanxenxo e A Guarda). Participaron 107 cuidadores/as non profesionais, dos que 11 eran homes e 96 mulleres.

- ▶ Atención integral de cuidadores de menores en situación de dependencia:

Desenvolvéronse 7 accións formativas, cada unha delas nunha das 7 grandes cidades de Galicia (Lugo, Santiago de Compostela, A Coruña, Ferrol, Ourense, Pontevedra, Vigo). Duración: 10 horas en horario de mañá, divididas en dúas sesións. Participaron 114 cuidadores/as non profesionais, dos que 26 eran homes e 88 mulleres.

Tratáronse temas relacionados tanto co coidado do menor en situación de dependencia, como temas relacionados co autocoidado do cuidador principal, empregándose para o desenvolvemento das ditas sesións formativas os seguintes contidos incluídos na guía Manual de pautas do coidado e estimulación no fogar de menores en situación de dependencia:

- A atención integral á diversidade funcional
- Pautas de coidado e estimulación no ámbito familiar
- Produtos de apoio con relación á función ou actividade que facilitan
- A intervención psicolóxica
- Apoios sociais
- ▶ Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras demencias (FAGAL), para o financiamento dos programas de apoio a persoas cuidadoras de persoas en situación de dependencia enfermas de alzhéimer e outras demencias residentes en Galicia. A través deste convenio, dotado con 18.000 euros, colaborouse no desenvolvemento das seguintes actuacións dirixidas a este colectivo de persoas cuidadoras:
 - Cursos de formación para cuidadores non profesionais de persoas con dependencia enfermas de alzhéimer e outras demencias.
 - Talleres de aplicación dos cuidados no domicilio.

- Creación e dinamización de grupos de autoapoio de persoas cuidadoras de persoas en situación de dependencia enfermas de alzhéimer e outras demencias.
- Creación de servizos de apoio, sensibilización e formación no área rural de Galicia
- Desenvolvemento de materiais de formación.

4.1.6 Colaboracións no desenvolvemento de programas de atención dirixidos a persoas en situación de dependencia e aos cuidadores non profesionais:

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación de Asociacións de Familiares e Persoas con Enfermidade Mental de Galicia (FEAFES), para o financiamento dun programa de apoio socioeducativo comunitario e prevención da situación de dependencia no medio rural a persoas con enfermidade mental residentes en Galicia.**

Finalidade do convenio: contribuír ao financiamento por parte da Consellería de Política Social da Xunta de Galicia das actividades que conleva o programa orientado ao apoio socio-educativo comunitario e prevención das situacións de dependencia no medio rural para persoas con enfermidade mental en Galicia que FEAFES ten previsto desenvolver, entre outras, durante o ano 2017.

- ▶ **Financiamento: 100.000 euros**

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Boimorto, de cara a instrumentar a colaboración para a realización de actividades de atención a persoas en situación de dependencia, de prevención da situación da dependencia e do agravamento desta, así como da promoción da autonomía persoal.**

- ▶ **Financiamento: 20.000 euros**

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Santa Comba, de cara a instrumentar a colaboración para a realización de actividades de atención a persoas en situación de dependencia, de prevención da situación da dependencia e do agravamento desta, así como da promoción da autonomía persoal.**

- ▶ **Financiamento: 21.711,20 euros**

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Riotorto, de cara a instrumentar a colaboración para a realización de actividades de atención a persoas en situación de dependencia, de prevención da situación da dependencia e do agravamento desta, así como da promoción da autonomía persoal.**

- ▶ **Financiamento: 30.000 euros**

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Meaño, de cara a instrumentar a colaboración para a realización de actividades de atención a persoas en situación de dependencia, de prevención da situación da dependencia e do agravamento desta, así como da promoción da autonomía persoal.**

- ▶ **Financiamento: 20.000 euros**

As actividades que se desenvolveron a través destes convenios foron:

- Programas e actividades de habilitación e terapia ocupacional.
- Estimulación cognitiva no fogar ou en equipamentos especiais:
- Realización de obradoiros de estimulación cognitiva e funcional en centros de atención a persoas maiores. Para as persoas que teñen dificultades

de acceso aos centros as actividades de estimulación cognitiva se realizarán no fogar.

- Programas e servizos de promoción, mantemento e recuperación da autonomía funcional.
- Servizos de apoios persoais e coidados en equipamentos especiais.
- Programas de formación sobre hábitos de vida saudable, prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal.

Por outra parte, en colaboración coa Consellería de Sanidade segue en funcionamento, para os coidadores non profesionais das persoas en situación de dependencia, un servizo de atención telefónica continuo, as 24 horas do día e os 365 días do ano. Este teléfono 902 400 116 ten como finalidade prestar información e solucións ás situacións sanitarias non urxentes, información sobre os coidados asistenciais, sobre as características das probas médicas, sobre a prevención e hábitos saudables e sobre centros e servizos sanitarios. Tamén proporciona apoio psicolóxico a este colectivo de persoas coidadoras.

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas

O procedemento de acceso ás prazas públicas atópase regulado na Orde do 16 de abril de 2014 pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito da atención á dependencia e da promoción da autonomía persoal (DOG nº 91, do 14.05.2014 e corrección de erros no DOG nº 103, do 02.06.2014).

4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer

4.2.2.1 Centros residenciais de atención a persoas maiores

Son centros destinados a vivenda permanente e comúns que se presta unha atención integral e continuada ás persoas maiores que non contan co apoio social ou familiar ou este é insuficiente para cubrir as atencións que necesitan.

Os centros residenciais poden contar con prazas para a atención a persoas maiores que se atopan en situación de dependencia ou a persoas maiores con autonomía:

- Prazas de atención a persoas maiores en situación de dependencia:** prazas destinadas a vivenda permanente e comúns nas que se presta unha atención integral e continuada a persoas maiores que por razóns ligadas á falta ou perda de autonomía física ou psíquica, ten necesidade de asistencia para a realización das actividades correntes da vida diaria.
- Prazas de atención a persoas maiores con autonomía:** prazas destinadas a vivenda permanente e comúns de persoas maiores que posúen unhas condicións físicas e psíquicas que lles permiten a realización por si mesmas das actividades de autocoidado.

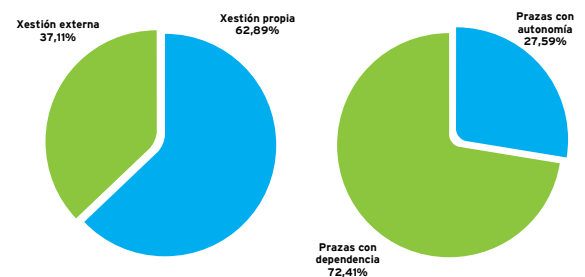
- Apartamentos tutelados:** son un conxunto de vivendas independentes que están agrupadas para a prestación en común dunha serie de servizos colectivos. Cada apartamento alberga a unha ou dúas persoas maiores autónomas, tratando sempre de potenciar a súa autonomía e privacidade. Concíbense como un sistema de aloxamento e convivencia alternativo ao tradicional internamento en residencias.

A Xunta de Galicia conta con prazas residenciais en centros de titularidade propia e en centros de titularidade privada ou municipal, pola vía de contrato. Os centros de titularidade propia poden estar xestionados directamente pola Xunta de Galicia ou por unha entidade xestora externa.

Centros residenciais de titularidade propia

A Xunta de Galicia conta con 3.465 prazas distribuídas en 31 centros residenciais de titularidade propia. Dos centros propios, 19 están xestionados directamente pola Xunta de Galicia, mentres que os 12 restantes son xestionados por empresas externas.

Xestión:	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total prazas
Propia	932	1.247	2.179
Externa	24	1.262	1.286
Total	956	2.509	3.465

Ver mapa páxina 29

Relación de centros de titularidade propia:

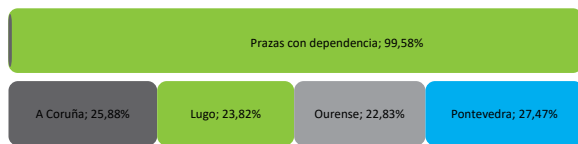
Nome	Localidade	Xestión	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
Residencia de Persoas Maiores de Laraxe (Geriatros)	Cabanas	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores de Carballo	Carballo	Propia	26	0	26
Residencia de Persoas Maiores Torrente Ballester	A Coruña	Propia	64	32	96
Residencia de Persoas Maiores Concepción Arenal (Sar-Quavitae)	A Coruña	Externa	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Caranza-Ferrol	Ferrol	Propia	142	49	191
Residencia de Persoas Maiores de Oleiros	Oleiros	Propia	0	284	284
Residencia de Persoas Maiores de Pobra do Caramiñal	Pobra do Caramiñal	Propia	48	0	48
Residencia de Persoas Maiores de Ribeira (Geriatros)	Ribeira	Externa	0	106	106
Residencia de Persoas Maiores Volta do Castro	Santiago de Compostela	Propia	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Santiago de Compostela	Santiago de Compostela	Propia	84	0	84
Fundación José Otero-Carmela Martínez (Geriatros)	Santiago de Compostela	Externa	0	150	150
Apartamentos tutelados de Antas de Ulla (UTE, Troncoso Casares)	Antas de Ulla	Externa	16	0	16
Residencia de Persoas Maiores de Burela	Burela	Propia	58	30	88
Residencia de Persoas Maiores de Castro Ribeiras do Lea (Sar-Quavitae)	Castro de Rei	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores As Gándaras	Lugo	Propia	150	68	218
Residencia de Persoas Maiores A Milagrosa	Lugo	Propia	54	0	54
Residencia de Persoas Maiores de Monforte de Lemos	Monforte de Lemos	Propia	42	0	42
Residencia de Persoas Maiores de Quiroga (Fundación Valdegodos)	Quiroga	Externa	0	88	88
Residencia de Persoas Maiores de Bande (Geriatros)	Bande	Externa	8	42	50
Residencia de Persoas Maiores Nosa Sra. dos Miragres	Barbadas	Propia	0	130	130
Residencia de Persoas Maiores de Castro Caldelas	Castro Caldelas	Propia	36	0	36
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Autonomía	O Carballiño	Propia	24	0	24
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Dependencia	O Carballiño	Externa	0	25	25
Residencia de Persoas Maiores de Larouco (Geriatros)	Larouco	Externa	0	82	82
Residencia de Persoas Maiores de Viana do Bolo (Fund. Valdegodos)	Viana do Bolo	Externa	0	125	125
Residencia de Persoas Maiores da Estrada	A Estrada	Propia	40	0	40
Residencia de Persoas Maiores de Marín	Marín	Propia	78	0	78
Residencia de Persoas Maiores de Campolongo	Pontevedra	Propia	86	50	136
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo I)	Vigo	Propia	0	306	306
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo II)	Vigo	Propia	0	148	148
Residencia de Persoas Maiores de Bembrive (Sar-Quavitae)	Vigo	Externa	0	150	150
Total			956	2.509	3.465

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

Centros residenciais con prazas concertadas

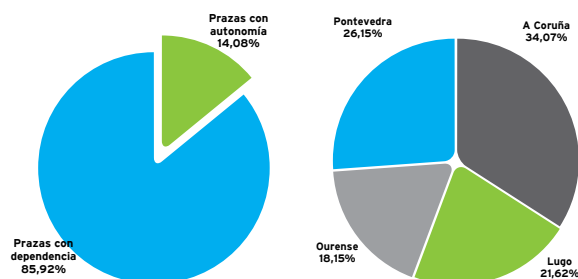
A Xunta de Galicia ten prazas concertadas en 74 centros. Hai prazas concertadas en 3 centros de titularidade municipal, 34 centros de titularidade privada con ánimo de lucro e 37 centros de iniciativa social. O total de prazas concertadas é de 3.426; 14 son prazas con autonomía e 3.412 son prazas con dependencia.

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	0	891	891
Lugo	0	812	812
Ourense	4	775	779
Pontevedra	10	934	944
Total	14	3.412	3.426

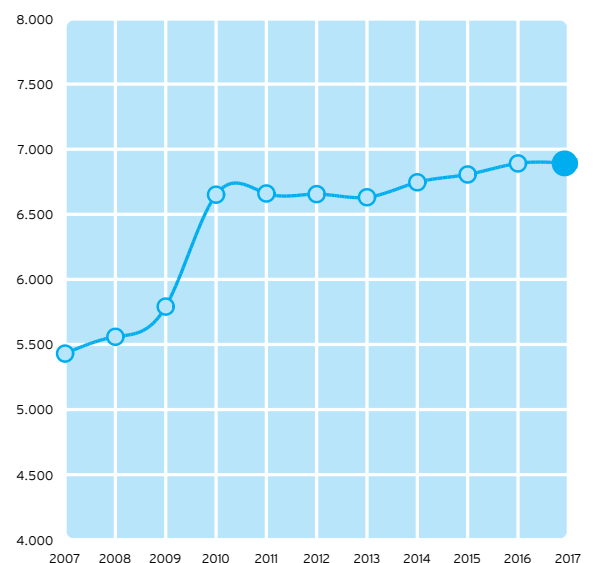
Distribución provincial das prazas públicas da Xunta de Galicia

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	364	1.984	2.348
Lugo	320	1.170	1.490
Ourense	72	1.179	1.251
Pontevedra	214	1.588	1.802
Total	970	5.921	6.891

► Evolución de prazas residenciais da Xunta de Galicia

	Prazas en centros propios	Prazas en centros concertados	Total
2004	3.078	862	3.940
2005	3.098	1.581	4.679
2006	3.179	2.110	5.289
2007	3.329	2.101	5.430
2008	3.333	2.226	5.559
2009	3.324	2.467	5.791
2010	3.448	3.203	6.651
2011	3.464	3.196	6.660
2012	3.464	3.191	6.655
2013	3.440	3.191	6.631
2014	3.440	3.306	6.746
2016	3.465	3.426	6.891
2017	3.465	3.426	6.891

4.2.2.2 Centros de día

Centros de día de atención social a persoas con alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas

Trátase de equipamentos que proporcionan un servizo multidisciplinar de atención diúrna e de carácter especializado ás persoas que teñen diagnosticado alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas.

Estes centros prestan unha asistencia social integral ás persoas que padecen estas demencias de acordo coas súas necesidades básicas, terapéuticas e psicosociais, contando coa participación activa dos seus familiares e promovendo o mantemento da súa autonomía persoal e a permanencia no seu contorno habitual.

Centros de día de atención ao alzhéimer	Prazas
Centro de Día de Alzhéimer Bembrive (Vigo)	20
Centro de Día de Alzhéimer Volta do Castro (Santiago)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Vigo (Vigo)	64
Centro de Día de Alzhéimer de Lugo (Lugo)	40
Centro de Día de Alzhéimer da Coruña (A Coruña)	25
Centro de Día de Alzhéimer Celeiro-Viveiro (Viveiro)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Moaña (Moaña)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Lalín (Lalín)	15
Centro de Día de Alzhéimer de Monforte (Monforte)	10
Centro de Día de Alzhéimer de Ferrol (Ferrol)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Ourense (Ourense)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Ribeira (Ribeira)	35
Centro de Día de Alzhéimer de Pontevedra	35
Total	424

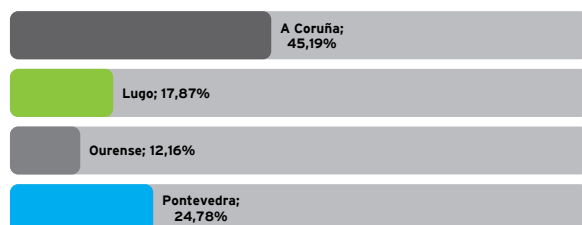
Centros de día de atención á dependencia	Prazas
Centro de Día de Atención á Dependencia de Burela	40
Centro de Día de Atención á Dependencia das Gándaras (Lugo)	20
Total	60

Centros de día xestionados polo Consorcio

Os centros de día do consorcio defínense como centros xerontolóxicos socioterapéuticos e de apoio ás familias que durante o día prestan atención terapéutica integral e plural ás persoas maiores con dependencia ou en grave risco de padecela, promovendo a súa autonomía persoal, a actividade relacional e a permanencia no contorno habitual.

A través do seu departamento de Xerontoloxía, o Consorcio xestiona 57 centros de día, coa seguinte distribución provincial:

	Nº de centros	Prazas
A Coruña	23	784
Lugo	10	310
Ourense	10	241
Pontevedra	14	450
Total	57	1.785

Durante o mes de xaneiro puxéronse en funcionamento os centros de día de Maceda, na provincia de Ourense, e de Cesantes-Redondela, na provincia de Pontevedra. Ademais, no mes de setembro, ampliáronse en 5 prazas o número de usuarios do centro de maiores da Rúa, total 30 prazas e en 10 prazas o centro de Allariz, total 30 prazas. Maceda dispón de 30 prazas. No mes de outubro ampliáronse en 5 prazas o número de usuarios do centro de maiores de Sada, pasando de 25 a 30 prazas e en 10 as prazas do centro de Chantada, pasando de 25 a 35 prazas.

4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade

Un dos obxectivos fundamentais da Consellería de Política Social é o de prestar unha atención integral ás persoas con discapacidade. A atención máis idónea para as persoas con discapacidade é aquela que se presta no seu contorno natural, preto dos seus, combinando a convivencia na súa familia coa asistencia a centros nos que se traballa no seu desenvolvemento persoal.

Cando a relación entre estas dúas realidades non se conxuga en termos que permitan garantir a maior calidade de vida e o maior grao de desenvolvemento persoal da persoa con discapacidade, debe entrar en xogo a institucionalización en centros, configurada como un contorno natural alternativo. Establécese un novo sistema que posibilita unha axeitada atención ás persoas en situación de dependencia e reforza a obrigatoriedade para as administracións públicas de subministrala.

Este sistema de carácter público está constituído no ano 2017 por 5.174 prazas distribuídas entre centros de día, centros ocupacionais, residencias con centro de día e residencias con centro ocupacional, das que 4.709 (91,01%) están concertadas con entidades privadas e destas, tan só 2 teñen ánimo de lucro e o resto son de iniciativa social.

A través deste sistema público dáse resposta ás necesidades das persoas cunha discapacidade moderada (grao de discapacidade igual ou superior ao 33% sen necesidade de axuda de 3ª persoa) a través dunha formación de carácter ocupacional que favoreza a súa integración sociolaboral, e ás persoas dependentes cun maior grao de discapacidade (grao de discapacidade igual ou superior ao 75% e necesidade de axuda de 3ª persoa), e/ou dependencia recoñecida, a través dunha atención cun carácter máis asistencial e rehabilitador

4.2.3.1 Poboación con discapacidade

Xestión das solicitudes de valoración e recoñecemento do grao de discapacidade no ano 2017

Certificado do grao de discapacidade

Trátase do documento que acredita a discapacidade das persoas.

Está dirixido a persoas de calquera idade, con deficiencias permanentes non recuperables. As pautas de valoración fundaméntanse sobre todo nos efectos para a capacidade de realizar as actividades básicas da vida diaria.

Este recoñecemento efectúase a través dos Equipos de valoración e orientación (EVO) dependentes das xefaturas territoriais da Consellería de Política Social.

Se alcanzan unha porcentaxe igual ou superior ao 33% poden acceder a unha serie de beneficios: fiscais, laborais, económicos, educativos, sociais, entre outros.

Normativa que actualiza o termo minusvalidez por discapacidade:

- Real decreto 1856/2009, de 4 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e polo que se modifica o Real decreto 1971/1999, de 23 de decembro. BOE núm. 311, do 26.12.2009.

Lugar de presentación de solicitudes

Preferiblemente por vía electrónica a través do formulario electrónico normalizado dispoñible na sede electrónica da Xunta de Galicia, <https://sede.xunta.es>; no rexistro do concello ao que correspondan os servizos sociais comunitarios do domicilio da persoa solicitante; nas xefaturas territoriais da Consellería de Política Social ou en calquera dos lugares e rexistros establecidos no artigo 38.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das Administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Equipos de valoración e orientación (EVO)

Son os equipos multidisciplinares compostos por persoal con perfil de médico, de psicólogo e de traballador social que realizan as actuacións específicas destinadas á valoración e cualificación da discapacidade, así como de orientación para a habilitación, rehabilitación e medidas destinadas a favorecer ás persoas con Discapacidade.

	Resolucións emitidas	Citacións efectuadas
A Coruña	3.527	3.913
Lugo	2.281	2.266
Ourense	3.101	3.212
Pontevedra	2.895	2.970
Vigo	4.287	4.402
Ferrol	2.267	2.385
Santiago	1.654	1.786
Total	20.012	20.934

Poboación con discapacidade

A poboación con discapacidade recoñecida en Galicia con data de decembro do 2017 é de 227.696 persoas coa seguinte distribución provincial:

	Nº
A Coruña	92.978
Lugo	21.378
Ourense	26.546
Pontevedra	86.794
Total	227.696

A distribución por tipo de discapacidade é a seguinte:

	Física	Intelectual	Sensorial	Mental	Enfermidade Rara	Total
A Coruña	73.898	18.772	17.545	18.814	98	129.127
Lugo	16.348	5.981	5.217	4.882	51	32.479
Ourense	15.612	4.638	3.935	4.590	36	28.811
Pontevedra	67.100	15.574	16.503	18.877	35	118.089
Total*	172.958	44.965	43.200	47.163	220	308.506

* Os datos totais da poboación discapacitada que se sinalan na primeira táboa non coinciden cos datos totais da segunda táboa, debido a que unha mesma persoa pode ter recoñecidos distintos tipos de discapacidade. Na 1ª táboa o que se cuantifican son persoas físicas, e na segunda a cuantificación se efectúa por tipoloxías de discapacidade. Fonte de datos Censo de Persoas con Discapacidade de Galicia.

EVO A Coruña

Edificio administrativo de Monelos.
R/ Vicente Ferrer, 2. 15008
Teléfono: 981 182 501 - 981 182 502 - 981 182 503

EVO Santiago de Compostela

R/ Queixume dos Pinos nº2, Edificio CEGADI 15705
Teléfono: 881 999 236

EVO Ferrol

Edificio administrativo. Praza Camilo José Cela, s/n. 154
Teléfono: 981 337 232 - 981 337 234 - 981 337 235

EVO Lugo

Rúa Serra dos Ancares, 68 baixo. 27003
Teléfono: 982 889 145 - 982 889 133

EVO Ourense

Rúa Sáenz Díez, 33. 32003
Teléfono: 988 386 157 - 988 386 158 - 988 386 160

EVO Pontevedra

Avenida de Vigo, 16. 36003
Teléfono: 986 844 740

EVO Vigo

Rúa Conde de Torrecedeira, 99 baixo. 36202
Teléfono: 886 120 710

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

4.2.3.2 Centros de atención a persoas con discapacidade

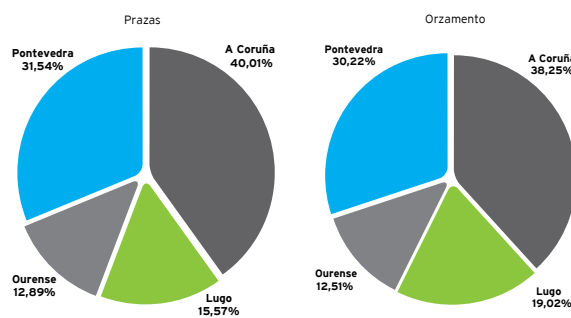
A Rede galega de centros de atención a persoas con discapacidade está integrada por diferentes tipos de centros.

	Nº de centros
Centro ocupacional	46
Centro de día	40
Residencia adultos con centro ocupacional	24
Residencia dependentes con centro de día	32
Vivendas e pisos tutelados	6
Total	148

Prazas concertadas en centros con entidades privadas

A distribución provincial das prazas concertadas con centros, dependentes de iniciativa social, e os orzamentos son os seguintes (sen centros propios):

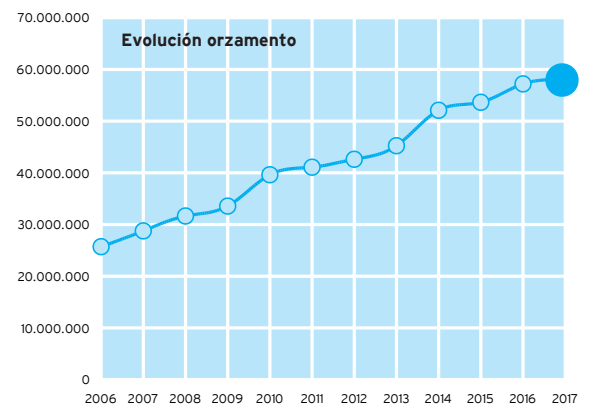
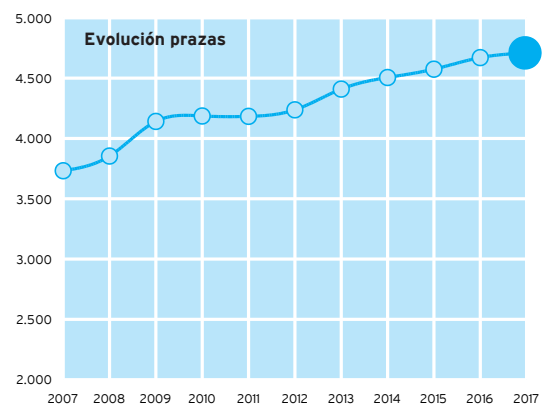
	Prazas	Orzamento
A Coruña	1.884	22.163.374,20
Lugo	733	11.022.446,69
Ourense	607	7.251.570,79
Pontevedra	1.485	17.508.795,72
Total	4.709	57.946.187,40

Evolución

Desde 2005 as prazas concertadas incrementáronse nun 37,37% ao pasar das 3.428 a 4.709 en 2017. A evolución das prazas concertadas e dos orzamentos son os seguintes:

	Prazas	Orzamento
2005	3.428	20.752.495,32
2006	3.683	25.707.291,70
2007	3.732	28.765.382,40
2008	3.854	31.640.533,00
2009	4.141	33.563.037,01
2010	4.186	39.627.321,34
2011	4.183	41.088.127,08
2012	4.237	42.624.620,35
2013	4.409	45.240.669,82
2014	4.505	52.102.517,31
2015	4.574	53.645.150,96
2016	4.670	57.198.816,81
2017	4.709	57.946.187,40

► **Distribución provincial das prazas por tipoloxía:**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Centro ocupacional	861	200	191	545	1.797
Centro de día	435	110	58	418	1.021
Residencia con centro ocupacional (certa autonomía)	225	156	146	228	755
Residencia con centro de día (dependentes)	323	260	212	281	1.076
Vivendas e pisos tutelados	40	7	0	13	60
Total	1.884	733	607	1.485	4.709

Centros propios

En total a Consellería de Política Social xestiona 4 centros públicos, con 465 prazas:

CAPD da Coruña (A Coruña)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **85**
- Media pensión **60**

CAPD de Sarria (Lugo)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **120**
- Media pensión **20**

CAPD de Redondela (Pontevedra)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **120**
- Media pensión **20**

Centro ocupacional "O Saiar" Caldas de Reis (Pontevedra)

► **Beneficiarios**

Persoas con discapacidade intelectual maiores de 18 anos.

► **Capacidade**

- Media pensión: **40**

4.2.3.3 Servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal para persoas con discapacidade intelectual

Constituídos por 8.645 horas anuais dos servizos de logopedia, adestramento de habilidades persoais e sociais e de formación prelaboral con destino a persoas con discapacidade intelectual, coa seguinte distribución:

- Formación prelaboral: 4.270 horas
- Logopedia: 1.750 horas
- Adestramento de habilidades persoais e sociais: 2.625 horas

- ▶ **O orzamento total para o ano 2017 ascendeu a 228.651,90 euros.**

4.3 RECURSOS ECONÓMICOS

4.3.1 Descrición e área de actuación

Esta unidade incorpórase á estrutura orgánica da actual Consellería de Política Social coa publicación do Decreto 109/2012, do 22 de marzo (DOG nº 73, do 17.04.2012) correspondéndolle a coordinación e a xestión dos procedementos de disposición de recursos de natureza económica competencia da entón Secretaría Xeral de Política Social.

Tras a publicación do Decreto 1769/2015, do 3 de decembro (DOG nº 232, do 04.12.2015) polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social esta unidade adscíbese á Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade incorporando aos seus contidos, entre outros, a modificación da planificación, coordinación, execución e seguimento das competencias e funcións da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade nas materias de innovación tecnolóxica e investigación e innovación na xestión dos programas e servizos sociais, especialmente orientados á promoción da autonomía persoal e mellora da calidade de vida das persoas maiores, persoas con discapacidade e persoas en situación de dependencia.

4.3.2 Balance de Xestión

4.3.2.1 No exercicio 2017 promovéronse procedementos de natureza económica envirtude de expedientes de contratación administrativa que presentaron o seguinte impacto:

- ▶ Contratos que xeraron gasto para a consellería:

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	0	0,00	0,00
Negociado	2	79.858,30	77.507,10
Total	2	79.858,30	77.507,10

A porcentaxe do importe de adjudicación sobre o licitado é do 86%.

- ▶ Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	3	272.190,62
Negociado	1	51.877,10
Total	4	324.067,72

- ▶ E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	7	6.124.483,26
Negociado	0	0,00
Total	7	6.124.483,26

- ▶ Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	47	85.393.044,79
Negociado	69	35.656.102,71
Total	116	121.049.147,50

4.3.2.2 Co gallo de incrementar a oferta de equipamentos e servizos para a atención as persoas en situación de dependencia naqueles emprazamentos que, polas súas singularidades, precisaban de realización de investimentos para atención a persoas maiores e/ ou en situación de dependencia e que non puideron ser incluídos no Plan de desenvolvemento rural sustentable (PDRS), desenvóléronse convenios de colaboración específicos cos concellos de Quiroga, Carballedo e Cervo.

Os proxectos foron integramente financiados con cargo a fondos propios da Comunidade Autónoma.

As accións desenvolvidas, correspóndense de acordo ao número e tipoloxía de prazas así como ao impacto do investimento.

Cervo (Equipamento de centro para prestación de servizos das carteiras de promoción da autonomía e atención á dependencia)

- ▶ Dotación de 253 prazas de atención residencial e 25 de atención diurna, cun investimento para o ano 2017 de 85.000 euros.

Quiroga (Ampliación e adaptación do edificio municipal de servizos sociais para a prestación de servizos de atención diurna).

- ▶ Dotación de 20 prazas de atención diurna, cun investimento para o ano 2017 de 30.000 euros.

Carballedo (Reforma e ampliación dun edificio para prestación de servizos das carteiras de promoción da autonomía e atención á dependencia)

- ▶ Dotación de 24 prazas de atención residencial e 20 de atención diurna, cun investimento para o ano 2017 de 450.000 euros.

4.3.2.3 Así mesmo, no ano 2017, promoveuse a segunda convocatoria de subvencións para o desenvolvemento de proxectos de asesoramento e formación de persoas con discapacidade na Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020.

Esta convocatoria, de carácter pioneiro na Comunidade Autónoma de Galicia, publicouse a través da Orde do 31 de maio de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán as subvencións destinadas a confederacións, federacións e ás entidades de iniciativa social, non asociadas nin federadas, sen ánimo de lucro para o desenvolvemento de proxectos de asesoramento e formación de persoas con discapacidade na Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018.

Corresponde o seu obxecto a formación prelaboral de alumnos cos seguintes requisitos:

- Atoparse en idade de acceder ao mercado laboral (idade superior a 16 anos)
- Ter un nivel de discapacidade recoñecida, igual ou superior ao 33 %.

▶ **Financiamento**

O financiamento desta convocatoria, de carácter plurianual (gasto subvencionable desde 01/04/2017 ata 30/06/2018), ascendeu a 1.015.158 euros.

Os proxectos que acadaron financiación con cargo a esta convocatoria foron as seguintes:

Número do proxecto	Denominación do proxecto	Nome entidade	Subvención aprobada (euros)
2017/01.01	Formación en habilidades para o emprego. Provincia da Coruña	COGAMI	26.121,60
2017/01.02	Formación en habilidades para o emprego. Provincias de Ourense, Pontevedra e Lugo	COGAMI	24.307,20
2017/01.03	Formación prelaboral no medio rural	Agrupación COGAMI - A MARIÑA COGAMI	13.690,56
2017/01.04	Formación en habilidades sociolaborais. Coruña norte	COGAMI	10.822,50
2017/01.05	Formación en habilidades para o emprego. Mos	COGAMI	40.386,36
2017/02.01	Plena inclusión das persoas con discapacidade intelectual das provincias da Coruña e Lugo a través da formación sociolaboral	FADEMGA	33.670,00
2017/02.02	Plena inclusión das persoas con discapacidade intelectual das provincias de Pontevedra e Ourense a través da formación sociolaboral	FADEMGA	33.670,00
2017/03.01	Somos capaces	Agrupación FADEMGA-ACEESCA	19.994,52
2017/04.01	Operario de conservación de espazos naturais e zonas protexidas 1	Agrupación FADEMGA-BATA	14.585,20
2017/04.02	Operario de conservación de espazos naturais e zonas protexidas 2	Agrupación FADEMGA-BATA	14.585,20
2017/05.01	Formación en habilidades básicas e instrumentais da vida diaria para persoas con parálise cerebral	ASPACE	14.430,00
2017/05.02	Carreira de fondo. Acompañamento e formación para preparación de oposicións	ASPACE	4.810,00
2017/06.01	Formación prelaboral na discapacidade auditiva	ACOPROS	60.000,00
2017/07.01	Alfabetización e formación básica en habilidades instrumentais para persoas con síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGR. DOWN	35.260,20
2017/07.02	Formación e preparación de oposicións autonómicas e estatais para persoas con síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGR. DOWN	59.982,78
2017/07.03	Formación prelaboral e estimulación cognitiva de persoas con síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGR. DOWN	25.330,73
2017/08.01	EPA 2017 (Formación mulleres adultas que fomenten a vida independente)	A. SOCIOCULTURAL ASCM	22.862,42
2017/10.01	Adquisición de habilidades para a vida autónoma e mellora da empregabilidade	FAXPG	14.742,65

4.3 RECURSOS ECONÓMICOS

2017/10.02	Inserción sociolaboral persoas xordas de Pontevedra	FAXPG	28.771,20
2017/11.01	Itinerarios de formación prelaboral para a mellora da empregabilidade de persoas con enfermidade mental	FEAFES	60.000,00
2017/12.01	Formación prelaboral e habilidades sociais para persoas con dano cerebral adquirido	FEGADACE	25.746,03
2017/13.01	Futuro XXI 17-18	INTEGRA	24.050,00
2017/15.01	Apoio e orientación educativa	ASOCIACIÓN ITÍNERA	16.000,00
2017/15.02	Habilidades prelaborais	ASOCIACIÓN ITÍNERA	6.307,20
2017/16.01	Asesoramento e formación de persoas con discapacidade intelectual	FUNDACIÓN AMICOS	34.439,60
2017/17.01	Formación sociolaboral para persoas con discapacidade	ASOCIACIÓN INTEGRADOS	34.439,60
2017/18.01	Emprendedores	ASOCIACIÓN LIMISI	19.986,54

4.3.2.4 Finalmente, no ano 2017, desenvolvéronse os seguintes proxectos en colaboración coas seguintes entidades do eido federativo da atención á discapacidade.

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e COGAMI para o desenvolvemento dun proxecto de prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal no medio rural.**

 - ▶ Ascendeu o importe do proxecto a 140.000 euros.
- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Institucións para Persoas con Síndrome de Down para o desenvolvemento dun proxecto para a análise, estudo e sensibilización sobre as necesidades e o envellecemento das persoas coa síndrome de down.**

 - ▶ Ascendeu o importe do proxecto a 85.000 euros.

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCIÓNS

4.4.1 Programas de ocio e tempo libre

4.4.1.1 Área de maiores

► Programa “Benestar en balnearios”

BENESTAR EN BALNEARIOS

A Consellería convocou este programa a través da publicación da Orde do 8 de marzo pola que se regula a oferta de prazas para estadias e tratamento termal dentro do programa de Benestar en balnearios 2017 e se procede á súa convocatoria (DOG do 16.03.2017)

Con este programa preténdese contribuír ao mantemento da autonomía das persoas maiores, facilitándolles a posibilidade de gozar duns días de descanso, autocoidado, convivencia e tratamento termal así como de participar en diferentes actividades socioculturais.

► Beneficiarios e orzamento:

- Ofertáronse un total de 600 prazas en 14 balnearios de Galicia con estadias de 10 días.
- Cubríronse un total de 540 prazas cun orzamento xestionado de 79.588,92 euros.

► Xuntanzas de maiores

O 1 de xuño de 2017 tivo lugar a XXXIX Xuntanza dos Maiores no parque municipal do Carballiño. Nesta xuntanza participaron maiores procedentes de toda a Comunidade Autónoma de Galicia e das comunidades autónomas limítrofes para compartir un día de festa cos maiores galegos. Asistiron máis de 20.000 persoas.

Este encontro pretende acadar a participación dos nosos maiores en actividades de ocio, constituír un lugar de encontro das institucións e entidades que traballan con este colectivo, fomentar o intercambio de experiencias e outras alternativas de tempo libre.

► Beneficiarios e orzamento:

- No ano 2017 destinouse a esta xuntanza un orzamento de 49.950 euros.

► Programa Xuntos polo Nadal

A Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade convocou este programa co fin de que as persoas maiores que se atopan soas no Nadal poidan pasar estas datas acompañadas doutras que se atopan na mesma situación. O programa contempla o aloxamento en réxime de pensión completa dende o 23 de decembro de ata o 7 de xaneiro de 2018.

► Beneficiarios e orzamento:

- Asistiron a este programa un total de 238 persoas maiores das catro provincias, das cales 120 estiveron na residencia de tempo libre de Panxón e 118 na residencia de tempo libre do Carballiño.
- Neste programa, e en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado participaron un total de 8 voluntarios que compartiron cos maiores as actividades e as celebracións.
- Xestionouse un orzamento de 92.050 euros.

► Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer

No 2012, Ano Galego do Alzhéimer, a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, puxeron en marcha un programa de voluntariado co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores.

Este programa xorde coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara ás persoas que padecen esta enfermidade e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores. O apoio das persoas voluntarias na atención aos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo, e para as familias e persoas cuidadoras é unha axuda de gran valor.

Incorporáronse ao programa 25 entidades (residencias de maiores, centros de día e asociacións de alzhéimer) e rexistráronse 230 voluntarios que durante o ano 2017 seguiron colaborando activamente nestes centros de maiores.

► Programa de voluntariado dixital

A Consellería de Política Social e a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (Amtega), puxeron en marcha no ano 2012 o Programa de voluntariado dixital, que ten como finalidade realizar labores de inclusión social a través das novas tecnoloxías.

Para cumprir este obxectivo búscase a colaboración activa entre as institucións, as empresas do sector TIC e as entidades de acción voluntaria que traballan apoiando as persoas con discapacidade, persoas maiores e en risco de exclusión sociodixital. A iniciativa suma tamén a solidariedade individual das persoas voluntarias, a responsabilidade social das empresas e o aproveitamento das infraestruturas públicas.

O Programa de voluntariado dixital durante o ano 2017 atendeu distintos colectivos en risco de exclusión con especial atención a persoas maiores, persoas con algún tipo de discapacidade física ou mental, persoas desempregadas, nenos e nenas e os seus familiares, xuventude e persoas en risco de exclusión social, cun amplo catálogo de actividades formativas.

Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 28 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras trazando o itinerario marcado polos tres grandes eixes do Plan de inclusión dixital de Galicia. A execución dos apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 10.300 persoas beneficiarias. Establecéronse ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 33 diplomas de experiencia voluntaria.

Algúns exemplos dos apoios realizados polos voluntarios dixitais que atenderon ao colectivo de persoas dependentes no marco do Plan de inclusión dixital son:

- Apoio para a creación dunha base de datos en Access para a Asociación de Familiares de Enfermos de Alzhéimer de Ferrol (AFAL).
- Asistencia ao alumnado con necesidades educativas especiais por motivos de discapacidade en colaboración coa Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI-COFENCE) co fin de dar apoio educativo no uso das TIC a unha persoa con discapacidade.
- Realización de actividades formativas sobre Internet básica para persoas maiores de 55 anos en colaboración coa Biblioteca Ánxel Casal.

► **Programa lecer activo 2017 para os centros residenciais para persoas maiores de titularidade da Xunta de Galicia**

Na oferta de actividades do Programa Lecer Activo 2017 teñen un papel activo tanto as persoas residentes nestes centros como os propios equipos profesionais, en tanto son eles e elas os que deciden as actividades nas que teñen interese en participar, e isto é fundamental para que se poidan acadar os obxectivos que o mesmo ten: fomen- tar o benestar físico, mental e social a través do lecer.

Lecer activo deporte

Nesta edición a actividade física realizouse a través da música. Conxuga a actividade física coa música, de xeito que a través de coreografías adaptadas, practícanse exercicios de mobilidade e coordinación para mellorar as capacidades perceptivo-motrices básicas das persoas maiores, ao mesmo tempo que mediante a música se traballa a memo- ria lembrando sons da vida das persoas que participan.

Nesta actividade participaron persoas maiores do Com- plexo Residencial de Atención a Persoas con Dependencia de Vigo, Residencia de Maiores de Campolongo en Ponte- vedra, Residencia de Maiores de Monforte de Lemos, Re- sidencia de Maiores dos Milagres de Ourense, Residencia de Maiores Torrente Ballester da Coruña e Residencia da Volta do Castro en Santiago de Compostela.

Lecer activo natureza

► **Actividade AMAROMAR:** Este programa permitiu a persoas maiores das residencias de persoas maiores da Estrada e da residencia de persoas maiores da Vol- ta do Castro en Santiago de Compostela, ter contacto co mar, así como achegarse dende un punto de vista recreativo á actividade náutica. A actividade desenvolveuse no Club de iates de Baiona e combina o paseo para coñecer as instalacións náuticas, a saída en barco pola baía de Baiona e Illas Cíes, así como un percorrido cultural pola vila de Baiona.

► **Actividade BOTÁNICA ARTÍSTICA:** realizáronse obradoiros dirixidos a estimular a memoria, a favo- recer o desenvolvemento da imaxinación incenti- vando a creatividade e aumentar a autoestima coas creacións artísticas, por exemplo herbarios que cada residente elabore. Nesta actividade participaron per- soas maiores do Complexo Residencial de Atención a Persoas con Dependencia de Vigo e das residencias de maiores de Ferrol e Oleiros.

Actividade de hortoterapia: esta actividade ten obxectivos terapéuticos de interacción social para as persoas residentes. Participaron persoas maiores das residencias de Torrente Ballester na Coruña, de Ferrol e do Complexo Residencial de atención a persoas con dependencia de Vigo.

Lecer activo cultura

► **Actividade de teatro:** ten como finalidade traballar a memoria e as dinámicas de grupo, co obxectivo de fa- cer protagonistas ás persoas residentes do seu propio entretemento e do resto dos residentes. Nesta acti- vidade participaron as persoas maiores do Complexo Residencial de Atención a Persoas con Dependencia de Vigo e das residencias de maiores Torrente Balles- ter da Coruña, Volta do Castro de Santiago de Com- postela e As Gándaras de Lugo.

► **Actividade de contacontos:** esta actividade, MENO- RES MÁIS MAIORES, compartírona nenos e nenas con persoas maiores dos centros residenciais coa vontade de xerar un espazo onde potenciar as rela- cións interxeracionais. Participaron as residencias de maiores da Estrada, Volta do Castro de Santiago de Compostela, Torrente Ballester da Coruña e de Ferrol.

► **Actividade de maxia:** o lema desta actividade é que “A ilusión non ten idade” e programáronse espectá- culos de maxia en centros residenciais nos que convi- ven persoas maiores con dependencia e con autono- mía. Participaron as residencias de maiores de Marín,

Campolongo de Pontevedra, Torrente Ballester da Coruña, Volta do Castro de Santiago de Compostela, Nosa Señora dos Milagres de Ourense, Carballo, A Pobra do Caramiñal, As Gándaras de Lugo, Ferrol e Complexo Residencial de Atención a Persoas Dependentes de Vigo

- ▶ **Actividade de pintura terapéutica:** Realizáronse obradoiros de pintura a través dos cales as persoas residentes puideron expresarse mediante esta arte ao tempo que se converteu nun espazo de conversas para compartir sentimentos. Participaron o Complexo Residencial de Atención a Persoas Maiores de Vigo e a residencia Nosa Señora dos Milagres de Ourense.
- ▶ **Saídas culturais:** Participaron as residencias de maiores de Volta do Castro de Santiago de Compostela, Marín, Campolongo de Pontevedra, As Gándaras de Lugo, Torrente Ballester da Coruña, Carballo, A Pobra do Caramiñal, Monforte de Lemos, O Carballiño, Burela, Oleiros e Ferrol.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

Neste programa de Lecer Activo para persoas maiores destinouse un orzamento de 69.601,66 euros.

4.4.1.2 Área de persoas con discapacidade

- ▶ **Programa lecer activo 2017 para os centros de atención a persoas con discapacidade de titularidade da Xunta de Galicia**

Lecer activo deporte

As actividades desenvolvidas nesta edición son:

- ▶ **Vela adaptada:** pretende traballar o empoderamento das persoas con discapacidade física e intelectual, de xeito que esta actividade fomente a súa

autoestima e reforce as súas potencialidades. Para iso contouse coa colaboración da Escola de Vela adaptada do Real Club de lates de Baiona, desenvolvendo as actividades durante o ano 2017. Nesta actividade participaron persoas con discapacidade do CAPD de Redondela

- ▶ **Tenis adaptado:** co que se pretende a participación de persoas con discapacidade nunha actividade deportiva que fomente a vida sa e a autoestima e participación. Para esta actividade contouse coa colaboración da Club Escola de Tenis de Marineda, e participaron persoas con discapacidade do CAPD da Coruña.

Lecer activo natureza

- ▶ **Actividades asistidas por animais:** participaron persoas con discapacidade do CAPD da Coruña, Redondela e Sarria nunha actividade asistida por cans, que as acompañan na superación de obstáculos. Tamén, se lles ensina a solicitar aos cans exercicios de obediencia, etc. Esta actividade desenvolveuse nas instalacións de adestramento e completouse con visitas dos monitores aos centros para facer sesións individualizadas e con grupos reducidos.

No CAPD de Redondela fíxose unha actividade con cabalos, equinoterapia, que permitiu ás persoas residentes participar nunha actividade que mellora a súa vida a nivel emocional, de comunicación e de autonomía persoal.

Realizáronse dentro deste apartado excursións e visitas a paraxes naturais con saídas en grupo para coñecer espazos naturais e as súas árbores, plantas, animais, etc. Nesta actividade participou tamén o Centro Ocupacional do Saiar.

Lecer activo cultura

Estas actividades xiraron ao redor da música, do teatro, do contacontos tanto dentro dos propios centros como con excursións de carácter cultural.

A actividade de música, contacontos e/ou teatro ten como obxectivo desenvolver as capacidades expresivas e creativas das persoas con discapacidade, así como potenciar a súa capacidade comunicativa, de expresión corporal, plástica e rítmico-musical e facilitar a súa integración social no seu grupo.

As excursións culturais foi unha actividade aberta na que os propios centros programaron saídas de interese para as persoas atendidas no seu centro.

Neste apartado participaron usuarios dos CAPD da Coruña, Redondela e Sarria.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2017 o orzamento xestionado para estas actividades nos centros de atención a persoas con discapacidade foi de 57.068,75 euros.

► **Campamentos de verán para persoas con discapacidade**

Campamentos de verán específicos para persoas con discapacidade 2017

Teñen como finalidade acadar a integración social dos mozos/as con discapacidade mediante a súa participación en campamentos de verán ofertando as seguintes modalidades:

- Solicitud dentro da Campaña de verán que xestiona a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado na que se inclúen prazas para mozos/as cunha discapacidade superior o 33% e que non precisen axuda de 3ª persoa. Poden solicitar praza na quenda xeral ou nas prazas reservadas para inclusión.

No ano 2017 participaron 22 mozos/as na quenda de inclusión e 76 na quenda xeral, asumindo a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado o custo destas prazas.

- Solicitud na convocatoria de campamentos específicos para persoas con Discapacidade que organiza a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade que se desenvolveron no Albergue Xuvenil de Gandarío e na Residencia de Tempo Libre de Panxón e que oferta prazas en distintas quendas dende os 11 ata os 40 anos.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2017 participaron un total de 92 mozos/as en Gandarío e 45 en Panxón. O orzamento xestionado para este programa foi de 67.028,84 euros

4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia

► Programa de acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade

O acollemento familiar é un programa que pretende facilitar a integración de persoas maiores e persoas con discapacidade (cun grao de discapacidade igual ou superior ao 65%) no seo dunha familia alternativa que atenda as necesidades derivadas da súa avanzada idade e/ou discapacidade.

O fin primordial do acollemento familiar consiste no mantemento da persoa maior ou con discapacidade no seu medio habitual, paliando deste xeito situacións persoais e sociais críticas tales como a soidade e o illamento que agudizan a deterioración física e psíquica. Tamén trata de evitar ou retrasar no posible o ingreso en centros residenciais.

As solicitudes para acollerse a este programa e as axudas económicas destinadas a sufragalo tramítanse nos concellos, sendo os departamentos territoriais da Consellería de Política Social, os encargados de seleccionar os beneficiarios da axuda económica e de asignar a contía adecuada, tendo en conta os ingresos mensuais líquidos dos solicitantes e as contías fixadas na orde reguladora destas axudas.

As persoas acollidas

Os destinatarios deste programa poden ser persoas maiores de 65 anos, diferenciando as axudas se son persoas con autonomía ou con dependencia; e persoas con discapacidade entre 18 e 65 anos, diferenciando se teñen máis do 65% de discapacidade ou máis do 75% e precisan axuda de terceira persoa.

A contía das axudas tamén varía se o acollemento se leva a cabo na vivenda do acolledor ou na vivenda do acollido.

As familias acolledoras

As familias acolledoras deberán ter o seu fogar nalgún concello de Galicia e polo menos un dos compoñentes desta familia terá unha idade comprendida entre os 18 e 65 anos, deberá gozar de boa saúde e non padecer limitacións físicas ou psíquicas que lle impidan atender as tarefas domésticas normais.

As contías das axudas oscilan entre os 421 euros/mes para persoas maiores con autonomía e 700 euros/mes para persoas maiores en situación de dependencia ou persoas con discapacidade que necesitan doutra persoa para a realización das actividades da vida diaria.

► Beneficiarios e orzamento:

No ano 2017 destinouse un orzamento 338.537,52 euros o que posibilitou atender ao longo do ano un total de 99 persoas maiores e 11 persoas con discapacidade.

► Programa de estadias temporais

As estancias temporais regúlanse pola Orde do 16 de abril de 2014, pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito de atención a dependencia e da promoción da autonomía persoal. Enténdese por estancia temporal o gozo temporal por tempo limitado dun servizo residencial ou dun servizo de supervisión prestado dende equipamentos especiais. As persoas beneficiarias terán os mesmos dereitos e deberes que as persoas usuarias que ocupan praza de xeito permanente.

Poden acceder a este servizo as persoas maiores e/ou con discapacidade cando a súa persoa coidadora non poida atendela por unha causa sobrevida, por necesidade de descanso desta ou cando a persoa beneficiaria vive soa e precisa un período de convalecencia despois dun accidente, enfermidade ou intervención cirúrxica.

► Persoas usuarias

No ano 2017 beneficiáronse un total de 308 persoas, conforme á seguinte desagregación:

- Nosa Señora dos Milagres: 10 beneficiarios/as
- Residencia de Maiores de Oleiros: 106 beneficiarios/as
- Residencia de Maiores de Laraxe: 35 beneficiarios/as
- Residencia de Maiores Concepción Arenal: 26 beneficiarios/as
- Residencia de Maiores de Ribeira: 13 beneficiarios/as
- Residencia de Maiores Castro Ribeiras de Lea. 39 beneficiarios
- Complexo Residencial de Atención a Persoas Dependentes de Vigo: 79 beneficiarios

Os centros residenciais para persoas maiores da rede pública da Xunta de Galicia que teñen prazas concertadas para este programa son:

Centro	Nº de prazas
Residencia asistida Oleiros	10
Residencia de Laraxe	3
Residencia de Ferrol	2
Residencia de Ribeira	1
Residencia Concepción Arenal	2
Residencia Castro de Ribeiras de Lea	5
Residencia asistida de Vigo	6
Centro Residencial Bembrive	2
Residencia Nosa Sra. dos Milagres	1
Total	32

Estadías temporais para persoas con discapacidade

No ano 2017 as prazas en estadia temporal foron 9. Nestas prazas atendéronse 7 homes e 2 mulleres.

► Programa de respiro familiar para persoas en situación de dependencia

Este programa pretende contribuír a manter as persoas en situación de dependencia, no seu domicilio e ofertarlle ao seu cuidador habitual a posibilidade de dispoñer duns días para o seu descanso ou para solucionar situacións de emerxencia que se lle presenten mentres a persoa á que coidan é atendida adecuadamente nun centro residencial.

Poden participar neste programa, as persoas maiores de 16 anos que teñan recoñecido un grao de dependencia II e III, ou aquelas que, sen este requisito, precisen a atención dun cuidador.

A solicitude pode presentarse en calquera momento do ano nos servizos sociais comunitarios, servizos sociais de atención primaria de saúde ou directamente nas xefaturas territoriais da Consellería nas que se tramitan as solicitudes.

Ofertan prazas para este programa, centros residenciais de atención a persoas maiores con dependencia e centros residenciais de atención a persoas con discapacidade privadas, sempre que figuren inscritos no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais e a Consellería os autorice a prestar este servizo.

A información sobre os centros incluídos neste programa está colgada na páxina web da Consellería Política Social.

Hai dúas modalidades dentro do programa: estadías quincenais que se poderán prorrogar excepcionalmente ata 45 días se o usuario ten recoñecida a libranza de cuidador no SADD e non dispoña xa de compatibilidade do respiro con outro recurso e estadías de fin de semana (un fin de semana ao mes con entrada o venres pola tarde e saída o domingo pola tarde).

O prezo das estadías quincenais é de 791,5 euros e as estadías de fin de semana é de 124 euros. En calquera das modalidades, os beneficiarios contribuírán ao financiamento da estadia cunha porcentaxe sobre o custo total establecida segundo os seus ingresos económicos.

No ano 2017 estiveron incluídos neste programa un total de 65 centros residencias de toda a Comunidade Autónoma e o prazo para darse de alta para ofertar os servizos está aberto todo o ano e teñen que facelo a través do Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2017 beneficiáronse un total de 672 persoas maiores de 16 anos con dependencia e xestionáronse un total de 751 estadias. O orzamento destinado a este programa foi de 175.260,77 euros.

► **Programa de respiro familiar para persoas con discapacidade**

Oferta ás familias un período de descanso necesario para reducir a carga emocional e física á que se ven sometidas.

Apoia as familias de persoas con discapacidade ao seu cargo, contribuíndo a evitar ou atrasar o seu internamento nun centro.

Pretende acadar un programa de ocio socializador e integrador para as persoas usuarias do programa.

Este apoio realízase en réxime de internado de fins de semana en centros residenciais de persoas con discapacidade.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2017 as prazas de respiro familiar concertadas para persoas con discapacidade con entidades de iniciativa social foron 36. Os usuarios/as foron 1.590 (942 homes e 648 mulleres) e o orzamento xestionado para este programa foi de 307.603,12 euros.

► **Servizo de Xeolocalización**

http://politicassocial.xunta.gal/export/sites/default/Benestar/Biblioteca/Documentos/Plans_e_programas/ACOMPANOTE_folleto.pdf

**PROGRAMA DE LOCALIZACIÓN E CONTROL
VOLUNTARIO DE PERSOAS EN SITUACIÓN DE
ESPECIAL VULNERABILIDADE**

XUNTA DE GALICIA

A finais do ano 2006 iniciouse a instalación dunha nova plataforma tecnolóxica que posibilitou o mantemento dun servizo de localización permanente de persoas maiores, menores ou con discapacidade, que debido ás súas condicións de saúde ou limitacións persoais, se atopan nunha situación de especial fragilidade ou vulnerabilidade e require a utilización de dispositivos de localización ou control.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2017 a xestión deste programa fíxose a través da Cruz Vermella e beneficiáronse un total 327 persoas.

O dato de beneficiarios é acumulativo tendo en conta as altas e as baixas ao longo de todo o ano. Este programa tivo un custo económico de 146.300,26 euros.

► Servizo de teleasistencia

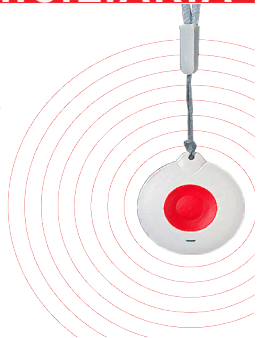
http://politicassocial.xunta.gal/export/sites/default/Benestar/Biblioteca/Documentos/Plans_e_programas/TELDOMICILIO_folleto.pdf

O servizo de teleasistencia promove a autonomía persoal, evita o illamento e proporciona seguridade e tranquilidade ás persoas usuarias e ás súas familias.

O programa de teleasistencia domiciliaria é un servizo de prevención que comunica a persoa usuaria cunha central con tan só pulsar un botón, na actualidade da Cruz Vermella, e que ofrece unha resposta inmediata ante situacións de emerxencia.

A teleasistencia domiciliaria garante a seguridade da persoa usuaria no seu fogar e a tranquilidade da familia sabendo que o seu familiar terá unha atención inmediata no caso dunha situación que requira unha intervención urgente

O servizo de teleasistencia xestiónase en coordinación coa Cruz Vermella, entidade prestadora do servizo a través dun contrato de xestión. É un servizo de atención profesional telefónica ininterrompida, cun equipamento de comunicacións e informática específicos. O sistema consta de:

- unha unidade de alarma que leva a persoa
- un terminal telefónico
- e unha central informatizada, receptora de chamadas, situada no Centro de Atención.

Permite ás/aos usuarias/os ante calquera situación de emerxencia e con tan só premer un botón, comunicarse coa central, atendida por persoal especializado, para dar resposta á crise presentada.

O servizo, atendido por profesionais especializados, préstase dende unha central de atención tratando as distintas

situacións coa intervención do persoal do propio centro, ou mobilizando os recursos de acceso público dispoñibles na zona ou recursos persoais do usuario.

► Beneficiarios e orzamento:

Durante o ano 2017 beneficiáronse un total de 5.698 persoas. O dato é acumulativo por producirse altas e baixas ao longo do ano. Deste total de usuarios 40 contaron con dispositivos móbiles que facilitaban o uso do servizo fóra do domicilio e 349 tiñan outras melloras de teleasistencia avanzada como detector de fume, de gases. O orzamento xestionado no 2017 foi de 843.042,80 euros.

► Servizo de Teleasistencia Plus

A Administración Xeral do Estado, a través do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, asinou un convenio específico coa Comunidade Autónoma de Galicia para a execución, seguimento e avaliación das accións incluídas nos plans das súas zonas rurais.

Segundo este convenio, a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade da Consellería de Política Social puxo en marcha o programa de Teleprevención sociosanitaria "Miavizor" cun sistema de teleasistencia avanzada mediante contrato coa Facultade de Psicoloxía da Universidade de Santiago de Compostela.

Dende xaneiro do ano 2016 xestiona este servizo a Cruz Vermella e xa non se tramitan altas novas, mantendo activos os usuarios que xa estaban de antes desta data

Este programa vai dirixido a persoas maiores, preferentemente que vivan soas, residentes nos concellos de Lugo e Ourense.

► Beneficiarios e orzamento:

No 2017 houbo un total de 188 usuarios cun orzamento de 83.584,15 euros xestionados por Cruz Vermella.

- **Orde do 30 de marzo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, a persoas con discapacidade**
- **Obxecto desta liña de axudas:** concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal, para persoas con discapacidade empadroadas nun municipio da Comunidade Autónoma de Galicia, en réxime de concorrencia competitiva e de carácter non periódico.
 - **Persoas beneficiarias:** persoas que teñan recoñecido un grao de discapacidade igual ou superior ao 33 %, segundo o procedemento establecido no Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro. Así mesmo, consideraranse que presentan unha discapacidade en grao igual ou superior ao 33 % os pensionistas da Seguridade Social que teñan recoñecida unha pensión de incapacidade permanente no grao de total, absoluta ou grande invalidez e os pensionistas de clases pasivas que teñan recoñecida unha pensión de xubilación ou de retiro por incapacidade permanente para o servizo ou inutilidade.
 - **Investimento:** Cofinanciado nun 80 % con fondos FSE no programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.4.1 Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación dos estereotipos.
- **Datos de xestión correspondentes ao ano 2017**

Adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal		
Servizo	Nº beneficiarios	Importe total subvencionado
Área do cuidador	9	7.436,32
Área de promoción, mantemento e recuperación da autonomía funcional	141	209.136,00
Servizo de actividades e programas	2	2.801,06
Área de habilitación psicosocial	5	4.848,54
Servizo de apoio para o desenvolvemento profesional e social para persoas dependentes en idade laboral	35	52.910,18
Adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal		
	16	26.187,29
Total	208	303.319,38

► **Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (SGAMP 065)**

O Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal-SGAMP-065, está regulado polo Decreto 99/2014, do 20 de agosto. Trátase dun servizo de transporte programado non urxente para atender a prestación de servizos puntuais.

Este servizo de transporte adaptado asistido, de carácter gratuito, ten como finalidade:

- Poñer á disposición das persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia que teñan recoñecida a imposibilidade de usar o transporte público colectivo, un transporte axeitado para facilitarlles a súa mobilidade.
- Favorecer o acceso, en condicións de igualdade efectiva, ás persoas con discapacidade e/ou ás persoas en situación de dependencia aos servizos e recursos que faciliten a promoción da súa autonomía persoal así como a súa participación no contorno habitual.

Persoas usuarias do SGAMP-065

Ter recoñecida a condición de persoa usuaria é requisito previo para poder solicitar e prestar a concesión efectiva dos servizos solicitados.

Poderán obter a condición de persoa usuaria do servizo as persoas residentes en Galicia que cumpran os seguintes requisitos:

- a. Ter recoñecida a imposibilidade de utilización de transporte público colectivo, motivada pola súa situación de dependencia ou discapacidade. A imposibilidade de utilización do transporte público colectivo determinarase aplicando os criterios establecidos no Anexo 2 do Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.
- b. Ter recoñecida a situación de dependencia en calquera dos seus graos conforme a normativa que sexa de aplicación ou ter recoñecido, conforme a normativa aplicable, un grao de discapacidade igual o superior ao 75%. Excepcionalmente poderán obter a condición de persoa usuaria aquelas persoas que teñan un grao de discapacidade igual ou superior ao 33% e inferior ao 75%, sempre que se acredite a concorrencia de circunstancias que aconsellen o uso de transporte adaptado e así conste no informe social unificado.

As solicitudes de condición de persoa usuaria do SGAMP-065 poden presentarse en calquera momento para o que na páxina web da Consellería de Política Social pode ir ao seguinte enlace:

<https://politicasocial.xunta.gal/web/portal/servizo-galego-de-transporte-adaptado>

Prestacións e orde de prioridades.

A prestación do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou en situación de dependencia procurará cubrir as necesidades de desprazamento das persoas que teñan recoñecida a condición de usuarias do servizo no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo coa seguinte orde de prioridades:

zamento das persoas que teñan recoñecida a condición de usuarias do servizo no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo coa seguinte orde de prioridades:

- a. Acudir a consultas médicas do sistema público e concertado ou das mutualidades de funcionarios públicos, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema sanitario, e sempre que exista unha confirmación de cita previa para acudir á consulta, para o cal o órgano competente en materia de atención ás persoas con discapacidade e ás persoas en situación de dependencia poderá realizar as comprobacións previas oportunas.
- b. Traslados aos centros asistenciais do Sistema galego de servizos sociais que prestando servizo de aloxamento, de carácter permanente ou temporal, non dispoñan de servizo de transporte, e prioritariamente aos que contén con financiamento público.
- c. Acudir a programas ou actividades que se presten prioritariamente en centros do Sistema galego de servizos sociais que contén con financiamento público, e que non dispoñan de servizo de transporte.
- d. Asistir a actividades de carácter educativo e formativo que favorezan a integración laboral e a promoción da autonomía persoal, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema público educativo.
- e. Asistir a actividades relacionadas co coidado persoal, tanto a nivel terapéutico como rehabilitador.

Sempre que estean cubertas as prioridades anteriores e exista dispoñibilidade de medios, poderanse prestar servizos para as seguintes actividades, e pola seguinte orde de prioridade:

- a. Realizar xestións de carácter legal e/ou administrativo.
- b. Asistir a actividades de carácter cultural, deportivas e/ou sociais.

► [Datos de referencia relativos á prestación do servizo no ano 2017](#)

A 31 de decembro de 2017, eran 7.489 as persoas que tiñan recoñecida a condición de persoa usuaria do SGAMP-065.

Mensualmente dáse cobertura ao redor de 5.086 servizos o que arroxa un saldo medio anual de 61.039 servizos realizados.

Así mesmo, e con base nunha tipoloxía media deses servizos atendidos, realízase unha media mensual de ao redor de 74.900 quilómetros, polo que anualmente se superarán os 899.000 quilómetros realizados, no total dos 11 lotes territoriais nos que se configuraba neste exercicio a prestación do servizo.

4.4.3 Outros programas

4.4.3.1 O Programa “xantar na casa”

Situándonos no ámbito da nosa comunidade autónoma, atopámonos nun territorio de dispersión xeográfica e poboación envellecida no que se fai necesario a aplicación de políticas e servizos homoxeneizadores que permitan o acceso da poboación a estas medidas, nas mesmas condicións, independentemente do lugar onde residan, tanto sexa nun área urbana, metropolitana, rural ou de elevada dispersión. Acadar este obxectivo acércanos ao principio de igualdade nos criterios de calidade do servizo.

Neste contexto, o “Xantar na Casa” xorde como un programa de atención alimentaria no domicilio das propias persoas, integrado no Sistema de servizos sociais da Comunidade Autónoma de Galicia. É un programa que pode ser complementario doutros recursos sociais como o Servizo de axuda no fogar ou a Teleasistencia.

Desde este programa intervénse de xeito directo na nutrición das persoas maiores da comunidade, mellorando os hábitos alimenticios e, polo tanto, de xeito global, a súa saúde e calidade de vida. Non é obxecto deste programa dar de comer senón alimentar, e facelo a un segmento de poboación cuns costumes alimenticios moi arraigados e

moitas veces pouco saudables. Sendo este o obxectivo prioritario, o programa proporciona información relevante das condicións de vida e hábitos da persoa usuaria detectando potenciais situacións para a intervención no eido social e de prevención e detección de circunstancias nas que se poida ofrecer ao usuario axuda ou apoio dende o ámbito social de base.

“Xantar na Casa” artéllase a través da xestión por parte do Consorcio de Servizos de Igualdade e Benestar, en colaboración coa Consellería de Política Social, e en colaboración cos concellos adheridos ao programa. Esta colaboración formalízase mediante a sinatura dos correspondentes convenios de colaboración, quedando o financiamento do seguinte xeito:

Achega do/a usuario/a	1,67 euros
Achega do concello	1,67 euros
Achega do Consorcio	2,93 euros
Prezo menú/día	6,27 euros

Estes prezos son a partir do 9 de setembro, xa que se actualizaron por inicio dun novo contrato. As achegas ata o 9 de setembro foron respectivamente de 1,86 euros, 1,86 euros e 3,24 euros.

O obxectivo principal deste servizo de atención alimentaria no propio domicilio é facilitar e garantir unha nutrición equilibrada e de calidade adaptada ás necesidades das persoas maiores de 60 anos ou menores en situación de dependencia e/ou en situación de exclusión ou en risco de estalo. Os destinatarios son persoas con déficit de autonomía para cubrir as súas necesidades básicas relacionadas coa compra e elaboración dos menús. A comida, que se entrega nun único día á semana nos domicilios, supón un apoio para eles/as e as súas familias. Ademais, cando se fai a entrega no domicilio preténdese facer un seguimento individualizado dos/as usuarios/as do programa por parte dos profesionais do reparto.

Ao longo do ano 2017 produciuse a incorporación do Concello de Muras (Lugo) ao programa “Xantar na Casa”.

► **Beneficiarios e orzamento:**

A achega da Xunta e dos respectivos concellos para o programa “Xantar na Casa” ao longo de todo o ano 2017 ascendeu a 2.182.700 euros. A media mensual de usuarios que utilizaron este programa durante o ano pasado foi de 1.300.

4.4.3.2 Programa de Xerontoloxía

Os centros residenciais de persoas maiores Torrente Ballester na Coruña e Porta do Camiño e Volta do Castro en Santiago de Compostela, beneficiáronse dun servizo complementario a través dunha aplicación de Xerontoloxía, que ofrece as seguintes funcionalidades:

- Prevención e detección precoz da dependencia.
- Establecer un dispositivo de control e resposta inmediata dirixido ao colectivo de persoas maiores e/ou os seus cuidadores/as.
- Proporcionar seguridade e tranquilidade ás persoas maiores e/ou os seus cuidadores/as.
- Abaratar o custo da atención á dependencia.

4.4.4 Subvencións

- **Orde do 22 de xuño de 2016, pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de subvencións ás entidades locais da Comunidade Autónoma de Galicia para a prestación de servizos de atención temperá no marco da Rede galega de atención temperá, cofinanciadas polo Programa Operativo Fondo Social Europeo Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2016 e 2017 (DOG núm. 126, do 05.07.2016)**

Cofinanciado con fondos FSE nun 80%, Programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.4.1. “Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación de estereotipos”

Ao abeiro desta convocatoria, financiáronse no ano 2017 as seguintes unidades de atención temperá:

- Mancomunidade de concellos da comarca de Verín (Castrelo do Val, Cualedro, Laza, Monterrei, Oímbra, Verín e Vilardevós)
- Agrupación da Mancomunidade dos concellos do Carballiño (Beariz, Boborás, Maside, O Irixe e San Amaro) e da Mancomunidade I. V. do Ribeiro (Arnoia, Beade, Cenlle, Cortegada e Leiro)
- Mancomunidade de concellos da comarca de Ordes (Cerceda, Frades, Mesía, Ordes, Oroso, Tordoia e Trazo)
- Agrupación: concellos da Pobra do Caramiñal e Ribeira
- Agrupación: concellos de Burela, Alfoz e Lourenzá
- Agrupación: concellos de Noia, Porto do Son, Muros, Outes e Lousame

► **Investimento: 403.213,01 euros.**

- **Orde do 21 de xullo de 2016, pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión de subvencións aos concellos galegos, destinadas á mellora da accesibilidade nos edificios e espazos de uso público, cofinanciadas polo Programa Operativo do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2016 e 2017 (DOG núm. 149 do 08.08.2016)**

Cofinanciado con fondos FEDER nun 80%, Programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.7.1 “Investimento en infraestruturas sociais e sanitarias que contribúan ao desenvolvemento nacional, rexional e local, e reduzan as desigualdades sanitarias e o fomento da inclusión social mediante unha mellora no acceso aos servizos locais”.

► **Investimento: 587.493,37 euros.**

- ▶ **Orde do do 22 de setembro de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras e se convoca o procedemento para conceder subvencións destinadas a realizar programas de interese xeral para fins de carácter social con cargo á asignación tributaria do 0,7% do Imposto sobre a renda das persoas físicas (DOG núm. 186 do 29.09.2017)**

A Consellería de Política Social ten a competencia para xestionar as subvencións destinadas a programas de interese xeral para fins de carácter social con cargo á asignación tributaria do 0,7 do IRPF segundo o establecido na Orde do 22 de setembro de 2017.

Esta orde financia programas de diversos ámbitos. Son da competencia da Dirección xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade os programas que teñen como destinatarios as persoas con discapacidade e as persoas maiores.

▶ **Beneficiarios e Orzamento**

Concedéronse axudas a 25 entidades. Do total do orzamento da Orde 11.453.783,92 euros, corresponden á competencia da Dirección xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade 5.714.921,89 euros, o 49,89 % do total do orzamento distribuíndose en:

- Execución de Programas por un importe total de 4.825.500,72 euros
- Execución de Investimentos por un importe total de 889.421,17 euros.

4.5 LIÑAS DE COLABORACIÓN

4.5.1 Convenios na Área de maiores

► **Formación permanente de adultos-aulas da 3ª idade (ATEGAL)**

O convenio asinado entre a Consellería de Política Social e as Aulas da 3ª idade da Asociación Cultural Galega de Formación Permanente de Adultos posibilita a realización de actividades socioculturais e educativas necesarias para evitar o illamento e facilitar a participación activa na sociedade do colectivo de maiores.

As aulas están situadas en Santiago de Compostela, A Coruña, Ferrol, Padrón, Ourense, Lugo, Monterroso, Vilalba e Vigo.

As actuacións levadas a cabo con carácter permanente durante o ano 2017 con cargo aos orzamentos asinados neste convenio son os seguintes seminarios: (área cultural, área ocupacional, área de saúde e área de lecer).

- **Beneficiarios e orzamento:** A Consellería destinou este ano un orzamento de 78.200 euros o que permitiu a participación de máis de 1.107 persoas.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega das Persoas Maiores, Xubilados e Pensionistas (ASOGAPEM)**

O obxecto do convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actividades desta entidade no 2017, para levar a cabo actividades deportivas, protección xurídica das persoas maiores e actividades de mantemento e mellora da axilidade mental.

- **Beneficiarios e orzamento:** O número de socios/beneficiarios é de 15.691 e este convenio contou cun orzamento de 19.791,20 euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Territorial de Asociacións Provinciais de Pensionistas e Xubilados de Galicia (FETEGA) para o financiamento de actividades**

O obxecto do convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actividades da entidade do 2017. Con esta achega fináncianse programas do ámbito da formación, benestar e envellecemento activo; programas do ámbito cultural e social e programas de xestión e proxección pública da Federación. Forman parte desta federación 43 entidades de toda a Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** O número de beneficiarios é de 18.900 persoas maiores e este convenio conta cun orzamento de 30.800 euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Organizacións de maiores (COGAMA).**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións de COGAMA que se concretan en actividades artísticas e culturais, socio-comunitarias e de animación á lectura, para promover o desenvolvemento e o cumprimento do fin das asociacións integradas na Confederación e promover actuacións destinadas a mellorar a situación das persoas maiores. Teñen sede en 51 localidades da Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** a achega da Xunta de Galicia para este convenio foi de 22.000 euros e beneficiáronse máis de 46.964 persoas maiores.

► **Mantense vixente o convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Secretaría Xeral de Institucións Penitenciarias pertencente ao Ministerio do Interior, para a realización en centros de atención a persoas maiores e con discapacidade de traballos en beneficio da comunidade, dirixido a**

todas aquelas persoas en situación de redención de sancións e/ou medidas penais por delitos menores.

Son obxectivo deste convenio as infraccións de carácter leve; deste xeito, o infractor cumpre a pena establecida en liberdade, sen interferir na súa vida familiar, laboral e social, promovendo valores como a solidariedade, a responsabilidade e o ben común. Este convenio non tivo ningún custo para a Xunta de Galicia.

► **Convenio de colaboración con FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzhéimer e outras Demencias)**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións que FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzhéimer e outras Demencias) desenvolveu durante o ano 2017 entre as que se atopan: mantemento de instalacións e dos gastos derivados das súas actividades de xestión, coordinación e elaboración dos diferentes programas das asociacións, coordinación e derivación de usuarios entre FAGAL e asociacións, elaboración de material de información e difusión. Actualmente FAGAL representa a trece asociacións que traballan no ámbito da atención ás persoas maiores con alzhéimer da Comunidade Autónoma de Galicia

- **Orzamento:** o orzamento destinado foi de 85.000 euros.

Colaboración coas universidades galegas

Universidade de Santiago de Compostela

- **Mantense en vixencia o convenio de colaboración entre a Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela para a realización dos “practicum” en centros dependentes desta consellería.**

A Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela están de acordo en facilitarlle aos alumnos de titulacións vinculadas á actividade desenvolvida nos centros de maiores e de atención a persoas con discapacidade dependentes da Xunta de Galicia, a realización nos centros da Consellería das prácticas tuteladas esixidas polos seus correspondentes plans de estudos (licenciatura en Psicoloxía, grao en Psicoloxía, licenciatura en Pedagogía, licenciatura en Psicopedagogía, diplomatura en Educación Social, grao en Educación Social, grao en Nutrición Humana e Dietética, grao en Traballo Social, máster universitario en Xerontoloxía, máster universitario en Psicoxerontoloxía).

- **Beneficiarios e orzamento:** Beneficiáronse das indicadas prácticas 83 alumnos/as, 45 dos cales realizaron prácticas de optometría xeriátrica. Este convenio non supón ningún custo para a Xunta de Galicia.

► **IV Ciclo Universitario**

O IV Ciclo comezou a funcionar no ano 1997. O Plan de estudos estruturárase en 4 cursos. O 1º e o 2º curso son de carácter xeral (materias troncais), o alumnado debe matricularse das catro materias que se ofertan por curso. Cada materia consta de 3 créditos. O 3º e o 4º curso son de especialización (materias optativas). O alumno pode matricularse nun dos itinerarios de especialización. Este ciclo impártese no campus de Santiago de Compostela e no campus de Lugo. Non existe límite de prazas polo que son admitidas todas as solicitudes, sendo o único requisito ter 50 anos ou máis.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de 27.500 euros e participaron un total de 330 alumnos.

Universidade de Vigo

► Aulas de Formación aberta

Estas aulas comezaron a funcionar no ano 2002. Accédese ao curso mediante preinscrición ao 1º curso do ciclo intensivo, ofertando 50 prazas en cada un dos campus (Ourense e Vigo). Se a demanda supera a oferta de prazas, o sistema de selección será por orde de presentación da solicitude, dándolle preferencia a aquelas persoas que están en situación de xubilación, prexubiladas ou en paro.

Estes estudos teñen dous ciclos: un ciclo intensivo de 3 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de Graduado universitario sénior, e un ciclo de especialización de 2 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de graduado superior sénior pola Universidade de Vigo.

As ensinanzas enfócanse cara ao desenvolvemento persoal nos seus diferentes aspectos: intelectuais, sociais e de relación, orientando a aplicabilidade ou funcionalidade das aprendizaxes cara un mellor aproveitamento das ofertas culturais do contorno, así como cara á proxección na sociedade dos valores asumidos criticamente.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de 27.500 euros e participaron un total de 556 alumnos.

Universidade da Coruña

► Universidade Senior

Estes estudos implantáronse no curso académico 2001-2002. É unha institución pública que ten como finalidade esencial a xeración, xestión e difusión de cultura e coñecemento científico, tecnolóxico e profesional a través do desenvolvemento da investigación e da docencia.

Consiste en estudos universitarios destinados a un sector da sociedade maior de 50 anos que concluíu a súa vida laboral e demanda un novo tipo de formación actualizada e adecuada ás súas inquietudes formativas e intereses culturais.

A Universidade Sénior como programa de estudos universitarios, consta dun plan docente distribuído en catro cursos académicos. Os alumnos que completen os catro cursos, poderán conseguir o título propio de Graduado Sénior. Desenvólvese nos dous campus da Universidade da Coruña e no de Ferrol. Os graduados/as sénior teñen dereito a cursar como oíntes nun catálogo de materias das titulacións oficiais (Grao e máster) das impartidas pola Universidade da Coruña, de acordo coa oferta dos docentes.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de 27.500 euros e participaron un total de 878 alumnos.

► Mantense vixente o convenio de colaboración entre a Consellería e o Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e a Universidade da Coruña para a realización de prácticas do Máster en dependencia e xestión de servizos sociais.

Este convenio ten por obxecto establecer a colaboración entre os asinantes cara unha adecuada planificación, desenvolvemento e avaliación do programa indicado e dar formación práctica aos alumnos de Posgrao, así como tamén actividades complementarias.

Por este convenio establécese un programa de formación práctica dos/as estudantes do Posgrao nos centros e unidades dependentes da Consellería de Política Social e nos centros dependentes do Consorcio, baixo a titorización dun profesional titulado e que desenvolve funcións propias da súa profesión. Non supón ningún custo para a Xunta de Galicia.

Centro Asociado UNED - A Coruña**► Programa UNED Sénior**

Este centro comezou a funcionar no ano 2008. A UNED non establece uns estudos previos obrigatorios para o acceso ao programa UNED sénior. A estrutura académica da UNED Sénior organízase non por cursos, senon por bloques de materias. Estas son independentes e os participantes elíxenas libremente segundo os seus intereses.

A afluencia de alumnos determina a necesidade de formar varios grupos, situados en localidades diferentes, para facilitarlles a asistencia ás clases sen forzar grandes desprazamentos, tendo en conta a dispersión poboacional en Galicia.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de 13.200 euros e participaron un total de 325 alumnos no primeiro cuadrimestre e 264 no segundo cuadrimestre.

4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade

► Mantense vixente dende o ano 2011 o convenio de colaboración entre o Servizo Galego de Saúde e a Consellería de Política Social, pola que se establecen liñas de traballo conxuntas de apoio e atención sociosanitaria, a pacientes con trastorno mental de duración prolongada e curso crónico, estabilizados dende o punto de vista sanitario.

- **Beneficiarios e orzamento:** Beneficiarios/as: 125 (65 homes e 60 mulleres). Non supuxo ningún custo para a Xunta de Galicia.

► Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a entidade "Asociación Galega San Francisco" (AGASFRA).

O obxecto deste convenio foi a colaboración por parte da Consellería de Política Social no desenvolvemento dun proxecto piloto de emprego personalizado para persoas con discapacidade intelectual usuarias do centro especial de emprego e doutros servizos dos que a entidade AGASFRA é titular.

Duración: do 19.09.2017 ata o 15.12.2017.

Beneficiarios/as: persoas con discapacidade intelectual.

- **Orzamento:** O orzamento para o ano 2017 foi de 210.530 euros.

► Convenio de colaboración coa Fundación Profesor Novoa Santos.

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería do Programa que desenvolve a Fundación Profesor Novoa Santos orientado a facilitar a integración social precoz dos pacientes con lesión medular atendidos na Unidade de Lesionados Medulares do CHUAC como a aqueles dados de alta pero que teñen unha lesión medular crónica.

As actuacións son as seguintes:

- Mobilidade: os pacientes beneficiáanse da obtención do permiso de conducir antes da súa alta hospitalaria.
- Actividades de ocio e deporte: unha actividade extrahospitalaria á semana, alternando actividades lúdicas e ocupacionais ou deportivas
- Edición do *Boletín de Educación Sociosanitaria*, destinado aos lesionados medulares crónicos.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 23.650 euros.

► **Convenio de colaboración con ASPAYM (Asociación de parapléxicos e grandes minusválidos de Galicia)**

A finalidade deste convenio é a colaboración no financiamento da Asociación de Parapléxicos e Grandes Minusválidos de Galicia (ASPAYM) co fin de prestar servizos de información, orientación e asesoramento, servizo de transporte adaptado, apoio psicosocial ao novo lesionado medular, titorías ao lesionado medular e cursos de formación en novas tecnoloxías.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 42.922 euros.

► **Convenio de colaboración con ASPACE (Asociación de Paralíticos Cerebrais)**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da Federación ASPACE Galicia, co fin de prestar servizos de apoio e asesoramento ás organizacións e entidades dedicadas á atención das persoas con parálise cerebral e ás súas familias desde unha perspectiva global, integral e normalizadora, para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a integración social e laboral deste colectivo na sociedade galega.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 85.000 euros.

► **Convenio de colaboración con AUTISMO GALICIA**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da federación e das actuacións que ten previsto desenvolver AUTISMO GALICIA, orientadas á atención das persoas con trastornos do espectro autista e ás súas familias en Galicia, que son: Representación institucional para a súa participación e visualización na sociedade,

Desenvolvemento de publicacións divulgativas e formativas, Realización de eventos para a sensibilización, coñecemento e fomento da cohesión social, Programa de inclusión social de persoas con TEA, Programa de apoio ás familias, Programa de ocio e tempo libre.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 155.044 euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI) para o financiamento do programa de atención a persoas con discapacidade**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería para o mantemento de COGAMI e das súas entidades asociadas, así como das actividades que conleva o servizo que COGAMI tiña previsto desenvolver no ano 2016, tales como: servizo de información, asesoramento e orientación, servizo de intervención social das persoas con discapacidade e as súas familias, formación e intermediación laboral das persoas con discapacidade, respiro familiar, actividades de lecer, servizo de información e asesoramento en accesibilidade, voluntariado e actividades físicas e cognitivas.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 946.012 euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería de Política Social do mantemento de Down Galicia e das actividades que conleva o servizo que Down Galicia ten previsto desenvolver, entre outras, durante o ano 2016.

Down Galicia desenvolve o seu labor prestando un servizo de promoción da autonomía persoal organizado nas seguintes áreas: atención temperá, educación, forma-

ción e emprego, vida adulta e independente e unha área transversal. Down Galicia, na súa condición de federación, presta servizos de apoio a entidades membros que traballan na atención ás persoas con síndrome de Down e ás súas familias para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a inclusión social e laboral deste colectivo.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 446.838 euros.

▶ **Convenio de colaboración con FADEMGA**

A finalidade deste convenio é o apoio ás persoas con discapacidade intelectual, programa de autoxestores, en situación de desvantaxe social, adultos sós, integración social e actividades rehabilitadoras de persoas reclusas e ex-reclusas con discapacidade intelectual, programa de envellecemento e programa de ocio e vacacións.

Actividades de ocio, de formación e deportivas, orientadas á familia, actos de recoñecemento ao labor solidario para persoas con discapacidade intelectual de toda Galicia.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento destinado no ano 2017 foi de 198.571 euros.

▶ **Convenio de colaboración con SPECIAL OLYMPICS**

A finalidade deste convenio é a colaboración por parte desta Consellería no mantemento da entidade e da promoción da integración social e mellora da calidade de vida das persoas con discapacidade intelectual e as súas familias a través da realización das actividades deportivas, voluntariado, familias, formación e ocio que desenvolve SPECIAL OLYMPICS.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 189.946 euros.

▶ **Convenio de colaboración coa Fundación Tutelar Galega para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería da Xunta de Galicia das actuacións relacionadas coa tutela das persoas con discapacidade intelectual da Fundación Tutelar para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA durante o ano 2016 entre as que se atopan entre outras: exercer o cargo de titor, curador ou outras figuras de garda das persoas con discapacidade intelectual encomendadas á Fundación; informar, orientar e asesorar as familias dando especial atención á muller con discapacidade embarazada e ás súas familias, organizar conferencias, xornadas, mesas redondas ou seminarios para o estudo e información dos múltiples aspectos da problemática das persoas con discapacidade intelectual.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 55.000 euros.

▶ **Convenio con FAXPG**

O obxecto deste convenio é contribuír por parte da Consellería ao financiamento do programa que a FAXPG (Federación de Asociacións de Xordos do País Galego) desenvolveu no ano 2017 entre os que destacan: o servizo de atención a persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva, servizo de intérpretes de Lingua de Signos Española, servizo integral para persoas xordas, xordocegas e persoas con discapacidade auditiva. Coa prestación destes servizos preténdese favorecer o desenvolvemento persoal e autónomo deste colectivo, a súa integración no ámbito social e familiar e favorecer a distribución equitativa dos recursos sociais destinados ás persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado foi de 723.644 euros.

► **Convenio de colaboración con FEAFES**

O obxecto deste convenio é a colaboración da Consellería con FEAFES (Federación de Asociacións de Familiares e Enfermos Mentais de Galicia) para o seu mantemento e para o desenvolvemento das actuacións de carácter social dirixidas a este colectivo como son: o asesoramento e apoio xurídico especializado, o fomento da autonomía persoal das persoas con discapacidade como consecuencia de trastornos mentais e de atención a domicilio no rural, a coordinación do movemento asociativo e o programa de formación dirixido aos profesionais das entidades e dos centros que atenden as persoas en risco de exclusión social, coa finalidade de favorecer a adquisición de habilidades básicas na intervención con persoas con enfermidade mental e a coordinación dos recursos existentes.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 588.434 euros.

► **Convenio de colaboración con FEGEREC**

Este convenio asinado entre a Consellería e a Federación Galega de Enfermidades Raras e Crónicas (FEGEREC), ten por obxecto o desenvolvemento de actividades destinadas a mellorar a integración sociolaboral, a autonomía persoal e a calidade de vida das persoas afectadas por enfermidades raras e crónicas e as súas familias, no ámbito de actuación de FEGEREC, de acordo co seu proxecto de "Atención integral". Este proxecto pretende ofrecer unha rehabilitación integral ao colectivo de persoas que representa, informarlles dos servizos da federación fomentando o servizo de axuda para resolver dificultades de carácter sociosanitario e promover e potenciar as axudas e apoios para promoción da autonomía persoal destes colectivos de enfermos crónicos.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 22.200 euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Dano Cerebral (FEGADACE)**

Asinouse este convenio para levar a cabo un programa de atención a persoas con dano cerebral e as súas familias e contribuir ao mantemento de FEGADACE e das súas entidades federadas e dos seguintes programas:

- Promoción da autonomía persoal e de recuperación funcional das persoas afectadas de dano cerebral adquirido en situación de dependencia e as súas familias a través de atención ambulatoria nas 7 grandes cidades e que implica o desenvolvemento de actividades nas áreas terapéutica, ocupacional e social.
- Programa de información e asesoramento a familias no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia dando especial atención á muller embarazada e ás súas familias.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2017 foi de 211.511 euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e CERMI Galicia**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería no mantemento do Comité de Entidades Representantes de Persoas con Discapacidade de Galicia (CERMI) composta por dez asociacións de persoas con discapacidade, que participa plenamente na vida social da Comunidade Autónoma de Galicia para defender os dereitos das persoas con discapacidade. Esta entidade diseña políticas de actuación encamiñadas a conseguir a normalización social das persoas con discapacidade, e é unha plataforma de debate para este colectivo.

- **Orzamento:** A achega da Consellería a través deste convenio no ano 2017 foi de 13.200 euros.

► **Convenio de colaboración con AGAT**

Co obxecto de contribuír ao financiamento dun servizo social comunitario específico de atención temperá a nenos/as con discapacidade e as súas familias, asinouse un convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega de Atención Temperá (AGAT). As persoas beneficiarias deste convenio foron nenos e nenas, de 0 a 6 anos e as súas familias, das comarcas do Deza, do Salnés e de Bergantiños, con déficits que xeran alteracións de discapacidade ou con risco de padecelos.

As unidades de desenvolvemento infantil e apoio familiar (UDIAF) atenderon no ano 2017 na comarca do Deza 131 nenos/as e 314 familiares, na do Salnés 132 nenos/as e 326 familiares e na Unidade de Bergantiños 113 nenos/as e 359 familiares. Tamén se rexistraron un total de 908 coordinacións con 150 entidades.

Para o desenvolvemento das actuacións nas distintas fases (acolida, diagnóstico, orientación, coordinación, sesión de apoio, traballo en grupo de familias) cada unha das unidades conta con dous profesionais especialistas en desenvolvemento infantil e atención temperá, un logopeda e un auxiliar administrativo. As tres unidades contan coa supervisión dun coordinador especialista en desenvolvemento infantil e atención temperá.

- **Orzamento:** A Administración autonómica achegou unha contía de 300.000 euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Deputación de Ourense, para compartir os sistemas de información do SIGAD.**

O obxecto deste convenio entre a Consellería e a Deputación de Ourense, é a posta á disposición do sistema de información necesario para un óptimo desenvolvemento das funcións que ten encomendadas dentro do Sistema galego de atención á dependencia (SIGAD), especialmente en canto á posta á disposición de información do estado de tramitación administrativa dos expedientes de solicitudes

de valoración e recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, do contido da resolución do programa individual de atención no que se aproba a modalidade do recurso idóneo e da xestión do programa de asignación de recursos para o servizo de axuda no fogar competencia municipal; actuando de forma máis eficaz e eficiente na utilización dos medios humanos, materiais e organizacionais de cada un deles, para un mellor cumprimento dos fins de ambas as dúas partes, en beneficio da cidadanía e da sociedade galega.

- **Orzamento:** Non ten contido económico.

► **Prórroga dos convenios de colaboración entre a Consellería de Política Social e os concellos de Galicia, para o compartimento dos sistemas de información do SIGAD.**

A prórroga do citado convenio, cos mesmos obxectivos que o anterior, foi asinada polos 314 concellos actualmente existentes. Nos casos dos concellos que se indican a continuación, a prórroga foi asinada polas mancomunidades en que se agrupan:

- Mancomunidade agrupación Petín-Larouco, que agrupa os concellos de Petín e Larouco (Ourense).
- Mancomunidade agrupación Rubiá-Carballeda de Valdeorras, que agrupa os concellos de Rubiá e Carballeda de Valdeorras (Ourense).
- Mancomunidade de Ordes, que agrupa os concellos de Ordes, Oroso e Frades (A Coruña).
- Mancomunidade Terras de Celanova, que agrupa os concellos de Cartelle, Celanova, Gomesende, A Merca, Pontedevea, Quintela de Leirado, Ramirás e Vereá (Ourense).
- Mancomunidade do Carballiño, que agrupa os concellos de Beariz, Boborás, O Irixo e San Amaro (Ourense).
- Mancomunidade do Ribeiro, que agrupa os concellos de Arnoia, Beade, Cenlle, Cortegada, Leiro e Castrelo de Miño (Ourense).

- **Orzamento:** Non ten contido económico.

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

A Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA) é unha entidade tutelar, constituída pola Xunta de Galicia no ano 1996, de interese galego, sen ánimo de lucro, con personalidade xurídica propia e que ten afectado de modo duradeiro o seu patrimonio á realización dos fins de interese xeral que se expoñen polo miúdo no artigo 6 dos seus estatutos. Figura inscrita no Rexistro de fundacións de interese galego co número 1996/14.

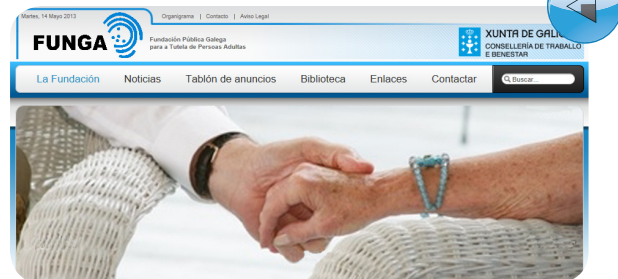
O seu obxectivo principal é a protección xurídica e social das persoas maiores de idade e en situación de desamparo que teñan a súa capacidade de obrar modificada xudicialmente ou que se atopen incurso no proceso xudicial de modificación desta capacidade de obrar, a través do exercicio da tutela, curadoría, defensa xudicial ou da administración de bens, e a prestación dun servizo de asesoramento nestas materias.

As persoas beneficiarias dos servizos da FUNGA deberán reunir as seguintes condicións:

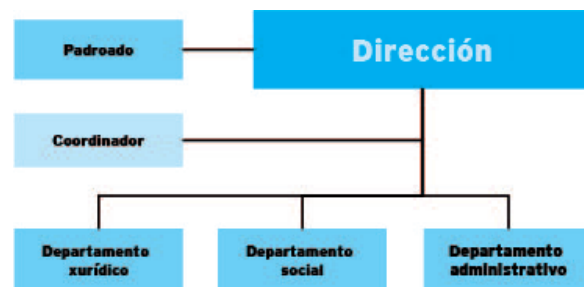
- Ser maior de idade.
- Residir na Comunidade Autónoma de Galicia
- Ter a capacidade de obrar modificada xudicialmente ou estar incurso nun procedemento xudicial de modificación da capacidade de obrar.
- Estar en situación de desamparo; isto é, carecer de persoa no seu contorno familiar e social ou institución para o exercicio dos apoios determinados xudicialmente ou, de existir, que a autoridade xudicial considere que non son idóneas para o desempeño destas funcións.

Ademais, poderán ser beneficiarias todas aquelas persoas que precisen recursos de información, orientación, apoio, intervención e asesoramento individual ou comunitario nas materias propias do ámbito da fundación.

<http://www.funga.org/index.php/es>

Os recursos persoais da FUNGA concréntanse en 23 persoas e a súa estrutura organizativa responde ao seguinte organigrama:

Actividade da FUNGA no exercizo 2017

Dentro das actividades executadas no 2017 podemos destacar as seguintes:

► Protección xurídica, patrimonial e social das persoas beneficiarias

O número de beneficiarios/as da fundación continúa incrementándose anualmente, debido fundamentalmente ao desarraigo familiar, ao envellecemento da poboación e ao aumento de persoas, cada día máis novas, diagnosticadas de padecementos mentais. Concretamente no ano 2017 tal incremento con respecto ao ano anterior cífrase en 102 persoas. No seguinte cadro ilústrase, de xeito anual, o incremento do número de beneficiarios/as da FUNGA nos últimos anos, diferenciándose polo tipo de apoio que se presta.

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

► Evolución das funcións protectoras

Funcións tutelares	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tutelas	833	926	1.016	1.114	1.198	1.358	1.516	1.678	1.790	1.776
Curatelas	84	105	122	140	177	204	232	259	294	332
D.xudicial	245	275	323	400	485	588	588	631	715	696
Adm. De bens	4	6	7	11	11	17	28	37	39	39
Pretutela	125	129	134	141	144	155	157	164	172	170
Falecidos	88	84	90	92	110	112	138	151	151	211
Baixas	27	43	75	68	87	116	116	113	88	127
Total	1.406	1.568	1.767	1.966	2.212	2.550	2.775	3.033	3.249	3.351

Conclusións

Un ano máis, o número de persoas beneficiarias do labor da FUNGA medrou de forma considerable. Pero non só nos referimos ao importante incremento do número de cargos tutelares e de apoio exercidos por esta fundación respecto ao ano 2016 (incremento que se cifra en 102 persoas) senón tamén ao importante número de persoas que, sen ser destinatarias directas do exercicio dos citados cargos, tamén foron neste período beneficiarias das actuacións levadas a cabo pola FUNGA. Así, debemos destacar:

- As persoas usuarias do servizo de asesoramento, tanto presencial como telefónico.
- As colaboracións levadas a cabo con diversas entidades e asociacións para a celebración e impartición de cursos e xornadas.

A FUNGA sitúase, deste xeito, como referente no eido da protección das persoas maiores de idade coa capacidade de obrar modificada, tanto mediante o exercicio directo dos cargos tutelares como a través dos servizos de formación, información e asesoramento que presta a todas aquelas persoas vencelladas a esta realidade, entre os que se atopan diversos profesionais e persoas físicas e xurídicas que exercen estes apoios de forma independente.

4.7 ACTIVIDADES FORMATIVAS E INFORMATIVAS

4.7.1 Actividades formativas

Durante o ano 2017 desenvolvéronse as seguintes accións formativas:

Curso da EGAP “Creatividade e comunicación”

Tivo unha duración de 24 horas e participaron 22 alumnos. O custo foi de 1.710 euros asumidos pola EGAP

Curso da EGAP “Formación en habilidades sociais e comunicativas para colectivos específicos”

Tivo unha duración de 18 horas e participaron 18 alumnos. O custo foi de 1.320 euros asumidos pola EGAP

Curso da EGAP “Introdución ao coaching”

Tivo unha duración de 28 horas e participaron 19 alumnos. O custo foi de 1.994 euros asumidos pola EGAP

Curso da EGAP “A atención integral centrada na persoa e o coidado emocional”

Dirixiuse ao persoal de dirección e coordinación, persoal coidador de atención directa e persoal técnico de atención directa que desenvolve o seu traballo nos centros de atención a persoas maiores e persoas con discapacidade, dependentes da Xunta de Galicia. Os seus obxectivos foron coñecer os conceptos básicos e sensibilizar os

equipos de traballo sobre o modelo de atención integral centrado na persoa; integrar unha perspectiva holística sobre a persoa singular e a intervención, incorporando aspectos éticos, relacionais e metodolóxicos propios deste modelo de atención e comprender as competencias da intelixencia emocional e as ferramentas fundamentais para liderar procesos de cambio que permitan desenvolver o noso rol dun xeito máis consciente e cunha maior satisfacción/motivación.

► Beneficiarios e orzamento:

Participaron 78 persoas e xestionouse cun orzamento de 6.705,24 euros.

Actividades formativas segundo a resolución do 24 de abril de 2017 pola que se convocan as actividades de formación co convenio de colaboración asinado coas consellerías de Política Social, Sanidade e Cultura, Educación e Ordenación Universitaria:

- Curso “Traballar a parentalidade positiva” realizado durante 3 días no mes de xuño e no que participaron 24 alumnas. Xestionouse un orzamento de 1.800 euros
- Curso “A/o profesional da atención temperá: O equipo interprofesional e o traballo en rede”. Realizouse durante 3 días e participaron 21 profesionais da Rede de atención temperá. Xestionouse un orzamento de 1800 euros.

4.7.2 Información ao cidadán

4.7.2.1 Teléfono Social

(servizo incluído na central do 012 que presta información e atención ao cidadán)

Facilita información e orientación dos recursos existentes para cubrir inicialmente as distintas necesidades dos colectivos de persoas con dependencia, persoas maiores, menores e persoas con discapacidade, no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia dirixindo as súas demandas, se procede, ao departamento e/ou Administración correspondente. Tamén informa dos programas desenvolvidos pola Xunta de Galicia dirixidos a estes colectivos.

En xeral, atende as persoas con graves carencias económicas, afectivas, en situación de exclusión social, situación de maltrato de maiores ou de persoas con discapacidade e ocúpase da prevención, detección e intervención en situación de maltrato ou abandono de calquera dos afectados, en función do protocolo establecido para estes efectos.

Trátase dun servizo de atención personalizada, cun horario ininterrompido de 24 horas de luns a domingo, permanente e gratuíto. As chamadas son atendidas por persoal con titulación no ámbito social e debidamente formado.

Prestacións básicas do Teléfono Social

- Atención personalizada
- Información e orientación sobre recursos sociais
- Intervención en casos de risco, maltrato ou abandono, mediante a remisión de petición de informe social aos servizos sociais do concello correspondente.
- Derivación e canalización, se é o caso.

► Orzamento

É un recurso dependente da Consellería de Política Social e integrado no contrato do servizo de atención e información ao cidadán na Xunta de Galicia a través do teléfono 012 e outros medios xestionado pola empresa CallCenter por un importe de 35.461 euros na área do Teléfono Social (maiores e discapacidade).

► Estatísticas das consultas

En 2017 o teléfono social recibiu un total de **1.517** chamadas coa seguinte distribución por áreas:

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	% Total
Relacionadas	982	64,73 %
Non Relacionadas	535	35,27 %
Total	1.517	100%

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	Dependencia
Chamadas relacionadas por área		
Maior	360	36,66 %
Discapacidade	329	33,50 %
Dependencia	293	29,84 %
TOTAL	982	100%

Clasificación das consultas

	nº	%
Información, orientación e asesoramento	952	96,95 %
Denuncia	30	3,05 %
Ingreso en centro	0	0,00 %
Queixas e Incidencias	0	0,00 %
Total	982	100%

4.7.2.2 Servizo de xestión de citas telefónicas para a valoración do grao de Discapacidade O12

Comunicación aos/ás usuarios/as das citas programadas polas seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades para a valoración do grao de discapacidade dos expedientes xestionados por parte delas. Realización de chamadas para concertar citacións: dende o mes de febreiro de 2014, mes no que comezou a actuación deste servizo, o número de chamadas foi en progresivo aumento ao longo dos meses chegando ás 32.455 chamadas no ano 2017 para a realización de 13.692 citas de valoración do grao de discapacidade.

Atención de chamadas en demanda de información xeral en materia de Discapacidade e de información específica do procedemento de valoración e recoñecemento da situación de Discapacidade (BS611A).

► Volume de chamadas atendidas por tipoloxía das consultas

A tipoloxía das chamadas divídense en 5 grupos:

	nº	%
Información xeral	6.947	49,77 %
Estado do expediente	150	1,07 %
Citas	4.381	31,39 %
Queixas e incidencias	9	0,06 %
Información particular e outros	2.471	17,70 %
Total	13.958	100%

4.7.2.3 Servizo de Atención á Dependencia. Servizo O12

A través deste Servizo de atención telefónica facilítase:

- Información concreta sobre o estado da tramitación dos expedientes de dependencia xestionados por parte das respectivas unidades dependentes dos servizos de Dependencia e Autonomía Persoal existentes nas Xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, así como información xeral en materia de dependencia.
- Comunicación das citas programadas polas unidades citadas anteriormente para a tramitación dos expedientes de recoñecemento da situación de dependencia (BS210A). Durante o ano 2017 xestionáronse un total de 25.527 citas.

Durante o ano 2017 o total de chamadas que tiveron como motivo de consulta un tema relacionado co servizo ascendeu a 12.580 consultas.

► A clasificación das chamadas atendidas por tipoloxías

	nº	%
Información xeral	5.801	46,11 %
Estado do expediente	343	2,73 %
Xestión de citas	3.423	27,21 %
Queixas e incidencias	25	0,20 %
Chamadas valoradores en ruta	99	0,79 %
Información particular	1.092	8,68 %
Outras	1.797	14,28 %
Total	12.580	100%

4.7.2.4. Servizo do Centro de coordinación, control loxístico e de teleoperación que dá soporte á xestión da operativa do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (O65)

Xestiona as demandas de desprazamento efectuadas polas persoas usuarias do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou Dependentes, así como o tratamento axeitado da demanda, comunicación e atención coas persoas usuarias e coas empresas xestoras do servizo de transporte nas diferentes áreas operativas.

No ano 2017 realizáronse aproximadamente 16.075 chamadas saíntes para confirmación de servizos, e enviáronse uns 7.364 correos electrónicos para dar cumprimento ás obrigas derivadas deste servizo. No ano 2017 recibíronse 23.457 chamadas.

A tipoloxía das chamadas recibidas foi a seguinte:

	%
Solicitude de servizo	20,07 %
Modificación de servizo	1,92 %
Cancelación/suspensión de servizo	21,03 %
Solicitude de servizo fóra de prazo	0,48 %
Renovar solicitude	1,98 %
Consulta de horarios	20,82 %
Información xeral	3,95 %
Empresa de transporte concesionaria/ condutor/ monitor acompañante	6,94 %
Outras consultas	4,32 %
Outras (erróneas, fallidas,...)	17,46 %

05

Xuventude e voluntariado

5 XUVENTUDE E VOLUNTARIADO

Introdución

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, como órgano superior da Consellería de Política Social desenvolve as súas funcións en coordinación coa Secretaría Xeral de Política Social realizando actuacións en materia de xuventude, participación e voluntariado.

Na Área de xuventude establécense e desenvólvense políticas xuvenís de carácter interdepartamental. Ademais, foméntase a participación da xuventude na vida social a través da elaboración e programación de distintas actividades que se realizan, ben directamente, ben en colaboración con outras institucións ou entidades.

Na Área de voluntariado, as accións desenvolvidas concrétanse na elaboración e seguimento do Plan galego de fomento e promoción da acción voluntaria, na xestión do sistema de rexistro autonómico das entidades de acción voluntaria e todas aquelas referenciadas segundo o disposto na Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.

No ano 2012 tivo lugar a aprobación da Lei 6/2012, de 19 de xuño, de xuventude de Galicia. Con ela creouse un novo marco legal que ordena a dispersión normativa que regulaba os diferentes instrumentos en materia de xuventude. A lei pivota sobre os seguintes eixos básicos:

- ▶ O reforzamento da transversalidade e a coordinación das políticas públicas en materia de xuventude, coa creación de dous instrumentos que farán posible a súa consecución: o Plan estratéxico de xuventude de Galicia e o Comité Galego de Políticas de Xuventude.
- ▶ A participación da mocidade na sociedade, xa sexa dun modo individual como a través de fórmulas asociativas e mediante grupos informais. Así, créase o Consello Asesor e Consultivo de Xuventude de Galicia e impúlsase a creación de consellos locais de xuventude.
- ▶ A información e formación continua da mocidade, como elementos imprescindibles para unha efectiva participación. Con este fin, regúlanse a Rede galega de información xuvenil, o Instituto da Xuventude de Galicia e a Escola Galega de Xuventude.
- ▶ A eficacia e eficiencia administrativa.

A información de toda a política levada a cabo pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado canalízase a través de:

► **Portal de xuventude (www.xuventude.xunta.es) e redes sociais**

a) O portal <https://xuventude.xunta.es> naceu no 2007 coa finalidade de facilitar á mocidade o acceso á información do seu interese e ser unha vía de comunicación entre a administración autonómica e a xuventude.

Durante o ano 2017, a páxina web de Xuventude recibiu a visita de 226.133 usuarios, que chegaron a realizar un total de 496.657 visitas a 1,7 millóns de páxinas.

As seccións máis visitadas son, as de acción de verán, novas e anuncios, programas, carnés para a mocidade e xuventude crea. Como cabe supoñer, máis do 75 por cento do tráfico procede de Galicia, sendo Madrid e Cataluña e León as seguintes comunidades con máis accesos. Entre os países estranxeiros que tamén

visitan o portal destaca Estados Unidos, Portugal, Reino Unido e Italia.

En 2009 a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, dependente da Consellería de Política Social, apostou polo reforzo da internet como vehículo para a información e a interacción coa mocidade. Galicia foi unha das primeiras comunidades autónomas con presenza institucional do seu departamento de Xuventude nas redes sociais.

b) En canto ás redes sociais, Facebook é a que conta con máis seguidores, cun total de 22.214 fans. Unha media de máis de 540 usuarios interactúan todas as semanas no perfil, ben premendo “me gusta”, ben comentando un estado ou compartindo os contidos. O 73% dos seguidores son mulleres, un 26% homes e o resto colectivos. Por idades, máis do 69 por cento dos seguidores que publican a súa data de nacemento teñen entre 18 e 34 anos.

O perfil de Twitter da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado conta con 9.421 seguidores e unha media de máis de 3.700 impresións ao mes, que é a cantidade de veces que os tweets apareceron no timeline dalgunha persoa. O número de listas nas que foron incluídos os twitts da Xuventude é de 199, mentres o índice Klout de influencia social sitúa este perfil nun 56,3 sobre 100.

O perfil de Instagram conta con 402 seguidores.

E a todas estas sumóuselle aquelas que coñeceron a nosa actividade grazas a todos os nosos seguidores que compartiron a información que emitimos na rede, o cal ten un efecto multiplicador inmediato.

► **Portal do Voluntariado**

www.voluntariadogalego.org

O portal www.voluntariadogalego.org naceu coa finalidade de contar cun portal activo que permitise un continuo fluxo de información e comunicación entre a Administración autonómica e as entidades de acción voluntaria para, deste xeito, lograr un contacto permanente entre ambas e poder dotar a estas últimas de ferramentas informativas actualizadas.

5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude

5.1.1 Plan de formación

5.1.1.1 Escolas de tempo libre (ETL)

As escolas de tempo libre constitúen centros de formación, perfeccionamento e especialización de educadores e educadoras, nas actividades e técnicas orientadas á promoción e adecuada utilización do lecer.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado asume, en relación coas escolas de tempo libre, as seguintes competencias:

- ▶ Posta en funcionamento: no ano 2012 substitúese, mediante a entrada en vigor do Decreto 58/2012, do 12 de xaneiro, o sistema de recoñecemento oficial coa presentación dunha declaración responsable de inicio de actividade, co fin de simplificar trámites e favorecer o exercicio das actividades de servizos en cumprimento da directiva comunitaria 2006/123/CE.
- ▶ Ao longo do ano 2017 iniciaron a súa actividade 4 novas escolas de tempo libre: Polaris, Balea, Kalapris e Miralba. No rexistro desta dirección xeral figuran inscritas a finais do ano 2017 un total de 78 escolas.
- ▶ Determinación das ensinanzas que se poden impartir nelas. As modalidades de ensino que poden impartir as escolas de tempo libre son:
 - Primeiro nivel: monitores/as de actividades de tempo libre. No ano 2017 as escolas impartiron 78 cursos deste tipo.
 - Segundo nivel: existen dúas modalidades:
 - Directores/as de actividades de tempo libre. No 2017 as escolas impartiron 8 cursos desta modalidade.
 - Directores/as de campos de traballo: durante o ano 2017 as escolas impartiron 1 curso desta modalidade.

- ▶ Aprobación dos seus programas de formación.
- ▶ Expedición dos títulos acreditativos das ensinanzas recibidas nas ditas escolas. Esta dirección xeral emitiu no ano 2017 un total de 1.707 títulos, dos cales 42 foron duplicados, e ademais homologou 16 títulos doutras comunidades autónomas.
- ▶ Así mesmo, tamén lle corresponde a esta dirección xeral inspeccionar as actividades que desenvolvan as escolas de tempo libre rexistradas.

5.1.2. Tipos de carnés

▶ Carné de alberguista.

Poden adquirirse nos puntos de información xuvenís así como nos albergues xuvenís de Galicia.

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-alberguista>

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar a taxa que corresponde a cada categoría (dende 6 euros o de mozos/as ata 21 euros o familiar).

No 2017 expedíronse un total de 605 carnés de alberguista.

Carné de alberguista: tipos	Nº expedicións
Xove < 25 anos	318
Xove > 25 anos	87
Adulto/a	137
Familiar	33
Grupo	30
Total	605

► **Outros carnés.**

Ofrece descontos en transportes, aloxamentos e servizos culturais de case todos os países.

- **Carné de estudante internacional** (ISIC= International Student Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-estudiante-internacional>

Requisitos: ser estudante, achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar unha taxa de 9 euros. Ten a validez dun ano natural.

Total de carné ISIC expedidos no 2017: 1.021.

- **Carné teacher ou de profesor/a** (ITIC= International Teacher Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-profesor-internacional>

Equivale ao de estudante pero está especialmente pensado para os/as profesores/as.

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné, documento que acredite a condición de profesor e pagar a taxa de 9 euros.

Total de carné ITIC expedidos no 2017: 355.

- **Carné internacional para non estudantes** (IYTC, (International Youth Traveller Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-internacional>

Está recoñecido internacionalmente e achega descontos á mocidade a nivel internacional, dende billetes de avión ata entradas de cine.

Requisitos: Ser menor de 31 anos, achegar unha fotografía de tamaño carné e certificar a idade, e pagar unha taxa de 9 euros.

Total de carné IYTC expedidos no 2017: 25.

- **O total de carnés ISIC+ITIC+IYTC que se expediron durante o ano 2016 foi de 1.605.**

Carnés internacionais	Nº expedicións
ISIC	1.021
ITIC	355
IYTC	25
Total	1.401

5.1.3 Actividades programadas

5.1.3.1 Acción de verán 2017

<http://xuventude.xunta.es/accion-de-veran>

A Campaña de Verán 2017 abrangue unha oferta de actividades de lecer e tempo libre para a xuventude galega durante o período de tempo comprendido entre o 15 de xuño ata o 10 de setembro do ano 2017, incluíndo actividades tanto en Galicia como noutras comunidades autónomas.

A finalidade perseguida é ofertar un ocio saudable e comprometido coa natureza, a tolerancia, a solidariedade, a cultura e a igualdade, constituíndo unha oferta lúdica que complementa a educación regrada da mocidade.

Os programas ofertados foron os seguintes:

- 1 Programa de actividades en Galicia, para nenos/as de 9 a 17 anos:** actividades que inclúen aloxamento (en albergues, residencias ou campamentos xuvenís), material necesario para cada actividade, equipo técnico especializado, atención sanitaria e seguro de responsabilidade civil.

Organizáronse 76 campamentos de verán en 22 instalacións xuvenís, con accións relacionadas co mar, a bicicleta, os deportes náuticos, campamentos de teatro, aventuras na natureza e outros. Ofertáronse un total de 6.400 prazas nos campamentos galegos.

- 2 Programa de intercambios bilaterais con outras comunidades autónomas:** É unha proposta que permite que os nosos rapaces e rapazas convivan con outros grupos e coñezan a realidade social e cultural das comunidades anfitrías. No ano 2017 realizáronse intercambios con Álava, Castela e León, Extremadura, Madrid, Cantabria e A Rioxa.

Proporciona unha variedade de actividades de lecer e tempo libre baseadas en temáticas de multiaventura, náutica, rock e cómic distribuídas en 6 campamentos desas catro comunidades autónomas. Ofertáronse un total de 298 prazas para a xuventude galega con idades comprendidas entre os 12 e os 17 anos, ambos os dous inclusive. A ocupación foi de 287 prazas.

Como contrapartida, nas instalacións de Gandarío, Area e As Sinas, ofertáronse 289 prazas para participantes desas comunidades con idades comprendidas entre os 13 e os 15 anos. A ocupación foi de 289.

- 3 Actividades de 18 a 30:** actividades de ocio e tempo libre desenvolvidas nas provincias da Coruña, Lugo e Ourense, destinadas a mozos e mozas de idades comprendidas entre os 18 e os 30 anos, procedentes de Galicia, de Comunidades galegas no exterior e doutras comunidades autónomas. Ofertáronse 240 prazas.

4 Campos de traballo 2017

Os campos de traballo son unha proposta para mozos e mozas de entre 18 e 30 anos que ao longo do verán, en períodos de dez ou quince días, coñecen outras realidades e vivencias a través da súa colaboración desinteresada en tarefas de índole diversa.

Son actividades encamiñadas a favorecer e fomentar a convivencia, a participación, a tolerancia e a solidariedade entre a mocidade e o seu contorno, a través da colaboración desinteresada e voluntaria en traballos diversos que se levan a cabo en todas as comunidades autónomas e en distintos países, baixo o patrocinio, control ou organización de entidades e organismos oficiais, asociacións xuvenís, culturais, humanitarias, etc. Entre a oferta deste ano podemos atopar campos de traballo:

- Culturais e etnográficos (participación na organización de festas ou eventos culturais, recuperación de tradicións, utensilios antigos...).
- Ambientais (recuperación de camiños, espazos naturais...).
- Arqueolóxicos (recuperación, estudo ou conservación de xacementos ou monumentos).
- Do audiovisual (aproximación aos distintos aspectos formativos do mundo visual)
- De bioconstrución e autoconstrución
- Dinamización do Camiño de Santiago.

No ano 2017 a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado organizou 25 campos de traballo distribuídos en 28 quendas durante os meses de xullo e agosto, cun total de 598 prazas distribuídas do seguinte xeito: 173 prazas para voluntarios e voluntarias procedentes do estranxeiro, 2 prazas para integración, 20 prazas para mozos e mozas da Galicia exterior, 201 prazas para mozos e mozas de Galicia e 202 prazas repartidas entre as distintas comunidades autónomas.

Os voluntarios e voluntarias puideron asistir aos seguintes campos de traballo coas seguintes modalidades:

Ambiental:

- ▶ **Monte de Espenuca:** limpeza de maleza e eliminación de especies alóctonas como acacias e eucaliptos. Coidado de exemplares de especies autóctonas presentes como castiñeiros ou carballos. Limpeza e acondicionamento de camiños, sendeiros e muros. Eliminación de maleza nas proximidades dunha estrutura arqueolóxica, como paso previo para unha futura escavación.
- ▶ **Sendeiros da Laracha:** limpeza da maleza e rastrollos do roteiro. Mellora e mantemento de paneis. Identificación da flora do roteiro. Sinalización do roteiro. Adecentamento de zonas de lecer. Recollida de lixo. Acondicionamento dos muíños. Coñecer o funcionamento e as partes dun muíño de río. Costumes e tradicións dos muíños.
- ▶ **Dunas de Corrubedo:** control e retirada de especies alóctonas, vixilancia do marco natural, control e acompañamento de visitantes, seguimento da fauna.
- ▶ **Muíños de Torrente:** limpeza dos Muíños da Torrente. Adecuación do camiño que une os muíños. Recuperación da memoria etnográfica. Estudo da fauna no contorno dos muíños. Construción de refuxios para anfibios.
- ▶ **Illas Cíes:** traballo ambiental e de labores de mantemento da illa, vixilancia de incendios, labores de información e sensibilización do visitante e intervencións puntuais de mellora no parque, en colaboración co persoal do Servizo de Medioambiente.
- ▶ **Vilarbó:** recuperar e conservar as fragas entorno ao río Eume e divulgar as Fragas Atlánticas para que xeracións futuras poidan desfrutar dunha paisaxe e unha riqueza de biodiversidade a lo menos tan boa ou mellor que a que nós recollemos.

- ▶ **Conservación dos Soutos:** coñecer a produción das castañas na montaña galega desde unha perspectiva que permita ás persoas participantes ver que a evolución deste cultivo tradicional pode supor unha porta aberta ao futuro.
- ▶ **Estudo e biodiversidade dos ríos:** poñer en valor e potenciar os recursos naturais no Concello de Curtis mediante a axuda das persoas participantes no campo e concienciar sobre a importancia da protección do medio e os efectos da contaminación e as especies invasoras, coa creación dunha guía da flora e fauna e das especies invasoras encontradas.

Ambiental e arqueolóxico:

- ▶ **O Courel:** coñecer a historia do concello de Folgoso do Courel e dos lugares onde se vai traballar. Limpeza e acondicionamento da zona. Revisión e mellora das rutas. Limpeza e mantemento do Castro da Torre. Intervención arqueolóxica do Castro da Torre.

Ambiental e social

- ▶ **Un rural para tod@s:** acondicionamento de terreos para uso agroecolóxico. Dotación de elementos de apoio (construción dun pequeno pendello para almacenaxe e dun invernadoiro). Deseño da horta. Plantación de verduras de outono-inverno. Formación e asesoramento na comercialización de produtos agrícolas.
- ▶ **Xeocampo:** actividade de campo de traballo para rapaces baseada no servizo á comunidade. Crear unha actividade multidisciplinar relacionada cun campo de traballo para a promoción do futuro xeparque, que promova iniciativas de promoción, xeoconservación e divulgación e favoreza o desenvolvemento socioeconómico cultural de Quiroga.

Ambiental, etnográfico e patrimonial

- ▶ **Horta do Muíño:** limpeza e acondicionamento exterior da Rota do Añón (sinalización, limpeza de vexetación, dinamización da ruta).
- ▶ **Vilar de Ordelles:** actividade multidisciplinar a través da inmersión cultural e etnográfica para a dinamización do turismo natural da ribeira sacra ourensá, á espera de ser declarado patrimonio da humanidade, a través das novas tecnoloxías.
- ▶ **Festival Ali-Xaz:** limpeza da maleza e dos restrollos da ruta entre o núcleo de Ponteceso e a praia de Valarés. Identificación de todo tipo de patrimonio da ruta. Sinalización da ruta. Limpeza de zonas de lecer. Recollida de lixo. Limpeza do areal. Pequenas reparacións. Participación na montaxe do festival con outros voluntarios. Os participantes recibiron asesoramento literario, histórico e ambiental no espazo do campo de traballo.

Ambiental e patrimonial

- ▶ **Natureza e patrimonio xunto ao mar:** limpeza da senda da costa do Terrón-Patiñas, sendeiro de gran valor ecolóxico e turístico que transcorre pola zona norte do Concello de Vilanova (O Terrón). Recuperación do lavadoiro de Ousensa-Calleiro (limpeza do espazo anexo, limpeza e destape da pedra do país da construción...)

Etnográfico, teatral e social

- ▶ **Esencia Galega:** ten por obxecto poñer en valor a cultura popular galega dos nosos avós, para que os mozos e mozas galegos e os descendentes de emigrantes galegos coñezan as nosas raíces, as valoren e axuden a manter a nosa esencia. Este campo de traballo recada tradicións e acontecementos da vida no rural galego dos nosos avós para teatralizalas e gravalas, para máis adiante difundir a gravación nos centros galegos no exterior e nos centros de maiores do noso contorno.

Cultural

- ▶ **Rota do Románico:** limpeza e acondicionamento exterior da rota do Románico mediante a intervención dos seus monumentos (sinalización, limpeza de vexetación e dinamización da ruta). Acondicionamento de diferentes espazos urbanos con murais ou grafitis. Posta en valor da Rota do Románico coa participación na organización das XXIX Xornadas da Rota Románica de Pantón. Visualización da rota Románica coas novas tecnoloxías.

Cultural e patrimonial

- ▶ **O Pico Sacro:** achegamento ao patrimonio cultural, natural e social que existe ao redor do Pico Sacro, a través dunha unidade didáctica que será aplicada no centro educativo CPI Antonio Orza Couto, no vindeiro curso escolar. Establecemento dun plan de actuación para a dinamización do Camiño de Santiago ao seu paso por Boqueixón. Visita ao albergue de Vedra co fin de coñecer as súas instalacións e a información que se lles ofrece aos peregrinos e realizaranse tramos do Camiño de Santiago. Dinamización do tecido social de Boqueixón. Elaboración de pequenos spots audiovisuais nos tres idiomas presentes no campo, que promoven lugares de interese do concello como o Pico Sacro, a ponte de Ponte Ledesma, a ferverza de Codeso...

Arqueolóxico

- ▶ **Casa da Neveira:** o traballo consistirá na limpeza dos arredores da neveira nun radio de 15 metros e no baleirado controlado do seu interior (pezas de cantería e depósitos de terra que ocupan o interior debido aos diferentes procesos de destrución e alteración sufridos polo paso do tempo). Documentación e topografía.
- ▶ **Castro de Socastro:** a intervención arqueolóxica consiste principalmente na escavación, prácticas de limpeza, siglado e debuxo arqueolóxico.

Restauración

- ▶ **Parque do Pasatempo:** valoración e diagnose do estado da Fonte das Catro Estacións e redacción dun proxecto de restauración. Limpeza e consolidación preventiva da fonte. Limpeza e acondicionamento dos xardíns que rodean a fonte. Difusión /divulgación do proxecto.
- ▶ **Un rural de cine:** Este campo de traballo que combina temática social e audiovisual, non escapa aos diferentes traballos que se realizan no Concello de Cotobade relacionados coa terra, o gando e o monte. O voluntariado participará na realización dunha curtametraxe que se gravará durante o proxecto para dar a coñecer o rural galego, as profesións, os modos de vida, os costumes, o mar... en contacto coas persoas que día tras día realizan eses mesmos traballos no lugar.

Patrimonial e sociocultural

- ▶ **Vedra, no Camiño Xacobeo Miñoto-Ribeiro:** obradoiros para a interpretación das pontes e para a concienciación ambiental, así como xogos populares da zona. Desenvolvemento de actividades socioculturais na ludoteca e na Escola de verán. Desenvolvemento de actividades socioculturais no centro de terceira idade.

A ocupación de campos de traballo en Galicia foi de 488 prazas (un 81,6% das prazas ofertadas). Acudiron voluntarios e voluntarias de Galicia, de 23 países e de casi todas as comunidades autónomas.

Como contrapartida, os voluntarios e voluntarias de Galicia tiveron a posibilidade de acudir ao estranxeiro cunha oferta inicial de 158 prazas en total, das cales se cubriron 89, e ao resto de comunidades autónomas de España cunha oferta inicial de 171 prazas, das cales se cubriron 90.

No estranxeiro os voluntarios e voluntarias de Galicia repartíronse da seguinte forma:

Lugar	Nº Participantes
Francia	25
Rusia	4
Italia	9
Republica Checa	3
Alemaña	8
Bélxica	4
Costa Rica	1
Estonia	1
India	4
Islandia	5
Serbia	4
Taiwan	1
Mexico	4
Polonia	1
Marrocos	1
Nepal	3
Vietnam	1
Armenia	3
Grecia	2
Reino Unido	1
Corea do Sur	1
Países Baixos	1
Xapon	2
TOTAL	89

Nas comunidades autónomas a ocupación foi:

Lugar	Nº Participantes
Andalucía	9
Aragón	5
A Ríoxa	6
Canarias	12
Cantabria	1
Castela e León	3
Castela A Mancha	3
Cataluña	2
Ceuta	5
Valencia	16

Estremadura	8
Illas Baleares	7
Madrid	1
Melilla	2
Navarra	4
Pais Vasco	6
Total	90

5 Oferta concertada: o obxecto foi facilitar á mocidade o acceso a instalacións xuvenís, das que é titular a Consellería de Política Social, para o desenvolvemento de programas de lecer e tempo libre.

Os destinatarios son:

- asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á xuventude e escolas de tempo libre constituídas e legalizadas
- os consellos locais e municipais de xuventude
- as corporacións locais
- entidades públicas ou privadas que realicen actividades coa xuventude
- grupos de mozos e mozas galegos/as non asociados/as que organicen actividades de tempo libre sen ánimo de lucro e para os efectos de realización dun programa de actividades.

O servizos que se ofertaron son:

- auga, luz, electricidade e alimentación en réxime de pensión completa
- material (excepto o correspondente ás actividades específicas) que, no caso dos campamentos, comprende tamén as tendas de campaña, colchóns e mantas.
- xerencia e persoal de servizo.

Na campaña do 2017, ofertáronse 1.195 prazas, distribuídas en 8 instalacións e 14 quendas. Prazas ocupadas: 703.

- ▶ **O total das prazas ofertadas en todos os programas e actividades da campaña de verán 2017 acadaron as 8.204.**

5.1.3.2 Programa carné xove

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-xove>

O carné xove é unha tarxeta persoal á disposición dos mozos/as de 12 a 30 anos.

Para obtelo, precísase cubrir un impreso, presentar o DNI e pagar 6 euros. Conta cunha vixencia de 2 anos contados a partir da súa expedición ou ata que o seu titular cumpre os 31 anos de idade.

O carné xove pódese expedir como modelo clásico (só descontos) ou ben incorporar, de xeito opcional para os solicitantes, as prestacións dunha tarxeta financeira, no modelo combinado Carné xove/ tarxeta bancaria.

Permite aos titulares un acceso privilexiado a descontos en toda Galicia, no resto das comunidades autónomas e en 40 países europeos adheridos que abranguen ámbitos tan dispares como o cultural, deportivo, actividades lúdicas, espectáculos, servizos de aloxamento, transporte, comercial e outros. Así mesmo, conta cun seguro de balde que cobre o maior número de contingencias nos seus desprazamentos.

A finais do ano 2017 hai en Galicia 47.083 carnés en vigor.

No ano 2017 emitíronse en Galicia un total de 21.476 carnés clásicos:

▶ **Establecementos adheridos: sorteos, promocións e ofertas especiais**

Así mesmo, no ano 2017, adheríronse ao programa 6 novos establecementos, que se uniron aos case 3.000 existentes que xa ofertan descontos aos usuarios.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado efectuou descontos de ata un 25% aos posuidores do Carné Xove, en todos os seus programas e actividades.

Continúa o programa de sorteos para os usuarios do Carné Xove. Mediante formulario que se debe cubrir, os usuarios participan nos sorteos de diversos premios (produtos ou actividades interesantes para a mocidade). Sórteáronse prazas nos programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, entre outros premios.

Continuamos tamén coas promocións do carné xove, dirixido a entidades especializadas en actividades de ocio e tempo libre, interesadas en ofrecer as súas propostas de actividades a través do Programa do carné xove, comprometéndose a aplicar descontos para os titulares do carné.

Baixo o nome Ofertas especiais temos a convocatoria dirixida a aqueles establecementos que queiran ofertar descontos temporais en bens e servizos para as persoas usuarias do carné xove. Deberá tratarse de ofertas de especial interese ou entidade para a mocidade galega. A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado comprometeuse á difusión da publicidade das ofertas do establecemento entre a mocidade galega a través da súa páxina web xuventude.net e das redes sociais.

▶ **Campañas informativas e de difusión do carné xove.**

Dentro das campañas de difusión das vantaxes do carné xove editáronse 5.000 trípticos informativos coa información relevante do carné xove.

▶ **Convenios**

O convenio coa entidade financeira Abanca renovouse ata o 19 de maio de 2018.

Ao abeiro deste convenio, realizáronse diversas actuacións de promoción e difusión (campañas informativas e de dinamización en diversos concellos galegos e en eventos como a xira galega de Karting, entre outras actuacións).

5.1.3.3 Encontro Mostra Transfronteiriza da Xuventude Emprendedora (Emotraxe)

O 16 de decembro tivo lugar esta mostra transfronteiriza Galicia-Norte de Portugal, como espazo de encontro e de aprendizaxe para compartir experiencias e emocións e para amosar as vivencias de participación, compromiso social e de emprendemento da xuventude.

Participaron preto de 150 mozos e mozas galegos e portugueses, entre os que se atopaban membros de asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á xuventude, participantes en actividades de voluntariado, membros de grupos informais así como técnicos, informadores, educadores e mediadores xuvenís que amosaron as súas vivencias de participación, compromiso social e de emprendemento.

A actividade estivo enmarcada no proxecto “Catalizador de oportunidades de emprego e emprendemento xove transfronteirizo” (acrónimo Lidera), aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP). Ten como obxectivo promover o desenvolvemento económico transfronteirizo a través das capacidades laborais e de emprendemento dos mozos e mozas do territorio.

Son socios do proxecto: a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, a Cámara Oficial de Comercio, Industria, Servizos e Navegación de Santiago de Compostela, a Asociación Comercial de Emprendedores de Galicia (Ascega), o Instituto Português do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federação Nacional das Associações Juvenis (FNAJ) e a Comunidade Intermunicipal do Ave.

O Conselleiro de Política Social e a Directora Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado participaron na mesa inaugural que contou tamén coa presenza de Vitor Baltazar Dias, Director Regional do Norte do IPDJ, Tiago Manuel Rego, Presidente da FNAJ e Javier Dorado Soto, director xeral do INJUVE.

A programación da xornada incluíu as seguintes mesas redondas:

- 1 “Mocidade en movemento, o valor de tomar a iniciativa”
- 2 “Competencias clave para superar o reto da inserción laboral e emprendemento”
- 3 “Implicados ao 100%: iniciativas xuvenís con impacto social”.

Ademais das tres mesas redondas, leváronse a cabo dous relatorios, “Onde está o límite?” e “Emocións a través da mirada”.

Emotraxe pretendeu ser un espazo á disposición da xuventude no que mozos e mozas e axentes públicos e privados trasladaron os seus proxectos en distintos ámbitos, co fin de xerar ilusión e contaxiar do seu espírito emprendedor e comprometido. Facilitouse ás entidades xuvenís un espazo para a exposición de ideas, actividades e proxectos, con zona de stands dos diferentes colectivos participantes.

5.1.3.4 Lingua de namorar 2017

Lingua de namorar é un concurso en liña de mensaxes de amor en galego convocado pola Consellería de Política Social e a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e da Secretaría Xeral de Política Lingüística, respectivamente.

O certame está dirixido á mocidade con idades comprendidas entre os 14 e os 35 anos, con dúas categorías: categoría A (de 14 a 35 anos) e categoría B (de 20 a 35 anos). Os seus obxectivos son dinamizar o uso da lingua galega entre a mocidade nas relacións interpersoais e nas novas tecnoloxías, nomeadamente na Internet e na mensaxería instantánea, e mais incrementar a percepción do galego como unha lingua que é útil para os momentos de lecer e de diversión.

No ano 2017 participaron no concurso 566 persoas, ben enviando algunha mensaxe ou ben só na fase de votación.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

As 266 mensaxes que participaron en Lingua de namorar 2017 debían estar escritas en lingua galega e podíanse redactar en prosa ou en verso. Cada participante podía enviar un máximo de dúas mensaxes ao concurso, cuxa extensión máxima era de 350 caracteres.

O 13 de maio tivo lugar o acto de entrega de premios na Cidade da Cultura de Galicia, en Santiago de Compostela.

5.1.4 Residencias xuvenís

As residencias xuvenís son un instrumento ao servizo da mocidade e, en particular, dos mozos/as estudantes durante o curso académico. Ofréceselles aloxamento e manutención, ademais dunha serie de actividades convivenciais e educativas, a través das que se intentan fomentar os valores sociais, culturais e deportivos da mocidade residente e de calquera que puidese beneficiarse do labor sociocultural nas actividades que se programan.

- 1 Orde pola que se convocan prazas nas residencias xuvenís dependentes da consellería de Política Social para o curso 2017/18

Coa finalidade de facilitar o uso das residencias xuvenís ás mozas e aos mozos estudantes e/ou traballadores/as, esta consellería convocou a oferta de prazas nas ditas residencias dependentes da Consellería de Política Social para o curso académico 2017/18, no réxime de internado. Convocáronse 220 prazas para persoas residentes (de 16 a 30 anos):

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	74
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	55
Altamar (Vigo)	91
Total	220

Do total de prazas resérvase un 9% para mozos e mozas que desempeñen unha actividade estatutaria, funcional ou laboral, tanto se é por conta propia como allea, distribuídas do seguinte xeito:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

Así mesmo, do total de prazas resérvase tamén un 9% para o caso de mozas que sufran violencia de xénero ou para mozos e mozas cuxas proxenitoras a sufrisen. A distribución de prazas é:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

As prazas ofértanse en réxime de internado (con aloxamento e manutención), durante unha estancia máxima de 11 meses e estará comprendido entre o 1 de setembro de 2017 e o 31 de xullo de 2018. Exceptúanse os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal.

- 2 Orde pola que se convocan prazas de persoas colaboradoras-bolseiras para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social para o curso 2017/18

É vontade da Consellería de Política Social favorecer o acceso ao ensino universitario dos/das estudantes con escasos recursos e, ao mesmo tempo, dotar de persoal de apoio no eido educativo e asistencial ás residencias xuvenís dependentes dela. Por iso, convoca prazas de persoas colaboradoras-bolseiras, en réxime de concorrencia competitiva, para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social, para o curso académico 2017/18 As prazas convocadas son:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	4
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	6
Total	15

Os destinatarios e destinatarias das bolsas son os/as estudantes españois/españolas, nacionais dun país membro da Unión Europea, ou estranxeiros/as residentes en España, con idades comprendidas entre os 18 anos e os 30 anos, que cursen estudos universitarios nunha facultade ou escola universitaria, estudos superiores en ensinanzas artísticas ou ciclo formativo de grao superior.

A concesión da bolsa implica, para as persoas beneficiarias, ademais do aloxamento e mantenza gratuítos na residencia xuvenil (durante unha estancia máxima de 11 meses de setembro a xullo, excluídos os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal), contar coa asistencia dun titor ou titora que coordine e dirixa as funcións que desenvolva como bolseiro/a na residencia, funcións que estarán relacionadas coa dinamización do centro, incluídas actividades de información xuvenil, biblioteca, informática e deporte, entre outras.

5.1.5 Emancipación xuvenil

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, apoia o desenvolvemento da actividade xuvenil, destacando entre as súas competencias, segundo o disposto no artigo 25.1 a) do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a súa estrutura orgánica, a xestión das actuacións en materia de xuventude, así como das políticas xuvenís de carácter interdepartamental e de apoio ao desenvolvemento da actividade xuvenil.

Neste contexto, con data do 6 de xullo de 2011, asinouose o Convenio de colaboración entre o Instituto de la Juventud, do Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad (INJUVE) e a Comunidade Autónoma de Galicia, a través da Consellería de Política Social, para a promoción da igualdade de oportunidades da mocidade mediante o desenvolvemento de programas de promoción da emancipación xuvenil para o ano 2011.

A Oficina de Emancipación Xuvenil creada ao abeiro deste convenio e situada no Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil de Galicia, en Santiago de Compostela seguiu a realizar durante o ano 2017 accións de orientación, información e asesoramento en materia de vivenda e emprego aos seus usuarios,

O servizo complementábase cunha oficina virtual de emancipación que ofrece información actualizada e asesoramento aos mozos e mozas galegos/as na páxina web: www.xuventude.net cun enlace específico á páxina web:

<http://xuventude.xunta.es/emancipacion-xove>

5.1.6 Rede galega de dinamización xuvenil.

A Rede galega de dinamización xuvenil é un servizo de asesoramento e unha canle de difusión adecuados para todos os recursos que dende a Xunta de Galicia se poñen á disposición da poboación nova. Presta servizo aos actores clave no traballo cos mozos en todo o territorio autonómico: concellos, universidades, centros de ensino secundario, asociacións, etc. Así como a todos aqueles mozos que dunha forma independente soliciten información ou asesoramento en materia de mocidade.

- ▶ **Obxectivos acadados:**
 - Contribuír á dinamización da mocidade galega a partir da difusión da información do seu interese e da posta en marcha de actividades que respondan ás súas inquedanzas e intereses.
 - Incrementar a participación activa dos mozos e mozas, creando espazos para o debate e a participación e traballando estratexias e recursos que lles faciliten unha maior implicación.
 - Contribuír a canalizar o protagonismo e capacidade de liderado dos mozos e mozas e xerar unha visión positiva da mocidade no seu ámbito territorial.
 - Motivar a xuventude co obxecto de fomentar a súa participación na sociedade como cidadáns activos.
 - Posibilitar un proceso máis favorable á emancipación e autonomía dos mozos e mozas a partir da información.
 - Incidir na igualdade de oportunidades da xuventude a través do acceso á información.
 - Organizar actividades a partir dos intereses e necesidades da mocidade.
 - Crear unha canle de difusión, axeitada á xuventude, dos recursos e servizos xuvenís de que dispoñen.

▶ **Leváronse a termo as seguintes actuacións:**

5.1.6.1 Enredos - Dinamización de espazos e residencias xuvenís.

O programa Enredos pretende poñer en valor os 12 espazos xoves e as 3 residencias xuvenís dependentes da Dirección Xeral, como espazos aberto de referencia para todos aqueles mozos con inquietudes, así como para as asociacións que traballan no ámbito da xuventude e da acción voluntaria. Para iso desenvolveuse un programa regular de actividades adaptado ás características e demandas de cada un dos centros. Concretamente realizáronse 150 intervencións ao longo do ano, atendendo un total de 739 mozos e mozas.

5.1.6.2 Líderes de futuro - Programa de Liderado e Innovación Social.

Líderes de futuro é un programa formativo que ten como obxectivo desenvolver as competencias clave dos mozos e mozas participantes, así como facilitarlles as ferramentas conceptuais e prácticas necesarias, que lles permitan enfrontarse con éxito a proxectos de innovación social na súa contorna.

Así mesmo, esta actividade pretende facilitar o contacto entre mozos e mozas líderes na nosa comunidade autónoma, construíndo unha rede que favoreza a colaboración en proxectos de impactos social positivo entre entidades xuvenís e de acción voluntaria e mozos e mozas a título individual.

A actividade desenvolveuse durante catro fins de semana (3,4 e 5 de marzo, 31 de marzo e 1 e 2 de abril, 5, 6 e 7 de maio e 8, 9 e 10 de setembro) no Albergue Xuvenil de Gandarío e no mesmo participaron 20 mozos e mozas. Cada un dos fins de semana tratouse unha temática concreta na que se buscou capacitar aos mozos e mozas participantes. Foron:

- M1. Participación e empoderamento xuvenil.
- M2. Innovación e emprendemento no ámbito da sociedade civil.
- M3. Emprendemento e modelos de negocio disruptivos.
- M4. Liderado social: características e competencias.

5.1.6.3 Terceira edición do Curso de Xestión e Dirección de Proxectos de Participación Xuvenil.

A terceira edición do Curso de Xestión e Dirección de Proxectos de Participación Xuvenil dirixido a un total de 105 traballadores e xestores do eido da xuventude, profesores, directivos de entidades xuvenís e de acción voluntaria e estudantes universitarios. Levouse a cabo no mes de abril nas cidades de A Coruña, Ferrol, Santiago, Lugo, Pontevedra, Vigo e Ourense. O obxectivo do curso foi mellorar as competencias na planificación, redacción e xestión de proxectos de participación xuvenil no eido da educación non formal.

5.1.6.4 Correspondentes Universitarios.

Correspondentes Universitarios é un programa que aspira a fomentar a participación activa dos alumnos das tres universidades públicas galegas, na difusión e dinamización da información xuvenil entre os seus compañeiros de estudos.

Ao convenio asinado coa Universidade de Vigo, o 13 de febreiro do 2017 sumouse a firma dun convenio coa Universidade da Coruña para a implementación deste programa nas súas facultades e escolas. Están a realizarse trámites para a firma dun convenio coa Universidade de Santiago de Compostela.

Ao finalizar o ano 2017 estaban inscritos neste programa 92 universitarios..

Universidade	Nº de participantes
Universidade de Santiago (USC)	10
Universidade de Vigo (UVIGO)	71
Universidade da Coruña (UDC)	11
TOTAL	92

5.1.6.5 Proxecto "Obradoiro de proxectos".

Ferramenta de traballo enfocada a mozos e mozas que tivesen previsto presentar propostas no marco do programa Iniciativa Xove e buscasen mellorar as súas competencias e destrezas en canto á redacción e execución de proxectos. Obradoiros dirixidos a mozos e mozas, animadores xuvenís, técnicos locais de emprego, axentes de desenvolvemento local, concelleiros/as de xuventude, asociacións xuvenís, grupos informais de mozos e mozas, e en xeral a calquera colectivo interesado en programas de participación xuvenil. Durante o mes de marzo realizáronse un total de 125 obradoiros.

5.1.6.6 Dinamizando o Medio

Dinamizando o Medio é un programa posto en marcha en colaboración coa Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio. Busca estimular o interese dos mozos participantes pola conservación e o uso sustentable do patrimonio natural galego mediante actividades de educación ambiental.

Durante o ano 2017 celebráronse as seguintes actuacións:

14, 15 e 16 de xullo: visita educativa ao parque natural O Invernadeiro na que participaron 50 mozas e mozas.

Sábado 9 de setembro: visita educativa ao parque natural Monte Aloia na que participaron 12 mozos e mozas.

Sábado 16 de setembro: visita educativa ao parque natural Complexo Dunar de Corrubedo e Lagoas de Carregal e Vixán na que participaron 17 mozas e mozas.

5.1.6.7 En colaboración coas Universidades

Continuación coas visitas ás diferentes facultades das tres universidades públicas galegas para presentar o programa Obradoiro de proxectos.

5.1.6.8 En colaboración con centros educativos

Realización de charlas para difundir os diversos programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado entre os que se inclúe o proxecto Obradoiro de proxectos.

5.1.6.9 Colaboración con oficinas municipais de Información xuvenil (OMIX)

Realízanse visitas a todas as Omix de Galicia.

5.1.6.10 Colaboracións

A Rede galega de dinamización xuvenil colaborou con distintas entidades e concellos. Así estiveron presentes no Congreso O que de Verdade Importa (A Coruña), nas xornadas da Federación Galega de Caza (Santiago de Compostela), no encontro Gamers Galicia (Santiago de Compostela), no concurso Equiocio (Ferrol), no Encontro de Correspondentes Xuvenís 2.0 (Bergondo), na feira das familias de Abegondo e Baltar, na feira de mostras de Bande, nas festas da mocidade de Melide e Mondoñedo, na XGN 2016 (Silleda), na feira de asociacións da Universidade da Coruña (UDC) (A Coruña), e na feira sectorial de Melide..

5.1.7 Difusión cultural

5.1.7.1 Xuventude Crea

<http://xuventude.xunta.es/xuventude-crea>

Xuventude Crea, o Certame de Creadores Novos, iniciouse co obxecto de dar apoio á mocidade con inquedanzas artísticas, incentivando a súa creatividade tanto individual como colectiva nas distintas actividades do programa. Participaron mozos e mozas galegos ou residentes en Galicia. Na especialidade de teatro, admitiuse ademais, que os compoñentes do grupo superasen os 30 anos ata un 25% ou tivesen entre os 14 e 16 anos. Tamén se permitiu a mesma porcentaxe na especialidade de música.

Na edición do 2017 o certame incluíu 12 especialidades: 299 proxectos dos que se premiaron un total de 50 obras, tanto en metálico -que foron de 3000, 1500 e 1000 euros para o 1º, 2º e 3º premio respectivamente- como mencións de honra que carecen de dotación económica. As persoas galardoadas foron en total 65.

5.1.7.2 Concurso de deseño do cartel do certame Xuventude Crea 2017

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, con motivo do certame de creadores novos Xuventude Crea 2017, convocou un concurso co fin de elaborar o cartel do dito certame.

Os requisitos para poder participar foron ter entre 18 a 30 anos, ambos os dous inclusive, e residentes en Galicia e non ser o/a gañador/a no premio da edición do ano anterior.

O tema e a técnica foron libres. As obras debían incluír obrigatoriamente o texto "Certame Xuventude Crea 2017" así como as especialidades que o compoñen: teatro, artes plásticas (pintura e escultura), fotografía, música, poesía, relato breve, teatro, e videocreación, banda deseñada, graffiti, moda e deseño de xoias e cociña. Cada autor/a ou autores/as puideron participar con dúas obras orixinais, inéditas e en galego.

Admitíronse traballos realizados tanto de forma individual como en grupo.

- ▶ Participaron un total de 7 persoas. O premio foi de 500 euros para o cartel gañador.

5.1.7.3 Parlamento Xove

<http://www.parlamentoxove.com/>

O proxecto Parlamento Xove fórmalo un conxunto de actividades que tiveron por obxecto fomentar entre a mocidade o diálogo como ferramenta para argumentar razoadamente as ideas propias. Potenciáronse habilidades individuais e en grupo entre as que destacaron o desenvolvemento da capacidade de selección de información, a expresión escrita, a expresión oral, a orixinalidade, a argumentación razoada, o traballo en equipo ou a convivencia. Asemade, fomentou a lectura, escritura, emprego das novas tecnoloxías con fins informativos e culturais e o respecto polas ideas dos demais.

As ditas actividades tiveron como fío común debater acerca dun tema formulado pola organización, a realización dun dossier de investigación do tema tratado e debates dialécticos. As xornadas preliminares desenvolvéronse no mes de marzo. Os equipos da ESO debateron sobre o tema: "En España a idade legal para mercar alcohol é 18 anos. Variar este límite, influiría nos hábitos de consumo de alcohol entre a xuventude?" e os equipos de bacharelato debateron sobre o tema: "As novatadas estudantís. Pasaron a ser un suposto de acoso entre a mocidade?"

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

Na fase final, o tema a debater tanto na ESO como en bacharelato foi: “deberíamos restrinxir o acceso á internet para aumentar eficazmente a seguridade dos/as adolescentes?”.

No ano 2017 participou o alumnado de 3º e 4º da ESO e 1º e 2º de bacharelato dos centros de ensino de Galicia.

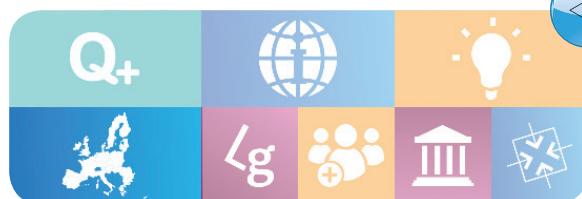
- O número de equipos participantes sumou un total de 43, 21 de bacharelato e 22 da ESO.
- O número de mozos e mozas que participaron foi de 172 en total.
- O número de profesores/as que participaron foi de 43 en total
- O número de xuíces que participaron nos debates foi de 20 en total.

Os debates realizáronse en dúas fases: unha primeira clasificatoria os días 3 e 4 de marzo para os alumnos da ESO e o 10 e 11 de marzo para os de bacharelato, no Centro Residencial Docente da Coruña no Concello de Culleredo nos que xurdiron os oito equipos finalistas de Bacharelato e os oito finalistas da ESO que se enfrontaron na fase final que tivo lugar no salón de plenos do Parlamento de Galicia o día 22 de abril.

O CPR Plurilingüe Sagrada Familia de Vilagarcía foi o gañador na categoría da ESO e o IES de Becerreá na categoría de bacharelato. O premio foi unha viaxe valorada en 5.000 euros nas dúas categorías.

5.1.8 Programas europeos

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu>

5.1.8.1 Erasmus+ Xuventude en acción

<http://erasmusplus.injuve.es>

O programa europeo Erasmus+, programa da Unión Europea para a educación, a formación, a mocidade e o deporte, con vixencia 2014-2020, ten entre os seus obxectivos específicos mellorar o nivel de aptitudes e competencias dos mozos e mozas; promover a participación na vida democrática en Europa e no mercado de traballo; a cidadanía activa; o diálogo intercultural; a inclusión social e a solidariedade; posibilitar ás persoas que traballan no ámbito da xuventude e aos mozos e mozas maiores, oportunidades de mobilidade por motivos de aprendizaxe; potenciar a dimensión internacional das actividades xuvenís e o papel dos traballadores e organizacións no eido da xuventude como estruturas de apoio ás persoas mozas. O programa fomenta a mobilidade dentro e fóra dos límites da Unión Europea, a aprendizaxe non formal e o diálogo intercultural e tamén apoia a empregabilidade e a inclusión das persoas mozas independentemente do contexto social, educativo ou cultural ao que pertencen.

O programa diferencia tres liñas de acción:

Acción Clave 1. Mobilidade das persoas por motivos de aprendizaxe

Esta acción conta con dous tipos de actividades:

- ▶ Mobilidade dos mozos, que inclúe as seguintes accións:
 - Intercambios xuvenís, que permiten aos mozos e mozas participantes desenvolver competencias, sensibilizarse sobre temas sociais, descubrir novas culturas, costumes e estilos de vida, consolidar valores como a solidariedade, a democracia, a amizade, etc. Hai que destacar que o proceso de aprendizaxe se realiza a través de métodos de educación non formal.
 - Proxectos de voluntariado: busca fomentar a participación da mocidade en distintas formas de actividades de voluntariado, dentro e fóra da Unión Europea. Os mozos e as mozas poden participar individual ou colectivamente en actividades non remuneradas e sen ánimo de lucro.
- ▶ Mobilidade dos traballadores no ámbito da mocidade: apoia o desenvolvemento profesional dos traballadores no ámbito da mocidade en forma de participación destes traballadores en seminarios, cursos de formación, actividades de posta en contacto, visitas de estudos, etc

Acción clave 2. Cooperación para a innovación e o intercambio de boas prácticas

Esta acción apoia as asociacións estratéxicas no ámbito da educación, a formación e a mocidade. Teñen por obxecto apoiar o desenvolvemento, a transferencia ou a implementación de prácticas innovadoras a escala organizativa, local, rexional, nacional ou europea.

Acción clave 3. Apoio á reforma de políticas

Baixo esta acción poden realizarse actividades de diálogo estruturado: reunións entre mozos e responsables da toma de decisións no ámbito da mocidade.

O programa está aberto á participación de calquera persoa de entre 13 e 30 anos. É liña prioritaria fomentar e potenciar a participación dos mozos e mozas con menos oportunidades, ben sexa por razóns de índole xeográfica, cultural ou socioeconómica, ou ben sexa por seren persoas con discapacidade.

Os proxectos preséntanse a través dun formulario en liña, dentro de cada unha das tres convocatorias anuais establecidas. Avaláanse na Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e remítense á Axencia Nacional, que fai a proposta definitiva de aprobación. É a Comisión de Avaliación a que definitivamente aproba os proxectos.

A maioría dos proxectos presentados e aprobados no ano 2017 centráronse nos intercambios e no servizo voluntario europeo. Polo que respecta á participación, un total de 1.548 persoas mozas participaron neste tipo de proxectos, tanto galegos como mozos entre participantes galegos pertencentes a diferentes países da Unión Europea e a países veciños.

Durante o ano 2017 aprobáronse un total de 61 proxectos na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de 1.260.675 euros distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 12 Intercambios xuvenís onde participaron 370 mozos/as e cun importe de 205.501 euros
- ▶ 33 proxectos de servizo voluntario europeo onde participaron 84 mozos/as e cun importe de 473.077 euros
- ▶ 9 proxectos de mobilidade de traballadores no ámbito da mocidade onde participaron 214 traballadores xuvenís cun importe de 169.265 euros
- ▶ 2 proxectos de actividades combinadas onde participaron 100 mozos/as e cun importe de 64.517 euros.
- ▶ 4 proxectos de asociacións estratéxicas onde participaron 650 mozos/as, cun importe de 328.091 euros
- ▶ 1 proxecto de apoio á reforma das políticas onde participaron 130 mozos/as, cun importe de 20.224 euros.

5.1.8.2 Internacionalización de Jóvenes Gallegos (INTERGAL), ERASMUS+, acción clave 1 (movilidade das persoas por motivo de aprendizaxe)

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado da Consellería de Política Social ofertou 40 prazas durante o ano 2017, das que se executaron 5, no marco do proxecto INTERGAL, aprobado ao abeiro do programa Erasmus+, acción clave 1 (movilidade das persoas por motivos de aprendizaxe).

O obxectivo deste proxecto é a realización de prácticas laborais non retribuídas en cinco países europeos (Portugal, Italia, Irlanda, República Checa e Francia) durante 60 días. Está destinado a mozos e mozas con idades de entre 18 e 30 anos, recién titulados en ciclos medios de formación profesional e nos cursos de formación ocupacional, accións formativas e programas de cualificación profesional inicial dos sectores agrícola, forestal, hoteleiro, turístico, servizos básicos á comunidade (incluída a atención á dependencia e maiores), administrativo de base, informática e automoción. Os participantes foron seleccionados entre o alumnado dos últimos cursos destas especialidades dos centros que integran o consorcio deste proxecto. Este consorcio, coordinado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, está formado polos seguintes centros educativos: IES Lamas de Abade de Santiago de Compostela, A Pinguela de Monforte de Lemos, IES Monte Castelo de Burela, IES As Mariñas de Betanzos, IES de Curtis e CIFP Paseo das Pontes da Coruña; os centros de formación agroforestal dependentes da Dirección Xeral de Ordenación e Producción Forestal da Consellería de Medio Rural: Guísamo, Becerreá, Ribadeo, Sergude, Monforte de Lemos e Lourenzán; os centros de formación ocupacional e de accións formativas dependentes da Dirección Xeral de Orientación e Promoción Laboral da Consellería de Economía, Emprego e Industria: Bueu, Ferrol, Viveiro, Lugo, Centros de Novas Tecnoloxías de Galicia de Santiago de Compostela, Ames, Negreira, Melide e Monforte de Lemos e a Asociación de

Profesores Técnicos e de Ensino Secundario de Automoción de Galicia (Adaga).

Esta iniciativa amplía o currículo dos participantes, mellora as competencias idiomáticas e permite que se poida coñecer outra organización do traballo, detectar novos sectores empresariais para implantar en Galicia, así como novas posibilidades de internacionalización para as empresas galegas.

- ▶ O proxecto INTERGAL conta cun orzamento de 199.362,00 euros e 70 mobilidades para os anos 2017 e 2018.

5.1.8.3 LIFE Evergreen with volunteer- LEWO,

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado da Consellería de Política Social ten en marcha ata xuño de 2019 un proxecto aprobado pola Comisión Europea a través da Dirección Xeral de Medioambiente, ao abeiro do programa LIFE 2016 European Solidarity Corps.

Trátase dun proxecto cofinanciado polo programa LIFE, dentro das accións do Corpo Europeo de Solidariedade (ESC), e a Xunta de Galicia, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado (DXXPV) e a Dirección Xeral de Patrimonio Natural (DXPN).

- ▶ Conta cun orzamento total de 800.162 euros do que a DXXPV contribúe cun 33% (267.735 euros) e a DXPN cun 7% (53.750 euros).

Con este proxecto preténdese:

- ▶ Contribuír á redución do impacto que a acción humana ten sobre o patrimonio natural,
- ▶ Facer sustentable o uso de recursos naturais
- ▶ Promover a educación ambiental e a participación cidadá no coidado da natureza.

O obxectivo final é potenciar o patrimonio natural de Galicia a través da creación dun grupo de mocidade vo-

luntaria que desde setembro de 2017 ata xuño de 2019 realizarán diferentes actividades dentro de 17 dos hábitats naturais da rede Natura 2000 e áreas especiais de protección de aves en Galicia.

O grupo, formado por 300 mozos e mozas voluntarias, desenvolverá accións de protección, preservación, sensibilización e mantemento, encamiñadas fundamentalmente a posibilitar o disfrute e garantir a supervivencia a longo prazo dos recursos naturais.

Levaranse a cabo tarefas de limpeza, sinalización, catalogación de flora e fauna, loita contra especies exóticas prexudiciais para os hábitats xunto con obradoiros didácticos e de sensibilización e actividades de ocio e turismo nesas zonas.

Promoverase un modelo de participación no que os actores principais cheguen a sentirse vinculados co espazo que lles ofrece recursos para así contribuír á súa mellor conservación e tamén ao desenvolvemento socioeconómico desas zonas.

5.1.8.4 Euroscola 2016

<http://www.euro-scola.com/>

A Oficina de Información do Parlamento Europeo en España, en colaboración coa representación en España da Comisión Europea e a Secretaría do Estado para a Unión Europea, convocou a XXIII edición do concurso Euroscola dedicado ao 60 aniversario da sinatura do Tratado de Roma (1957-2017).

O obxectivo desta convocatoria foi: reflexionar cos mozos e mozas sobre o proceso de transformación da Unión Europea en espazo de liberdade, xustiza e seguridade ao

longo destes 10 anos: valorar o que alcanzamos e analizar os desafíos actuais. Por iso, o concurso propón como tema central: coñecer a Carta dos Dereitos Humanos da UE como texto que recolle os principios e valores dos pobos e cidadáns da Unión Europea tras 60 anos de compromiso e camiño xuntos.

Puideron participar nesta iniciativa todos os centros escolares de ensino secundario obrigatorio (ESO), bacharelato ou ciclos de formación profesional de grao medio establecidos no territorio nacional. Para participar é necesario inscribirse por equipos, formados por 10 alumnos/as, de entre 15 e 18 anos, e un profesor responsable que será o líder e representante do equipo.

5.1.8.5 Proxecto LIDERA

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/lidera>

O proxecto “Catalizador de oportunidades de emprego e emprendemento xove transfronteirizo” (acrónimo LIDERA) foi aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP) e ten como obxectivo promover o desenvolvemento económico transfronteirizo a través das capacidades laborais e de emprendemento dos mozos e mozas do territorio.

Con este proxecto preténdese crear unha rede solidaria coa que consolidar procesos de participación comunitaria e liderado xuvenil, desde formación personalizada, orientación, emprendemento e innovación como resposta ás necesidades detectadas no territorio.

Son socios do proxecto: a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, a Cámara Oficial de Comercio, Industria, Servizos e Navegación de Santiago de Compostela, a Asociación Comer-

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

cial de Emprendedores de Galicia (Ascega), o Instituto Português do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociaciones Juveniles Portuguesas (FNAJ) e a Comunidade Intermunicipal do Ave.

No ano 2017 no marco do proxecto LIDERA, leváronse a cabo varias actividades:

1 Posta en marcha dos “Espazo Emprende”

Esta iniciativa dentro do proxecto LIDERA forma parte da actividade “Crece” que ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os diferentes actores do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto. O partenariado fará evolucionar espazos públicos xa existentes no territorio (no caso da DXXPV os 12 Espazos Xove e a Oficina transfronteriza de información xuvenil Chaves-Verín) cara espazos públicos innovadores, que a xuventude poderá empregar para a realización de actividades, asesoramento ou acción relativa á empregabilidade ou ao emprendemento, e á ampliación, mellora e mantemento de iniciativas empresariais no contorno de influencia das persoas participantes.

2 O itinerario formativo “Formatour”

Tivo como obxectivo a formación en seis habilidades transversais que potencien o emprego e fortalezan o emprendemento dos mozos e mozas. A iniciativa combina actividades formativas presenciais en grupo, actividades formativas personalizadas e sesións de coaching. Desenvolveuse durante os meses de novembro e decembro nos Espazo Xove dependentes da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado:

- Espazo xove de Noia, 7 participantes
- Espazo xove de Lalín, 7 participantes
- Espazo xove de Carballo, 18 participantes
- Espazo xove de Vilalba, 3 participantes

- Espazo xove de Betanzos, 16 participantes
- Espazo xove de Tui, 10 participantes
- Espazo xove de Curtis, 3 participantes
- Espazo xove de Pontedeume, 10 participantes
- Espazo xove de Vilagarcía, 6 participantes
- Espazo xove de Ourense, 7 participantes

Esta iniciativa formativa, dentro do proxecto LIDERA, forma parte da actividade “Cataliza” que ten como obxectivo mellorar, potenciar e impulsar a viabilidade dos proxectos e ideas da xuventude mediante a realización de actividades de titorización e asesoramento individualizado, formación especializada e coaching persoal.

A meta desta actividade é mellorar as oportunidades de emprego e emprendemento de todas e cada unha das persoas participantes. Para iso, atenderanse varios obxectivos intermedios: formar en habilidades transversais; dotar os mozos/as de ferramentas sinxelas que lles permitan mellorar; propiciar o liderado da xente moza; e proactivar cara á formación activa.

3 Xornadas visitas de formación en empresas.

Convocáronse seis xornadas-visitas de formación en empresas de distintas zonas da xeografía galega e unha estancia visita de formación de catro días de duración en Portugal

- Ribeira Sacra (31 de outubro), participaron 22 persoas.
- Lalín (2 de novembro), 31 persoas
- Betanzos (22 de novembro), 55 persoas
- Ourense (28 de novembro), 55 persoas
- Vilalba (5 de decembro), 16 persoas
- Negreira (13 de decembro), 46 persoas.
- Barcelos -Portugal (28 de novembro a 1 de decembro), 50 persoas.

Esta iniciativa impulsa a relación e integración da xuventude na realidade económica do territorio, reforzando o coñecemento do marco local de vida dos mozos e mozas;

reforzan o achegamento da mocidade á realidade do tecido empresarial galego e portugués; promoven o coñecemento e valorización dos recursos e potencialidades que ofrece o territorio; e ofrecen unha ferramenta para que os mozos e mozas adquiran coñecementos que axuden ao seu desenvolvemento persoal e profesional.

Dentro do proxecto LIDERA, esta iniciativa formativa forma parte da actividade “Crece” que ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os distintos actores e reactivos do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto.

4 Encontros sectoriais.

Ao longo dos meses de outubro, novembro e decembro desenvóléronse encontros sectoriais a pequena escala onde os distintos actores do territorio puideron establecer unha dinámica de diálogo e coñecemento mutuo que impulse a aparición de oportunidades de colaboración e mentoring.

Realizáronse nos Espazo Xove da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en once localidades:

- Chantada. 31 de outubro. Sector: enoturismo
- Lalín. 2 de novembro. Sector: comercio e agroalimentario.
- Vilalba. 9 de novembro. Sector: comunicación.
- Ourense. 21 de novembro. Sector: cooperativismo.
- Pontedeume. 22 de novembro. Sector: marcas de calidade.
- Tui. 28 de novembro. Sector: primario.
- Curtis. 12 de decembro. Sector: turismo.
- Carballo. 13 de decembro. Sector: emprendemento.
- Viveiro. 18 de decembro. Sector: emprendemento activo.
- Vilagarcía. 19 de decembro. Sector: produtos ecolóxicos no sector panadeiro-pasteleiro.
- Noia. 22 de decembro. Sector: a comunicación no eido profesional

Esta iniciativa impulsa a relación e integración da xuventude na realidade económica do territorio, reforzando o coñecemento do marco local de vida dos mozos e mozas; reforzan o achegamento da mocidade á realidade do tecido empresarial galego e portugués; promoven o coñecemento e valorización dos recursos e potencialidades que ofrece o territorio; e ofrecen unha ferramenta para que os mozos e mozas adquiran coñecementos que axuden ao seu desenvolvemento persoal e profesional.

Dentro do proxecto LIDERA, esta iniciativa formativa forma parte da actividade “Crece” que ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os distintos actores e reactivos do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto.

5 Encontro Mostra Transfronteiriza da Xuventude Emprendedora (EMOTRAXE), 16 de decembro.

Concello de Ferrol

Un espazo de aprendizaxe para que a xuventude poida compartir experiencias e emocións e amosar publicamente as súas vivencias de participación, compromiso social e de emprendemento.

Ao encontro acudiron mozas e mozos emprendedores, membros de asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á xuventude, persoas participantes en actividades de voluntariado, mozas e mozos membros de grupos informais, técnicos de xuventude, informadores xuvenís, educadores, mediadores xuvenís e todas as mozas e mozos con espírito de iniciativa e persoas interesadas na materia. Os asistentes tiveron a oportunidade de escoitar os relatorios Onde está o límite?, de Josef Ajram, e Emocións a través da mirada, de María J. Freire Franco, ambos os dous, exemplos de superación e traballo. Ademais, Emotraxe facilitou a 28 entidades xuvenís, un espazo para a exposición de ideas, actividades e proxectos, con zona de stands dos diferentes colectivos participan-

tes. Así mesmo, a organización fíxose cargo dos traslados necesarios das persoas inscritas.

Este encontro forma parte da actividade “Emprende” dirixida a aquelas iniciativas, ideas, entidades que desexen iniciar unha nova liña de negocio, que contén un grao de madurez suficiente co obxectivo de apoialas, afianzalas e acompañalas durante a súa posta en marcha. Neste encontro os mozos e mozas poderán coñecer e intercambiar experiencias con outras persoas mozas, tanto do propio territorio do proxecto como doutros territorios transfronteirizos.

5.1.8.6 Proxecto Eurocidade 2020

Proxecto “A Eurocidade Chaves-Verín como ferramenta de aproximación de Europa 2020 aos cidadáns” (acrónimo Eurocidade 2020) aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP).

A entidade xefa de fila do proxecto é a Agrupación Europea de Cooperación Territorial (AECT) Eurocidade Chaves-Verín e como socios están a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, o Instituto Portugués do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociacións Juvenís Portuguesa (FNAJ), o Concello de Verín e a Cámara Municipal de Chaves.

O orzamento total do proxecto, cun financiamento dun 75% de fondos Feder, ascende á cantidade de 1.775.405, 17 euros e estenderá a súa vixencia ata o 2019.

O principal obxectivo deste proxecto é dar cumprimento, en proximidade, aos obxectivos da Estratexia Europa 2020, potenciando o historial da cooperación transfronteiriza como elemento xerador de crecemento intelixente, inclusivo e sustentable, a favor da mellora da calidade de vida dos cidadáns.

No marco deste proxecto, ao longo do ano 2017 destacan dúas iniciativas:

- ▶ Dinamización da Oficina de Información Xuvenil Transfronteiriza Galicia Norte de Portugal e o Local de ensaio

A Oficina de Información Xuvenil Transfronteiriza Galicia-Norte de Portugal, posta en marcha no ano 2011, actualmente forma parte das redes do resto de oficinas de información xuvenil tanto galegas como portuguesas e ten como obxectivos fundamentais: servir de plataforma para promover e apoiar a mobilidade, a interacción e a colaboración entre a mocidade galega e portuguesa, contribuíndo así á integración cultural e social da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal; e ser punto de referencia de información e de asesoramento sobre cuestións como emprego, emprendemento, formación, ocupación do tempo libre, cultura e ocio; asociacionismo, mobilidade, etc. mentres se reforza a idea de Europa como unha sola comunidade.

O local de ensaio preténdese que sexa un punto de encontro da actividade musical da Eurocidade e as zonas limítrofes. Está á disposición de todos aqueles mozos e mozas da zona afeccionados á música, para que poidan ensaiar, de xeito individual ou en grupo, ofrecendo, deste xeito, outra vía para canalizar as accións de promoción e difusión da creatividade musical da xuventude galega.

- ▶ Realización da actividade “Meeting Jam”

O 16 de decembro desenvolveuse esta actividade de dinamización transfronteiriza do local de ensaio da Eurocidade Chaves-Verín que tivo como destinatarios mozos e mozas da Eurocidade con grupos musicais en activo ou en formación.

A actividade consistiu nun *brainstorming* para mellorar o aproveitamento dos locais de ensaio e configurar unha programación para desenvolver proxectos comúns entre os grupos musicais da Eurocidade e crear sinerxías creativas no marco da cooperación transfronteiriza cultural a través da música.

5.1.9 Programas de mobilidade

5.1.9.1 Mobilidade transnacional xuvenil Galeuropa

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/galeuropa>

Este programa que ben realizando a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado no ano 2016 presenta novidades importantes respecto aos últimos anos e enmárcase dentro do Programa operativo de emprego xuvenil, cofinanciado pola Iniciativa de Emprego Xuvenil e o Fondo Social Europeo para o período 2014-2020. Medida 8.2.2.8. Programa de axudas para proxectos de mobilidade transnacional dirixido a mozos e mozas menores de 25 anos para a realización de prácticas formativas en empresas de países europeos, de modo que complementan a súa competencia profesional e persoal, incrementando así as súas posibilidades de inserción laboral. Concíbense polo tanto estas axudas como unha das medidas para a implantación do Sistema nacional de garantía xuvenil.

A finalidade do programa de mobilidade transnacional xuvenil é reforzar a empregabilidade e as competencias profesionais da mocidade non ocupada e non integrada nos sistemas de educación ou formación, contribuíndo á mellora da súa formación mediante a adquisición de experiencia profesional para a súa incorporación ao mercado de traballo, ao tempo que se apoia a adquisición de competencias en idiomas estranxeiros.

Preténdese promover e axudar a financiar a mobilidade da mocidade galega para que realice estadias de prácticas formativas non remuneradas en entidades/empresas públicas ou privadas de países europeos, ben directamente concedendo axudas individuais aos mozos e mozas

participantes, ou ben mediante concesión de axudas a proxectos de mobilidade de entidades galegas, tanto entidades locais coma entidades sen ánimo de lucro.

Os mozos e mozas que participaron ben individualmente ou a través dun proxecto dalgunha das entidades sen ánimo de lucro, concellos ou agrupación deles realizaron de 2 a 4 meses de prácticas nalgún dos 31 países da UE en sectores como (administración, agroalimentario, electricidade e enerxía, hostalaría e turismo, informática, márketing e comercio e outros).

As accións dos proxectos están encamiñadas á consecución dalgún dos seguintes obxectivos:

- ▶ Mellorar o nivel de aptitudes e competencias clave dos/as participantes.
- ▶ Reforzar a empregabilidade e as competencias profesionais das persoas mozas nos ocupadas e non integradas nos sistemas de educación ou formación, contribuíndo á mellora da súa formación mediante a adquisición de experiencia profesional para a súa incorporación ao mercado de traballo.
- ▶ Contribuír e facilitar aos mozos e mozas participantes o seu acceso ao mercado de traballo, reducir os obstáculos lingüísticos e fomentar a súa autonomía persoal mediante a mellora da súa empregabilidade.
- ▶ Potenciar os programas de educación non formal para que as persoas mozas adquiren coñecementos e habilidades que axuden a completar o seu desenvolvemento persoal e profesional.

Proxectos solicitados e beneficiarios/as do programa:

Proxectos solicitados	
Individuais	286
Entidades sen ánimo lucro	26
Concellos e agrupacións deles	4
Total	316

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

Beneficiarios	homes	mulleres	Total
Individuais	46	93	139
De entidades sen ánimo lucro	65	106	171
De concellos e agrupacións deles	20	42	62
Total	131	241	372

- ▶ O programa no 2017 contou cun orzamento de 2.716.515,40 euros.

5.1.9.2 “Deseñando o teu futuro”

Deseñando o teu futuro é un proxecto de educación non formal que financia proxectos dirixidos a que os mozos e as mozas entre 14 e 18 anos realicen estadias-visitas non remuneradas en empresas ou entidades públicas ou privadas radicadas na Comunidade Autónoma de Galicia, para os efectos de que adquiran competencias, habilidades e cualificacións que complementen o seu desenvolvemento persoal e a súa formación.

Puideron presentar proxectos, entidades sen ánimo de lucro, con sede permanente e domicilio social en Galicia que prestan servizos á mocidade, así como as súas respectivas federacións; os concellos, agrupacións de concellos e mancomunidades.

Os participantes dos proxectos puideron realizar estadias-visitas en empresas entidades públicas ou privadas dos sectores: da hostalaría; actividades administrativas e servizos auxiliares; actividades profesionais científicas e técnicas; industria manufactureira; comercio polo miúdo, comercio por xunto, reparación de vehículos; actividades artísticas, recreativas e de entretemento; construción; agricultura, ganderaría, sevicultura e pesca; actividades sanitarias e servizos sociais; outros servizos. Con estas estadias-visitas preténdese que os/as mozos/as se aproximen ás distintas tipoloxías de postos de traballo existentes no mercado laboral, axudarlles na toma de decisión do seu futuro perfil profesional, para os efectos de que coñezan “a realidade da empresa” previamente a

decidir a súa traxectoria formativa profesional, así como achegalos ao mundo sociolaboral adquirindo coñecementos e habilidades que os axuden a complementar o seu desenvolvemento persoal e futura formación profesional.

Beneficiarios	homes	mulleres	Total
Concellos	77	99	176
De entidades sen ánimo lucro	59	61	120
Total	158	169	327

- ▶ O programa contou con un orzamento de 67.305 euros.

5.1.9.3 Programa galego de mobilidade “Xuventude no mundo”

A “Xuventude no mundo” é un programa de mobilidade xuvenil organizado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que pretende que os mozos e mozas de Galicia poidan desenvolver un programa de actividades de interese para a xuventude noutras partes do mundo. Pretende tamén facilitar o coñecemento doutras realidades socioculturais e lingüísticas para a comprensión da diversidade cultural e favorecer e potenciar a adquisición de habilidades e competencias non formais que faciliten o desenvolvemento persoal.

O programa foi destinado á mocidade residente en Galicia, que tivese entre 18 e 30 anos.

Os intercambios fixéronse nos seguintes países:

- Italia (Sicilia) do 27 de abril ao 4 de maio de 2017 (ofertáronse 10 prazas).
- Alemaña (Berlín) do 13 de agosto ao 22 de agosto de 2017 (ofertáronse 6 prazas).
- Xapón (Wakayama) do 29 de agosto ao 5 de setembro de 2017 (ofertáronse 14 prazas).

5.1.10 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil

Desde o Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil prográmanse os distintos cursos e actividades para a formación tanto do persoal da Rede galega de información xuvenil (RGIX), como o das oficinas municipais de Información Xuvenil (OMIX) ou outro persoal das administracións públicas (AA.PP.) e tamén para a formación da xuventude e outras persoas interesadas.

Durante o ano 2017, nas distintas modalidades de presencial e semipresencial, realizáronse os seguintes cursos, xornadas e encontros dende o centro coordinador e dos espazos xoves:

Nome do curso ou xornada	Edicións	Nº prazas
Inglés para viaxar	1	20
Prevenção da violencia de xénero: Betanzos	1	25
Prevenção da violencia de xénero: Lugo	1	25
Curso Básico de Información xuvenil	1	20
Xornada: Día Europeo da Información Xuvenil	1	47
Curso: Consumo e xénero	1	50
Xornada: Políticas de información xuvenil	1	51
Total	7	218

Aos encontros territoriais celebrados nos espazos xoves e nos edificios administrativos da Coruña, Ourense, Santiago de Compostela, Lugo e Vigo, asistiron un total de 150 persoas.

5.1.10.1 Servizo de información xuvenil

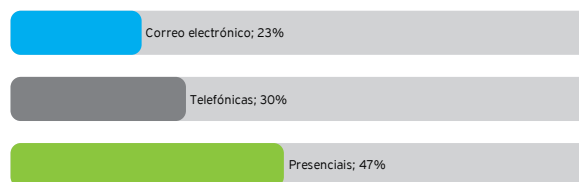
Na Oficina de Información Xuvenil aténdense consultas de forma presencial, telefónica e por correo electrónico e dáse información xeneralizada sobre temas de interese para a mocidade.

As consultas máis demandadas son sobre programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Volunta-

riado, carnés, bolsas, axudas, actividades, estudos, idiomas, cursos, voluntariado, oposicións, vivenda e outras consultas.

Atendéronse no ano 2017 a un total de 15.816 usuarios e 17.385 consultas coa seguinte distribución:

	Consultas
Presenciais	8.195
Telefónicas	5.260
Correo electrónico	3.930
Total	17.385

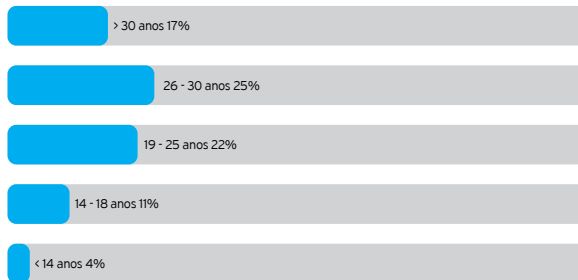
As porcentaxes das consultas realizadas, en 2017, no que se refire aos temas foron:

Información sobre os distintos programas que convoca a Dirección Xeral	36,24 %
Bolsas	9,35 %
Cursos	3,74 %
Actividades	6,70 %
Axudas e subvencións	6,96 %
Carnés	20,13 %
Estudos	5,95 %
Oposicións	0,57 %
Vivenda	0,12 %
Idiomas	5,26 %
Voluntariado	3,02 %
Outras consultas	1,96 %
Total	100%

As porcentaxes das consultas presenciais, en canto á súa distribución por sexo e idade foron:

- ▶ Por sexo: 50% mulleres e 50% homes

► A distribución por idades:

A oficina TIVE presta servizos ás persoas estudantes e á mocidade relacionados con actividades de lecer e tempo libre e o turismo nacional e internacional. A actividade fundamental é a expedición de carnés que proporcionan distintos tipos de vantaxes.

O número total de carnés expedidos na oficina TIVE durante o ano 2017 foron 3.080 coa seguinte distribución:

	Nº carnés
Carné xove	2.567
Carné ISIC	341
Carné TEACHER ou ITIC	66
Carne fiyto ou IYTC	1
Carné de alberguista	105
Total	3.080

Durante o ano 2017 atendéronse 3.080 consultas sobre os distintos tipos de carné.

5.1.10.2 Documentación

O traballo de documentación que se fai no centro, consiste en recoller aqueles documentos que poden ser de interese para as distintas seccións da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

Para iso repásanse boletíns, prensa e documentos co fin de facer un baleirado para a súa posterior catalogación e clasificación.

Durante o ano 2017 fíxose o baleirado, catalogación e clasificación dun total de 4.785 artigos de prensa escrita

e dixital. Fixéronse escaneamentos de 4.875 artigos de prensa, manuais, revistas, folletos, DVD, dossiers, e outro material. Elaboráronse 253 dossiers, dos que 222 son de prensa e 31 de temas varios. Foron visualizados na páxina web por 40.681 usuarios; 38.964 visionados son dos dossiers de prensa e 1.717 de temas varios. Xestionáronse 724 correos electrónicos e realizáronse 228 buscas e descargas da internet sobre lexislación, manuais, información e documentación.

<http://xuventude.xunta.es/rede-galega-de-informacion-xuvenil>

5.1.10.3 Os Centros Quérote Máis

<http://xuventude.xunta.es/querote-mais>

Os centros Quérote+ son un servizo que dá resposta a un serio compromiso que a Administración pública adquire co benestar da mocidade galega, proporcionando un servizo profesional e de calidade aos mozos e mozas de Galicia.

Os centros responden a unha demanda social manifesta. Día a día o equipo de traballo de Quérote+ atendeu consultas referentes a dificultades, preocupacións ou curiosidades que mozos e mozas teñen en relación coa sexualidade e a afectividade, a imaxe corporal e a autoestima, a convivencia e as relacións sociais no espazo físico e no virtual e en relación ao consumo de certas substancias.

Quérote+ traballou con base nuns piares fundamentais que fan que sexa un servizo de calidade e único: a atención global e integral, a interdisciplinabilidade, as actuacións baseadas no criterio da construción persoal propia e o fomento da autonomía persoal, o mantemento da ética profesional, a igualdade, a atención de forma confidencial, anónima e gratuíta, as actuacións educativas e preventivas, a ética profesional e a coordinación cos demais servizos.

Os obxectivos que perseguíu o servizo son:

- ▶ Contribuír ao desenvolvemento integral de mozos e mozas, atendendo as súas necesidades, intervindo nos procesos de xeito preventivo
- ▶ Contribuír a que mulleres e homes aprendan a coñecerse, a aceptarse e a expresarse dun xeito satisfactorio e congruente
- ▶ Facilitar que os mozos e as mozas dispoñan do maior número de ferramentas e habilidades para poder construírse de xeito satisfactorio
- ▶ Dotar de habilidades e estratexias que contribúan a adquirir autonomía e liberdade

Os centros contan cun equipo formado por traballadoras e traballadores sociais, educadores e educadoras sociais, e psicólogos e psicólogas.

Carta de servizos

1. Servizo de información e asesoramento especializado.

Atención presencial	3.029
Atención en liña	1.097
Atención telefónica	1.582
Atención Whatsapp/Telegram	858
Total asesoramento	6.566

2. Servizo formativo

Alumnado de secundaria (Obradoiros de convivencia, convivencia nas redes sociais, Imaxe corporal, Sexualidade e afectividade e Fenómeno do botellón)	7.046
Redes familiares: nais e pais	610
Casas da xuventude, OMX, e tecido asociativo xuvenil	581
Centros para persoas con diversidade funcional	430
Centros de menores en situación de exclusión ou con medidas xudiciais	92
Formación a profesionais	655
Campañas socioeducativas	14.272
Total usuarios	25.378

3. Publicacións e colaboracións con medios de comunicación

- ▶ Dípticos/Tarxetas/Carteis e adhesivos informativos que dan a coñecer os servizos prestados polos centros Quérote+, así como algunhas publicacións específicas referentes a algún programa ou campaña concreto.
 - Participación en radio tuenti en Allariz
 - Participación en debates en Correo TV
 - Intervencións puntuais na radio

4. Participación en eventos, foros e saídas promocionais

- ▶ Actividades divulgativas en xornadas para a mocidade, nos campus universitarios e nas festividades:
 - Campaña Día Mundial de Loita contra o VIH: mesas informativas nos centros Quérote+ e facultades
 - Campaña Día da Proba rápida do VIH mesas informativas nos centros Quérote+
 - Campaña no Día da Internet Seguro Difusión en redes sociais
 - Campaña Día Mundial da Discapacidade
 - Campaña Día Europeo da Saúde Sexual
 - Campaña Día Mundial de Loita contra a Homofobia e a Transfobia
 - Campaña en redes: #likepoladiversidade e diversos puntos da xeografía galega
 - Campaña Día Mundial da Saúde Mental: #SMXenteDeseXable, en redes sociais e con entidades de persoas con diversidade funcional de Galicia
 - Campaña Día Orgullo LGTBI
 - Participación na VII Xornadas Violencia de Xénero de Ames
 - Participación na Feira das Asociacións de estudantes UDC
 - Participación na Xornadas xuventude e consumos: Novos retos

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

5. Realización de probas específicas 437 probas rápidas de detección do VIH e 327 test de embarazo)
6. Servizo de prácticas formativas e profesionais (O equipo técnico de Quérote+ titoriza e recibe persoas que se atopan en período formativo na realización de prácticas profesionais. 12 estudantes)
7. Presenza nas redes sociais: 14.272 seguidores/as entre Twitter, Facebook e Instagram
8. Participación nos «plans integrais» da Xunta de Galicia.

5.1.11 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude

5.1.11.1 Axudas a entidades xuvenís e grupos informais

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, convocou e tramitou axudas dirixidas a grupos informais de mozos e mozas, asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á mocidade e ás súas respectivas federacións. Estas axudas tratan de apoiar proxectos nos que a mocidade participe de forma activa e directa en actividades concibidas por ela e das cales ela sexa a súa principal axente.

Neste senso, foi publicada no Diario Oficial de Galicia a Orde do 11 de abril de 2017, pola que se establecen as bases que rexen as axudas enmarcadas no programa Iniciativa Xove e se procede á súa convocatoria. (DOG nº. 80, do 26.04.2017).

O art. 4º establece, como un dos requisitos para poder acceder a estas axudas, a inscrición das asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á mocidade e as súas respectivas federacións, no censo oficial dependente organicamente da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

No ano 2017 foron censadas un total de 24 asociacións novas, desagregándose do seguinte xeito: 12 asociacións foron censadas como “prestadoras de servizos á xuventude” e 2 como asociación xuvenil.

Por outra banda, tamén se contempla a posibilidade de que poidan obter estas axudas os “grupos informais” de mozos e mozas que desexen realizar unha iniciativa xuvenil.

► Orzamento e nº de axudas 2017:

- O orzamento total para o financiamento destas axudas foi de 545.161,57 euros para a realización dos proxectos de iniciativas xuvenís.
- O número total de axudas concedidas a entidades (de ámbito autonómico e provincial) foi de 76, 29 autonómicas e 47 provinciais. No relativo aos grupos informais foron 50 os proxectos concedidos.

5.1.11.2 Axudas a entidades locais

Para lograr unha verdadeira participación da xuventude nos diferentes ámbitos da sociedade actual é fundamental promover actuacións e canles dirixidas a garantir o acceso a unha información ampla e actualizada, dirixida á xuventude, prestándolles apoio ás accións que neste sentido emprendan os concellos dentro da súa competencia e ámbito territorial. Igualmente, considérase necesario apoiar proxectos que desenvolvan as entidades locais e que vaian dirixidos a facilitar a participación da xuventude en actividades de educación non formal tendo en conta as competencias e aptitudes que se derivan desta, sobre todo de cara a mellorar a empregabilidade das mozas e dos mozos galegas e galegos.

Para este fin, publicouse a Orde do 11 de abril de 2017 pola que se aproban as bases que rexen as subvencións destinadas ás entidades locais de Galicia, para a promoción da información xuvenil e para a realización de actividades dirixidas á xuventude no ámbito da educación non formal e da participación durante o ano 2017, e se procede á súa convocatoria (DOG nº 80 do 26.04.2017).

► Orzamento e número de axudas 2017.

- O orzamento para o financiamento destas axudas foi de 592.754,14 euros.
- O número total de axudas concedidas ascendeu a 219.

5.2 VOLUNTARIADO E PARTICIPACIÓN

5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria

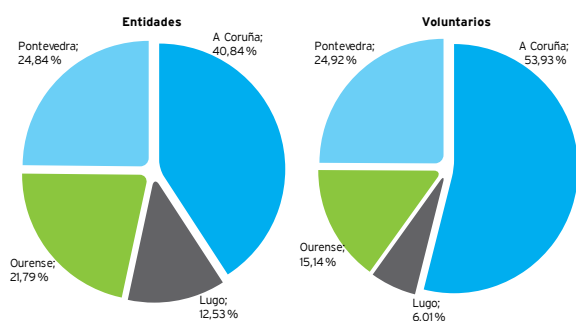
No momento actual son 950 as entidades de acción voluntaria (incluíndo ONG, entidades locais e de ámbito autonómico) inscritas no rexistro de entidades de acción voluntaria (EAV) da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado. Desde 2006 cabe destacar o incremento progresivo de entidades rexistradas que contan cun número estimado de 40.374 voluntarios colaboradores.

Total entidades de acción voluntaria (EAV)	
Asociacións ONL	692
Entidades locais	231
Autonómicas	27
Total	950

Datos do Rexistro das Entidades de Acción Voluntaria (EAV)

O número de inscricións no rexistro EAV no ano 2017 foi de 35.

	Entidades	Voluntarios
A Coruña	388	21.774
Lugo	119	2.428
Ourense	207	6.111
Pontevedra	236	10.061
Total	950	40.374

5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)

- Orde do 18 de maio de 2017 pola que se regulan as bases das subvencións para entidades de acción voluntaria e entidades locais enmarcadas no programa Servizo de Voluntariado Xuvenil e se procede á súa convocatoria para o ano 2017 (DOG núm. 58, do 10.06.2017).

Estas subvencións destináronse a entidades de acción voluntaria e a entidades locais que realizasen proxectos de voluntariado xuvenil. O obxectivo último foi o de fortalecer a todas as entidades de acción voluntaria e promover a participación social.

A inscrición das entidades no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia constituíu requisito indispensable para poder solicitar a subvención.

- O importe destinado foi de 199.830 euros para entidades de acción voluntaria e de 173.800 euros para entidades locais, segundo o establecido na Lei 01/2017, do 8 de febreiro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2017.

A distribución provincial dos importes concedidos son os seguintes:

Orde voluntariado xuvenil: entidades de acción voluntaria

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	42	27	102.601
Lugo	6	3	9.200
Ourense	15	9	34.760
Pontevedra	16	13	51.240
Total	79	52	197.801

Concedidas; 65,82%

Orde voluntariado xuvenil: entidades locais

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	20	18	61.206
Lugo	10	9	29.240
Ourense	15	12	54.395
Pontevedra	8	7	25.460
Total	53	46	170.301

Concedidas; 86,79%

Subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado inscritas no Rexistro de Acción Voluntaria

- Orde do 18 de maio de 2017 pola que se regulan as subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado e se procede á súa convocatoria para o ano 2017 (DOG núm 103, do 01.06.2017).

Esta orde ten por obxecto establecer as bases reguladoras polas que se rexerán as subvencións dirixidas a entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado durante o ano 2017.

- O importe destinado foi de 137.080,32 euros, segundo o establecido na Lei 01/2017, do 8 de febreiro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2017.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	58	55	70.573
Lugo	13	13	17.614
Ourense	15	14	20.617
Pontevedra	22	21	28.252
Total	108	103	137.057

Concedidas; 95,37%

Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Desde o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2017 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito da xuventude e do voluntariado, como son os programas de atención sociosanitaria dirixidos á xuventude, programas de inserción sociolaboral da xuventude en situación de dificultade social ou de desemprego de longa duración, programas que fomenten a cultura emprendedora, a creación de empresas e o autoemprego entre a xuventude, programas educativos para a transmisión de valores solidarios entre a xuventude ou a formación e promoción do voluntariado..

- Beneficiarios**

Concedéronse axudas a 17 entidades para realizar 29 programas do ámbito da xuventude e do voluntariado, que se desenvolverán ao longo de 2018.

- Orzamento**

O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 11.453.783,92 euros, dos que **400.804,74 euros** corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado (313.251,44 no ámbito de xuventude e 87.553,30 no ámbito do voluntariado).

5.2.3 Portal do Voluntariado

O portal www.voluntariadogalego.org permite un continuo fluxo de información e comunicación entre a Administración autonómica e as entidades de acción voluntaria para, deste xeito, lograr un contacto permanente entre ambas e poder dotar a estas últimas de ferramentas informativas actualizadas.

- ▶ No ano 2017 tivo un total de 1.625.146 visitas.

As entidades rexistradas actualizan a súa propia sección dentro da rede mediante a introdución das iniciativas que van desenvolver, os cambios producidos e as novas salientables. Deste xeito aqueles cidadáns que estean interesados en realizar acción de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar.

Os particulares, pola súa banda, poden acceder a través do portal a toda a información relativa á programación en cada momento da Dirección Xeral en materia de voluntariado.

A través da web e do Teléfono Solidario 900 400 800 inscribíronse os voluntarios e voluntarias nos distintos programas e cursos da subdirección desenvolvidos ao longo de 2017.

Así mesmo conta cunha sección que intenta ser un punto de encontro onde as entidades de acción voluntaria e os voluntarios/as poidan solicitar ou ofertar a súa colaboración. Pretende ser un lugar que canalice as demandas de voluntariado por parte das entidades para os seus programas e proxectos, e onde as persoas voluntarias que desexen colaborar poidan manifestar o seu interese e unirse aos ditos programas e proxectos.

Facebook Voluntariado galego

<https://www.facebook.com/pages/Voluntariado-Galego/211326048976970>

Ademais da nosa web dispoñemos dunha páxina en Facebook na que se informa diariamente de todo o relacionado coa Dirección Xeral e coas entidades de voluntariado que o solicitan.

Voluntariado galego é un punto de encontro para todo o movemento voluntario de Galicia que facilita a comunicación entre as entidades e os voluntarios.

Deste xeito, aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar con elas.

- ▶ Contamos nestes momentos con máis 6.811 seguidores.

Así mesmo contamos tamén con conta de Twitter

<https://twitter.com/voluntariadogal>

- ▶ Contamos nestes momentos con 974 seguidores.

5.2.4 Programas de voluntariado 2017

5.2.4.1 Programas desenvolvidos pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado

Lanzamento Programa Acompañamento

Coa finalidade de mellorar o benestar persoal e a tranquilidade das persoas maiores que viven soas, que na nosa Comunidade abrangue ao 24% da poboación, procedeuse á posta en marcha dun programa piloto con relación a este ambicioso proxecto de voluntariado.

O programa ACOMPAÑO ten por finalidade a realización de actividades de voluntariado destinadas ao acompañamento de persoas maiores que vivan soas nos seus fogares e que así o soliciten ou demanden. Supón un apoio á promoción da súa autonomía persoal e facilita a detección de posibles problemas de deterioración cognitiva.

Son obxectivos específicos deste programa:

- ▶ Fomentar a participación e solidariedade das persoas mozas.
- ▶ Fomentar o envellecemento activo e solidario nas persoas maiores.
- ▶ Mellora persoal, benestar e tranquilidade nas persoas maiores que viven soas.
- ▶ Fomentar a vida independente e, ao mesmo tempo, o intercambio interxeracional.
- ▶ Reducir os riscos de depresións, crise, ansiedade ou inseguridade que pode acontecer cando se vive só.

A realización deste proxecto artículase coa colaboración de diferentes entidades de acción voluntaria que intermedían na identificación das persoas maiores que se beneficiarán da asistencia dunha persoa voluntaria seleccionada, que as visitará entre unha e ata tres veces por semana, podendo aproveitar estes momentos para conversar, pasear ou realizar outras actividades de análoga natureza.

- ▶ Na actualidade xa contamos con sete entidades de acción voluntaria inscritas e cun total de 63 persoas voluntarias dispostas a dedicar parte do seu tempo para a realización destas tarefas de acompañamento.

O Pasaporte solidario do voluntario

O Pasaporte solidario é un proxecto desenvolvido pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que arrincou en marzo de 2011. O curso académico 2016-2017 foi, pois, a sexta edición desa iniciativa nacida orixinalmente en Dinamarca. O obxectivo do PS é promover entre o alumnado de Primaria e ESO o seu espírito voluntario e solidario, sen impoñer límite de idade; se ben, cómpre que o estudante teña un bo nivel de lectura comprensiva. Para o anecdotario queda o feito de que algúns centros moi concretos solicitaron pasaportes para os pícaros, que plasmaron a súa concepción en sinxelos debuxos.

O PS é individual e propón xustamente varias actividades solidarias. Entrégase a cada neno -lógicamente titorizado-, que, se ben ten que plasmar a súa experiencia persoal, é posible vivir esta en grupo. En cada páxina había dúas actividades solidarias que o alumno debe realizar con liberdade, unha liberdade que ten tamén o centro. En efecto, nalgúns casos este fixo as súas achegas propias e mesmo cambiou algunha actividade por debuxo ou outra propia, sobre todo aqueles centros que xa teñen definida unha liña de traballo solidario (cunha celebración en concreto, cunha ONG, por exemplo).

A entrega é gratuíta, e así cada centro que o solicitou recibiu os exemplares cos que estaba disposto a traballar. A Dirección Xeral non regateou respaldo firme e constante a eses centros, facilitándolles un número de teléfono móbil para as dúbidas e un enderezo de correo electrónico. Asemade, unha persoa enviada pola Dirección Xeral acudiu aos centros que solicitaron respaldo e asesoramento.

Preparouse na Dirección Xeral a relación de diplomas que se entregaron (un a cada alumno que cubriu o PS), e remítuselles aos centros antes do remate do curso).

Os colexios participantes foron o Colexio La Salle, les Blanco Amor, Colexio Hogar Santa Margarita, Ceip De Laredo, Ceip Condese De Fenosa, Ceip De Quiroga, Colexio San Fermín, Ceip Areouta, Cpr Nuestra Señora Del Rosario, Cpr San Narciso, Ceip Barrantes, les David Buján, Ceip Plurilingüe Santa Rita, Ceip Plurilingüe Do Camiño Inglés, les Castro Alobre, les De Beade, Ceip Os Casais, Ceip Plurilingüe Nº1 De Tui, Ceip O Ruxideiro, Colexio Rias Altas, les Pintor Colmeiro e Ceip Randufe.

- ▶ No curso 2016-2017 solicitaron formar parte do Pasporte solidario 22 centros e participaron preto de 800 alumnos.

Voluntariado ambiental A Peroxa 2017

Consistiu nun proxecto de educación ambiental posto en marcha por primeira vez pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración co Concello de A Peroxa

O programa tivo por obxecto promover unha campaña de sensibilización e información no coidado dos nosos montes, colaborar na vixilancia dos montes de Galicia, reforzar a idea da necesidade de conservar os nosos recursos forestais, fomentar unha actitude de prevención de riscos nos nosos montes e promover mecanismos que incidisen en actitudes de persuasión fronte ao descoido ou a irresponsabilidade no monte.

As actividades levadas a cabo dentro deste programa foron a sondaxe de mamíferos na zona, traballos de erradicación de especies invasoras (acacias), recuperación da memoria etnográfica da Peroxa e a realización de roteiros e sondaxe polas Carballeiras da Peroxa.

O programa incluía desprazamentos durante a semana dende o lugar de aloxamento ata os puntos de actuación, aloxamento e pensión completa, programa de actividades e seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da

Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un diploma acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que será inscrita como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

- ▶ En total colaboraron 21 voluntarios repartidos en 4 quendas.

Plan de formación do voluntariado

O Plan de formación do voluntariado leva a cabo actuacións en materia de formación continua, destinada principalmente a persoal técnico e voluntariado das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia, e calquera persoa que queira formar parte do voluntariado galego.

Co Plan de formación do voluntariado pretendeuse cumprir os obxectivos de mellorar, sistematizar e cualificar a formación do voluntariado; así como os de crear unha estrutura de información, formación e sensibilización do voluntariado, tal e como se establece na Estratexia de acción voluntaria 2016-2018.

Ao longo do ano 2017 leváronse a cabo tanto cursos presenciais como cursos en liña, co fin de que todos os interesados poidan participar na dita formación, independentemente das súas circunstancias.

No ano 2017 ofertáronse un total de 5 cursos, 3 presenciais e 2 en liña. Estes cursos tiveron como destinatarios preferentes ao persoal técnico e voluntarios das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia

As solicitudes e a súa tramitación realizáronse a través do portal www.voluntariadogalego.org,

Cursos	Inscritos/as	Aprobados/as
Presenciais	90	59
En liña	702	281
Total	792	340

5.2.4.2 Programas con colaboración interadministrativa

Programa Rede de centros escolares solidarios

O programa Rede de centros escolares solidarios é unha iniciativa da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado que pretende descubrir o voluntariado ao alumnado de educación secundaria, bacharelato, formación profesional e de adultos de Galicia e animalos a comprometerse.

O principal obxectivo do programa é promover valores de solidariedade, participación, compromiso social e voluntariado entre a comunidade educativa (pais, nais, profesorado e alumnado), e favorecer que os e as escolares se comprometan como voluntarios e voluntarias, a través dunha metodoloxía activa e participativa que fomente o traballo en equipo e achegue o alumnado á realidade do voluntariado.

Cada centro escolar podía desenvolver con liberdade o seu proxecto solidario ou programa propio de voluntariado, na dobre modalidade:

- Proxecto único que repercute no mesmo centro ou no seu alumnado,...
- Proxecto realizado en colaboración cunha entidade inscrita no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

► Datos xerais curso 2016-2017

Número de centros de ensino participantes na RCES (2016-17): 15 centros.

Número total de alumnado participante: 1.381

Número total de profesorado participante: 90

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total	Profesorado
CPR San Miguel	Vigo	126	149	275	6
IES A Sardiñeira	A Coruña	37	25	62	4
IES Parga Pondal	Carballo	8	8	16	5
Colexio La Salle	Santiago	32	28	60	2
IES Terra de Soneira	Vimianzo	21	21	42	2
CPI Eusebio Lorenzo Baleirón	Dodro	24	33	57	7
CPI Virxe da Cela	Monfero	2	71	73	7
IES David Buján	Cambre	27	15	42	6
CPR Plurilingüe Divina Pastora	Ourense	128	111	239	8
CPR Plurilingüe Abrente	Portonovo	39	11	50	2
CIFP Ferrolterra	Ferrol	22	13	35	2
CPR Mariano	Vigo	59	51	110	7
IES Meaño	Meaño	77	101	178	22
IES Castro Alobre	Vilagarcía	67	55	122	3
IES de Curtis	Curtis	10	10	20	7
IES Castro Alobre	Vilagarcía	43	48	91	3
Total		679	702	1.381	90

Voluntariado Educación Primaria “Móvetete”

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado pon en marcha un novo programa piloto de voluntariado na educación primaria. O proxecto “Móvetete” pretende ser un instrumento para a formación integral do alumnado de educación primaria ao redor dos valores asociados ao voluntariado e á solidariedade.

Os obxectivos principais do programa son:

- A inmersión nos valores solidarios e na acción voluntaria dende o comezo da etapa educativa obrigatoria.
- O traballo dos valores solidarios dende un contexto lúdico empregando a música como un mecanismo motivacional.

Co fin de acadar os obxectivos propostos deseñouse un proxecto en base á canción “Móvetete” de Paco Nogueiras, canción que se empregará como instrumento didáctico inspirador dunha parte do proxecto, e que servirá de reforzo aos nenos e nenas implicados.

► Datos xerais curso 2016-2017

Número de centros de ensino participantes na RCES (2016-17): 15 centros.

Número total de alumnado participante: 1.381

Número total de profesorado participante: 90

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total	Profesorado
EIP de Laredo	Redondela	19	21	40	3
CPI Virxe da Cela	Monfero	24	33	57	8
CEIP Emilia Pardo Bazán	A Coruña	27	19	46	2
CEIP Plurilingüe San Marcos	Abegondo	53	45	98	9
CPI do Feal	Narón	30	29	59	3
CEIP Plurilingüe Os Casais	Fene	33	24	57	9
CPR Plurilingüe Divina Pastora	Ourense	87	64	151	9
CPI Plurilingüe Cabo da Area	Laxe	85	95	180	16
Total		358	330	688	59

Voluntariado ambiental 2016

Consistiu nun proxecto de educación ambiental posto en marcha nos meses de agosto e setembro pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Conservación da Natureza da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

Trátase da segunda ocasión na que os parques naturais da Comunidade galega contaron con programas de voluntariado no que os participantes de distinta procedencia colaboraron no seu coidado, ao tempo que tiveron a oportunidade de coñecer polo miúdo as características destes

espazos senlleiros e o traballo que a Administración está a levar a cabo neles.

O programa tivo por obxecto promover unha campaña de sensibilización e información no coidado dos nosos montes, colaborar na vixilancia dos montes de Galicia, reforzar a idea da necesidade de conservar os nosos recursos forestais, fomentar unha actitude de prevención de riscos nos nosos montes e promover mecanismos que incidisen en actitudes de persuasión fronte ao descoido ou a irresponsabilidade no monte.

Nesta ocasión o programa desenvolveuse nos seguintes parques naturais de Galicia: Voluntariado ambiental no Parque Natural do Invernadeiro, Voluntariado ambiental no Parque Natural do Xurés e Voluntariado ambiental no Parque Natural das Fragas do Eume.

As actividades que realizaron os participantes no programa foron establecidas polo Servizo de Parques Naturais. Unha vez realizada a formación, as persoas voluntarias comezaron o seu labor, que incluía a realización das seguintes actividades: recollida de lixo, labores de información e control aos visitantes, fixación de rutas de sendeirismo, vixilancia ambiental, visitas ás poboacións próximas para facer unha campaña de sensibilización sobre a importancia da conservación da masa forestal, visita a centros de investigación relacionados co parque natural, actividades de colaboración con entidades de custodia do territorio, control e eliminación de especies invasoras, colaboración na restauración das áreas incendiadas, localización e control de vertedoiros incontrolados, limpeza e inspección de ríos, limpeza e roza de cortalumes e actividades culturais vinculadas cos montes en colaboración cos concellos de referencia. O programa incluía aloxamento e pensión completa, programa de actividades e seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un diploma acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que será inscrita como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

Programa	Quendas	Voluntarios
Voluntariado ambiental no Parque Natural do Invernadeiro	3	12
Voluntariado Ambiental no Parque Natural do Xurés	3	10
Voluntariado Ambiental nas Fragas do Eume	3	11
Total	9	33

Voluntariado ambiental no Parque Nacional das Illas Atlánticas (Ons)

Consistiu nun proxecto de educación ambiental posto en marcha pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Conservación da Natureza da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

O programa naceu co obxectivo principal de sensibilizar e infundir nos participantes criterios e coñecementos básicos sobre a concienciación medioambiental e a recuperación de ecosistemas no Parque nacional.

O programa desenvolveuse na illa de Ons, en 2 quendas de 5 días de luns a venres, do 18 ao 22 e do 25 ao 29 de setembro, no que grupos de 10 persoas voluntarias realizaron as seguintes actividades:

- Campaña de eliminación de alóctonas (Acacia melanoxilum, Rubina pseudoacacia e Eucaliptus globulos e Arctotheca caléndula)
- Apoio ás tarefas de guías e información
- Avistamentos de costeiros de aves e mamíferos mariños
- Seguimento plan de anfibios
- Apoio as tarefas de mantemento
- Adecuación de camiños, construción de sinais indicativos
- Reforestación con especies autóctonas
- Limpeza de praias e sistemas dunares

O programa incluía desprazamento dende o punto de queda ata a illa, aloxamento e pensión completa, programa de actividades e seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un certificado de acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que será inscrito como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

- ▶ **En total colaboraron 20 voluntarios.**

Voluntariado ambiental no Parque Nacional das Illas Atlánticas (Sálvora e Cortegada)

Consistiu nun proxecto de educación ambiental posto en marcha por quinto ano consecutivo pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de de Conservación da Natureza da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

O programa de voluntariado desenvolveuse nas Illas de Sálvora e Cortegada e o obxectivo principal é sensibilizar e infundir nos participantes criterios e coñecementos básicos sobre a concienciación medioambiental e a recuperación de ecosistemas no Parque Nacional.

As actividades realizadas polos participantes no programa estiveron establecidas polos técnicos do propio Parque Nacional, e centráronse especialmente na limpeza de praias e na erradicación de plantas invasoras.

O programa desenvolveuse nos meses de xullo e agosto e primeiros de setembro nunha única xornada en grupos de 10 voluntarios do seguinte xeito: os venres en Sálvora, e os mércores en Cortegada.

O programa incluíu desprazamento dende o punto de queda ata a illa, manutención, programa de actividades, seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un diploma acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que será inscrito como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

- ▶ **En total participaron 67 persoas voluntarias en Sálvora e 67 persoas voluntarias en Cortegada.**

Voluntariado para apoio e acompañamento a persoas con diversidade funcional nas illas Cíes

Consistiu nun proxecto posto en marcha pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colabora-

ción coa Dirección Xeral de de Conservación da Natureza da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

Durante os meses de xullo e agosto e a primeira semana de setembro un grupo formado por 2 ou 3 voluntarios tiveron a oportunidade de participar, de mércores a mércores, apoiando e acompañando a persoas ou grupos de persoas con diversidade funcional que visitaron a illa nas actividades que se desenvolveron nela.

Os voluntarios tiveron que realizar un curso previo de formación para poder participar. Este curso foi presencial e tivo lugar o 10 de xullo en Vigo.

En canto ás súas funcións estas foron basicamente de acompañamento nas rutas e nas actividades que se fixeron pola illa.

O programa incluía desprazamento dende o punto de queda ata a illa, aloxamento e pensión completa, programa de actividades e seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un diploma acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que será inscrita como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

- ▶ **En total colaboraron 18 voluntarios repartidos en 8 quedas.**

Voluntariado dixital

O Programa de Voluntariado dixital impulsado pola AMTEGA e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ten como obxectivo principal favorecer a inclusión dixital de toda a cidadanía, especialmente entre os colectivos en risco de exclusión dixital.

Desde 2016, esta iniciativa constitúese como un dos principais instrumentos da Estratexia de inclusión dixital do Goberno galego no marco do Plan de inclusión dixital de Galicia 2020 e da Axenda dixital de Galicia 2020.

Este programa persegue incorporar as tecnoloxías da información e a comunicación na vida cotiá a través da formación en alfabetización, capacitación dixital, innovación social e o acompañamento dixital mediante o que as persoas voluntarias comparten os seus coñecementos, guían no aprendizaxe e melloran as habilidades e capacidades no uso habitual das tecnoloxías. Promovendo a divulgación dos servizos e beneficios da Sociedade da Información.

▶ **Durante o 2017 alcanzáronse as seguintes cifras**

- Máis de 530 voluntarios/as sumaron esforzos para pór en marcha actuacións concretas de apoio á alfabetización dixital, capacitación dixital e innovación social dixital.
- Os axentes colaboradores suman un total de 155, dos cales 117 son entidades de acción voluntaria, 13 organismos colaboradores e 25 mecenas dixitais.
- A execución dos apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 10.300 persoas beneficiarias.
- Atendeuse a distintos colectivos en risco de exclusión con especial atención a persoas maiores, persoas con algún tipo de discapacidade física ou mental, persoas desempregadas, nenos e nenas e os seus familiares, xuventude, persoas en risco de exclusión social cun amplo catálogo de actividades formativas.

Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 28 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras ata finais de ano trazando o itinerario marcado polos tres grandes eixes do Plan de inclusión dixital de Galicia.

- ▶ **Alfabetización dixital:** Curso de informática básica: Word ou Open Office, procesadores de texto (nivel inicial), Charla de seguridade TIC básica, Alfabetización informática nivel básico, Access 2007 -Creación dunha base de datos, etc.

- ▶ **Capacitación dixital avanzada:** Elaboración de presentacións Impress en Libre-Office, Taller A Hora do Código, e-Administración: Acreditación, sinatura e certificados dixitais da Xunta de Galicia, Iniciación ao retoque de fotografía dixital con Gimp, etc.
- ▶ **Innovación social dixital e participativa:** Diagnóstico ocupacional a través das TIC, Taller sobre redes sociais para entidades asociativas, Aplicacións de móbiles para o sector agrario, etc.

Establecéronse, ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 33 diplomas de experiencia voluntaria.

Algúns dos voluntarios/as participantes nestas iniciativas viron premiado o seu labor a través da convocatoria do I Concurso de Innovación Social Dixital, Premio Son Dixital que recoñeceu a orixinalidade e carácter innovador e creativo dos proxectos de innovación social dixital presentados, así como o número e calidade dos resultados tanxibles.

Programa de intercambio xuvenil internacional REAJ

Un programa de intercambios xuvenís impulsado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Rede española de albergues xuvenís e a Asociación de Inglaterra e Gales de albergues xuvenís. Mediante o desenvolvemento deste programa, quíxose dar aos mozos/as socios/as da Rede española de albergues xuvenís unha oportunidade única de experimentar, vivir e colaborar nos albergues doutro país co obxectivo de mellorar os seus coñecementos nun ambiente internacional.

O obxectivo principal do programa foi potenciar o desenvolvemento profesional dos mozos/as, facilitándolles así a súa formación nas distintas actividades que se realizaron nas instalacións dos albergues. Así mesmo, adquiriron un coñecemento intercultural durante a súa estancia no país de acolli-da, impulsando a aprendizaxe de idiomas, o respecto por outras culturas e formas de vida, e a súa influencia nas distintas

ramas profesionais. O programa foi dirixido a mozos e mozas de 18 a 30 anos, que reuniron as seguintes características:

- Ter inquedanzas profesionais, especialmente no mundo do alberguismo.
- Ser voluntario/a dalgunha entidade de acción voluntaria, ou ter colaborado con algunha nalgún momento anterior
- Posuír o carné de alberguista en vigor durante o desenvolvemento do programa.
- Ter un coñecemento fluído do idioma principal do país de destino (nivel mínimo esixido de inglés: B1).

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Asociación Española de Albergues (REAJ) elixiron aos participantes do conxunto de candidaturas recibidas na web www.voluntariadogalego.org a partir do mes de maio de 2016, tendo en conta os requisitos ou calquera outro tipo de indicacións determinadas pola asociación nacional de destino ou dos albergues.

- ▶ **Anotáronse 209 persoas de España e participaron 32. Do estranxeiro participaron unha persoa checa na residencia Xuvenil Altamar en Vigo, unha persoa islandesa no Lug 2 en Lugo e unha persoa eslovaca en Artsurfcamp Hostel en Carballo.**

Pais	Participantes
Alemania	1
Croacia	4
Escocia	5
Eslovenia	2
Inglaterra	10
Islandia	1
Italia	1
Portugal	1
República Checa	7
Total	32

Programa de Voluntariado nos espazos xove da Rede galega de centros xuvenís

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ten o programa de voluntariado nos Espazos Xove da Rede galega de centros xuvenís para persoas maiores de 18 anos. Con este programa preténdese fomentar a participación e solidariedade entre a poboación, adquirir unha formación non formal no ámbito das actividades formativas e lúdicas que se realizan nos Espazos Xove e servir de plataforma para o desenvolvemento dunha cidadanía dinámica, participativa, solidaria e comprometida.

- ▶ **Anotáronse un total de 103 persoas nos distintos Espazo xoves dende a posta en marcha deste programa.**

Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer

No Ano Galego do Alzhéimer, a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Política Social puxeron en marcha esta iniciativa co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores.

Este programa xurdiu coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara as persoas que padecen esta demencia e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores.

O apoio de persoas voluntarias na atención dos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo. Para as familias e persoas cuidadoras tamén é unha axuda de gran valor.

As persoas voluntarias realizan nestes centros fundamentalmente funcións de acompañamento e e están dirixidas por un profesional ou responsable do centro. Ademais, contribúen a que os usuarios participen nas diversas actividades que se desenvolven no centro, apoiem

os maiores na súa mobilidade, lles axuden a realizar as actividades da súa vida cotiá e a ocupar o seu tempo libre.

Os centros dependentes da Consellería de Política Social onde prestan accións de voluntariado con este colectivo son os seguintes:

- Centros de día de Alzheimer de A Coruña: A Coruña, Ferrol (AFAL), Ribeira (AGADEA), Santiago de Compostela (AGADEA) e Volta do Castro.
- Centros de día de Alzheimer de Lugo: Burela, Lugo (AFALU) e Celeiro (Viveiro).
- Centros de día de Alzheimer de Pontevedra: Lalín (Geriatros), Moaña e Vigo.
- Residencias de Maiores da Coruña: Laraxe (Cabanas), Concepción Arenal, Torrente Ballester, Caranza (Ferrol), Oleiros, Ribeira, Volta do Castro
- (Santiago de Compostela) e Fundación José Otero-Carmela Martínez (Santiago de Compostela).
- Residencias de Maiores de Lugo: Castro Riberas do Lea (Castro de Rei), Centro Asimédica Virgen de la Luz (Monforte), Asimédica de Monforte, As Gándaras (Lugo) e Quiroga.
- Residencias de Maiores de Ourense: Bande, Nosa Señora dos Miragres (Barbadás) e Larouco.
- Residencias de Maiores de Pontevedra: Meixoeiro (Vigo) e Monte Arieiro (Vigo).
- Asociacións de familiares de enfermos de Alzheimer: AFAOR (Ourense), AFAGA (Vigo), AFAL e AFAMO

- ▶ **En total, anotáronse ao programa 230 persoas voluntarias dende a posta en marcha deste programa.**

Voluntariado Cultural: voluntariado nas bibliotecas nodais de Galicia

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Cultura, a través da Subdirección Xeral de Bibliotecas, puxeron en marcha esta iniciativa co obxectivo de responder a unha demanda social e incorporar voluntarios/as á rede de biblioteca nodais de Galicia.

A pretensión deste programa foi que as bibliotecas nodais puidesen prestar con máis eficacia a súa función de formar, de informar, e de permitir o acceso á cultura e ao lecer dos cidadáns, en igualdade de oportunidades e por medio de procesos áxiles e innovadores capaces de brindar servizos de calidade que se acomodasen ás necesidades dos usuarios e da comunidade a que serven.

Os voluntarios realizaron fundamentalmente as seguintes tarefas:

- Apoio á difusión e promoción das bibliotecas públicas
- Apoio na formación en competencias informacionais
- Apoio na posta en práctica de proxectos e animación lectora e sociocultural
- Apoio na realización de actividades culturais ou artísticas
- Apoio á aprendizaxe doutras linguas

▶ **Anotáronse ata o momento 498 voluntarios:**

Biblioteca	Voluntarios
Biblioteca Pública de Santiago Ánxel Casal	141
Biblioteca Nodal da Coruña	117
Biblioteca Nodal de Lugo	60
Biblioteca Nodal de Ourense	57
Biblioteca Nodal de Pontevedra	64
Biblioteca Nodal de Vigo.	59
Total	498

Voluntariado Gold Eoxi Lugo, Cervo e Monforte

A Consellería de Sanidade e a Consellería de Política Social puxeron en marcha o “Programa de voluntariado Gold” Eoxi Lugo, Cervo e Monforte.

O proxecto de voluntariado da EOXI Lugo, Cervo e Monforte naceu dentro do seu Plan de Humanización co obxectivo xeral de establecer unha cultura que terá a misión de ser a forza que impulse a organización cara a excelencia na atención de cada ser humano como usuario dun establecemento de saúde.

O voluntariado Gold é unha aposta pola participación das persoas, sanitarias ou non sanitarias, en situación laboral activa ou desempregada; estudantes, xubilados,...., en definitiva, calquera persoa que estea interesada en compartir o seu tempo cos demais.

Os obxectivos do programa son:

- Sumar calidade humana á calidade técnica.
- Contribuír á mellora da satisfacción das necesidades dos usuarios.
- Dar prioridade á calidade de trato aos doentes.
- Proporcionar información e comunicación o máis claras e comprensibles posible.
- Imprimir unha maior seguridade, confianza e respecto.
- Reforzar os apartados de confortabilidade e accesibilidade no centro hospitalario.
- Contribuír á mellora das condicións e calidade de vida das persoas durante a súa estancia hospitalaria.
- Incidir no cumprimento dos principios de solidariedade, implicación e participación da cidadanía na consecución dos intereses públicos previstos no artigo 4 da Lei de acción voluntaria.

Poderá ser voluntaria/o calquera persoa maior de idade que desexe doar parte do seu tempo, ou calquera entidade, organismo ou institución pública ou privada que queira contribuír ao desenvolvemento do voluntariado.

- ▶ **Anotáronse ata o momento: 66 persoas**

Xuntos polo Nadal

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colaborou, por quinto ano consecutivo coa Secretaría Xeral de Política Social no programa “Xuntos polo Nadal” que organizou esta última.

O obxectivo deste programa é que as persoas maiores que vivan soas poidan pasar acompañadas as festas do Nadal. Con esta finalidade ofértanse 120 prazas na Residencia de Tempo Libre do Carballiño (Ourense) e 120 na de Panxón en Nigrán (Pontevedra).

Este programa desenvolveuse nas datas comprendidas entre o 23 de decembro de 2017 e o 7 de xaneiro de 2018, e as persoas maiores tiveron aloxamento e manutención en réxime de pensión completa durante os 16 días que durou o programa.

“Xuntos polo Nadal” é unha iniciativa de ambos departamentos que se pon en marcha coa pretensión de que todo aquel/a que así o desexe poida acudir a estas residencias como voluntario/a, e prestar o seu apoio e colaboración nas actividades que nelas se organicen nesas datas, así como ofrecer a súa compañía aos maiores que alí se atopen.

Os voluntarios/as proporcionaron apoio e acompañamento aos maiores e colaboración na organización das actividades lúdicas que tiveron lugar en ambas residencias.

- ▶ **Anotáronse 3 persoas en Carballiño e 5 en Panxón.**

Programa de Bibliotecas Escolares Solidarias - Lectura A

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria colaboran na realización do programa Bibliotecas escolares solidarias, integrado no Plan LIA (Lectura, Información e Aprendizaxe) de bibliotecas escolares, da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

As accións incluídas neste programa, en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, van destinadas aos centros públicos, de nivel non universitario e de titularidade da consellería. O Plan LIA de bibliotecas

escolares presenta entre os seus obxectivos o de “incentivar o uso das bibliotecas escolares por parte das comunidades educativas, aproveitando os seus recursos para unha mellor atención da diversidade, e unha máis óptima atención á multiculturalidade, ás necesidades educativas específicas e ao plurilingüismo”, así como o de “estimular a experiencia lectora entre os distintos sectores da comunidade educativa”. Unha das liñas estratéxicas deste plan é a de “acadar maiores cotas de implicación das familias na formación dos novos lectores”.

Por outra parte, unha das funcións da biblioteca escolar é a de axudar a paliar as desigualdades no acceso aos recursos culturais e de acceso ao coñecemento, poñendo á disposición de todo o alumnado, independentemente da súa situación socioeconómica, todas as ferramentas precisas para avanzar na súa formación como lector crítico e como usuario e produtor de información, competencias claves na actual sociedade da información.

Con este fin créase o programa bibliotecas escolares solidarias dentro do cal se engloban unha serie de iniciativas tales como:

1 Concesión do Selo “Biblioteca Escolar Solidaria”

A finalidade desta iniciativa é a de recoñecer a bibliotecas nas que se traballa de forma salientable a compensación de desigualdades. Foméntase así o voluntariado cultural entre os integrantes da comunidade escolar.

2 Voluntariado na biblioteca Escolar

Neste caso a finalidade é o recoñecemento de horas de voluntariado na biblioteca escolar, para o alumnado colaborador, mediante a emisión de certificado ou diploma acreditativo do traballo realizado.

- ▶ No curso 2016-2017 participaron no programa 802 alumnos de 66 centros.

Voluntariado de Lectura-A

O obxectivo desta acción é estimular o voluntariado cultural en relación coa lectura entre o alumnado dos centros de titularidade da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, que matriculan alumnado de 5º e 6º cursos de ensino primario.

Esta iniciativa pretende favorecer a formación de actitudes de colaboración e de solidariedade entre o alumnado galego, especialmente no ámbito cultural, que poderá materializarse en actividades de colaboración na biblioteca escolar ou a través de actividades de lectura compartida organizadas pola biblioteca, dentro ou fóra do centro, e nas que poderán participar, así mesmo, outros sectores da comunidade educativa.

Estas actividades deberán contribuír á educar ao alumnado para a solidariedade.

- ▶ No curso 2016-2017 participaron no programa 1.919 alumnos de 54 centros.

Tapóns para unha nova vida

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colabora coa Fundación Seur no proxecto “Tapóns para unha nova vida”. Para iso colocou en diversos lugares adscritos á propia Dirección Xeral puntos de recollida de tapóns de plástico.

O obxectivo do proxecto é axudar a nenos sen recursos a acceder a un tratamento médico ou a aparatos ortopédicos non regulados no sistema sanitario co fin de mellorar a súa calidade de vida e sensibilizar a toda a sociedade sobre a necesidade de comprometerse con causas sociais e ambientais, mediante un sinxelo xesto como é a recollida de tapóns de plástico.

galicia

XUNTA DE GALICIA